

ZEMĚDĚLSTVÍ

2006

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	3
Použité zkratky	5
OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	9
Národohospodářský rámec	9
Vývoj sektoru zemědělství	12
Souhrnný zemědělský účet ČSÚ	16
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	19
Agrární zahraniční obchod	22
Podpůrná a dotační politika MZe	24
Státní zemědělský intervenční fond (přímé platby, národní doplňkové platby, HRDP, SOT, SAPARD)	30
Operační program rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství	50
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	52
Legislativní změny národní a evropské	53
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	72
ROSTLINNÁ VÝROBA	72
Výrobní faktory RV	72
Počasí	72
Výživa rostlin	72
Ochrana rostlin	73
Osivo a sadba	75
Rostlinné komodity	76
Obiloviny	76
Cukrovka, cukr	79
Brambory	83
Bramborový a pšeničný škrob	85
Olejniny	85
Luskoviny	86
Len přadný a konopí seté	87
Zelenina	88
Ovoce	89
Chmel	91
Réva vinná, víno	93
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	96
Květiny a okrasné rostliny	97
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	99
Výrobní faktory ŽV	99
Plemenářská práce a evidence zvířat	99
Krmiva	100
Ochrana zvířat	103
Živočišné komodity	104
Mléko, mléčné výrobky	104
Skot, hovězí maso	113
Prasata, vepřové maso	117
Drůbež, drůbeží maso a vejce	120
Ostatní živočišné komodity (Ovce a kozy, Králíci, Ryby, Včely, Koně)	123
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	127
BIOPALIVA	131
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	134
ROZVOJ VENKOVA	136

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

po roce se Vám opět dostává do rukou souhrnná publikace věnovaná českému zemědělství a jeho výsledkům v uplynulém kalendářním roce 2006.

Já sám jsem byl jmenován do čela resortu až v prvním měsíci letošního roku, přesto mi dovoluji v následujících řádcích shrnout nejdůležitější aspekty, které byly v loňském roce pro vývoj zemědělství v ČR určující.

Vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004 významně zlepšil hospodářskou situaci českého zemědělství. Po ztrátách let 2002 a 2003 vykázal podnikatelský důchod ze zemědělství v letech 2004 až 2006 roční zisk 7 až 8 mld. Kč.

Příznivě působil na podnikatelský důchod zemědělství meziroční růst cen zemědělských výrobců (o 2,2 %) a také pouze mírný meziroční růst cen vstupů do zemědělství (o 1,6 %). Ceny zemědělských výrobců tedy rostly rychleji než ceny vstupů. Ke zlepšení rovněž přispěl meziroční růst podpor zemědělství - o více než 16 %.

Nejlepších výsledků dosáhly velké podniky fyzických a právnických osob, těžících zejména z výhody rozsahu. Tyto tržně orientované podniky z velké části (kolem 90 %) obhospodařují pronajatou půdu. Poněvadž v současnosti nedosahuje cena půdy v ČR ani pětiny úrovně „starých“ členských států unie, je i cena pronájmu půdy prozatím relativně nevýznamnou nákladovou položkou. Bruselské a národní zdroje tak významně napomáhají k nárůstu kapitalizace a současně k poklesu staré zadluženosti českých zemědělských podniků. To je šance pro další zásadní modernizaci zemědělství, která bude při pokračujícím se otvírání evropských trhů světu určujícím aspektem konkurenční schopnosti.

Podíl odvětví zemědělství na hrubém domácím produktu (2,00 %) a na celkové zaměstnanosti (3,05 %) se již přibližuje nízkým úrovním nejvyspělejších zemí bývalé evropské patnáctky. Všeobecně nižší cenová hladina vede v Česku, kromě nižší ceny půdy, i k nižším cenám vstupů do zemědělství, a to především za práci. Tato situace sice u nás vytváří komparativní výhody vůči zemědělcům ze „starých“ zemí EU, nikoliv však vůči některým novým členským zemím, kdy především polští maloročníci si cení své náklady velmi nízko a jsou proto ochotni prodávat své výrobky za nižší ceny než čeští zemědělci. Nižší produktivita práce v zemědělství v porovnání s průměrem národního hospodářství způsobuje, že - podobně jako v ostatních zemích EU - úroveň mezd v zemědělství je nižší než celonárodní průměr. Podle údajů statistického úřadu ale vzrostla v loňském roce průměrná nominální mzda v odvětví zemědělství o 6,4 %. Po průmyslu, kde mzdy meziročně vzrostly o 6,6 %, je zemědělství a s ním související činnosti odvětvím s druhým nejvyšším růstem mezd za uplynulý rok.

České zemědělství se nadále potýká s příliš vysokým zorněním, které dosahuje 71,5 % zemědělské půdy, a to i přesto, že méně příznivé oblasti (LFA) zaujímají polovinu celkové výměry zemědělské půdy. Dosavadní snahy o snížení zornění zůstaly bez úspěchu, neboť stávající nastavení finančních nástrojů agrární politiky přináší zemědělcům v mnoha případech vyšší příjmy při produkci tržních plodin na orné půdě, než by tomu bylo při vyšším zatravnění. Kromě toho však vlastníci půdy hospodařícím zemědělcům přechod na zatravnění zpravidla nepovolují.

Slabší konkurenční schopnost některých odvětví živočišné výroby ČR v rámci EU-25 vedla spolu s širší orientací producentů na vývoz živých zvířat k dalšímu poklesu stavů a produkce především u skotu a prasat a potažmo i k mírnému poklesu celkové živočišné výroby.

V důsledku odstranění posledních celních a byrokratických bariér se výměna zboží v zemědělsko-potravinářské oblasti od května 2004 dále zvýšila a zejména se dále posílila zahraniční výměna (intra-obchod) v rámci jednotného trhu EU. Podíl českého zemědělsko-potravinářského vývozu do zemí EU dosahuje již 86,8 % a celkem 91,9% importu všech agrárních a potravinářských výrobků ČR z EU pochází. Celkovou dynamiku zahraniční obchodní výměny a konkurenční schopnost českého zemědělství a potravinářství vyjadřuje stupeň krytí, tj. jak velký podíl dovozů je kryt vývozy. Česká republika v roce 2006 své importy pokryla exporty již ze 70,6 %.

Uvedená čísla jsou podle mého názoru důvodem k optimismu. Ministerstvo zemědělství samozřejmě intenzivně pracuje na dalších krocích, které pomohou pozici českých zemědělců dále zlepšovat. Řadu důležitých dokumentů, například i Program rozvoje venkova, jsme už dokázali prosadit.

Jsem proto přesvědčen, že až budeme za rok hodnotit výsledky kalendářního roku 2007, statistická čísla zveřejněná v ročence budou důkazem dalšího posunu českého zemědělství směrem k úrovni vyspělých evropských států.

Mgr. Petr Gandalovič
ministr zemědělství ČR

Použité zkratky

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AZO	agrární zahraniční obchod
b. c.	běžné ceny
BSE	bovinní spongiformní encefalopatie (nemoc šílených krav)
CEFTA	Central European Free Trade Agreement (Středoevropská dohoda v oblasti volného obchodu)
CPV	ceny průmyslových výrobců
CZV	ceny zemědělských výrobců
č. ž.	čisté živiny
ČHMÚ	Český hydrologický a meteorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČSCHMS	Český svaz chovatelů masného skotu
ČSN	česká státní norma (česká technická norma)
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
DPH	daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGGF (EZOZF)	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský orientační a záruční fond)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond pro regionální rozvoj nebo Evropský fond regionálního rozvoje)
ES	Evropské společenství
EU 10	státy přistoupivší do Evropské unie 1. 5. 2004 (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Kypr, Malta)
EU 15	Evropská unie po roce 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU 25	Evropská unie od 1. 5. 2004
EUR	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EUROSTAT	Evropské statistické centrum
EZ	ekologické zemědělství
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAO	Food and Agriculture Organisation (Organizace pro výživu a zemědělství)
FEFAC	Evropské sdružení výrobců krmiv (European Feed Manufacturers Federation)
GA ČR	Grantová agentura České republiky
GIS	geograficko-informační systém
GMO	geneticky modifikované organismy
GM plodiny	geneticky modifikované plodiny

HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
CHKO	chráněná krajinná oblast
IP	Integrovaná produkce
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control (Integrovaná prevence a omezování znečištění)
ISAA	International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications (Mezinárodní servis informací pro biotechnologické aplikace)
ISTA	International Seed Testing Association (Mezinárodní asociace pro zkoušení semen)
KBTPM	krávy bez tržní produkce mléka
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Land Parcel Identification System (Systém pro identifikaci pozemků)
MEŘO	metylester řepkového oleje
MF	Ministerstvo financí
MJ	měrná jednotka
MD	Ministerstvo dopravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NH	národní hospodářství
NO ₃ ⁻	dusičnany
NP	národní park
NPK	dusík - fosfor - draslík
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistique (územní statistické jednotky)
o. p.	orná půda
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OFIVAL	Office National Interprofessionel des Viandes, de l'Elevage et de l'Aviculture (Národní meziprofesionální agentura pro maso, chov domácích zvířat a drůbeže)
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OR	ochrana rostlin
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. a.	per annum (ročně)
p. b.	procentní bod
PCB	polychlorované bifenylly
PCDD/F	polychlorované dibenzodioxiny a polychlorované dibenzofurany (dioxiny)
PF ČR	Pozemkový fond ČR
PFO	podniky fyzických osob
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

Phare	Poland and Hungary Assistance for Restructuring Economy (Pomoc pro Polsko a Maďarsko na restrukturalizaci ekonomiky)
PHM	pohonné hmoty a mazadla
PHO	pásmo hygienické ochrany
PPO	podniky právnických osob
RO SZIF	Regionální odbory SZIF
RRD	rychle rostoucí dřeviny
s. c.	stálá cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)
SAPS	Single Area Payment Scheme (zjednodušená přímá platba na plochu)
Sb.	sbírka zákonů
SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat (podíl svaloviny)
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SNS	Společenství nezávislých států
SOT	společná organizace trhu
SROP	Společný regionální operační program
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SVÚ	Státní veterinární ústav
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TTP	trvalé travní porosty
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	americký dolar
USDA	United State Department of Agriculture (Ministerstvo zemědělství USA)
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací
VaV	výzkum a vývoj
VDJ	velká dobytčí jednotka
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚVeL	Výzkumný ústav veterinárního lékařství
VÚZE	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VÚŽV	Výzkumný ústav živočišné výroby
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
z. p.	zemědělská půda
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZOD	zranitelná oblast dusíkem

ZPF
ZVHS
ž. hm.

zemědělský půdní fond
Zemědělská vodohospodářská správa
živá hmotnost

Obecný rámec vývoje zemědělství

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2000, 2005 a 2006

Ukazatel	Rok		
	2000	2005	2006
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,21	10,23	10,27
Hrubý domácí produkt (HDP) celkem (v mld. Kč, stálé ceny 2000)	2 189	2 618	2 776
HDP - meziroční přírůstek (v %, stálé ceny 2000)	+ 3,6	+ 6,1	+ 6,1
HDP stálé ceny 2000 - vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	119,6	126,8
HDP stálé ceny 2000 na 1 obyvatele (v Kč)	214 398	255 914	270 302
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 189	2 970	3 204
HDP - meziroční přírůstek (v %, běžné ceny)	+ 5,2	+ 6,8	+ 7,9
HDP běžné ceny - vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	135,7	146,4
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	214 398	290 323	311 977
HDP na 1 obyvatele v paritě kupní síly (PPP) (ČR/EU-25 v %)	-	73,6	76,1
HDP na 1 obyvatele v PPP (ČR/EU-12 v %)	-	68,0	71,9
Směnný kurz Kč/USD	38,6	24,0	22,6
Směnný kurz Kč/EUR	35,6	29,8	28,3
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	- 120,8	+ 38,6	+ 44,4
Konečná spotřeba domácností - vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	116,8	122,2
Tvorba hrubého fixního kapitálu - vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	123,6	132,6
Tržby v průmyslu - vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	136,8	150,9
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	102,0	97,3
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	55,4	49,6
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	46,6	47,7
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4 731,9	4 762,6	4 829,3
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	454,5	410,2	371,3
Míra nezaměstnanosti (průměrná v %)	8,8	7,9	7,1
Průměrná měsíční mzda v národním hospodářství (NH) - nominální (Kč)	13 614	18 985	20 211
Reálná mzda v NH - vývoj (v %, 1989 = 100)	111,1	140,2	145,3
Průměrná míra inflace (průměrný index spotřebitelských cen v %)	3,9	1,9	2,5
Saldo státního rozpočtu (mld. Kč)	- 46,1	- 56,3	- 97,3
Hrubá zadluženost vůči zahraničí (v mld. Kč)	-	1 120,8	1 172,9

Pramen: ČSÚ, Ročenka HN 2007

- Česká ekonomika v roce 2006 udržela solidní tempo růstu HDP ve výši 6,1 %, což je přesně stejný výsledek, jakého dosáhla podle revidovaných údajů i v roce 2005. Pokračující solidní hospodářský růst podstatně převyšuje růstový výkon vyspělých evropských ekonomik, což znamená další pokrok v procesu reálné konvergence k těmto zemím. Pro rok 2005 byla podle srovnatelných údajů Eurostatu ekonomická úroveň ČR, měřená ukazatelem HDP v mezinárodně srovnatelné paritě kupní síly na jednoho obyvatele, na 74 % úrovně EU-25, v roce 2006 by se relativní pozice měla zlepšit o další dva procentní body, na 76 %.
- V roce 2006 se ve srovnání s rokem 2005 výrazně změnila struktura hospodářského růstu: roli hlavního faktoru růstu převzala domácí poptávka. Hlavním zdrojem růstu HDP byla investiční po-

poptávka s růstem 7,3 %. Výrazné oživení spotřebitelské poptávky na 4,6 % (po růstu 2,8 % v roce 2005) pocítila ekonomika již v prvním čtvrtletí; v průběhu následujících čtvrtletí dynamika spotřebitelské poptávky zrychlovala. Zesílení spotřebitelské poptávky českých domácností je dáno souběhem několika faktorů. Zlepšující se situace na trhu práce společně s relativně nízkou inflací umožňují rychlý růst disponibilních příjmů domácností a současně se zvyšuje ochota českých domácností k zadlužení. Celý rok 2006 byl ve znamení rychlého růstu úvěrů poskytovaných českým domácnostem.

- Přínos zahraničního obchodu zbožím a službami byl v roce 2006 slabší než v předchozím roce; dynamika vývozu byla jen o málo vyšší než růst dovozu. Meziroční zlepšování obchodní bilance se proto téměř zastavilo, obchodní bilance dosáhla přebytku 44,4 mld. Kč. Ačkoli exportní výkonnost ekonomiky zůstává na dobré úrovni, stagnace meziročních výsledků obchodní bilance je způsobena zrychlením dynamiky dovozů. Na tom se podepsaly především dva faktory: v první řadě vysoké ceny paliv a kovů na světových trzích, dále pak byly dovozy podporovány vyšší domácí poptávkou jak po investiční, tak spotřebitelské produkci. Vnější rovnováha měřená poměrem mezi deficitem běžného účtu a HDP sice doznala mírné zhoršení, nicméně rozsah deficitu běžného účtu ve výši 4,2 % HDP zůstává stále v bezpečných hranicích.
- V České republice se stále silněji projevují efekty masivního přílivu přímých zahraničních investic. Počet firem pod zahraniční kontrolou v české ekonomice stoupá a tyto vysoce exportně zaměřené firmy mají velkou zásluhu na dobré exportní výkonnosti domácího strojírenství i na velmi solidním růstu průmyslové výroby. Oživení hospodářské aktivity v eurozóně a především příznivé výsledky hlavního obchodního partnera - SRN vedly k tomu, že průmysl vzrostl v roce 2006 o 9,7 %.
- Nejrychleji v průmyslu rostla odvětví automobilové výroby (20,6 %), elektrotechnika (16,3 %) a výroba strojů (18 %). Tato odvětví mají dva společné jmenovatele: nejvyšší podíly tržeb z přímého vývozu a vysokou penetraci firem vlastněných zahraničním kapitálem. Podíl tržeb z vývozu na tržbách podniků pod zahraniční kontrolou činil 74 % koncem roku 2006 - tyto firmy se na průmyslových tržbách z přímého vývozu podílejí téměř 90 %.
- Za robustním růstem českého průmyslu do značné míry stojí exportně orientované zahraniční investice. Tento stav má i svou negativní stránku. Vysoká závislost českého průmyslu na vývozech jej činí velmi citlivým na výkyvy světové, zejména pak evropské konjunktury. To obzvláště platí o automobilním a elektrotechnickém průmyslu, které jsou nadprůměrně citlivé na výkyvy světové konjunktury. S tímto faktem je nutno počítat a nelze očekávat, že desetiprocentní dynamika průmyslu je dlouhodobě zajištěna. O to důležitější je přitahovat zahraniční kapitál do odvětví obchodovatelných služeb (IT, poradenství, účetnictví apod.), které by mohly pomoci vyrovnat možné budoucí cyklické výkyvy v průmyslové produkci a vývozu průmyslových komodit.
- Navzdory silné domácí poptávce i vysokým cenám paliv a dalších surovin na světových trzích zůstává česká inflace stále pod kontrolou. Spotřebitelská inflace se ve většině roku pohybovala pod inflačním cílem ČNB ve výši 3 %. Podzimní pokles cen ropy na světových trzích prokázal vysokou citlivost české inflace na světové ceny surovin, meziroční růst inflace v posledním čtvrtletí silně zpomalil a v závěru roku dosáhl hodnoty pouze 1,7 %.
- Důležitou roli při stlačování spotřebitelských a výrobních cen v české ekonomice má pokračující posilování české měny. Koruna v průměru posílila proti oběma hlavním měnám, EUR i USD - vůči euru dosáhlo průměrné zhodnocení 4,8 %, vůči USD 5,6 %.
- Po dvojím zvýšení základních úrokových sazeb ve 3. čtvrtletí 2006 činila na konci roku 2006 výše repo sazby 2,5 %, což bylo o 100 bazických bodů níže proti refi sazbě ECB a současně se jednalo o nejnižší základní úrokovou sazbu v rámci EU-25. Česká republika má již více než dva roky nejnižší úrokové sazby mezi všemi členskými státy Evropské unie.
- Česká ekonomika je ekonomikou nízkoinflační: zpevňující se kurz koruny zlevňuje dovozy, levné dovozy spolu se silnou konkurencí řetězců na vnitřním trhu nutí české výrobce udržovat ceny na nízké úrovni. Čeští vývozci si opakovaně stěžují na posilování koruny, z toho plynoucí potenciální

ztráty při vývozech a volají po urychleném přijetí eura. Nicméně přehlíží dvě významné skutečnosti. Za prvé, posilování koruny zlevňuje dovozy. A protože dovozní obsah českých vývozů se blíží 60 %, je zřejmé, že tři pětiny potenciálních ztrát vývozních tržeb jsou kompenzovány zisky při dovozech. Za druhé, okamžité přijetí eura by zvýšilo (také okamžitě) úrokové sazby minimálně o 120 až 130 bazických bodů - tolik totiž činí současný rozdíl mezi tříměsíčním Priborem a tříměsíčním Euriborem. Že by se zdražení úvěrů promítlo ve zpomalení ekonomiky, zdražení hypoték atd., je zřejmé.

- V důsledku nízkých úrokových sazeb a dostatku likvidity českých bank zažilo finanční zprostředkování další úspěšný rok. Přesto je česká ekonomika v řadě parametrů stále vzdálená situaci původní EU-15. Při meziročním růstu o 20 % dosáhl v závěru roku 2006 podíl celkových úvěrů na HDP přibližně 44 % (v zemích eurozóny tento podíl osciluje mezi 70 a 110 %). Nejrychlejší růst zaznamenaly úvěry domácnostem s meziročním vzestupem o 28,6 %; celková zadluženost českých domácností tak v závěru roku činila 16,5 % HDP. Hypotéky v průběhu celého roku rostly tempem mezi 40-50 %; v souvislosti s dalším rozvojem hypotečního trhu pokračoval i boom ve výstavbě bytů, ovlivněný i možnou změnou DPH od roku 2008.
- Hlavním neuralgickým bodem české ekonomiky jsou v současné době veřejné finance. Česká ekonomika do značné míry promarnila období vysoké hospodářské dynamiky, která mohla být velmi dobře využita pro realizaci potřebných reforem bez výraznějších sociálních tlaků. Předvolební atmosféra naopak vyústila do přijetí řady poměrně drahých plošných sociálních opatření, která povedou k tlaku na další zvyšování veřejných výdajů.
- V reformě veřejných financí, zejména v reformě penzijního systému, financování zdravotnictví a sociálních služeb, je třeba výrazně pokročit před vstupem do eurozóny - především proto, aby bylo možné dlouhodobě udržet deficit veřejných financí pod 3 %. Navíc je tato reforma nevyhnutelná z důvodů demografických prognóz, které jasně dokumentují, že české veřejné finance jsou na relativně velmi rychlé stárnutí české populace prozatím zcela nepřipraveny.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2005 a 2006

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Pšenice ozimá	762 792	719 529	5,15	4,58	3 931 811	3 297 658
Pšenice jarní	57 647	61 991	3,70	3,36	213 228	208 594
Žito	46 903	22 481	4,19	3,33	196 755	74 811
Ječmen ozimý	124 804	102 509	4,40	3,75	549 143	384 852
Ječmen jarní	396 723	425 633	4,15	3,55	1 646 233	1 512 851
Oves	51 666	57 697	2,92	2,68	151 054	154 906
Kukuřice na zrno	98 044	89 798	7,17	6,75	702 933	606 366
Ostatní obiloviny vč. triticales	72 968	52 358	3,68	2,79	268 694	146 040
OBILOVINY CELKEM	1 611 547	1 531 996	4,75	4,17	7 659 851	6 386 078
Luskoviny jedlé	29 122	27 148	2,70	2,64	78 757	71 540
Brambory - rané	2 266	1 566	18,72	18,89	42 418	29 585
- ostatní (bez sadbových)	33 805	24 416	28,71	23,90	970 582	583 586
Cukrovka technická	65 569	60 958	53,31	51,48	3 495 611	3 138 326
Řepka na semeno	267 160	292 247	2,88	3,01	769 377	880 172
Mák	44 613	57 785	0,82	0,55	36 418	31 591
Ostatní olejnin	87 753	87 909	1,74	1,64	152 947	144 382
Len - stonky	4 499	2 903	2,99	3,02	13 474	8 757
Kukuřice na zeleno a siláž	192 501	185 700	35,69	32,66	6 870 443	6 065 651
Víceleté pícniny na o.p. celkem	220 916	212 621	6,75	6,67	1 492 127	1 418 740
Trvalé trav. porosty (píce v seně)	852 741	889 388	3,12	3,14	2 663 906	2 793 477
Chmel (chmelnice plodné)	5 672	5 414	1,38	1,01	7 831	5 453
Vinné hrozny (vinice plodné)	14 247	15 519	4,39	3,71	62 597	57 635

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch a z vývoje vegetačních podmínek. Extrémní výkyvy počasí v roce 2006 (horký a suchý červenec, studený srpen) způsobily, že nejen u obilovin, ale i u většiny dalších plodin nedosáhl hektarový výnos úrovně předchozího roku.

Sklizňová plocha **obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se snížila o 79,6 tis. ha, tj. o 4,9 % na 1 532,0 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 6 386,1 tis. tun byla proti roku 2005 nižší o 1 273,8 tis. tun, tj. o 16,6 %. Nad úrovní roku 2005 byla sklizeň ovsa, a to 154,9 tis. tun, což je o 3,9 tis. tuny více (o 2,6 %). Pšenice bylo sklizeno 3 506,3 tis. tun tj. o 638,8 tis. tun méně (o 15,4 %) než v roce minulém. U ječmene byla sklizeň 1 897,7 tis. tun, tj. o 297,7 tis. tun méně (o 13,6 %) a také žito bylo sklizeno o 121,9 tis. tun méně (o 62,0 %) než v roce minulém.

Hektarový výnos obilovin 4,17 t je ve srovnání s předchozím rokem nižší o 0,58 t (tj. o 12,3 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 4,58 t (5,15 t v roce 2005), pšenice jarní 3,36 t (3,70 t), žito 3,33 t (4,19 t), ječmene ozimého 3,75 t (4,40 t), ječmene jarního 3,55 t (4,15 t), ovsa 2,68 t (2,92 t), kukuřice na zrno 6,75 t (7,17 t) a triticales 3,20 t (3,94 t).

Také produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 87,5 tis. tun luskovin. Z toho hrachu setého 71,5 tis. tun, tj. v porovnání s rokem 2005 o 7,2 tis. tun méně. Celková produkce zrnin (obiloviny a luskoviny) 6 473,6 tis. tun je proti předchozímu roku nižší o 1 282,2 tis. tun (tj. o 16,5 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 836,6 tis. tun představuje proti roku 2005 snížení o 319,4 tis. tun (o 27,6 %). Hektarový výnos ve výši 21,70 t je o 6,35 t nižší. Raných brambor bylo sklizeno 58,5 tis. tun. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 22,41 t, tj. o 6,4 t méně a také produkce 699,1 tis. tun je o 395,4 tis. tun nižší než v roce 2005.

Cukrovky technické bylo sklizeno při výnosu 51,48 t z jednoho hektaru 3 138,3 tis. tun bulev (3 495,6 tis. tun v roce 2005) tzn. snížení o 10,2 %.

V roce 2006 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 38,4 tis. ha (o 9,6 %) na výměru 437,9 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 056,1 tis. tun je o 97,4 tis. tun vyšší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 880,2 tis. tun, v roce předchozím 769,4 tis. tun, tzn. zvýšení o 110,8 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,01 t je také o 0,13 t vyšší. Nižší byla produkce máku, kdy se z plochy 57,8 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,55 t sklídilo 31,6 tis. tun (36,4 tis. tun při hektarovém výnosu 0,82 t v roce 2005) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 6 865,9 tis. tun zelené píce, tj. o 910,4 tis. tun méně než v roce 2005. Z toho bylo sklizeno 6 065,7 tis. tun kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 804,8 tis. tun méně než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 418,7 tis. tun, z toho sklizeň sena jetele červeného 434,0 tis. tun.

Produkce **zeleniny a ovoce** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku vyšší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 291,6 tis. tun zeleniny (273,4 tis. tun v roce 2005) a ovoce 414,2 tis. tun (298,4 tis. tun v roce 2005).

Na 15,5 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 3,71 t (4,39 t v roce 2005) sklídilo 57,6 tis. tun hroznů, tj. o 5,0 tis. tun méně než v roce 2005.

Produkce chmele ve výši 5 453 tun se proti roku 2005 snížila o 2 378 tun (tj. o 30,4 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,01 t je také nižší, a to o 0,37 t než v roce 2005.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2005 a 2006			
Ukazatel	2005	2006	Index (%) 2006/2005
Stavy skotu celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 397	1 374	98,4
z toho: Jalovice od 1 do 2 let - Soupis k 1.4. (tis. ks)	201	199	99,0
Jalovice nad 2 roky - Soupis k 1.4. (tis. ks)	74	71	95,9
Krávy celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	574	564	98,3
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	438	423	96,6
Užitkovost dojených krav - průměr (l/ks/rok)	6 254	6 370	101,9
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 739	2 694	98,4
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 613	2 612	99,9
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 476	2 330	94,1
Vývoz mléka (mil. l)	833	851	102,2
Dovoz mléka (mil. l)	535	701	131,0
CZV za mléko - I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	8 310	7 830	94,2
Porážky skotu celkem (tis. ks)	281	274	97,5
z toho: Býci (tis. ks)	125	121	96,8
Krávy (tis. ks)	121	120	99,2
Jalovice (tis. ks)	26	24	92,3
Telata (tis. ks)	9	8	88,9
Průměrná živá hmotnost porážených býků (kg ž. hm.)	590,4	601,9	101,9
Produkce hovězího masa celkem (tis. t j. hm.)	90,1	92,1	102,2

pokračování tabulky

Ukazatel	2005	2006	Index (%) 2006/2005
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t j. hm.)	85,3	87,3	102,3
Vývoz hovězího masa (tis. t j. hm.)	21,9	23,4	106,8
Dovoz hovězího masa (tis. t j. hm.)	19,3	18,7	96,9
Stavy prasat celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	2 877	2 840	98,7
z toho: Prasnice celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	232	229	98,7
Prasničky celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	97	93	95,9
Selata - Soupis k 1.4. (tis. ks)	881	882	100,1
Opraseno prasníc a prasniček (tis. ks)	589	534	90,6
Narozeno selat (tis. ks)	5 628	5 269	93,6
Počet odchovaných selat (tis. ks)	5 002	4 690	93,8
Produkce vepřového masa (tis. t j. hm.)	367	350	95,4
Porážky jatečných prasat bez prasníc a kanců - (tis. ks)	3 760	3 721	99,0
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasníc a kanců (kg ž. hm.)	107,8	108,1	100,3
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t j. hm.)	451	446	98,9
Vývoz vepřového masa (tis. t j. hm.)	37	35	94,6
Dovoz vepřového masa (tis. t j. hm.)	124	129	104,0
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	25 372	25 736	101,4
Produkce drůbežího masa celkem (tis. tun j. hm.)	242	229	94,6
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. tun j. hm.)	270	257	95,2
Vývoz drůbežího masa (tis. tun j. hm.)	40	40	100,0
Dovoz drůbežího masa (tis. tun j. hm.)	62	67	108,1
Stavy slepic - po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	9 917	10 389	104,8
Produkce vajec - včetně samozásobení (mil. ks)	2 432	2 476	101,8
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	245,3	238,3	97,1
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 394	2 628	109,8
Vývoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	191	200	104,7
Dovoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	383	425	111,0
Stavy ovcí a beranů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	140	148	105,7
Stavy koz a kozlů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	13	14	107,7
Produkce skopového a kozího masa (t j. hm.)	1 347,8	1 600,0	118,7
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t j. hm.)	1 734,2	1 940,0	111,9
Vývoz skopového a kozího masa (t j. hm.)	82,8	120,0	144,9
Dovoz skopového a kozího masa (t j. hm.)	469,2	460,0	98,0

Pramen: ČSÚ, Výsledky statistického zjišťování MZe, Situační a výhledové komoditní zprávy MZe

Poznámka: 1) TPM = Tržní produkce mléka

V oblasti živočišné výroby pokračoval v roce 2006 dlouhodobý trend poklesu stavů skotu a prasat, byť šlo v roce 2006 jen o mírný pokles. Největší pokles stavů byl zaznamenán u dojených krav (o 3,4 %, tj. o 10 tis. ks), což i přes nárůst užitkovosti (o 1,9 %) znamenalo meziroční pokles produkce mléka o 1,6 %. Produkce hovězího masa meziročně stoupla (o 2,2 %), návazně na růst jeho spotřeby (meziročně o 2,3 %). Produkce vepřového masa meziročně klesla o 4,6 %, návazně na pokles jeho spotřeby (o 1,1 %), a růst dovozů (o 4,0 %).

Stavy drůbeže v roce 2006 mírně meziročně vzrostly, přičemž nárůst stavů se týkal pouze slepic (o 4,8 %) při současném poklesu stavů drůbeže ve výkrmu. Tento vývoj se promítl v poklesu produkce

drůbežího masa (o 5,4 %) návazně na pokles jeho domácí spotřeby (o 4,8 %) a růst dovozů (o 8,1 %). Naopak produkce vajec meziročně stoupla (o 1,8 %), návazně na růst jejich spotřeby (o 9,8 %), která však byla do značné míry kryta růstem dovozů (o 11,0 %).

V roce 2006 pokračoval trend růstu stavů ovcí a koz, což se projevilo jak v růstu produkce skopového a kozího masa, tak jeho domácí spotřeby a vývozu.

Některé ukazatele vývoje agrárního sektoru ČR v letech 2000, 2005 a 2006			
Ukazatel	Rok		
	2000	2005	2006
Zemědělská půda (tis. ha)	4 280	4 259	4 254
Orná půda (tis. ha)	3 082	3 047	3 040
Zornění ¹⁾ (%)	72,01	71,54	71,46
Půda v klidu (tis. ha)	300,0	45,0	44,0
Podniky zemědělské prvovýroby celkem (počet k 31.12.) ⁶⁾	56 487	46 385	46 279
z toho: Podniky fyzických osob (počet k 31.12.) ⁶⁾	53 460	43 456	43 296
Zemědělská družstva (počet k 31.12.) ⁶⁾	746	608	596
Obchodní společnosti (počet k 31.12.) ⁶⁾	2 107	2 217	2 275
Ostatní podniky, vč. státních (počet k 31.12.) ⁶⁾	174	104	112
Podíl odvětví zemědělství na HDP dle statistiky národních účtů (%)	3,03	2,25	2,00
Podíl zaměstnanosti v zemědělství na celk. počtu pracovníků NH (%)	4,02	3,16	3,05
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ - v běžných cenách (mld. Kč)	100,3	96,6	95,9
z toho: Produkce rostlinných výrobků - v běžných cenách (mld. Kč)	49,8	50,0	48,9
Produkce živočišných výrobků a zvířat - v běž. cenách (mld. Kč)	50,5	46,6	47,0
Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) (v %, meziroční index)	109,2	90,8	102,2
z toho: CZV rostlinné výrobky celkem (v %, meziroční index)	112,69	75,0	113,3
CZV živočišné výrobky (v %, meziroční index)	108,0	100,4	97,1
Vývoj cen vstupů do zemědělství (v %, meziroční index)	108,5	104,0	101,6
Počet pracovníků v zemědělství (tis. osob)	164,9	136,6	134,0
Vývoj počtů pracovníků v zemědělství (v %, index 1989 = 100)	30,9	25,6	25,1
Čistá přidaná hodnota (ČPH) v zemědělství v běžných cenách (mld. Kč)	19,1	16,7	13,4
Produktivita práce - ČPH v běžných cenách na pracovníka (tis.Kč)	115,6	122,2	100,1
Průměrná měsíční nominální mzda v zemědělství (Kč/pracovník)	10 134	13 635	14 514
Rentabilita (výnosnost celkového kapitálu) ³⁾ v zemědělství (v %)	+ 1,76 ⁸⁾	+ 3,26	- ⁹⁾
Míra zadluženosti ⁴⁾ v zemědělství (v %)	39,18 ⁷⁾	40,45	- ⁹⁾
Hospodářské výsledky zemědělství (+ zisk/- ztráta) (mld. Kč) ²⁾	+ 3,7	+ 7,6	+ 7,0
Celková podpora agrokomplexu (mld. Kč) ⁵⁾	10,85	30,81	35,81
v tom: - ze zdrojů ČR (mld. Kč) ⁵⁾	10,85	15,64	17,23
- ze zdrojů EU (mld. Kč) ⁵⁾	x	15,17	18,58
Saldo agrárního zahraničního obchodu (mld. Kč)	- 17,3	- 25,2	- 32,9

Pramen: ČSÚ, MF ČR, VÚZE - FADN CZ

Poznámky: 1) Zornění = podíl celkové výměry orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy v %

2) Dle Souhrnného zemědělského účtu (SZÚ) ČSÚ

3) (Výsledek hospodaření / aktiva celkem) x 100; Pramen: Šetření FADN CZ, SZÚ ČSÚ

4) (Cizí zdroje / aktiva celkem) x 100; Pramen: Šetření FADN CZ

5) Rok 2005 = vyplaceno do 30.6.2005; Rok 2006 = předpoklad vyplacení do 30.6.2006

6) Zemědělsky aktivní subjekty s velikostními parametry dle prahových hodnot šetření ČSÚ Agrocensus (v letech 2000, 2005 a 2006)

7) V roce 2000 odlišná metodika (cizí kapitál / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.

8) V roce 2000 odlišná metodika (hosp. výsledek za účetní období / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.

9) Údaje za rok 2006 nejsou k dispozici

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ) definitivní výsledky za rok 2005 a předběžné výsledky za rok 2006

Tab. I: SZÚ - výsledky účtu výroby v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách	
		2005	2006
01	OBILOVINY (včetně osiva)	20 286,2	18 450,6
01.1	Pšenice a špalda	10 825,6	10 273,5
01.2	Žito a ozimé směsky	457,1	212,8
01.3	Ječmen	6 151,5	5 497,9
01.4	Oves a letní směsky	340,1	364,6
01.5	Kukuřice na zrno	1 991,9	1 788,2
01.7	Ostatní obiloviny	520,0	313,7
02	TECHNICKÉ PLODINY	14 115,2	13 198,6
02.1	Výsevy olejnin a olejnaté plody (včetně osiva)	6 900,4	7 960,0
02.2	Luskoviny (včetně osiva)	371,4	306,3
02.4	Cukrová řepa	4 708,6	3 326,6
02.5	Ostatní technické plodiny	2 134,8	1 605,7
03	KRMNÉ PLODINY	9 190,2	7 229,3
04	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ VÝROBKÝ	3 691,7	4 537,2
04.1	Čerstvá zelenina	1 289,6	1 636,6
04.2	Sazenice a květiny	2 402,1	2 900,6
05	BRAMBORY (včetně sadby)	2 507,3	3 028,6
06	OVOCE	1 380,1	1 507,5
06.1	Čerstvé ovoce	1 380,1	1 507,5
07	VÍNO¹⁾	368,3	515,1
09	OSTATNÍ ROSTLINNÉ VÝROBKÝ	423,6	415,8
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	51 962,6	48 882,7
11	ZVÍŘATA	23 647,0	24 958,1
11.1	Skot	5 147,0	7 241,4
11.2	Prasata	11 896,5	11 803,8
11.4	Ovce a kozy	82,5	87,2
11.5	Drůbež	6 380,8	5 737,4
11.6.	Ostatní zvířata	140,3	88,3
12	ŽIVOČIŠNÉ VÝROBKÝ	23 374,5	22 039,3
12.1.	Mléko	21 461,4	20 175,4
12.2.	Vejce	1 889,8	1 840,9
12.3.	Ostatní živočišné výrobky	23,3	23,0
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	47 021,5	46 997,4
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)	98 984,2	95 880,1
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	2 228,5	2 335,4
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)	101 212,7	98 215,6
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	2 065,5	3 038,9
17.1.	Zpracování zemědělských výrobků	1 945,5	2 777,7
17.2.	Jiné neoddělitelné vedlejší činnosti (zboží a služby)	120,0	261,2
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	103 278,1	101 254,4

pokračování tabulky

Kód	Ukazatel	v běžných cenách	
		2005	2006
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	74 975,4	74 389,2
19.1	Osivo a sadba	3 688,4	3 182,2
19.2	Energie;maziva	4 532,6	8 937,0
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	4 423,6	4 226,2
19.4	Prostředky na ochranu rostlin	4 644,4	3 685,0
19.5	Veterinární náklady	2 435,7	2 429,7
19.6	Krmiva	31 359,7	28 661,0
19.6/2	krmiva nakupovaná mimo zemědělské odvětví	15 546,2	15 079,7
19.6/3	krmiva vyrobená a spotřebovaná vnitropodnikově	15 813,4	13 581,3
19.7	Údržba a oprava strojů a zařízení	5 073,4	4 491,5
19.8	Údržba a oprava budov	4 009,5	3 589,9
19.9	Zemědělské služby	2 228,5	2 335,4
19.10, 11	Ostatní zboží a služby	12 579,7	12 851,3
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)	28 302,8	26 865,2
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	11 136,4	13 441,5
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)	17 166,3	13 423,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 1) vinné hrozny určené k výrobě stolního vína

Tab. 2: SZÚ - výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách	
		2005	2006
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	19 356,5	19 774,4
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	4 963,2	3 856,2
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	19 027,2	21 679,7
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	31 230,3	31 247,3
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	11 873,8	11 472,9

Pramen: ČSÚ

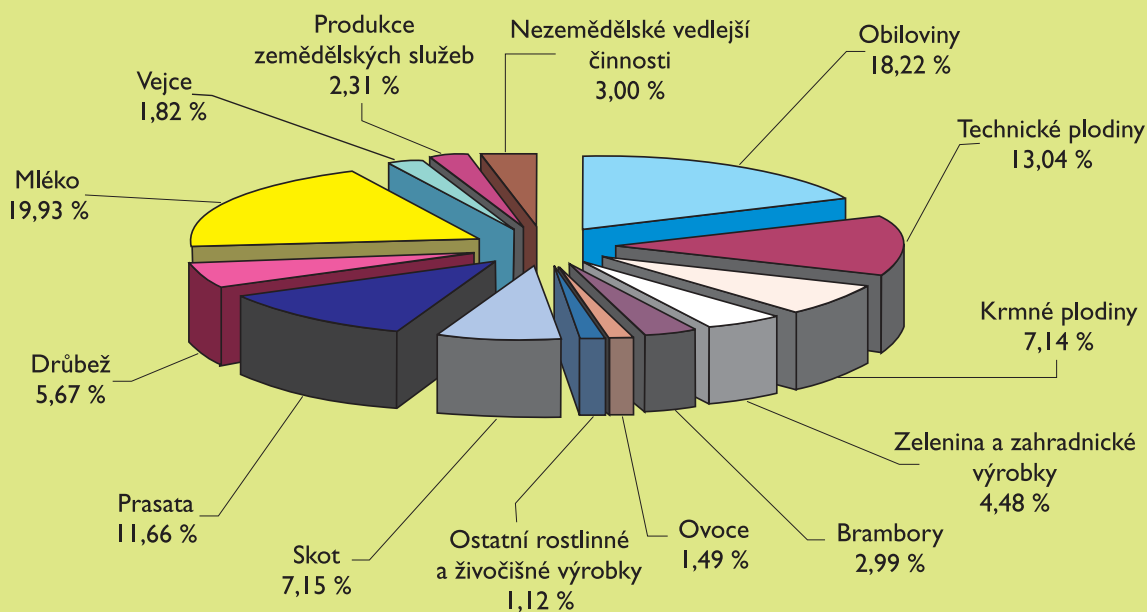
Tab. 3: SZÚ - výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách	
		2005	2006
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	2 903,6	3 587,5
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 726,2	1 494,5
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	395,9	635,8
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	7 639,9	7 026,7

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2005 = definitivní výsledky; Rok 2006 = předběžné výsledky

Struktura produkce zemědělského odvětví v ČR v roce 2006

Pramen: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2006

Produkce zemědělského odvětví (PZO) vyjádřená v běžných základních cenách představovala v předběžných výsledcích za rok 2006 výši 101 254,4 mil. Kč, z toho rostlinná výroba činila 48 882,7 mil. Kč a živočišná produkce 46 997,4 mil. Kč. Zbytek do celkové produkce zemědělského odvětví vedle rostlinné a živočišné produkce tvořila jednak zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb (2 335,4 mil. Kč) a jednak nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné) ve výši 3 038,9 mil. Kč. Pokles rostlinné produkce byl výsledkem celkově nižších sklizní, především obilovin a cukrovky. Celkový odhadnutý objem dotací na výrobky za rok 2006 činil 2 270,1 mil. Kč, z toho 170,9 mil. Kč na rostlinné výrobky a 2 099,2 mil. Kč na živočišné výrobky, zatímco celkový objem dotací na výrobky v roce 2005 představoval 914,7 mil. Kč.

Produkce zemědělského odvětví ve stálých základních cenách roku 2000 činila 101 772,5 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 49 629,7 mil. Kč a živočišná produkce 47 649,3 mil. Kč.

Rostlinná produkce se v roce 2006 podílela na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 48,3 %, přičemž nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly obiloviny (37,7 %) a technické plodiny (27,0 %). Živočišná produkce byla zastoupena na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 46,4 %, nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly výroba mléka (42,9 %) a chov jatečních prasat (25,1 %).

Mezispotřeba (MS) se podílela na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) 75,2 %, v mezispotřebě byla nejvíce zastoupena krmiva (38,5 %).

V odhadovaných výsledcích za rok 2006 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2005 o 5,8 %. Odhad deflátoru (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) pro rok 2006 představoval 101,37 %.

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) zaznamenaly v roce 2006 ve srovnání s předchozím rokem mírný nárůst, a to o 2,2 %. Přitom CZV rostlinných produktů meziročně vzrostly o 13,3 % a CZV živočišných produktů naopak meziročně poklesly o 2,9 %. K tomu je třeba uvést, že mírný meziroční nárůst celkových průměrných CZV v roce 2006 zdaleka nevyrovnal výrazný meziroční pokles CZV v roce 2005, který představoval 9,2 %, přičemž u CZV rostlinných produktů činil v roce 2005 meziroční pokles 25,0 % a CZV živočišných produktů v roce 2005 sice meziročně vzrostly, avšak pouze o 0,4 %.

U **rostlinných komodit** obecně klesaly CZV především v prvním čtvrtletí roku a v dalších čtvrtletích docházelo k jejich významnému růstu. Výjimku tvořily CZV pšenice potravinářské, semene řepky olejné, brambor pozdních konzumních, jablek konzumních a zeleniny (mrkev, zelí, cibule), které meziročně rostly již od prvního čtvrtletí 2006. Hlavním důvodem meziročního růstu CZV rostlinných produktů byla celkově nižší úroda většiny plodin v roce 2006, zejména potravinářské pšenice a pozdních konzumních brambor. Výjimku tvořila CZV cukrovky technické, která v roce 2006 meziročně poklesla o 21,3 %, přičemž již v roce 2005 zaznamenala meziroční pokles o 11,4 %. Důvodem výrazného poklesu v roce 2006 je snížení minimální ceny cukrové řepy v EU podle nařízení Rady č. 318/2006. Výsledný pokles CZV byl zemědělcům kompenzován v rámci tzv. oddělené platby za cukr.

CZV **živočišných komodit** zaznamenaly v roce 2006 meziroční pokles o 2,9 %, a to i přes tradičně větší stabilitu živočišné produkce, která není natolik závislá na rozmarech počasí, jako produkce rostlinná. K mírnému meziročnímu poklesu CZV došlo u jatečných krav (o 0,1 %), jatečných jehňat (o 0,4 %) a slepičích vajec (o 0,6 %). Výraznější meziroční pokles CZV byl zaznamenán u jatečných prasat (o 1,8 %), jatečných králíků (o 4,2 %), kapra (o 4,3 %), kravského mléka (o 4,9 %), jatečných kuřat (o 9,0 %), včelího medu (o 9,6 %) a brojlerových krůt (o 11,0 %). Naopak, meziroční růst CZV byl zaznamenán u jatečných ovcí, beranů a skopců (o 9,3 %), jatečných jalovic (o 1,7 %), jatečných býků (o 1,4 %) a jatečných telat (o 0,6 %). Hlavní důvody celkového meziročního poklesu CZV živočišných produktů lze spatřovat ve zhoršeném odbytů těchto komodit a také v růstu dovozů ze zahraničí.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit - indexy 2006/2005 (%)¹⁾

Ukazatel	Průměr roku 2006	Průměr čtvrtletí roku 2006			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	113,3	103,4	121,6	115,1	112,8
z toho: Pšenice potravinářská	114,6	101,5	110,6	115,1	123,2
Pšenice krmná	109,1	90,4	100,1	109,3	125,7
Ječmen sladovnický	100,9	87,7	93,4	105,2	109,8
Ječmen krmný	105,0	92,0	99,1	108,8	112,9
Žito	125,0	99,5	117,1	124,9	144,2
Oves krmný	106,2	89,1	98,5	109,2	118,1
Kukuřice krmná	107,1	96,5	100,2	101,9	122,1
Hrách krmný	94,6	79,3	89,6	100,7	102,1
Semeny řepky olejné	118,3	104,9	117,4	123,0	117,0
Chmel sušený	107,7	-	-	105,1	108,0
Stonky lnu odsemeněné rosené	104,8	-	-	90,9	108,3
Cukrovka technická	78,7	-	-	87,7	77,9
Brambory pozdní konzumní (bez sadby)	165,1	117,3	171,5	213,2	277,4
Brambory průmyslové	121,5	82,5	-	134,3	117,7
Vinné hrozny moštové	168,8	-	-	198,2	128,1
Jablka konzumní	110,9	111,1	130,5	115,3	96,3

pokračování tabulky

Ukazatel	Průměr roku 2006	Průměr čtvrtletí roku 2006			
		I.	II.	III.	IV.
Třešně	124,9	-	132,2	69,3	-
Mrkev bez natě	119,3	132,9	124,1	96,6	99,4
Zelí bílé hlávkové	112,4	297,3	120,8	79,7	97,2
Cibule suchá	170,2	151,7	196,1	165,6	158,7
Živočišné produkty celkem	97,1	96,4	97,3	97,1	97,4
Zvířata (bez živočišných výrobků)	98,1	95,4	97,5	99,3	98,8
z toho: Býci jateční (tř. jak. A v živém)	101,4	103,6	102,0	100,6	100,6
Jalovice jatečné (tř. jak. A v živém)	101,7	104,5	103,1	101,8	99,2
Krávy jatečné (tř. jak. A v živém)	99,9	104,0	99,1	97,4	100,7
Telata jateční savá (tř. jak. A v živém)	100,6	109,7	101,6	101,7	94,2
Prasata jatečná (tř. jak. I. v živém)	98,2	93,4	97,0	101,1	98,6
Jehňata jatečná výkrm v živém	99,6	96,0	99,5	113,6	142,3
Ovce, berani, skopci jateční v živém	109,3	75,6	108,2	101,9	140,4
Kuřata jatečná (tř. jak. I.)	91,0	90,3	89,7	91,0	92,1
Krůty brojlerové	89,0	88,4	88,3	86,1	92,4
Králíci jateční	95,8	95,9	95,2	89,8	101,5
Kapr (tř. jak. I.)	95,7	91,3	91,7	96,9	99,3
Živočišné výrobky	95,8	97,8	97,2	94,1	95,5
Mléko kravské (tř. jak. Q)	95,1	97,5	95,7	94,0	94,6
Vejce slepičí (konzumní tříděná)	99,7	98,7	105,5	94,2	102,2
Med včelí	90,4	-	94,1	107,3	79,1
Zemědělské produkty úhrnem	102,2	98,5	104,7	102,6	102,4

Pramen: ČSÚ

Poznámka: I) Stejně období předchozího roku = 100

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Meziročně se index cen vstupů do zemědělství zvýšil o 1,6 %, přičemž ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství vzrostly o 1,7 % a ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic o 1,1 %.

Nejvýrazněji zdražila osiva a sadba (o 9,4 %), společně s energií a mazivy (o 7,7 %), v rámci nichž významně vzrostly ceny maziv (o 18,9 %), paliv na topení (o 13,8 %), v závěsu s cenami elektřiny (o 8,9 %) a motorových paliv (o 4,9 %). Mírněji se zvýšily ceny umělých hnojiv a půdních zlepšovacích prostředků (o 2,7 %) a veterinárních služeb (o 2,0 %). Naopak zlevnila zvířata pro chov a výrobu (o 3,0 %), pesticidy (o 1,7 %) a služby pro zemědělství (o 1,1 %). Zajímavá situace nastala u krmiv, jejichž ceny se snížily (o 1,9 %), jako výsledek poklesu cen krmných směsí (o 4,5 %) a růstu cen jednoduchých krmiv (o 9,8 %).

Ceny vstupů do zemědělství - indexy 2006/2005 (%) ¹⁾					
Ukazatel	Průměr roku 2006	Průměr čtvrtletí roku 2006			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	109,4	112,6	112,6	107,0	106,1
Zvířata pro chov a výrobu	97,0	96,5	97,3	97,1	97,3
Energie a maziva	107,7	116,9	110,2	105,2	100,0
z toho: Paliva na topení	113,8	123,0	120,3	115,2	99,1
Motorová paliva	104,9	121,9	107,3	99,5	95,1
Elektřina	108,9	108,4	109,4	109,4	108,3
Maziva	118,9	119,8	130,1	126,8	102,0
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	102,7	104,7	101,4	103,1	101,8
Pesticidy	98,3	98,8	97,3	99,2	98,1
Krmiva	98,1	93,8	96,6	98,5	104,0
z toho: Jednoduchá krmiva	109,8	102,6	115,0	110,8	110,9
Krmné směsi	95,5	91,9	92,7	95,8	102,3
Údržba a oprava strojního zařízení	99,5	98,9	98,5	100,0	100,5
Údržba a oprava budov	103,3	101,9	102,6	103,7	105,1
Veterinární služby	102,0	101,6	102,2	102,1	102,1
Ostatní výdaje	101,8	102,3	101,7	101,8	101,5
z toho: Voda, její úprava a rozvod	103,4	104,2	103,1	103,1	103,1
Doprava silniční nákladní	102,7	103,5	103,2	103,3	100,9
Služby pošt a telekomunikací	102,2	104,9	103,7	99,7	100,5
Pojištění zemědělské produkce	100,4	101,6	100,0	100,0	100,0
Služby právní, účetní a poradenství	102,8	103,6	102,6	102,5	102,5
Služby pro zemědělství ²⁾	98,9	100,0	100,3	97,9	97,3
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	99,7	100,7	99,6	99,4	99,3
Budovy	102,9	102,3	102,8	103,2	103,4
Vstupy celkem	101,6	102,2	101,8	101,2	101,3

Pramen: ČSÚ

Poznámky: 1) Stejně období předchozího roku = 100

2) Agrochemické služby, polní práce a posklizňová úprava, plemenářské služby

V porovnání k výchozí základně roku 2000 se ceny vstupů zvýšily o 15,4 %. Z toho ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství vzrostly o 15,9 % a ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic o 11,1 %.

Nejvyšší cenový nárůst byl vykázan u osiv a sadby (o 58,1 %), následovaný cenami energie a maziv (nárůst o 20,8 %), v důsledku růstu cen elektřiny (o 33,7 %), paliv na topení (o 20,1 %), maziv (o 17,5 %) a motorových paliv (o 14,2 %). Dále je třeba zmínit zvýšení cen umělých hnojiv a půdních zlepšovacích prostředků (o 19,5 %) a rovněž cen za údržbu a opravy strojního zařízení (o 14,4 %). Naproti tomu pokles byl typický pro ceny krmiv (o 6,5 %), pesticidů (o 5,4 %) a rovněž pro ceny zvířat pro chov a výrobu (o 4,6 %).

Upozornění ČSÚ na revizi cenových indexů

Český statistický úřad připravuje standardní revizi všech cenových indexů. Revidované indexy cen vstupů do zemědělství budou publikovány poprvé v květnu 2007 (data za I. čtvrtletí 2007). Pro výpočet indexů cen výrobců budou stanovena nová váhová schémata, založená na struktuře tržeb a nákladů v roce 2005. Bazickým obdobím pro výpočet indexů bude průměr roku 2005.

Agrární zahraniční obchod

Charakteristika celkového a agrárního zahraničního obchodu v letech 2005 a 2006

Ukazatel	MJ	2005	2006	Meziroční změna	
				mil. Kč, resp. mil EUR	%
Zahraniční obchod ČR celkem					
Obrat celkem	mil. Kč	3 698 547,6	4 243 601,1	545 053,5	14,7
	mil. EUR	124 283,4	149 800,3	25 516,9	20,5
Vývoz celkem	mil. Kč	1 868 585,8	2 143 997,6	275 411,8	14,7
	mil. EUR	62 784,1	75 678,6	12 894,5	20,5
Dovoz celkem	mil. Kč	1 829 961,8	2 099 603,5	269 641,7	14,7
	mil. EUR	61 499,3	74 121,7	12 622,4	20,5
Balance celkem	mil. Kč	38 624,0	44 394,1	5 770,1	14,9
	mil. EUR	1 284,8	1 556,9	272,1	21,2
Agrární zahraniční obchod ČR ¹⁾					
Obrat celkem	mil. Kč	182 263,9	190 948,2	8 684,3	4,8
	mil. EUR	6 126,1	6 741,2	615,1	10,0
Vývoz celkem	mil. Kč	78 519,6	79 008,2	488,6	0,6
	mil. EUR	2 639,8	2 789,6	149,8	5,7
Dovoz celkem	mil. Kč	103 744,2	111 940,0	8 195,8	7,9
	mil. EUR	3 486,2	3 951,6	465,4	13,3
Balance celkem	mil. Kč	-25 224,6	-32 931,8	-7 707,2	-30,6
	mil. EUR	-846,4	-1 162,0	-315,6	-37,3
Podíl obratu AZO na celkovém obratu	%	4,93	4,50	-0,43	-8,7
Podíl agrárního vývozu na celkovém vývozu	%	4,20	4,14	-0,06	-1,4
Podíl agrárního dovozu na celkovém dovozu	%	5,67	5,33	-0,34	-6,0

Pramen: ČSÚ - zahraniční obchod (k 23.3.2007)

Poznámka: 1) kapitoly 01 až 24 celního sazebníku

Obchodní činnost jednotlivých členských zemí v rámci EU je obchodem vnitřním, který se odehrává na jednotném trhu EU bez celních a jiných bariér. Za zahraniční obchod ČR lze považovat pouze obchod uskutečňovaný mimo rozšířené území společenství, který se řídí Společnou zemědělskou a Společnou obchodní politikou EU, uplatňuje společné celní předpisy, využívá společný celní sazebník a pro regulaci vývozu a dovozu aplikuje jednotné obchodní mechanismy. V obchodě se třetími zeměmi je široce využíván systém licencování vývozu a dovozu zemědělských a potravinářských výrobků, jsou uplatňována přísná pravidla poskytování vývozních subvencí. Pro získání preferencí na dovoz a subvencí na vývoz je nutné v rámci obchodu se třetími zeměmi skládat kauce, přičemž obecně se zpřísnila pravidla kontroly tohoto obchodu.

Společnou zemědělskou politiku, její režimy a mechanismy (včetně vydávání licencí, poskytování subvencí, administraci kaucí a jejich kontroly) provádí Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). V oblasti agrárního zahraničního obchodu se třetími zeměmi ČR využívá dojednané koncese, přímo se podílí na jejich úpravách a na sjednávání nových liberalizačních dohod.

Pro rozvojové země uplatňuje EU nový zjednodušený systém všeobecných celních preferencí GSP a pro nejméně rozvinuté země a na základě iniciativy EBA je umožněn, až na některé výjimky, bezcelní přístup na trh EU.

Kromě zlepšení obecných podmínek pro obchodování, významný vliv na bilanci agrárního zahraničního obchodu měl vývoj cen řady zemědělských a potravinářských výrobků na světovém trhu a meziroční posílení české koruny vůči EUR.

Hodnota obratu agrárního zahraničního obchodu ČR se v roce 2006 zvýšila proti předchozímu roku o 8 684,3 mil. Kč, tj. o 4,8 %, a to především v důsledku přírůstku dovozu o 8 195,8 mil. Kč (7,9 %). Celkový agrární vývoz se souběžně zvýšil o 488,6 mil. Kč (0,6 %). V přepočtu na EUR agrární vývoz meziročně vzrostl o 5,7 % a dovoz o 13,3 %.

Hodnota vývozu zemědělských a potravinářských výrobků do zemí EU 25 v roce 2006 činila 68 588,8 mil. Kč (2 421,9 mil. EUR) a vzrostla meziročně o 1 945,8 mil. Kč (2,9 %), resp. o 181,1 mil. EUR (8,1 %). Avšak v důsledku vyššího meziročního přírůstku dovozu než odpovídajícího vývozu (jeho hodnota stoupla o 10 296,7 mil. Kč) se schodek bilance agrárního obchodu ČR se státy EU 25 meziročně zvýšil o 8 350,9 mil. Kč, z toho schodek bilance obchodu se státy EU 15 o 4 464,9 mil. Kč. Rovněž aktivum bilance agrárního obchodu se státy EU 10 se zhoršilo proti roku 2005 o 3 886,1 mil. Kč.

Vývoz zemědělských a potravinářských komodit do členských zemí EU 25 se na celkovém agrárním vývozu ČR v roce 2006 podílel 86,8 % (84,9 % v roce 2005) a odpovídající dovoz na celkovém agrárním dovozu ČR 91,9 % (89,2 % v roce 2005).

V důsledku uvedených změn pasivní bilance agrárního zahraničního obchodu ČR meziročně vzrostla o 7 707,2 mil. Kč (o 30,6 %). Celkový stupeň krytí agrárního dovozu vývozem se zhoršil ze 75,7 % na 70,6 %. Snížil se rovněž podíl obratu agrárního zahraničního obchodu na celkovém zahraničním obchodu ČR meziročně ze 4,93 % na 4,50 %, z toho podíl agrárního vývozu na celkovém vývozu z 4,20 % na 4,14 % a podíl agrárního dovozu na celkovém dovozu z 5,67 % na 5,33 %.

V rámci teritoriální skladby agrárního vývozu do zemí EU 25 participace států EU 15 poklesla proti předchozímu roku z 50,5 % na 50,0 % a participace zemí EU 10 naopak mírně stoupla ze 49,5 % na 50,0 %. Podílové zastoupení Slovenska na exportu do zemí EU 25 se přitom snížilo z 26,5 % na 26,3 % a Německa z 28,4 % na 26,7 %. Naproti tomu podíl Polska na celkovém agrárním exportu do EU meziročně vzrostl z 10,7 % na 12,2 %.

Podíl zemí EU 15 na celkovém agrárním dovozu ze zemí EU 25 se v roce 2006 snížil z 69,8 % na 67,7 % při souběžném zvýšení významu importu ze zemí EU 10 z 30,2 % na 32,3 %. Dovoz z Německa se na celkovém agrárním importu ze zemí EU 25 v roce 2006 podílel 27,0 % a dovoz z Polska 15,5 % proti 29,0 %, resp. 13,8 % v roce 2005. Participace Nizozemska na uvedeném dovozu meziročně poklesla z 10,3 % na 10,2 %, Španělska z 5,7 % na 5,3 % a Maďarska z 4,4 % na 4,1 %.

Naproti tomu podíl Slovenska meziročně stoupl z 11,4 % na 12,2 %, Itálie z 6,0 % na 6,1 % a Rakouska z 5,5 % na 5,6 %.

Agrární vývoz do třetích zemí v roce 2006 činil 11 876,6 mil. Kč a odpovídající dovoz 9 056,8 mil. Kč, tj. snížil se meziročně o 12,3 %. Bilance agrárního zahraničního obchodu se třetími zeměmi zaznamenala meziroční nárůst aktiva ze 718,9 mil. Kč na 1 362,6 mil. Kč, tj. o 89,5 %.

V komoditní skladbě AZO zůstaly v roce 2006 nejvýznamnějšími agregacemi agrárního vývozu Mléko a mléčné výrobky (KN 04), Nápoje a lihové tekutiny (KN 22), Živá zvířata společně s komoditní agregací Maso a droby (KN 01 a 02), dále pak Cukr a cukrovinky (KN 17), Různé potravinářské přípravky (KN 21), Obiloviny (KN 10) a Olejnatá semena (KN 12). Celková hodnota vývozu uvedených komoditních agregací však poklesla proti roku 2005 z 50 222,1 mil. Kč na 49 361,1 mil. Kč, tj. o 1,7 % a podílela se na celkovém agrárním vývozu ČR 62,5 %.

V rámci podstatně diverzifikovanější struktury agrárního dovozu do ČR bylo zaznamenáno meziroční zvýšení exportu téměř u všech zbožových agregací, přičemž i změny jeho hodnot byly oproti vývozu podstatně výraznější. Rozhodujícími dovozními agregacemi jsou dlouhodobě Ovoce a ořechy (KN 08), Maso a droby (KN 02), Různé potravinářské přípravky (KN 21), Zbytky a odpady v potravinářském průmyslu, krmivo (KN 23), Nápoje a lihové tekutiny (KN 22), Přípravky z obilí (KN 19), Zelenina a hlízy

(KN 07), Mléko a mléčné výrobky (KN 04). Hodnota dovozu uvedených osmi komoditních agregací v roce 2006 (68 789,3 mil. Kč) představovala 61,5 % celkového agrárního dovozu a stoupla meziročně o 3 296,3 mil. Kč (5,0 %). Největší meziroční změnou v komoditní skladbě agrárního dovozu bylo zvýšení hodnoty importu Zeleniny (KN 07) o 1 841,4 mil. Kč (26,7 %), Obilovin (KN 10) o 1 218,4 mil. Kč (105,2 %) a Mléka a mléčných výrobků o 1 131,5 mil. Kč (15,4 %). Naproti tomu meziroční pokles dovozu byl zaznamenán především u komoditní agregace KN 08 Ovoce a ořechy (o 1 121,2 mil. Kč, tj. o 9,7 %).

Podpůrná a dotační politika MZe

Přehled o financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokomplexu v roce 2006

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2006		Čerpání upraveného rozpočtu	
	Schválený (tis. Kč)	Upravený (tis. Kč)	(tis. Kč)	(v %)
Podpory podle „Zásad“ ¹⁾	1 700 000	1 833 766	1 990 510	108,5
NV č. 505/2000 Sb. ²⁾	30 000	30 000	10 538	35,1
Podpora zemědělství celkem	1 730 000	1 863 766	2 001 048	107,4
Vinařský fond ³⁾	44 328	47 095	47 093	99,9
Povodňové škody 2006	x	115 270	95 717	83,0
Podpora agrokomplexu úhrnem	1 774 328	2 026 131	2 143 858	105,8

Pramen: MZe

Poznámky:

- 1) Zásady MZe, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 zákona č. 252/1997 Sb. pro rok 2006
- 2) Nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterými se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podléhajících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí, a kritéria pro jejich posuzování, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a NV č. 203/2004 Sb.
- 3) Prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

Podpůrné a dotační programy podle Zásad

Cílem podpůrných a dotačních programů podle „Zásad“ je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu.

Dotace a podpory podle „Zásad“ poskytované v roce 2006 v zásadě navazovaly na obdobné, nebo stejné programy předchozích let. V roce 2006 byly některé programy ukončeny, nebo přesunuty či jinak strukturovány.

Podpůrné programy pro zemědělství podle „Zásad“ MZe v letech 2005 a 2006

Program	Název programu	Podpory 2005	Podpory 2006	Index 2006/2005
		(tis. Kč)		(v %)
1. D.	Podpora včelařství	80 111	79 771	99,6
	I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích	24 996	22 177	88,7
	R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů	58 653	103 252	176,0
	S. Podpora komplexní sklizně máku setého	4 605	7 977	173,2
	U. Podpora pěstování byl pro energetické využití	1 682	2 066	122,8
2. A.	Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	227 031	232 796	102,5
3.	Podpora ozdravování polních a spec. plodin	436 961	413 172	94,6

pokračování tabulky

Program	Název programu	Podpory 2005	Podpory 2006	Index 2006/2005
		(tis. Kč)		(v %)
5.	Podpora NH Kladruby n. L., ZH Písek a ZH Tlumačov	67 500	68 000	100,7
6.	Podpora genetických zdrojů	34 127	36 641	107,4
8.	Nákazový fond	261 579	298 991	114,3
9.	A. Speciální poradenství	39 852	38 248	96,0
	E. Školní závody	14 981	15 429	103,0
	F. Podpora poradenství v zemědělství	27 092	38 037	140,4
	G. Podpora získání minim. zemědělské kvalifikace	900	546	60,7
	H. Podpora marketingu a propagace	x	856	x
10.	D. Podpora evropské integrace nevládních organizací	13 596	13 478	99,1
13.	/05 Zpracování zemědělských produktů - rok 2005	x	209 993	x
13.	Zpracování zemědělských produktů - rok 2006	x	243 948	x
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	68 245	69 415	101,7
999.	ZI. Povodně 2006	x	95 717	x
Celkem PP podle „Zásad“		1 361 911	1 990 510	146,2

Pramen: MZe

I.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin a tento účel byl splněn. Zasluhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 152 Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost (podává souhrnně Český svaz včelařů), která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 525 207 včelstev a vyplaceno 79 771 tis. Kč.

I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích

Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele a vinných hroznů a tento účel byl splněn. Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stability produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila 60 000 Kč/ha. Bylo přijato a také schváleno celkem 44 žádostí. Podpořeno bylo 44,5 ha vinic, 67,5 ha chmelnic a 266,5 ha ovocných sadů. Celkem bylo vyplaceno 22 177 tis. Kč.

I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila 200 tis. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 100 tis. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 50 tis. Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 108, z čehož bylo 107 schválených žádostí. Podpořeno bylo celkem 643 ha a vyplaceno celkem 103 252 tis. Kč.

I.S. Podpora komplexní sklizně máku setého

Cílem dotace bylo zajištění bezpečnosti území z hlediska omamných a psychotropních látek. Účel dotace byl splněn; komplexně byl sklizen mák včetně makoviny na 16 723 ha. Vlivem změny vlastníka farmaceutické firmy došlo v roce 2005 ke zpřísnění výkupu makoviny ve vztahu k obsahu morfinu v makovině, který byl požadován co nejvyšší. Větší pravomoc v kontrole nakládání s makovinou získaly celní úřady, proto bylo ustoupeno od jediného kritéria, kterým byl výkup makoviny farmaceutickou firmou a byla povolena i likvidace makoviny za dozoru celního úřadu. To vedlo ke zvýšení počtu příjemců dotací a snížení částky vyplácené na jeden hektar. Příjemci dotací byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace představovala 477 Kč/ha. Bylo přijato 144 žádostí a z toho jich bylo schváleno 142. Podpořeno bylo celkem 16 723 ha a celkem bylo vyplaceno 7 976 tis. Kč.

I.U. Pěstování bylin pro energetické využití

Účelem dotace byla podpora založení a údržby porostů bylin pro energetické využití a tento účel byl plněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila do 2 000 Kč/ha orné půdy. Počet přijatých a schválených žádostí byl 32. Podpořeno bylo celkem 1 033 ha a vyplaceno bylo celkem 2 066 tis. Kč.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby (uznaná chovatelská sdružení a chovatelé). Podpory byly vypláceny na ověřování původu, zavádění a vedení plemenných knih, nákup plemenných býků, přenos embryí, kontrolu užitkovosti a výkonnostní zkoušky u vyjmenovaných hospodářských zvířat. Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 232 796 tis. Kč.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 12 265 tis. Kč na celkové ploše 12 924 ha. Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob byla podpořena ve výši 19 993 tis. Kč. Testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických a metod PCR bylo podpořeno v celkové částce 5 217 tis. Kč. Novošlechtění, udržovací šlechtění polních plodin, chmele, révy vinné, zelenin, ovocných plodin a léčivých rostlin v souladu se zákonem č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby bylo podpořeno částkou 145 132 tis. Kč. Podpora používání certifikované sadby brambor na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003 Sb. o uvádění osiva a sadby do oběhu, jako prevence proti šíření bakterií, byla poskytnuta ve výši 29 826 tis. Kč. Nákup úředně uznaného osiva pšenice a hrachu odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty a osiva sóji pro osev produkčních ploch byl podpořen ve výši 191 527 tis. Kč. Použití uznané certifikované sadby chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ (dle vyhlášky č. 147/2004 Sb.) bylo podpořeno částkou 9 212 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech splněn. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 413 172 tis. Kč.

5. Podpora Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, Zemskému hřebčinci Písek, státní podnik a Zemskému hřebčinci Tlumačov, státní podnik

Účelem této dotace bylo zachování chovu starokladrubského koně v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR

v Zemském hřebčinci Písek, státní podnik a v Zemském hřebčinci Tlumačov, státní podnik. Účel dotace byl plněn, chov starokladrubských koní v prostorách historického hřebčína v Kladruzech nad Labem je zachován a nejnütnější genetický základ památkově chráněného stáda starokladrubských koní je udržován. Úkoly státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR jsou plněny v požadované kvalitě. Je zajištěn dostatečný sortiment pro výběr plemeníků u chovaných plemen i plemenných rázů. V rámci tohoto programu bylo celkem vyplaceno 68 000 tis Kč, z toho 50 000 tis Kč Národnímu hřebčínu Kladruhy nad Labem, s.p., 9 000 tis. Kč Zemskému hřebčinci Písek, s.p. a 9 000 tis. Kč Zemskému hřebčinci Tlumačov, s.p.

6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských a užitkových zvířat, ryb a včel ve farmovém chovu, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využití genetických zdrojů mikroorganismů a drobných organismů hospodářského významu. Účel podpory je plněn; těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a závazky vyplývající z členství ČR ve FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství, tj. fyzické osoby, university, výzkumné soukromé a příspěvkové organizace. Z těchto programů je vyloučena podpora genových rezerv starokladrubských koní chovaných v Národním hřebčínu Kladruhy nad Labem, státní podnik, které jsou dotované z dotačního programu č. 5. Příjemci podpory byly fyzické osoby, university, příspěvkové a privátní výzkumné organizace. Přijato bylo celkem 59 žádostí a schváleno 58 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 65 000 tis. Kč, z toho jako přímé dotace bylo vyplaceno 36 641 tis. Kč, zbytek částky ve výši 28 359 tis. Kč byl vyplacen prostřednictvím rozpočtových opatření příjemcům dotací, tj. vyjmenovaným příspěvkovým organizacím MZe, MŽP a AV ČR.

8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat, a částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů a masokostních mouček (MKM) a kafilerních tuků (TK) z kadáverů. Program byl rozdělen do třech podprogramů:

8.A. Podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat, v rámci kterého bylo podpořeno vyšetření na paratuberkulózu skotu částkou 250 Kč za jedno bakteriologické vyšetření provedené v akreditované laboratoři. Celkem bylo vyšetřeno 17 879 ks skotu a vyplaceno 4 470 tis. Kč. Účel podpory byl plněn, postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců nadále vedlo k ozdravování chovů od paratuberkulózy skotu pod epizootologickou kontrolou KVS.

8.B. Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů, masokostních mouček (MKM) a kafilerních tuků (KT) z kadáverů. Neškodné odstraňování bylo podpořeno částkou 258 780 tis. Kč u kadáverů a částkou 8 274 tis. Kč u MKM a KT. Účel podpory byl plněn. Podpora na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů, masokostních mouček a kafilerních tuků byla stanovena po legislativní úpravě, která zakazuje využití těchto odpadů ke krmným účelům.

8.E. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR). Podpořeno bylo 326 686 odběrů krve částkou 4 247 tis. Kč a 580 491 aplikovaných dávek markerových vakcín částkou 23 220 tis. Kč. Účel programu byl plněn; postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců a vakcinace vedlo k zahájení ozdravování chovů pod epizootologickou kontrolou OVS. Zároveň je zajištěna depistáž IBR v celé České republice.

9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Finanční prostředky na jednotlivé podprogramy byly poskytnuty následovně:

9.A. *Speciální poradenství*, zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro pěstitele i chovatele, pořádání výstav pěstovaných rostlin a zajištění samostatných zkoušek odrůd po registraci, bylo podpořeno částkou 38 248 tis. Kč.

9.E. *Školní závody*, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 15 429 tis. Kč.

9.F. *Podpora poradenství v zemědělství*, zaměřená na dodržování principů ochrany životního prostředí v zemědělské praxi, pomoc při zpracování optimalizace hospodaření zemědělského podniku, byla podpořena částkou 38 037 tis. Kč.

9.G. *Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace*, která se vyplácela absolventům rekvalifikačních kursů, dosáhla částky 546 tis. Kč.

9.H. *Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí*, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení, u subjektů účastnících se české národní expozice organizované pod gescí Mze v době od 1.10.2005 do 30.9.2006, byla podpořena částkou 856 tis. Kč.

10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko - potravinářském komplexu, s minimální dobou registrace 2 roky k datu podání žádosti o dotaci a minimálním počtem 150 členů (právnických i fyzických osob) ve vyjmenovaných mezinárodních organizacích. Účel dotace byl plněn; program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 13 478 tis. Kč.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a zlepšení hygienických podmínek zabezpečením transferu nových technologií a inovací do zpracování zemědělských produktů včetně integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotací byly podnikatelé (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.), podnikající na základě zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, jejichž podíl tržeb z vlastní výroby potravin je vyšší než 50 %. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Na tuto podporu bylo poskytnuto 243 948 tis. Kč za rok 2006 a 209 993 tis. Kč - doplatek za rok 2005.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů a pod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 69 415 tis. Kč.

999.ZI. Povodně 2006

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených povodněmi v roce 2006 na polních kulturách a zvěři. Příjemci dotací byli podnikatelé (§2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě, nebo uživatelé honiteb. Výše dotace byla stanovována Ministerstvem zemědělství na základě propočtu výše škody dle normativních nákladů a na základě výše škod uvedených v protokolech o zjištěných škodách. Účelu i cíle dotace bylo dosaženo. Celkově bylo v rámci této podpory vyplaceno 95 717 tis. Kč.

Podpůrné programy podle „Nařízení vlády“

Právní rámec pro poskytování těchto finančních podpor poskytuje zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství a Nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování, ve znění nařízení vlády č. 500/2001 Sb. a nařízení vlády č. 203/2004 Sb. (novela NV 505).

Jedná se o dobíhající podpory založené v období před vstupem ČR do EU. Po vstupu do EU byly tyto podpory nahrazeny platbami v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR na roky 2004 až 2006 (HRDP), které jsou realizovány prostřednictvím SZIF, resp. v případě podpory včelařství je tato realizována v rámci podpor MZe podle „Zásad“.

Cílem podpor podle Nařízení vlády byla ochrana mladých lesních porostů, údržba porostů rychle rostoucích dřevin a povýsadbová péče prvků územních systémů ekologické stability krajiny, na jejichž založení byla v kalendářním roce 2003 nebo v předcházejících letech poskytnuta dotace podle NV 505, ve znění pozdějších novel. Cíl i účel těchto podpůrných programů byl plněn. Jednotlivé dobíhající programy byly podporovány následovně:

Zalesňování zemědělských pozemků

Ochrana lesních porostů - proti buření - TYP 1 - § 15a b) se týkala úhrady části nákladů na ochranu mladých lesních porostů až do jejich zajištění. Příjemci dotace byly právnické nebo fyzické osoby, které zalesnily pozemek podle NV 505 a provedly ochranu takto vzniklých lesních porostů do jejich zajištění na vlastních zemědělských pozemcích. Na tento program bylo celkem vyplaceno 2 843 tis. Kč, a to na 668 schválených žádostí.

Ochrana lesních porostů - proti buření - TYP 2 - § 15a b) - účelem programu byla úhrada části nákladů na ochranu mladých lesních porostů až do jejich zajištění. Příjemci dotací byly právnické nebo fyzické osoby, které zalesnily pozemek podle NV 505 a provedly ochranu takto vzniklých lesních porostů do jejich zajištění na vlastních zemědělských pozemcích. Na tento program bylo celkem vyplaceno 6 998 tis. Kč, a to na 1 412 schválených žádostí.

Ochrana lesních porostů - proti zvěři - TYP 1 - § 15a b) - program spočíval v úhradě části nákladů na ochranu mladých lesních porostů až do jejich zajištění. Příjemci dotací byly právnické nebo fyzické osoby, které zalesnily pozemek podle NV 505 a provedly ochranu takto vzniklých lesních porostů do jejich zajištění na vlastních zemědělských pozemcích. Na tento program bylo celkem vyplaceno 243 tis. Kč, a to na 132 schválených žádostí.

Ochrana lesních porostů - proti zvěři - TYP 2 - § 15a b) - program se týkal úhrady části nákladů na ochranu mladých lesních porostů až do jejich zajištění. Příjemci dotací byly právnické nebo fyzické osoby, které zalesnily pozemek podle NV 505 a provedly ochranu takto vzniklých lesních porostů do jejich zajištění na vlastních zemědělských pozemcích. Na tento program bylo celkem vyplaceno 454 tis. Kč, a to na 282 schválených žádostí.

Státní zemědělský intervenční fond

Zabezpečováním Společné zemědělské politiky Evropské unie v ČR je pověřen Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „SZIF“). SZIF je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství. Činnost SZIF se řídí zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, který je v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace Platební agentury pro provádění opatření Společné zemědělské politiky, financované ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu.

SZIF je jedním z ekonomických nástrojů k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropských společenství a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování těchto výrobků,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti související se systémem záruk,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka dle zvláštních právních předpisů,
- provádí programy strukturální podpory podle zvláštních právních předpisů,
- provádí opatření společných organizací trhu podle zvláštních předpisů,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin.

Přehled výdajů SZIF v roce 2006 (k 31. 12. 2006) (tis. Kč)

Ukazatel	Schválený rozpočet	Změna rozpočtu	Čerpání rozpočtu	Plnění (%)
Přímé platby	13 963 700	22 476 306	16 166 508	71,9
Společná organizace trhu	9 935 499	12 671 589	8 571 661	67,6
Horizontální plán rozvoje venkova	9 015 000	13 271 579	6 611 003	49,8
Ostatní výdaje	3 000	182 938	66 026	146,7
Marketingová podpora	238 000	276 000	274 632	99,5
Program SAPARD	145 000	0	0	0
Propagace spotřeby výrobků	0	2 044	0	0
Výdaje na SZP EU	33 300 199	48 763 544	31 720 647	65,0
Správní výdaje SZIF	1 860 378	1 890 588	1 744 900	92,3
Výdaje úhrnem	35 160 577	50 654 132	33 465 547	66,1

Pramen: SZIF

Základem poskytovaných finančních podpor jsou Přímé platby (PP), vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy a Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP), zaměřený na podporu multifunkčního zemědělství včetně zpracování zemědělských produktů a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova. Další finanční pomoci jsou tržní opatření Společné organizace trhu (SOT), které řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání. SZIF převzal rovněž kontrolu a vedení předvstupního programu SAPARD a nově plní také roli Marketingové agentury při propagaci domácích potravinářských produktů (např. udělování značky KLASA).

Podrobný přehled o výdajích SZIF za rok 2006 - k 31. 12. 2006 (tis. Kč)			
Druh podpory	Z prostředků ČR	Z prostředků EU	Celkem
I. Přímé platby celkem (PP)	7 357 736	8 808 772	16 166 508
v tom: SAPS	0	7 793 673	7 793 673
Doplňkové přímé platby (Top-Up)	3 324 442	0	3 324 442
Oddělená cukerní platba	0	24 863	24 863
Splátka dlouhodobého úvěru na PP	0	8 530	8 530
Doplatek za rok 2005	4 033 294	981 706	5 015 000
II. Společná organizace trhu (SOT) celkem	6 911 072	1 660 589	8 571 661
1) Finanční podpory celkem	46 066	221 629	267 695
Podpora spotřeby „školního mléka“	32 929	16 395	49 324
Podpora výroby kaseinu a kaseinátů	0	2 135	2 135
Podpora ostatního užití mléka	0	2 502	2 502
Zlepšování výroby včelařských produktů	12 118	12 118	24 236
Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny	0	16 923	16 923
Předběžně uznané organizace producentů ovoce a zeleniny	1 019	3 786	4 805
Podpora ovoce a zeleniny ke zpracování	0	11 718	11 718
Podpora výroby vína	0	10 786	10 786
Odvod dávek za překr. nár. ref. kvóty mléka do EU	0	145 266	145 266
2) Vývozní subvence celkem	0	525 594	525 594
Vývozní subvence na zpracované výrobky	0	35 241	35 241
Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	490 353	490 353
3) Dotace a odvody celkem	185 333	159 369	344 702
Prémie pro výrobce bramborového škrobu	0	22 438	22 438
Národní doplňková platba pěstitelům brambor	107 459	0	107 459
Podpora výroby MEŘO	51 394	0	51 394
Výrobní náhrada na výrobky zpracované ze škrobu	0	6 321	6 321
Odvod finančních dávek z cukru do EU	6 372	0	6 372
Převod z části finančních dávek z cukru do SV	132	0	132
Náhrady na cukr pro chemický průmysl	0	41 005	41 005
Restrukturalizace a přeměna vinic	0	24 500	24 500
Dotace zpracování lněných a konopných stonků na vlákno	0	15 451	15 451
Dotace uměle sušeného krmiva	0	28 853	28 853
Podpora na odstranění následků ptačí chřipky	19 844	19 844	39 688
Kurzové ztráty	0	957	957
Převod propadlého podílu z vratek dotací	132	0	132

pokračování tabulky

Druh podpory	Z prostředků ČR	Z prostředků EU	Celkem
4) Intervenční nákupy (IN) celkem	6 679 673	753 997	7 433 670
v tom: IN másla	64 472	5 202	69 674
IN cukru	1 151 618	38 825	1 190 443
IN obilovin	1 660 622	709 970	2 370 592
Splátka úvěrů z IN	3 770 202	0	3 770 202
Odvod DPH z prodeje obilovin	32 759	0	32 759
III. Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)	1 325 891	5 285 112	6 611 003
v tom: Dotace na rok 2006 z kapitoly MZe	567 444	2 267 027	2 834 471
z toho: LFA	554 137	2 216 545	2 770 682
PUZČ	649	2 595	3 244
ZSV	12 658	47 886	60 544
SAPARD z HRDP	26 241	94 710	120 951
Doplatek za rok 2005 (LFA, AEO, LES, PUZČ, ZSV)	732 206	2 923 375	3 655 581
IV. Ostatní výdaje	96 843	0	96 843
V. Marketingová podpora	274 632	0	274 632
Podpory celkem	15 966 174	15 754 473	31 720 647

Pramen: SZIF

Přímé platby

Přímé platby - jednotná platba na plochu (SAPS)

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2006

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci Společné zemědělské politiky, a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, v platném znění,
- nařízení Komise (ES) č. 796/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro křížové dodržování, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci Společné zemědělské politiky, a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, v platném znění,
- nařízení vlády ČR č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006, v platném znění.

V kalendářním roce 2006 byly vypláceny přímé platby SAPS následovně:

a) Dofinancování roku 2004

Z roku 2004 zůstalo nevyřízeno 16 žádostí, na které bylo v roce 2006 vyplaceno 706 tis. Kč.

b) Dofinancování roku 2005

Z roku 2005 zůstalo nevyřízených 6 111 žádostí. Tyto žádosti byly vypořádány v prvních měsících roku 2006 a žadatelům bylo vyplaceno celkem 981 000 tis. Kč.

c) Přímé platby (SAPS) za rok 2006

V roce 2006 SZIF vyplatil k 31.12.2006 na 14 830 žádostí týkajících se roku 2006 celkem 7 793 673 tis. Kč.

Národní doplňkové platby k přímým platbám (Top-Up)

V souladu s Přístupovou smlouvou EU je členským státům povoleno dorovnávat přímé platby z vlastních zdrojů (Top-Up) do výše 30 % unijního průměru. S ohledem na potřebu cílené podpory u některých komodit, které by byly v systému SAPS výrazněji poškozeny, byly vybrány komodity, které budou cíleně dorovnány v maximálně možné výši.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2006

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci Společné zemědělské politiky, a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, v platném znění,
- nařízení Komise (ES) č. 796/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro křížové dodržování, modulaci a integrovaný administrativní kontrolní systém podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci Společné zemědělské politiky, a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, v platném znění,
- nařízení vlády ČR č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006, v platném znění.

Pro rok 2006 stanovilo MZe sazby národních doplňkových plateb (Top-Up) pro tyto komodity:

Přehled komodit podporovaných v rámci Národních doplňkových plateb v roce 2006			
Komodita	MJ	Sazba (Kč/MJ)	Počet MJ
Chmel	ha	6 302,8	5 582,86
Len na vlákno	ha	4 321,1	2 756,77
Některé plodiny na orné půdě	ha	2 240,4	2 056 818,43
Bramborový škrob	t	2 765,5	33 051,35
Přežvýkavci	VDJ	2 581,6	1 025 335,25

Pramen: SZIF

Z roku 2005 zůstalo nevyřízených 15 615 žádostí na které bylo v roce 2006 žadatelům vyplaceno 4 033 294 tis. Kč.

Na národní doplňkové platby roku 2006 SZIF kladně posoudil 2 762 žádostí, na které bylo do konce roku 2006 celkově vyplaceno 3 324 442 tis. Kč z národních zdrojů.

Oddělená platba za cukr (SSP)

Od 1. června roku 2006 byla aplikována v EU zásadní reforma trhu s cukrem. Pěstitelé cukrové řepy v EU jsou m.j. v rámci reformy finančně kompenzováni tzv. oddělenou platbou za cukr. Pěstitelům řepy v ČR byla v roce 2006 přiznána oddělená platba za cukr v celkové částce 19,13 mil. EUR. Oddělená platba za cukr byla stanovena v rámci nařízení Rady **ES č. 319/2006**.

Legislativa platná pro žádosti SSP (oddělená platba za cukr) 2006

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci Společné zemědělské politiky, a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, v platném znění,
- nařízení vlády ČR č. 142/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy pro kalendářní rok 2006, v platném znění.

Za rok 2006 vyplatil SZIF do 31.12.2006 na 11 uznaných žádostí o SSP celkem 24 863 tis. Kč.

Společná organizace trhu

I. Finanční podpory

a) Podpora spotřeby „školního mléka“

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1255/1999, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1787/2003 a nařízením Komise (ES) č. 2707/2000, v platném znění. Bližší podmínky poskytování podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovuje nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb., v platném znění.

Ve školním roce 2005/2006 bylo do programu „školní mléko“ zapojeno 6 mlékárenských subjektů dodávajících podporované mléčné výrobky do škol. Počty škol i počty žáků v těchto školách, kteří využívali možnosti zakoupení těchto výrobků, se v jednotlivých obdobích měnily.

Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2006/2007

Období	Počet škol	Počet žáků	Podíl žáků, kteří výrobky odebírali (%)	Počet dodaných mléčných výrobků (ks)	Celkové dodané množství (kg, l)	Celková výše podpory (tis. Kč)	
						Z rozpočtu ČR	Z rozpočtu EU
IX.-XII.05	2 609	578 678	15,00	6 316 785	1 499 730	12 773	6 401
I.-III.06	2 593	587 722	16,22	5 491 770	1 297 704	11 128	5 413
IV.-VI.06	2 342	532 953	9,97	3 161 257	733 088	6 476	2 961
Celkem	x	x	13,90	14 969 812	3 530 522	30 377	14 775

Pramen: SZIF

Počátkem roku 2006 byly jednomu mlékárenskému subjektu vyplaceny podpory v celkové výši 4 172 tis.Kč (národní podpora 2 552 tis.Kč, podpora ES 1 620 tis.Kč) za III. období **školního roku 2004/2005** (duben - červen 2005), které mu byly v roce 2005 pozastaveny z důvodu správního šetření. Ostatní platby v roce 2006 byly uskutečněny za tři období školního roku 2005/2006.

V roce 2006 bylo na „školní mléko“ **vyčerpáno celkem 49 324 tis. Kč**, z toho z rozpočtu ČR 32 929 tis.Kč a z rozpočtu EU 16 395 tis.Kč.

b) Podpora výroby kaseinu a kaseinátů

Tato podpora se poskytuje na základě nařízení Komise (ES) č. 2921/1990, v platném znění.

V roce 2006 žádal o podporu jeden schválený subjekt. Jeho průměrná měsíční výroba byla v období od ledna do května 80 tun kaseinu. Od měsíce června tento subjekt oznámil pozastavení výroby. Výše podpory se v průběhu roku 2006 snižovala. Podpora na 100 kg odstředěného mléka, které bylo zpracováno na kasein či kaseináty, byla stanovena v termínu 22.6.2005 - 9.10.2006 na 0,52 Euro, od 10.10.2006 byla snížena nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 na 0,00 Euro. Zemědělský přepočítací koeficient se stanovoval dle Evropské centrální banky k prvnímu dni měsíce, ve kterém byl kasein či kaseinát vyroben.

Z výše uvedených důvodů byl původní rozpočet ve výši 18 000 tis.Kč vyčerpán pouze z 11,9 %, což odpovídá **vyplacené podpoře** na výrobu kaseinu **ve výši 2 135 tis.Kč**.

c) Podpora soukromého skladování másla a SOM

Režim soukromé skladování másla vychází z nařízení Komise (ES) č. 340/2006, kterým se stanoví částka podpory uvedené v nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, pro soukromé skladování másla a smetany, a kterým se stanoví odchylka od nařízení Komise (ES) č. 2771/1999, v platném znění.

Vzhledem k částkám podpory stanoveným v rámci režimu soukromého skladování mléčných výrobků a situaci na trhu využila řada výrobců v ČR spíše režim veřejného skladování. V období od 1. března do 15. srpna 2006, kdy byl režim soukromého skladování EU vyhlášen, neobdržel SZIF žádnou žádost o podporu soukromého skladování a nebyly na něj čerpány **žádné finanční prostředky**.

d) Podpora ostatního užití mléka

Poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi

Tato forma podpory vychází z nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola IV., v platném znění.

V roce 2006 bylo přijato celkem 34 žádostí neziskových organizací o vystavení Potvrzení. Z tohoto množství byly 4 žádosti zamítnuty a 30 žádostí bylo schváleno a vydáno 322 kusů Potvrzení na celkové množství 114 070 kg másla. Bylo přijato 7 žádostí o podporu od dodavatelů zlevněného másla.

V roce 2006 bylo z **rozpočtu EU** vyplaceno celkem **1 287 tis. Kč** za dodaných 57,5 tun másla neziskovým institucím a organizacím. Z rozpočtu ČR se tato podpora nevyplácí.

Prodej intervenčního másla za snížené ceny a poskytování podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu určených k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny a jiných potravin

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola II., v platném znění. Podmínkou účasti v této formě podpory je úspěšné absolvování výběrového řízení, které probíhá v Bruselu každé druhé a čtvrté úterý v měsíci. V roce 2006 se jedna firma zúčastnila dvou nabídkových řízení, ve kterých v obou případech neuspěla.

V roce 2006 pokračovala administrace úspěšných nabídkových řízení, která proběhla v roce 2005 a dosud nebyla uzavřena.

V roce 2006 bylo provedeno celkem 62 kontrol na místě a byly přijaty 4 žádosti o podporu. Z **rozpočtu EU** bylo v roce 2006 **vyplaceno celkem 1 215 tis. Kč**. Podpora byla vyplacena na zpracování 80 tun másla bez značkovacích látek a 70 tun smetany bez značkovacích látek do finálních výrobků specifikovaných dle nařízení Komise. Z rozpočtu ČR se tato podpora nevyplácí.

Poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka

U této podpory, která vychází z nařízení Komise č. 2799/1999, v platném znění, nebyly v roce 2006 z rozpočtu EU vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Vzhledem k nedávnému snížení výše podpory na 0,- Euro na odstředěné a sušené odstředěné mléko zapracovávaných do krmiv se nepředpokládá, že by byla tato podpora v roce 2007 využívána.

Poskytování podpory prostřednictvím nabídkového řízení pro zahuštěné máslo určené k přímé spotřebě ve Společenství

Na tuto podporu, vycházející z nařízení Komise č. 1898/2005, kapitola III., v platném znění, nebyly v roce 2006 z rozpočtu EU vypláceny **žádné finanční částky**. Z rozpočtu ČR se tato podpora nevyplácí.

Vlivem snižování sazeb jednotlivých podpor, v některých případech až na 0 Euro/100 kg (krmivo) a vlivem aplikací nové legislativy nebyl rozpočet na tyto podpory ve výši 9 968 tis. Kč vyčerpán.

e) Podpora soukromého skladování hovězího a telecího masa

Tato podpora vychází z platných předpisů EU a to zejména z nařízení Rady (ES) č. 1254/1999, o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem, nařízení Komise (ES) č. 907/2000, které stanoví podmínky pro poskytování podpor při soukromém skladování hovězího masa a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., o stanovení některých podrobností a bližších podmínek k provádění opatření společných organizací trhu s hovězím a telecím, vepřovým, drůbežím, skopovým a kozím masem a vejci a k poskytování zvláštních subvencí při vývozu pro hovězí a telecí maso a pro některé druhy vykostěného hovězího masa, v platném znění.

Situace na trhu jatečného skotu je stabilizovaná a ceny placené chovatelům jsou příznivé. Proto nebylo nutné opatření vedoucí ke stabilizaci trhu vyhlásit. Na soukromé skladování hovězího a telecího masa tedy nebyly čerpány **žádné finanční prostředky**.

f) Podpora soukromého skladování vepřového masa

Opatření vyplývá z nařízení Rady (ES) č. 2759/1975, o společné organizaci trhu s vepřovým masem, nařízení Komise (EHS) č. 3444/1990, které stanoví podmínky poskytování podpor při soukromém skladování vepřového masa a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., o stanovení některých podrobností a bližších podmínek k provádění opatření společných organizací trhu s hovězím a telecím, vepřovým, drůbežím, skopovým a kozím masem a vejci a k poskytování zvláštních subvencí při vývozu pro hovězí a telecí maso a pro některé druhy vykostěného hovězího masa, v platném znění.

Vzhledem k stabilizované situaci na trhu prasat **nebyl režim** soukromého skladování vepřového masa v EU **vyhlášen**.

g) Zlepšování výroby včelařských produktů

Evropská Komise schválila tříletý Český program (2005 - 2007) na zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh, který umožňuje poskytování dotací na podporu včelařství. Poskytování v této oblasti se řídí nařízením Komise (ES) č. 917/2004, o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 797/2004, o opatřeních v oblasti včelařství a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek při provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelích produktů a jejich uvádění na trh, v platném znění. Lhůta pro vyplácení finančních prostředků, rozpočtovaných na rok 2006, byla stanovena do 15.10.2006 a všechna opatření byla v tomto termínu vyplacena. V současnosti se připravuje nový včelařský program na další tříleté období s cílem mimo jiné zjednodušit a zpřehlednit administraci. Na jednotlivé podpory byly vyplaceny následující finanční prostředky (50 % z rozpočtu ČR a 50 % z rozpočtu EU):

Přehled podpor na zlepšování včelařských produktů v roce 2006

Opatření	Vyplacené podpory (tis. Kč)
Obnova včelstev	5 804
Racionalizace kočování	2 328
Úhrada nákladů na rozborů medu	324
Boj proti varroáze	8 953
Technická pomoc	6 827
Celkem	24 236

Pramen: SZIF

h) Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny

Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny s OP je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 1433/2003 a nařízením vlády ČR č. 247/2004 Sb., v platném znění. Veškerá podpora v tomto režimu je realizována ze zdrojů EU. Platby z první poloviny roku 2006 v objemu 8 716 tis.Kč se vztahují k výdajům operačních programů realizovaných v roce 2005. V druhé polovině roku 2006 byla vyplacena částka 8 207 tis.Kč, která pokrývala již částečné platby na výdaje operačních programů v roce 2006. V kalendářním roce 2006 tedy **SZIF vyplatil celkem 16 923 tis. Kč z rozpočtu EU**.

i) Podpora na stahování zboží (ovoce a zeleniny) z trhu

Tato podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 103/2004 a nařízením vlády ČR č. 247/2004 Sb., v platném znění. V roce 2006 nedošlo k nadprodukcí u žádného z druhů ovoce a zeleniny spadajících do režimu stahování, **nebylo nutné tento režim aplikovat**.

j) Podpora pro předběžně uznané organizace producentů ovoce a zeleniny

Tato podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 1943/2003 a nařízením vlády ČR č. 247/2004 Sb., v platném znění.

Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou. Na podpoře se podílí 25 % členský stát a 75 % jde ze zdrojů EU. V roce 2006 bylo v rámci této podpory **vyplaceno celkem 4 805 tis. Kč**, z toho z rozpočtu EU 3 786 tis. Kč a z rozpočtu ČR 1 019 tis. Kč.

k) Podpora ovoce a zeleniny ke zpracování

Společnou organizaci trhu s výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny upravuje nařízení Rady (ES) č. 2201/1996, v platném znění. Prováděcí pravidla k tomuto nařízení, týkající se systému podpor v odvětví zpracovaného ovoce a zeleniny, stanovuje nařízení Komise (ES) č. 1535/2003, v platném znění. Pro hospodářský rok 2006/2007 byla pro ČR stanovena podpora pro rajčata dodaná ke zpracování 34,50 Euro/t, pro broskve 47,70 Euro/t a 161,70 Euro/t pro hrušky.

V roce 2006 byla **vyplacena z rozpočtu EU** podpora na rajčata určená ke zpracování, a to na množství 11 905,98 t dodané suroviny, což činí **11 718 tis. Kč**.

l) Podpora výroby vína

Podpory jsou administrovány v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1493/1999, nařízením Komise (ES) č. 1623/2000 a nařízením vlády ČR č. 245/2004, Sb., v platném znění.

Podpory výroby vína jsou poskytovány na:

- soukromé skladování stolního vína, hroznového moštu, zahuštěného hroznového moštu a rektifikovaného moštového koncentráту. V roce 2006 nebyla SZIF doručena žádná žádost o podporu,
- užití hroznů, hroznového moštu, zahuštěného hroznového moštu nebo rektifikovaného moštového koncentráту (1. výroba hroznové šťávy, 2. zvýšení obsahu alkoholu ve vinařských produktech). V roce 2006 bylo na SZIF doručeno 7 žádostí o podporu na užití rektifikovaného moštového koncentráту ke zvýšení obsahu alkoholu ve vinařských produktech. Na celkové množství 3 213,66 hl. dovezeného rektifikovaného moštového koncentráту **vyplatil SZIF v roce 2006 z rozpočtu EU celkem 10 786 tis. Kč**,
- podporu destilace. V roce 2006 nebyla SZIF doručena žádná žádost o podporu.

m) Odvod dávek za překročení národního referenčního množství mléka do EU

V kvótovém roce 2005/2006 překročila ČR národní referenční množství mléka pro dodávky (2 678 931 873 kg) o 16 589 611 kg a v souladu čl. 3 bod 1 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003, v platném znění, byla tak povinna uhradit za toto překročení EK dávku.

Na základě čl. 3 bod 1 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003 a §12 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 244/2004 Sb., v platném znění, rozhodl SZIF v termínu do 31. července 2006 o překročení individuálních referenčních množství mléka pro dodávky u jednotlivých producentů a v souladu s čl. 11, bod 1 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003, v platném znění, vydal rozhodnutí o povinnosti odběratelů, jimž producenti, kteří překročili svá individuální referenční množství realizovali dodávky mléka, uhradit dávku v celkové výši 146 733 tis. Kč.

Dle čl. 3 bod 1 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003, v platném znění, musí členský stát ze splatné částky uhradit EZOF 99 % její výše. Dne 20.11.2006 (odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1406/2006, v platném znění) bylo tak EK **uhrazeno celkem 145 266 tis. Kč**.

2. Vývozní subvence

a) Vývozní subvence na zpracované výrobky

Vývozní subvence se poskytuje na základní výrobky obsažené ve zpracovaných výrobcích. Výši sazby vývozní subvence vyhláší Evropská Komise v úředním věstníku EU přibližně každý měsíc, u některých

základních výrobků častěji (mléko a cukr), u některých po delší době (vejce). Výše subvence se stanoví na 100 kg základního výrobku.

Vývozní subvence jsou čerpány pouze z prostředků EU. V roce 2006 bylo na zpracované výrobky neuvedené v příloze I. Smlouvy vyplaceno 35 241 tis. Kč.

b) Vývozní subvence na nezpracované výrobky

Vývozní subvence jsou čerpány pouze z prostředků EU. Sazba vývozní subvence u jednotlivých komodit se v průběhu roku mění, je v daných intervalech stanovována EK a publikována v Úředním věstníku.

Přehled vyplacených vývozních subvencí na nezpracované výrobky v roce 2006	
Komodita	Vyplacená subvence (tis. Kč)
Máslo	146 573
Máslový tuk	6 323
Sušené odtučněné mléko	24 306
Sušené plnotučné mléko	139 069
Sýr	71 948
Ostatní mléčné výrobky	922
Mléko a mléčné výrobky celkem	389 141
Hovězí maso	7 444
Vejce	298
Drůbeží maso	380
Obiloviny - škrob	4 256
Cukr	87 051
Ovoce a zelenina	1 783
Celkem vyplaceno	490 353

Pramen: SZIF

3. Dotace a odvody

a) Doplatek pěstitelům brambor

V souvislosti s přímými platbami přijala ČR systém zjednodušené platby na plochu zemědělské půdy (SAPS), ve kterém byly přímé platby poskytované ze zdrojů EU pro rok 2005 ve výši 30 % a pro rok 2006 ve výši 35 % rozděleny na celkovou zemědělskou plochu bez ohledu na plodiny, kterých se týká přímá platba v rámci SZP EU.

Na základě Přístupové smlouvy mezi ČR a EU doplatila Česká republika z národních zdrojů v odvětví bramborového škrobu přímé platby do 100 % úrovně přímých plateb v EU. Doplnkové národní platby pěstitelům brambor určené k výrobě bramborového škrobu byly v hospodářském roce 2005/2006 a 2006/2007 vypláceny SZIF v souladu s nařízením vlády ČR č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem, v platném znění. Sazby plateb pro Českou republiku byly vypočteny na základě rozhodnutí Komise (ES) ze dne 27.5.2005 pro hospodářský rok 2005/2006 a rozhodnutí Komise (ES) ze dne 22.6.2006 pro hospodářský rok 2006/2007.

Původně plánovaná částka 90 000 tis. Kč byla překročena, jelikož podle nařízení vlády ČR č. 115/2004 Sb., v platném znění, může výrobce žádat o doplatek přímé platby pěstitelům brambor v průběhu hospodářského, nikoliv kalendářního roku. **Celkem byla v roce 2006 vyplacena z rozpočtu ČR částka 107 459 tis. Kč na množství 170 915 tun brambor.**

b) Prémie pro výrobce bramborového škrobu

Výrobní prémie pro výrobce bramborového škrobu je uvedena v příloze II nařízení Komise (ES) č. 2235/2003, v platném znění. Její výše je stanovena na 22,25 Euro/t bramborového škrobu. Národní produkční kvóta bramborového škrobu pro hospodářský rok 2005/2006 činila 33 660 tun. **Celkem bylo v roce 2006 vyplaceno z rozpočtu EU 22 438 tis. Kč** na 34 263 t bramborového škrobu.

c) Výrobní náhrada na výrobky zpracované ze škrobu

Výrobní náhrada je v EU vyplácena na 1 tunu zpracovaného škrobu na základě nařízení Komise (ES) č. 1722/93, v platném znění. Jedná se o škrob bramborový, pšeničný a kukuřičný.

Výše sazby za tunu škrobu se v průběhu roku mění. Od 1.1.2006 do 31.12.2006 bylo vyplaceno z rozpočtu EU 5 830 tis. Kč na množství 8 189,642 tun bramborového škrobu a 491 tis. Kč na množství 1 048,559 tun pšeničného škrobu.

Celkem bylo v roce 2006 vyplaceno z rozpočtu EU 6 321 tis. Kč, na množství 9 238,201 tun škrobu.

d) Odvod finančních dávek z cukru

Výběr výrobních dávek z cukru provádí členské státy EU dle nařízení Rady č. 1260/2001, o společné organizaci trhů v odvětví cukru a nařízení Komise č. 478/2006, kterým se pro hospodářský rok 2005/2006 stanoví částky na dávky z výroby a koeficient doplňkové dávky v odvětví cukru, v platném znění. Odpovědnost SZIF za výběr dávek z cukru je stanovena zákonem č. 256/2000 Sb., o SZIF, v platném znění. Výběr probíhá ve dvou fázích ve formě zálohy a doplatku. Dávky odvádí každý držitel kvóty a to za veškerá množství cukru, která v daném hospodářském roce vyrobil v kvótě.

Záloha je každý hospodářský rok stanovována do 1. dubna. Do 15. dne téhož měsíce stanoví SZIF všem držitelům kvót výši zálohy, kterou mají zaplatit. SZIF pak zálohy vybírá do konce května a je povinen odvést dávky do 1. června na účet MF. Částka je snížena o náklady spojené s výběrem dávek, stanovené v čl. 2 odst. 3 rozhodnutí Rady (ES, EURATOM) č. 597/2000, o 25 %. Tato čtvrtinová částka zůstane na účtu SZIF, po převodu zbylých tří čtvrtin na účet MF. Obdobně je to u doplatku. Vzhledem k cukerní reformě Evropská komise pozměnila nařízením Komise č. 493/2006, v platném znění, termíny týkající se výběru dávek, případně doplňkové dávky pro hospodářský rok 2005/2006. Koeficient bude stanoven do 15.2.2007. Do 28.2.2007 bude provedeno vyúčtování a výběr částek se uskuteční do 15.4.2007. Stejně jako u zálohy je částka snížena o 25 %, které opět zůstanou na účtu SZIF. V roce 2006 došlo pouze k výběru zálohy na dávku z výroby za hospodářský rok 2005/2006.

Pro hospodářský rok 2005/2006 byla nařízením Komise č. 478/2006 stanovena jednotková částka pro zálohovou platbu základní dávky z výroby cukru ve výši 6,32 Euro na 1 t bílého cukru a dávky B ve výši 42,83 Euro na 1 t bílého cukru.

Podle údajů zaslaných producenty cukru na SZIF, ověřených kontrolou SZIF, předběžná výroba v České republice činila v tomto hospodářském roce 423 001,3 t cukru A a 13 089,5 t cukru B, celkem tedy 436 090,8 t kvótového cukru. Při použití směnného kurzu 28,595 Kč/Euro, platného dne 1.4.2006 (datum stanoveno dle nařízení Komise č. 1713/93, v platném znění) byla **celková výše zálohy a doplatku** pro ČR následující:

Základní dávka: $436\,090,8 \times 6,32 \times 28,595 = 78\,810\,503,81$ Kč

B dávka: $13\,089,5 \times 42,83 \times 28,595 = 16\,031\,022,83$ Kč

Celkem: 94 841 526,64 Kč

75 % z této částky činí 71 131 tis.Kč, tato částka byla převedena přes účet MF na účet Evropské Komise. Zbylých 25 % zůstalo na účtu SZIF.

Při výběru doplatku a dodatečné dávky za hospodářský rok 2004/2005 byl pro původní výpočet a výběr doplatku a doplňkové dávky použit jiný směnný kurz a v důsledku použití nižšího směnného kurzu

vznikl ve výběru dávek rozdíl, který činil 7 968 tis.Kč. Tento rozdíl byl od producentů dovybrán v únoru 2006. 75 % z této částky bylo poukázáno přes účet MF na účet EK, 25 % zůstalo na účtu SZIF.

Do rozpočtu byla odhadnuta pouze výše vybrané zálohy z výrobních dávek z cukru za hospodářský rok 2005/2006. Dovybrání rozdílů, kvůli použití nižšího směnného kurzu, nebylo možno předpokládat, proto tato částka nemohla být zahrnuta do rozpočtu SZIF na rok 2006.

Dávka z výroby cukru C:

V hospodářském roce 2005/2006 byla vybrána dávka (poplatek) z výroby cukru C za hospodářský rok 2004/2005 od společnosti EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a.s. ve výši 528 tis.Kč. 75 % z této částky bylo převedeno na účet MF a následně na účet EK, zbylých 25 % zůstalo pro účely SZIF. Tuto částku nebylo možné zahrnout do rozpočtu SZIF na rok 2006, neboť k jejímu vyměření a vybrání došlo na základě kontroly a skutečnosti nevyvezení části cukru C, která proběhla až po stanovení rozpočtu SZIF na rok 2006.

Platba za dodatečnou kvótu cukru

Na základě nařízení Komise (ES) č. 318/2006 a nařízení vlády ČR č. 337/2006 Sb., v platném znění, si mohly subjekty zažádat o svůj podíl na celkové dodatečné kvótě, která činí pro ČR 20 070 tun. Dne 27.10.2006 bylo 5 subjektům na základě jejich žádosti zasláno Rozhodnutí o podmíněném přidělení dodatečné kvóty, o kterou si zažádaly. Částku za ni musí uhradit do 28.2.2007. Celkem si subjekty zažádaly o kvótu ve výši 15 548,565 tun. Vybraná částka bude přes účet MF převedena na účet EK.

Jeden z producentů uhradil platbu za dodatečnou kvótu ve výši 18 433 tis. Kč již v měsíci prosinci 2006. Tyto částky nebylo možné zahrnout do rozpočtu SZIF na rok 2006, neboť se jednalo o opatření v rámci reformy cukru, která začala platit od 1.7.2006. Výběr částek se má uskutečnit do konce února 2007 a nebyla předpokládána úhrada již v roce 2006.

Celkem bylo vybráno 121 770 tis. Kč, z toho bylo 77 503 tis. Kč odvedeno na účet MF a zbývá-jících 25 834 tis. Kč bylo převedeno do správních výdajů SZIF. **Celkem bylo převedeno do EU a na SV 103 337 tis. Kč.** Rozdíl ve výši 18 433 tis. Kč bude na příslušné účty převeden v termínu do měsíce května 2007, což je v souladu s platnými právními předpisy.

e) Výrobní náhrady na cukr pro chemický průmysl

Prováděcím předpisem pro vyplácení výrobních náhrad pro cukr použitý v chemickém průmyslu je nařízení Komise (ES) č. 1265/2001 a nařízení vlády ČR č. 364/2004 Sb. (§ 12), v platném znění. Vzhledem k tomu, že výše zmíněné nařízení Komise začalo pro nové členské státy včetně České republiky platit od 1.7.2004, mohli zájemci o tuto podporu žádat SZIF až od tohoto data a poté, kdy byli zaregistrováni SZIF.

Registrovaní výrobci mohli požádat o vydání tzv. osvědčení o výrobní náhradě, které je, při splnění veškerých podmínek stanovených uvedenými nařízeními, opravňuje k získání výrobní náhrady. Během doby platnosti registrovaný výrobce a současně držitel osvědčení informuje SZIF o předběžných a uskutečněných dodávkách základního produktu či meziprojektu a zpracovaných množstvích základních produktů (cukru, izoglukóza) a meziprojektu (invertní sirup). Po kontrole poskytnutých údajů je výrobní náhrada vyplacena. Výše sazby výrobní náhrady pro cukr použitý v chemickém průmyslu byla stanovována EK pro každý měsíc odlišně, pro rok 2006 (leden - červen) byla sazba stanovena v rozmezí od 31,18 do 21,564 Euro na 100 kg bílého cukru.

Od 1.7.2006 probíhá v rámci SOT cukerní reforma. Na základě nařízení Rady (ES) č. 318/2006, nařízení Komise (ES) č. 967/2006, čl. 22 a nařízení vlády č. 337/2006 Sb. (§ 10 a § 14), v platném znění, se od 1.7.2006 upustilo od výrobních náhrad pro cukr použitý v chemickém průmyslu. Po 1. červenci 2006 zpracovatelé pouze dokončují zpracování již nahlášených množství cukru/izoglukózy a invertního sirupu.

V hospodářském roce 2006/2007 se realizuje zpracování průmyslových surovin (cukru/izoglukózy a invertního sirupu) na základě nařízení Komise (ES) č. 967/2006 a žádná finanční podpora z rozpočtu EU již nebude vyplacena.

V roce 2006 byla **z rozpočtu EU vyplacena výrobní náhrada** ve výši **41 005 tis.Kč** na 4 094,17 t cukru a 450,79 t izoglukózy. I přes zkrácené období (leden - červen 2006) byly vyplacené částky vyšší než v roce 2005. Důvodem byl nově registrovaný zpracovatel cukru a izoglukózy, který významně ovlivnil výplatu výrobní náhrady z rozpočtu EU.

f) Výběr restrukturalizační částky za cukr

Administrace restrukturalizace cukrovarnického odvětví je prováděna dle nařízení Rady (ES) č. 320/2006 a nařízení Komise (ES) č. 968/2006, kterými se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu ve Společenství, v platném znění. Vzhledem k povinnosti zaplatit dočasnou restrukturalizační částku (vybírání SZIF od producentů cukru ve výši 126,40 Kč za tunu cukru dle přidělené výše kvóty) za cukr za hospodářský rok 2006/2007 bylo všem 6 producentům dne 27.11.2006 odesláno Oznámení o zahájení správního řízení o uložení povinnosti zaplatit dočasnou restrukturalizační částku za cukr za hospodářský rok 2006/2007. Tuto povinnost zaplatit 60 % z celkové restrukturalizační částky mají všichni producenti cukru do 28.2.2007, poté do 31.3.2007 bude převedena vybraná suma přes účet MF na účet EK. Dva subjekty provedly platbu již v prosinci roku 2006. V těchto dvou případech se jedná celkem o částku **115 475 tis. Kč**. Tyto částky nebylo možné zahrnout do rozpočtu, neboť se jednalo o opatření v rámci reformy cukru, která začala platit od 1.7.2006. Výběr částek se má uskutečnit do konce února 2007 a nebyla předpokládána úhrada již v roce 2006.

g) Podpora výroby methylesteru z řepkového oleje (MEŘO)

Dle nařízení vlády ČR č. 148/2005 Sb., v platném znění, poskytuje SZIF dotaci na nepotravinářské užití semene řepky olejné pro výrobu methylesteru řepkového oleje (MEŘO) zpracovaného na směsné palivo s obsahem min. 31 % objemových MEŘO pro zpracovatelské období od 1.1.2006 do 31.12.2006. Dotace je poskytována na základě žadatelem prokázané výroby, nebo prodeje MEŘO zpracovaného odběratelem na směsné palivo a na základě doložení zaplacení spotřební daně z minerálních olejů. Pro zpracovatelské období 2006 obdrželo 12 žadatelů kladné rozhodnutí o poskytnutí dotace. Nařízením je stanoveno celkové maximální dotované množství pro všechny žadatele na 125 000 tun MEŘO na celé zpracovatelské období 2006. Výše dotace je stanovena na 6 570 Kč/t MEŘO.

V roce 2006 byla **vyplacena z rozpočtu ČR** finanční podpora na nepotravinářské užití řepky olejné ve výši **celkem 51 394 tis.Kč**. Částečně jde o platby za zpracovatelské období 2005 provedené v prvním čtvrtletí 2006. Část plateb za zpracovatelské období 2006 proběhne až v roce 2007.

h) Restrukturalizace a přeměna vinic

Tato podpora vychází z předpisů:

- nařízení Komise (ES) č. 1227/2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1493/1999, o společné organizaci trhu s vínem, jež se týkají produkčního potenciálu, v platném znění,
- nařízení Rady (ES) č. 1493/1999, o společné organizaci trhu s vínem, v platném znění,
- nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, v platném znění,
- nařízení vlády ČR č. 83/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Sazba dotace pro vinařský rok 2005 byla vypočtena na 44,31 Euro/ha. Za hospodářský rok 2005/2006 bylo **vyplaceno celkem z rozpočtu EU 24 500 tis.Kč** na 633,89 ha restrukturalizované výměry.

i) Dotace zpracování lněných a konopných stonků na vlákno

Hospodářský rok začíná 1. července a končí 31. června roku následujícího. Sazba dotace byla komisí EU stanovena na 160 Euro/t dlouhého lněného vlákna a 90 Euro/t krátkého lněného vlákna a konopného

vlákna. Národní garantované množství pro dlouhé lněné vlákno je 1 923 tun a pro krátké lněné vlákno a konopné vlákno 2 866 tun.

V roce 2006 bylo za hospodářský rok 2004/2005 vyplaceno:

- na 1 914,876 t dlouhého lněného vlákna 9 268 969,64 Kč (306 380,16 Euro)
- na 2 277,556 t krátkého lněného vlákna 6 182 153,56 Kč (204 980,04 Euro)

Celkem tedy bylo v roce 2006 **z rozpočtu EU vyplaceno** na podporách na zpracování lněných a konopných vláken **15 451 tis. Kč.**

j) Dotace uměle sušeného krmiva

Hospodářský rok začíná 1. dubna a končí 31. března roku následujícího. Sazba dotace pro hospodářský rok 2005/2006 byla stanovena komisí EU na 33 /t uměle sušeného krmiva. Dotace je poskytována na 1 t uměle sušeného krmiva, které opustilo zpracovatelský podnik. Národní garantované množství pro ČR na krmiva sušená umělým teplem je 27 942 tun (v případě překročení tohoto garantovaného množství se snižuje pro příští rok stanovená sazba).

Za kalendářní rok 2006 bylo vyplaceno z rozpočtu EU celkem 28 853 tis. Kč na krmiva sušená umělým teplem, z toho za hospodářský rok 2005/2006 bylo vyplaceno 25 133 tis. Kč na 24 663,42 tun sušeného krmiva a za hospodářský rok 2006/2007 bylo vyplaceno na zálohách 3 720 tis. Kč na 6 618,38 tun sušeného krmiva.

k) Podpora na odstranění následků ptačí chřipky

Jedná se o podpory na výrobu, která byla omezena v sektoru drůbeže v důsledku vzniklé kritické situace, jež nastala sníženou poptávkou spotřebitelů po drůbežím masu a vejcích a poklesem cen v období výskytu ptačí chřipky na území Evropské unie včetně České republiky. EU odsouhlasila 7 druhů opatření, ČR byla zahrnuta do 6 z nich. Lhůta pro výplatu prostředků v rámci opatření byla nejprve stanovena do konce roku 2006, novelou základního evropského předpisu byla prodloužena do 31. března 2007. Převážnou část finančních prostředků se podařilo vyplatit do konce roku 2006.

Přehled vyplacených prostředků na jednotlivá opatření v roce 2006 (rovným dílem z rozpočtu ČR a z rozpočtu EU)

Druh opatření	Poskytnuté prostředky (tis. Kč)
Zničení násadových vajec	4 985
Přepracování násadových vajec	7 175
Zničení mláďat drůbeže	2 645
Předčasná porážka části reprodukčního hejna	18 646
Dobrovolné prodloužení sanitární přestávky nad tři týdny	4 344
Dobrovolné snížení produkce snížením nasazení mláďat za účelem snížení hustoty	1 893
Celkem	39 688

Pramen: SZIF

Rozpočet ve výši 252 000 tis.Kč nebyl vyčerpán především z důvodu nesplnění stanovených kritérií EU u převážné části subjektů v ČR.

4. Intervenční nákupy (IN) a související náklady

a) IN másla a sušeného odstředěného mléka

Tento IN je uskutečňován na základě nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, v platném znění. IN másla je vyhlášen v případě, že tržní cena másla klesne pod 92 % intervenční ceny.

V případě, že je IN zahájen, intervenční agentura nakupuje máslo od subjektů prostřednictvím jejich nabídek másla k intervenčnímu nákupu za 90 % intervenční ceny. Intervenční cenu stanovuje Evropská komise vždy od 1. července kalendářního roku do 30. června následujícího roku.

Intervenční nákup másla za 90 % intervenční ceny byl v souladu s nařízením Komise č. 541/2006, v platném znění, v České republice zahájen dne 1.4.2006. Příjem nabídek probíhal od 4.4. do 29.5.2006 (kdy byl nákup za 90 % intervenční ceny z důvodu naplnění kvóty EU - 50 tis. tun ukončen). Od 30.5. do 31.8.2006 pokračoval nákup másla prostřednictvím nabídkového řízení, v ČR však o tuto možnost nákupu nebyl zájem.

V rámci intervenčního nákupu másla za 90 % intervenční ceny bylo nabídnuto 1164,20 tun másla. Celkem bylo v roce 2006 z nabídnutého množství **nakoupeno a uskladněno 852,2 tun másla za 64 472 tis. Kč** vč. DPH. Celkový náklad na **naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob másla** činil v roce 2006 celkem **5 202 tis. Kč** včetně DPH.

Intervenční nákup sušeného odstředěného mléka (SOM) vychází z nařízení Komise (ES) č. 214/2001, v platném znění a je zahájeno Evropskou komisí vždy k 1. březnu kalendářního roku. V tomto případě se nepřihlíží k výši tržní ceny a SOM se nakupuje za intervenční cenu. Intervenční cenu stanovuje Evropská komise stejně jako je tomu u másla vždy od 1. července kalendářního roku do 30. června následujícího roku. Vzhledem k vývoji tržních cen sušeného odstředěného mléka v ČR **nebylo** v roce 2006 **v rámci intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství SOM**.

Tržby z prodeje másla a SOM

Prodej másla prostřednictvím stálého nabídkového řízení byl pro ČR vyhlášen vydáním nařízení Komise č. 1474/2006, v platném znění, dne 5.10.2006, kdy bylo EK do prodeje uvolněno máslo nakoupené před 1.1.2006. Do prodeje bylo postupně uvolněno celé množství másla nakoupené v ČR v letech 2005 a 2006, tj. 1647,3 tun.

V roce 2006 bylo **prodáno** celkem 330 tun **másla za 22 827 tis. Kč** vč. DPH.

V souvislosti s výše uvedenými informacemi a vzhledem ke skutečnosti, že SZIF na počátku roku 2006 neskladoval žádné SOM nakoupené v předchozích letech, **nebylo** v roce 2006 v ČR **prodáno žádné množství SOM**.

b) IN cukru

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1262/2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/2001, pokud jde o nákup a prodej cukru intervenčními agenturami a na základě nařízení Komise (ES) č. 1260/2001, o společné organizaci trhů v odvětví cukru, v platném znění, probíhá administrace režimu IN, skladování a prodeje cukru přijatého do 10.2.2006. Dále bylo přijato nařízení Komise (ES) č. 318/2006, kterým se mění nařízení Komise (ES) č. 1262/2001, v platném znění. V rámci cukerní reformy jsou nově intervence pro hospodářský rok 2006/2007 a následující upraveny v nařízení Komise (ES) č. 952/2006, o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 318/2006, pokud jde o řízení vnitřního trhu s cukrem a režim kvót, v platném znění.

Intervenční cena byla u nakoupeného cukru II. jakostní třídy stanovena ve výši 631,9 Euro/t. Cena je upravována o srážky za kvalitativní parametry v případě nákupu cukru III. a IV. jakostní třídy. V roce 2006 byl nakoupen pouze cukr z kampaně 2005/2006, a to jak cukr II., tak i cukr III. jakostní třídy.

V roce 2006 bylo nakoupeno, zkontrolováno a převzato 60 129,14 tun cukru v celkové hodnotě **1 151 618 tis. Kč** vč. DPH. V rámci rozpočtu SZIF na rok 2006 došlo k nižšímu čerpání a to z důvodu, že nebylo možné odhadnout výši nabídnutého cukru a následně nakoupeného v rámci intervenčního nákupu.

Sazba nákladů na naskladnění činí 23 Kč/t, měsíčních nákladů na skladování činí 40 Kč/t. Náklady na vyskladnění s pohybem činí 236 Kč/t a bez pohybu 53 Kč/t. Ke všem sazbám se připočítává 19 % DPH. Celkový náklad na **naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob cukru** činil v roce 2006 **celkem 38 825 tis. Kč** vč. DPH.

V souvislosti s nemožností odhadnout přesné množství nakoupeného cukru do intervence, nemohly být ani odhadnuty náklady na naskladnění a skladování cukru, a proto zde došlo k nižšímu čerpání finančních prostředků.

Tržby z prodeje cukru

Nařízením Komise (ES) č. 22/2006 bylo vyhlášeno stálé nabídkové řízení na prodej cukru ze zásob intervenčních agentur na trhu Společenství. Celkem obsahovalo 14 dílčích kol do 28.6.2006. SZIF nabízel 77 937,715 tun k prodeji, nabídnutá cena musí být vyšší než cena intervenční, která činí 631,9 Euro/t. Dne 7.7.2006 vyšlo nařízení Komise (ES) č. 1039/2006 na další intervenční prodej cukru, které stanovuje jednotlivá dílčí kola prodeje, počínaje 19.7.2006 až do 26.9.2007. Nabídnutá cena musí stále být vyšší než cena intervenční, která činí 631,9 Euro/t. V roce 2006 se prodával cukr pouze II. jakostní třídy.

Celkové tržby z prodeje v roce 2006 za 44 987 tun prodaného cukru činí **846 270 tis.Kč** vč. DPH. Prodej nebyl ze začátku v prvních dílčích kolech (po zveřejnění nabídkového řízení na prodej cukru z intervenčních zásob) uskutečňován a vzhledem k ceně nebyl ani předpokládán. Po změněné situaci na trhu a reformě cukru se začalo prodávat až v 9. dílčím kole nabídkového řízení a prodej stále trvá. Proto nebylo možné v I. změně rozpočtu odhadnout jaké množství cukru se prodá a v souvislosti s tím spojené tržby.

c) IN obilovin

Na základě nařízení Rady (ES) č. 1784/2003, o společné organizaci trhu obilovin, kterým jsou stanoveny zejména druhy intervenčně nakupovaných obilovin, výše intervenční ceny a výše měsíčních kompenzačních příplatků za skladování obilovin a aktuálního znění nařízení Komise (ES) č. 824/2000, kterým se stanoví postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami, včetně příplatků a srážek z intervenční ceny, v platném znění, byl v ČR realizován intervenční nákup **pšenice, ječmene a kukuřice**. Prodej intervenčně nakoupených obilovin byl realizován dle aktuálního znění nařízení Komise (ES) č. 2131/93, kterým se stanoví postupy a podmínky pro uvedení obilovin ze zásob intervenčních agentur do prodeje, v platném znění. SZIF realizoval intervenční nákup a prodej obilovin v souladu s nařízením vlády ČR č. 180/2004 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s obilovinami a zákonem č. 256/2000 Sb., o SZIF, v platném znění.

Intervenční cena v zemích EU je stanovena na 101,31 /t obilovin, tj. 2 887,30 Kč/t, přičemž je od měsíce listopadu zvyšována o kompenzační příplatek za skladování ve výši 0,46 Euro/t/měsíc, tj. o 13,10 Kč/t. Intervenční cena může být upravena o příplatky a srážky za kvalitativní parametry a o náklady na přepravu dle vzájemné polohy nabízejícího skladu, intervenčního skladu a intervenčního centra a o náklad na vyskladnění z nabízejícího skladu.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2004/2005

Z celkového množství 907 tis. tun obilovin nakoupených v hospodářském roce 2004/2005 měl SZIF k datu 1. ledna 2006 na zásobách celkem 246 tis. tun obilovin, z toho 146 tis. tun pšenice, 69 tis. tun ječmene a 31 tis. tun kukuřice.

Skladované intervenční zásoby obilovin nakoupené v hospodářském roce 2004/2005 byly v průběhu roku 2006 prodány v rámci trvalých výběrových řízení. Pšenice a ječmen byly prodány na vývoz do třetích zemí vyjma partie pšenice o hmotnosti 4 tis. tun prodané na trh Společenství, kukuřice byla prodána na tento trh.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2005/2006

SZIF v rámci intervenčního nákupu obilovin v hospodářském roce 2005/2006 nakoupil celkem 543 tis. tun obilovin, z toho 244 tis. tun pšenice, 176 tis. tun ječmene a 123 tis. tun kukuřice. Od 1. listopadu do 31. prosince 2005 SZIF převzal 67 tis. tun obilovin. Od 1. ledna 2006 do 31. července 2006 SZIF převzal dalších 476 tis. tun obilovin. Vzhledem k tomu, že bylo nutno dodržet předepsaný termín

úhrady cen za nakoupené obiloviny mezi 30. - 35. dnem od data přejímky, započal SZIF s výplatou finančních prostředků za intervenční nákup obilovin převzatých od listopadu 2005 do prosince 2005 až ve finančním roce 2006. V rámci intervenčního nákupu obilovin v hospodářském roce 2005/2006 bylo zaplacen celkem 1 658 572 tis. Kč vč. 5 % DPH. Finanční prostředky byly zajištěny z bankovního úvěru, přičemž jde o náklad, který je z části hrazen finančními prostředky získanými z následného prodeje intervenčních zásob, z části z rozpočtu EU a z části z rozpočtu ČR. Úroky z bankovního úvěru byly hrazeny do výše 2,1 % paušální sazby z prostředků EU, a to prostřednictvím záruční sekce EAGGF.

Intervenční nákup byl u všech obilovin realizován v polovičním množství oproti původnímu rozpočtu, což bylo způsobeno nižším zájmem producentů a obchodníků o tento nástroj společné organizace trhu obilovin Společenství, vzhledem k dobrým odbytovým možnostem obilovin na českém i evropském obilném trhu.

Skladované intervenční zásoby obilovin nakoupené v hospodářském roce 2005/2006 byly v průběhu roku 2006 prodány v rámci trvalých výběrových řízení vyjma partie pšenice o hmotnosti 967 tun, přičemž 270 tun je rezervováno pro případné dodávky potravin z intervenčních zásob pro nejchudší obyvatele EU, zbytek pšenice v objemu 697 tun nebyl doposud prodán. Ostatní pšenice a ječmen byly prodány na vývoz do třetích zemí, kukuřice byla prodána na trh Společenství.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2006/2007

Od 1. listopadu do 31. prosince 2006 převzal SZIF 1 tis. tun ječmene, pšenice ani kukuřice nakoupena nebyla. Vzhledem k tomu, že bylo nutno dodržet předepsaný termín úhrady cen za nakoupené obiloviny mezi 30. - 35. dnem od data přejímky, uhradil SZIF do konce roku 2006 celkem 1 988 tis. Kč vč. 5 % DPH, další finanční prostředky za intervenční nákup obilovin převzatých od listopadu 2006 do prosince 2006 byly uhrazeny až ve finančním roce 2007. Finanční prostředky byly zajištěny z bankovního úvěru, přičemž jde o náklad, který je z části hrazen finančními prostředky získanými z následného prodeje intervenčních zásob, z části z rozpočtu EU a z části z rozpočtu ČR. Úroky z bankovního úvěru jsou hrazeny do výše 2,3 % paušální sazby z prostředků EU, a to prostřednictvím nově vzniklého EAGGF.

Úhrada nákladu spojeného s naskladněním a skladováním obilovin nebyla do konce roku 2006 provedena. Čerpání potřebných finančních prostředků proběhne na počátku rozpočtového roku 2007.

V roce 2006 bylo **vynaloženo** na intervenční nákupy obilovin z hospodářských roků 2004/2005, 2005/2006 a 2006/2007 **celkem 1 660 560 tis. Kč**. Celkové náklady na naskladnění, skladování, vyskladnění a ostatní náklady na obiloviny nakoupené z hospodářských roků 2004/2005, 2005/2006 a 2006/2007 činily v roce 2006 celkem 403 655 tis. Kč, z toho z rozpočtu EU 403 593 tis. Kč a z rozpočtu ČR 62 tis. Kč.

SZIF stanovil „Smlouvami o skladování“ náklady na naskladnění s pohybem i bez pohybu zboží 70 Kč/t, náklady na vyskladnění s pohybem či bez pohybu zboží 70 Kč/t a náklady na skladování 50 Kč/t/měsíc (všechny sazby + 19 % DPH). Rozdíly mezi sazbami za služby prováděné na základě Smluv o skladování a paušálními sazbami za služby spojené se skladováním stanovené Komisí (ES) byly hrazeny z prostředků státního rozpočtu ČR.

Přeprava prodaných intervenčních zásob obilovin do vývozního místa

Celkový náklad na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji činil 306 377 tis. Kč vč. 19 % DPH (tento náklad hradil SZIF a následně byl SZIF uhrazen v rámci celkové dotace z EU). Vyšší čerpání oproti schválenému rozpočtu bylo způsobeno posunem logistických termínů vývozu prodávaných intervenčních zásob obilovin ze strany kupujících v roce 2005 a úhradou dotace v roce 2006. Úhrada nákladu byla podmíněna prokázáním realizace vývozu obilovin z EU.

Celkové náklady na naskladnění, skladování, vyskladnění, přepravu a ostatní náklady na obiloviny činily do 31. prosince 2006 **celkem 710 032 tis. Kč**, z toho z rozpočtu EU 709 970 tis. Kč a z rozpočtu ČR 62 tis. Kč.

Tržby z prodeje obilovin

Celkové tržby z prodeje 789 tis. tun obilovin (z toho 390 tis. tun pšenice, 245 tis. tun ječmene a 154 tis. tun kukuřice) činily **2 289 387 tis. Kč** při průměrné ceně 2 846,70 Kč/t obiloviny, tj. 99,88 Euro/t. Jedná se o tržby jdoucí na úhradu bankovního úvěru, přičemž rozdíl vzniklý mezi nákupní a prodejní cenou je z části hrazen z rozpočtu EU a z části z rozpočtu ČR.

Intervenční prodej obilovin byl realizován ve větším objemu než byl uvažován v původním rozpočtu, a to díky převyšujícímu zájmu obchodníků vzhledem k dobrým odbytovým možnostem pšenice a ječmene na světovém obilném trhu.

5. Ostatní náklady související se SOT

V rámci ostatních nákladů souvisejících se společnou organizací trhu se jedná o splacení překlenovacích úvěrů na předfinancování SOT z EU (časový rozdíl mezi vyplacením finančních prostředků a jejich uhrazením z rozpočtu EU) a o splacení úvěrů na intervenční nákupy z tržeb za jejich prodej. **Celkem byly splaceny úvěry v hodnotě 3 770 202 tis. Kč.**

Z tržeb za prodej IN komodit SZIF **odvedl DPH v celkové výši 32 759 tis. Kč.**

Rozdíl kurzu v období mezi zaúčtováním faktury a jejím proplacením (**kurzové ztráty**) byl **957 tis. Kč** a 20 % z vratek prostředků se dle nařízení EU převedlo do příjmů správních výdajů (**převod propadlého podílu z vratek dotací**), tj. **132 tis. Kč.**

Horizontální plán rozvoje venkova

Ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 27/2004 je u nových členských zemí EU uplatňován finanční model N+2.

Podpory v rámci programu HRDP jsou poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti (LFA),
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ),
- Zakládání skupin výrobců (ZSV),
- Technická pomoc.

V roce 2006 bylo v rámci všech opatření HRDP podáno celkem 21 052 žádostí o poskytnutí dotace, z čehož bylo:

- 9 295 žádostí v rámci opatření Méně příznivé oblasti,
- 10 651 žádostí v rámci opatření Agroenvironmentální opatření,
- 1 042 žádostí v rámci opatření Lesnictví,
- 20 žádostí v rámci opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti,
- 44 žádostí v rámci opatření Zakládání skupin výrobců.

Opatření „Technická pomoc“ nebylo v roce 2006 realizováno.

Vedle žádostí o poskytnutí dotace byly podávány i žádosti o zařazení do programu PUZČ (146 žádostí), Lesnictví (469 žádostí) a ZSV (344 žádostí).

Vyplacené finanční prostředky z HRDP v roce 2006 (tis. Kč)

Opatření		Počet příjemců	Finanční prostředky		
			EU	ČR	Celkem
LFA	žádosti z roku 2004	43	6 990	1 748	8 738
	žádosti z roku 2005	1 616	267 757	66 939	334 696
	žádosti z roku 2006	8 206	2 216 545	554 137	2 770 682
	LFA celkem	9 865	2 491 292	622 824	3 114 116
AEO	žádosti z roku 2004	189	64 492	16 123	80 615
	žádosti z roku 2005	10 390	2 510 130	628 895	3 139 025
	AEO celkem	10 579	2 574 622	645 018	3 219 640
LES	žádosti z roku 2004	53	7 245	1 811	9 056
	žádosti z roku 2005	557	46 479	11 620	58 099
	LES celkem	610	53 724	13 431	67 155
PUZČ	žádosti z roku 2005	183	20 282	5 070	25 352
	žádosti z roku 2006	63	2 595	649	3 244
	PUZČ celkem	246	22 877	5 719	28 596
ZSV	žádosti z roku 2006	37	47 887	12 658	60 545
	ZSV celkem	37	47 887	12 658	60 545
HRDP celkem		21 337	5 190 402	1 299 650	6 490 052

Pramen: SZIF

Program SAPARD

Na základě rozhodnutí Komise EU ze dne 12. prosince 2005, v platném znění, kterým byly schváleny změny v programovém dokumentu HRDP pro Českou republiku vč. změn finanční tabulky pro období 2004 - 2006 a na základě materiálu MZe „Dodatek k Postupu“ č.j.: 42110/04-11000 ze dne 18. listopadu 2005, o poskytování prostředků určených na program HRDP k dofinancování projektů programu SAPARD, byl program SAPARD financován v roce 2006 z finančních prostředků určených na opatření programu HRDP. V roce 2006 byl evropský podíl projektů přijatých nad rámec alokovaných prostředků na program SAPARD (tzv. předzávazkování) proplácen ze záruční sekce EZOZF prostřednictvím finančních toků HRDP. V průběhu roku 2006 byly propláceny realizované projekty tak, aby poslední platby proběhly nejpozději do 15. října, kdy končí finanční rok Evropské unie. Do roku 2009 bude činnost SZIF u programu SAPARD soustředěna především na kontroly ex-post.

Program SAPARD vychází z nařízení Rady (ES) č. 1268/1999, o podpoře Společenství na předvstupní opatření pro zemědělství a rozvoj venkova v kandidátských zemích střední a východní Evropy, v platném znění. Jako jeden z předvstupních nástrojů Evropské unie byl zaměřen na priority Společné zemědělské politiky a Rozvoje venkova. Při jeho realizaci byly používány administrativní postupy a kontrolní mechanismy, praktikované v členských zemích EU. Základním programovým dokumentem byl „Plán rozvoje zemědělství a venkova ČR na období 2000 - 2006“, který byl rozdělen na tyto priority a opatření:

Priorita I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství

Opatření I.1. Investice do zemědělského majetku

Opatření I.2. Zlepšování zpracování a marketingu zemědělských produktů a produktů rybolovu

Opatření I.3. Zlepšování struktur pro kontrolu kvality, kvalitu potravin a ochranu spotřebitele

Opatření I.4. Meliorace a pozemkové úpravy

Priorita 2 - Trvale udržitelný rozvoj venkovských oblastí

Opatření 2.1. Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury

Opatření 2.2. Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností zajišťujících rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmů

Opatření 2.3. Metody zemědělské produkce určené k ochraně životního prostředí a uchování krajiny

Priorita 3 - Příprava podmínek pro plné využití programu

Opatření 3.1. Zlepšování profesního vzdělávání

Opatření 3.2. Technická pomoc

Přehled o čerpání finančních prostředků dle jednotlivých opatření programu SAPARD (v tis. Kč)

Opatření	Počet projektů	Finanční prostředky			
		ČR	EU	Celkem	Regionální zdroje
I.1.	9	2 162	6 486	8 648	0
I.2.	14	9 216	27 648	36 864	0
I.3.	11	5 443	16 328	21 771	0
I.4.	2	0	2 900	2 900	967
2.1.	3	409	14 032	14 441	3 777
2.2.	5	7 104	21 310	28 414	0
2.3.	26	1 461	4 384	5 845	0
3.1.	5	446	1 338	1 784	0
3.2.	3	0	284	284	71
Celkem	78	26 241	94 710	120 951	4 815

Pramen: SZIF

Na program SAPARD bylo za rok 2006 vyplaceno celkem 120 951 tis. Kč, z toho z rozpočtu EU 94 710 tis. Kč a z rozpočtu ČR 26 241 tis. Kč.

Celkem bylo v rámci celého finančního období programu SAPARD proplaceno 1 557 projektů v celkové výši finanční pomoci 4 126,3 mil. Kč.

Marketingová podpora

V roce 2006 byla činnost marketingu SZIF, na základě přijaté strategie, zaměřena zejména na zvýšení povědomí o národní značce kvality a budování asociace KLASA. Propagace byla zajištěna následujícími aktivitami:

a) Mediální propagační kampaň:

- TV - mediální mix TV Prima, ČT I, TV Nova a Top TV. Kreativní ztvárnění TV spotů vycházelo z komunikace roku 2005 (5 x 10" TV spot, 1 x 30" TV spot). V roce 2006 byly dotočeny 3 motivy TV spotů (komodita kuře, ovoce a zelenina, TV spot propagující spotřebitelskou soutěž). Na konci roku 2006 byl nasazen 60" TV spot, jehož hlavním sdělením bylo poděkování spotřebitelům a přání do roku 2007. Klasické spoty byly podpořeny partnerstvím pořadů na ČT I a TV Spektrum (2 x 10" TV spot).
- tisková inzerce v magazínech, denících a ve specializovaných potravinářských titulech,
- rádiová kampaň, propagace na Gigaboardech, Hypercube nosičích, Billboardech, rámečcích v metru a tramvajích, Handy média a telefonní budky vč. Infolinky,
- podpora v místě prodeje: Projekt „Your TV” - Cityboardy, BigBoardy, LCD, plazmy a „City TV” - velkoplošné obrazovky,

- doprovodná mediální kampaň, doplňující akce obchodní podpory v obchodních řetězcích (CLV, nákupní vozíky,...),
- podpora značky KLASA na letišti Praha - Ruzyně a na Pražském Hradě.

b) Podpora prodeje a promotion:

- spotřebitelská soutěž - „Kupujte potraviny KLASA a vyhrajte jídlo na celý rok!",
- RoadShow - regionální eventy pro veřejnost + setkání producentů v regionech,
- personální promotion v Hypermarketech,
- ostrovy KLASA,
- nezávislý trh a merchandising,
- prezentace potravin se značkou KLASA v zahraničí - Vídeň, Bratislava, Brusel,
- podpora sportu,
- speciální akce - partnerství konference Advertising & Retail Forum.

c) Veletržní a výstavní prezentace:

- Grüne woche - Berlín, Německo,
- Prodexpo - Moskva, Rusko,
- Salima - Brno, Česká republika,
- Víno destiláty - Praha, Česká republika,
- Agrokomplex - Nitra, Slovenská republika,
- Země Živitelka - České Budějovice, Česká republika,
- Polagra Food - Poznaň, Polsko,
- SIAL - Paříž, Francie,
- Vánoční Klasa - Praha, Česká republika.

d) Přímá komunikace:

- Direct Mailové zásilky na stávající držitele, potenciální držitele a instituce doprovázené aktivním telemarketingem,
- aktualizace a správa webových stránek KLASA - www.eklasa.cz, www.klasa.eu.

e) Public Relations:

- tiskové zprávy, PR články, media relations, presspack pro novináře (v průběhu celé kampaně),
- PR v souvislosti s jednotlivými výstavami (tiskové konference, tiskové zprávy),
- PR podpora v souvislosti s ostatními nástroji podpory značky - např. při ochutnávkách v marketech, při zahájení nadlinkové kampaně apod.,
- spotřebitelská soutěž v rádiích a magazínech,
- elektronický bulletin KLASA noviny,
- PR články v odborných médiích (Potravinařský zpravodaj, Potravinařská revue apod.),
- podpora při kontaktech s ostatními skupinami osob, které se zajímají o značku KLASA (s Potravinařskou komorou, se spotřebiteli, kteří píší dotazy do SZIF, apod.).

f) Marketingové průzkumy:

- výzkum mezi spotřebiteli,
- výzkum mezi výrobci.

g) Administrace značky KLASA:

- byl vytvořen korporátní manuál značky KLASA,
- do konce roku 2006 bylo národní značkou KLASA oceněno 1297 výrobků od 187 výrobců,
- byla též provedena výrazná změna pravidel udělování národní značky posilující kvality, které má značka prezentovat.

h) Speciální akce na podporu prodeje a promotion:

- podpora sportu,
- prezentace v rámci významných dostihových akcí,
- prezentace v rámci významných společenských akcí,
- partnerství potravinářských a zemědělských konferencí a přehlídek,
- prezentace při gastronomických přehlídkách.

Uvedené činnosti marketingové podpory si vyžádaly **finanční prostředky z rozpočtu SZIF ve výši 274 632 tis. Kč.**

Propagace spotřeby výrobků - marketing*Propagace spotřeby medu*

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005 a rozhodnutí Komise (ES) c (2006) č. 3079 ze dne 7. července 2006, o financování propagačního opatření Propagace spotřeby medu, byl v rozpočtu SZIF vyčleněn nový titul „Propagace spotřeby výrobků - marketing“. Realizace tohoto opatření byla plánována ve tříletém období (2006 - 2008).

Na rok 2006 byl Komisí (ES) stanoven maximální objem prostředků pro ČR ve výši 71 765 Euro. Tato podpora však v roce 2006 nebyla realizována. Vyčleněná částka z rozpočtu SZIF na rok 2006 ve výši 2 044 tis. Kč tedy nebyla vyčerpána.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství

Operační program Rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství (OP RVMZ) umožňuje čerpání prostředků z fondů EU pro období 2004 - 2006 celkem ve výši 250 mil. EUR. OP je zaměřen především na podporu investičních akcí v agrárním sektoru. Skládá se ze tří priorit, které jsou dále rozpracovány na jednotlivá opatření a podopatření.

Podpory z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství za roky 2005 a 2006

Opatření	2005 ¹⁾			2006 ²⁾		
	Celkem (mil. Kč)	toho		Celkem (mil. Kč)	z toho	
		ČR	EU		ČR	EU
1.1 OP RVMZ - Zemědělství	907	272	635	1 567	470	1 097
1.2 OP RVMZ - Potravinářský průmysl	42	13	29	174	52	122
1.3 OP RVMZ - Lesnictví	42	13	29	183	55	128
2.1 OP RVMZ - Rozvoj venkova	504	101	403	1 523	305	1 218
2.2 OP RVMZ - Odborné vzdělávání	0	0	0	17	3	14
2.3 OP RVMZ - Rybářství	17	5	12	121	36	85
3.1 OP RVMZ - Technická pomoc	4	1	3	7	2	5
Celkem OP RVMZ	1 516	405	1 111	3 592	923	2 669

Pramen: MZe

Poznámky: 1) Vyplaceno v roce 2006

2) Požadavky za rok 2006

Opatření 1.1. Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků

Podpory v rámci opatření 1.1 (v roce 2006 ve výši 1 567 mil. Kč) byly použity na stavební a technologické investice pro pohodu zvířat, na zlepšení míst pro skladování kejdy a chlévské mrvy, investice do rekonstrukce/výstavby skladovacích kapacit pro obiloviny a olejniny; investice do technologií posklizňových úprav, hodnocení a skladování obilovin a olejnin, pro skladování ovoce a zeleniny a na pořízení strojů pro zemědělskou výrobu. Další podpora směřovala k prohlubování diverzifikace zemědělských činností. V rámci OP směřuje do tohoto opatření zhruba polovina celkových zdrojů. Plánovaná alokace na rok 2006 byla plně pokryta schválenými projekty. Zájem ze strany žadatelů převýšil finanční plán zhruba o 100 %. Finálně byly podpořeny všechny projekty na podopatření 1.1.1. z roku 2006, které splnily podmínky přijatelnosti a prošly administrativní kontrolou.

Opatření 1.2. Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing

Podpora v rámci opatření 1.2 (v roce 2006 ve výši 174,2 mil. Kč) je zaměřena na strojní a technologické investice pro zpracování vybraných produktů a potravin, na zařízení přímo související s finální úpravou, balením a značením výrobků, skladováním, chlazením a mrazením a na měřicí a kontrolní přístroje ke sledování jakosti výrobků a zlepšení marketingu. Finanční prostředky jsou plynule čerpány. V roce 2006 byla vydána Rozhodnutí o poskytnutí dotace všem zaregistrovaným zájemcům, kteří splnili administrativní náležitosti.

Opatření 1.3. Lesní hospodářství

Podpora (v roce 2006 ve výši 182,4 mil. Kč) směřuje na pořízení strojů a zařízení pro údržbu lesa, na obnovu lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a požárem a zavedení příslušných ochranných opatření, na zlepšení a udržování ekologické stability chráněných lesů. Dále se podporuje zakládání sdružení vlastníků lesů malých výměr a zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd. V roce 2006 byl zájem zejména o podporu investic v lesích.

Opatření 2.1. Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí

V rámci tohoto opatření je poskytována podpora (v roce 2006 ve výši 1 523,1 mil. Kč) na uspořádání vlastnických práv k pozemkům, prostorovou a funkční úpravu pozemků a jejich zpřístupnění, na obnovu a rekonstrukci rybníků a zemědělských vodních nádrží, na pořízení a obnovu staveb k vodo-hospodářským melioracím pozemků a na diverzifikaci zemědělských aktivit a aktivit blízkých zemědělství (např. podpora agroturistiky, využívání alternativních zdrojů energie), zakládání Místních akčních skupin (MAS) a přípravy strategií rozvoje venkova. V roce 2006 byl zaznamenán značný počet žadatelů. Menší zájem projeвили žadatelé o obnovu poldrů, malých vodních nádrží, protipovodňových hrází a čerpacích závlahových a odvodňovacích zařízení poškozených povodněmi apod. V rámci realizace strategií vybraných MAS byly podpořeny projekty v celkové částce 140,5 mil. Kč.

Opatření 2.2. Odborné vzdělávání

V rámci tohoto opatření je poskytována podpora (v roce 2006 ve výši 17,2 mil. Kč) na zprostředkování vzdělávacích akcí, na které ÚZPI uzavírá smlouvy s vybranými dodavateli.

Opatření 2.3. Rybářství

Podpora v rámci tohoto opatření (v roce 2006 ve výši 121,4 mil. Kč) je zaměřena na výstavbu nových nebo rekonstrukci stávajících zpracovatelských zařízení a na modernizaci nebo pořízení nového technologického vybavení na zpracování ryb. Dále je podporováno zvýšení produkce ryb, zakládání producentů organizací a hledání nových odbytišť. Z celkové aktuální alokace bylo proplaceno či zázazováno více než 90 % finančních prostředků (alokace roku 2005 byla pro poměrně nízký zájem převedena na opatření 1.1.).

Opatření 3.1. Technická pomoc

Opatření je zaměřeno na financování řízení, implementace, monitorování a kontroly podpor OP. V roce 2006 bylo schváleno 23 projektů. Z těchto 23 schválených projektů bylo v roce 2006 předáno k proplacení 20 projektů v celkové částce 7,5 mil. Kč.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2006 byly poskytovány podpory na základě následujících programů:

Vyrovnaní úrokového zatížení - Cílem programu je vyrovnat rozdíl úrokového zatížení úvěrů poskytovaných do zemědělství ve srovnání s ostatními odvětvími ekonomiky. Program je určen na podporu podnikatelských záměrů, bezprostředně souvisejících se zemědělskou výrobou. Tento program byl ukončen k 31.12.2006.

Investice - Cílem programu, který je složen z jednotlivých podprogramů, je podpořit rozvoj perspektivních podnikatelských subjektů v odvětví. Zásadními prioritami pro poskytování podpor prostřednictvím těchto programů Fondu je cílené uskutečnění restrukturalizace těchto subjektů, se zaměřením na podporu tvorby vzájemně výhodných vazeb mezi prvovýrobcí, zpracovateli a distributory. V rámci programu Investice byly realizovány následující podprogramy:

- **Zemědělec** - Cílem podprogramu je zejména vytvořit předpoklady pro rozvoj perspektivních zemědělců-prvovýrobců a usnadnit investiční obnovu lesa.
- **Zpracovatel** - Cílem podprogramu je podpořit rozvoj konkurenceschopných zpracovatelských organizací.
- **Odbytová organizace** - Cílem podprogramu je podpořit vybudování a rozvoj odbytových organizací
- **Hygiena** - Cílem podprogramu je zajištění veterinárních a hygienických podmínek provozů, zpracovávajících živočišné a rostlinné produkty tak, aby tyto provozy odpovídaly příslušným hygienickým a veterinárním předpisům ČR i EU.
- **Půda** - Cílem podprogramu je podpořit nákup nestátní zemědělské a omezeně lesní půdy, včetně trvalých porostů, za účelem hospodaření (provozování zemědělské výroby) na této půdě

Mládí - Cílem programu je usnadnit zahájení a rozvoj zemědělské výroby na bázi rodinných subjektů pro mladé podnikatele a mladé rodiny do 40 let.

Kromě výše uvedených programů poskytoval PGRLF finanční podporu z vlastních zdrojů na program:

Podpora pojištění - Účelem podpory je zpřístupnění ochrany širokého okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.

Výsledky PGRLE, a.s. v roce 2006

Dle typu organizace/ dle typu programu	Počet žádostí	Z toho schvá- lených	Výše úvěru (tis. Kč)	Poskytnuté garance (tis. Kč)	Přiznané dotace (tis. Kč)	Vyplaceno z přizna- ných dotací (tis. Kč)
SHR	1 105	1 053	1 613 878	39 718	268 945	155 088
s.r.o.	472	446	1 226 834	91 774	110 124	103 688
a.s.	685	663	2 411 883	492 719	267 289	354 986
ZD	393	386	1 245 040	209 408	54 406	85 705
ostatní	13	12	32 762	- 2 830	5 771	5 771
ČR celkem	2 668	2 560	6 530 397	830 789	706 535	705 238
Provoz	0	0	- 52	- 43 475	2 347	32 498
Vyrovnaní úrokového zatížení	453	441	2 101 481	820 836	38 778	30 437
LFA	0	- 1	- 1 000	- 56 000	4 891	14 819
Zemědělec	0	- 1	- 5 220	- 15 929	- 28 382	28 541
I-zemědělec	1 949	1 876	4 007 679	134 957	554 718	537 157
I-zpracovatel	5	4	23 263	3 000	3 257	9 064
I-odbytová organizace	2	1	1 750	0	1 453	6 231
I-hygiena	1	0	0	- 12 600	241	14 350
I-půda	258	240	402 496	0	136 940	27 936
Lesy	0	0	0	0	5	135
Služby	0	0	0	0	- 7 713	4 0700
Mláďí¹⁾	439	426	0	0	0	0
Celkem OP RVMZ	1 516	405	1 111	3 592	923	2 669

Pramen: PGRLE, a.s.

1) Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem

Přehled o úhradách ze záruky v roce 2006

Programy	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
I - Zemědělec	0	0	0	- 853
Provoz	0	0	0	- 3 816
Služby	0	0	6 626	- 10 802
TOZ	0	0	0	- 2 714
Zemědělec	2	7 735	8 796	- 74 467
Celkem		7 735	15 422	- 92 652

Pramen: PGRLE, a.s.

Poznámka: TOZ = Trvale se obracející zásoby

Legislativní změny

Národní legislativa

V následujícím přehledu jsou uvedeny legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají Ministerstva zemědělství, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1.1.2006 do 1.3.2007 (rozdělené podle jednotlivých oblastí).

Ekologie v zemědělství

Vyhláška č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství (pozn.: účinnost předpisu od 1.2.2006)

Ekonomické nástroje k podpoře podnikatelských aktivit v zemědělství

Nařízení vlády č. 82/2006 Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2006)

Nález Ústavního soudu č. 409/2006 Sb., ze dne 20. června 2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení některých ustanovení zákona č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění zákona č. 441/2005 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 18.8.2006, část od 30.6.2007)

Lesní hospodářství

Vyhláška č. 335/2006 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením lesního hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku (pozn.: účinnost předpisu od 30.6.2006)

Rozhodnutí vlády č. 11/2007 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, kraje Vysočina, kraje Libereckého, v rámci kraje Královéhradeckého pro okresy Trutnov, Náchod, Jičín, v rámci kraje Moravskoslezského pro okres Bruntál a v rámci kraje Středočeského pro okresy Benešov, Příbram, Kutná Hora a Kolín z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy (pozn.: účinnost předpisu od 25.1.2007 do 5.2.2007)

Ochrana zvířat proti týrání

Zákon č. 77/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2006)

Vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat (pozn.: účinnost předpisu od 15.7.2006)

Potravinářská výroba

Zákon č. 75/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007)

Vyhláška č. 211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhláška č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu (pozn.: účinnost předpisu od 19.5.2006)

Vyhláška č. 268/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta, ve znění vyhlášky č. 93/2000 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2006)

Pozemkový fond

Zákon č. 94/2005 Sb., o zrušení Státního fondu pro zúrodnění půdy, o změně zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a o změně zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 28.2.2005)

Nález Ústavního soudu č. 531/2005 Sb., ze dne 13. prosince 2005, vyhlášený dne 20. prosince 2005, ve věci návrhu na zrušení § 13 odst. 6 a 7 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 253/2003 Sb., a ustanovení čl. VI části třetí zákona č. 253/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 253/2001 Sb., a některé další zákony

(pozn.: účinnost předpisu od 29.12.2005)

Zákon č. 131/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 14.4.2006)

Půda a pozemkové úpravy

Zákon č. 131/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 14.4.2006)

Vyhláška č. 468/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 456/2005 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007)

Rostlinné komodity

Vyhláška č. 88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství

(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2006)

Vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy

(pozn.: účinnost předpisu od 20.3.2006)

Vyhláška č. 97/2006 Sb., o předpokladech a způsobu podpory marketingu a prodeje produktů, podpory rozvoje turistiky v oblasti vinohradnictví a vinařství a podrobnostech o poskytování informací veřejnosti Vinařským fondem

(pozn.: účinnost předpisu od 22.3.2006)

Zákon č. 178/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění zákona č. 444/2005 Sb., a některé další zákony

(pozn.: účinnost předpisu od 5.5.2006)

Zákon č. 215/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2006, část od 22.5.2006)

Vyhláška č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2006)

Vyhláška č. 384/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu
(pozn.: účinnost předpisu od 8.8.2006)

Vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd
(pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2006)

Vyhláška č. 581/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 206/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007)

Rostlinolékařská péče

Zákon č. 131/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 14.4.2006)

Vyhláška č. 244/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 31.5.2006, část od 1.1.2009)

Vyhláška č. 371/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007, část od 21.7.2006)

Vyhláška č. 493/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 13.11.2006)

Rybářství

Vyhláška č. 239/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2006, část od 1.1.2007)

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 83/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem
(pozn.: účinnost předpisu od 17.3.2006)

Nařízení vlády č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006
(pozn.: účinnost předpisu od 15.4.2006)

Nařízení vlády č. 142/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy pro kalendářní rok 2006
(pozn.: účinnost předpisu od 15.4.2006)

Nařízení vlády č. 143/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 15.4.2006)

Nařízení vlády č. 144/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006
(pozn.: účinnost předpisu od 15.4.2006)

Nález Ústavního soudu č. 154/2006 Sb., ze dne 8. března 2006 ve věci návrhu na zrušení § 3 a § 16 nařízení vlády č. 364/2004 Sb., o stanovení některých podmínek provádění opatření společné organizace trhů v odvětví cukru, a návrhu na zrušení § 3 nařízení vlády č. 548/2005 Sb., o stanovení některých podmínek provádění opatření společné organizace trhů v odvětví cukru
(pozn.: účinnost předpisu od 26.4.2006)

Nařízení vlády č. 257/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění nařízení vlády č. 99/2005 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 31.5.2006)

Nařízení vlády č. 269/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění nařízení vlády č. 120/2005 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 15.6.2006)

Nařízení vlády č. 306/2006 Sb., o stanovení některých podmínek pro dodávky potravin z intervenčních zásob ve prospěch nejchudších osob
(pozn.: účinnost předpisu od 15.6.2006)

Nařízení vlády č. 337/2006 Sb., o stanovení některých podmínek provádění opatření společné organizace trhů v odvětví cukru
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2006)

Nařízení vlády č. 339/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2006)

Nařízení vlády č. 351/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2006)

Nařízení vlády č. 432/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006
(pozn.: účinnost předpisu od 8.9.2006)

Nařízení vlády č. 450/2006 Sb., o stanovení některých podmínek provádění některých výjimečných opatření na podporu trhu s vejci a drůbeží
(pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2006)

Nařízení vlády č. 512/2006 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti strukturálních opatření v zemědělství
(pozn.: účinnost předpisu od 1.12.2006)

Nařízení vlády č. 33/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění nařízení vlády č. 83/2006 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 26.2.2007)

Veterinární péče

Zákon č. 48/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (pozn.: účinnost předpisu od 27.2.2006)

Vyhláška č. 155/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí (pozn.: účinnost předpisu od 1.5.2006)

Vyhláška č. 156/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění vyhlášky č. 260/2005 Sb., a kterou se zrušuje vyhláška č. 383/2003 Sb., o veterinárních podmínkách dovozu některých živočišných produktů ze třetích zemí (pozn.: účinnost předpisu od 1.5.2006)

Vyhláška č. 220/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 255/2003 Sb., kterou se stanoví správná lékárenská praxe, bližší podmínky přípravy a úpravy léčivých přípravků, výdeje a zacházení s léčivými přípravky ve zdravotnických zařízeních a bližší podmínky provozu lékáren a dalších provozovatelů vydávajících léčivé přípravky (pozn.: účinnost předpisu od 15.6.2006)

Vyhláška č. 375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče (pozn.: účinnost předpisu od 25.7.2006)

Vyhláška č. 580/2006 Sb., o náhradě nákladů spojených s výkonem veterinární prohlídky jatečných zvířat a masa, s vyšetřením a posouzením živočišných produktů a se sledováním přítomnosti některých látek a jejich reziduí u zvířat a v jejich produktech (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007)

Vyhláška č. 4/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 201/2003 Sb., vyhláška č. 202/2003 Sb., vyhláška č. 203/2003 Sb. a vyhláška č. 638/2004 Sb. a zrušuje vyhláška č. 200/2003 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 4.1.2007)

Vyhláška č. 6/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 255/2003 Sb., kterou se stanoví správná lékárenská praxe, bližší podmínky přípravy a úpravy léčivých přípravků, výdeje a zacházení s léčivými přípravky ve zdravotnických zařízeních a bližší podmínky provozu lékáren a dalších provozovatelů vydávajících léčivé přípravky, ve znění vyhlášky č. 220/2006 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 16.1.2007)

Vyhláška č. 8/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 29.1.2007)

Vyhláška č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární influenzy a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2007)

Vodní hospodářství

Zákon č. 76/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
(pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2006)

Zákon č. 232/2006 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od mezinárodní finanční instituce na financování investičních potřeb souvisejících s prováděním programu Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací
(pozn.: účinnost předpisu od 31.5.2006)

Vyhláška č. 515/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění vyhlášky č. 146/2004 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007)

Zákon č. 572/2006 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování protipovodňových opatření
(pozn.: účinnost předpisu od 27.12.2006)

Vyhláška č. 7/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2007)

Vyhláška č. 23/2007 Sb., o podrobnostech vymezení vodních děl evidovaných v katastru nemovitostí České republiky
(pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2007)

Živočišné komodity

Vyhláška č. 84/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2006)

Vyhláška č. 85/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 124/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na odběr vzorků a principy metod laboratorního zkoušení krmiv, doplňkových látek a premixů a způsob uchovávání vzorků, ve znění vyhlášky č. 497/2004 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2006)

Zákon č. 130/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
(pozn.: účinnost předpisu od 14.4.2006)

Vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat
(pozn.: účinnost předpisu od 1.8.2006)

Vyhláška č. 447/2006 Sb., o genetických zdrojích zvířat
(pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2006)

Vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona
(pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2006)

Legislativní změny - Evropská legislativa 2006

Zlepšování právních předpisů, zjednodušování legislativy

Komise dne 14. listopadu 2006 předložila výsledky strategické analýzy dosažených úspěchů v oblasti zlepšování právních předpisů a problémů, které se ještě budou řešit, aby se mohlo postupovat rozhodněji (KOM(2006) 689). Cílem je zabezpečit evropským podnikům a občanům právní prostředí těžící z evropských cílů. Ke strategické analýze byly přiloženy dva pracovní dokumenty Komise: první zpráva o uskutečňování strategie zjednodušování právního prostředí (KOM(2006) 690); postup pro vyhodnocování správních nákladů a snížení administrativní zátěže v Unii (KOM(2006) 691).

Stávající právní předpisy jsou pro občany i pro společnosti nezbytnou základnou. Z tohoto důvodu Komise v říjnu 2005 zahájila tříletý rozšířený program zjednodušování (2005-2008) (KOM(2005) 535). V rámci uskutečňování tohoto programu bylo v roce 2006 předloženo přibližně 50 návrhů na zjednodušení, které se tykají i oblasti zemědělství. Byl obnoven proces rušení aktů, které již nepatří mezi používané akty „acquis“, a kodifikace aktů Společenství za účelem snížení jejich objemu.

Dne 17. července 2006 Rada pozměnila rozhodnutí stanovující postupy pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi (2006/512/ES - Rozhodnutí Rady ze dne 17. července 2006, kterým se mění rozhodnutí 1999/468/ES o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi) a přidala nový postup: regulativní postup s přezkumem. Díky tomuto postupu budou moci zákonodárci vystoupit proti přijetí „kvazilegislativních“ opatření, tj. opatření obecného významu, která „mění“ jiné než podstatné prvky základních aktů přijatých postupem spolurozhodování, pokaždé, když se budou domnívat, že návrh neodpovídá zásadě subsidiarity či proporcionality nebo přesahuje prováděcí pravomoci stanovené v základním nástroji nebo je co do účelu či obsahu s tímto nástrojem neslučitelný.

Strategie udržitelného rozvoje, konkurenceschopnost a inovace

Na základě akční platformy, kterou Komise představila v prosinci 2005, jakož i na základě příspěvků, zejména ze strany Evropského parlamentu, Rady a Evropského hospodářského a sociálního výboru, Evropská rada na svém zasedání v červnu 2006 přijala novou strategii udržitelného rozvoje, která je určena pro rozšířenou Evropskou unii a je v souladu s potřebnou světovou solidaritou. Nová strategie udržitelného rozvoje se rovněž dotýká hlavních zásad udržitelného rozvoje, které schválila Evropská rada v červnu 2005.

Tím, že Komise začátkem roku zveřejnila výsledky veřejných konzultací týkajících se jejího akčního plánu zahájeného v červnu 2005, zjistila celkovou podporu, kterou zúčastněné subjekty projevíly vůči praktickým zásadám a návrhům předloženým v tomto dokumentu. Evropský parlament je rovněž přijal příznivě. V této souvislosti Komise pokračovala ve svém programu reform tím, že přijala:

- nové pokyny pro rizikový kapitál, jakož i podpory na výzkum a rozvoj a inovaci;
- nařízení o regionálních podporách (Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu /Text s významem pro EHP/), podle kterého jsou od předběžného oznámení Komisi osvobozeny investiční regionální podpory, které odpovídají schválené mapě daného členského státu pro poskytování regionální podpory v období let 2007-2013;
- nové nařízení o podporách „de minimis“ (Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis), kterým se osvobozují státní podpory do 200 000 EUR (místo 100 000 EUR v předchozím nařízení) od povinnosti předběžného oznámení Komisi.

Evropský parlament a Rada přijaly dne 24. října 2006 **rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci** (Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1639/2006/ES ze dne 24. října 2006, kterým se zavádí rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace /2007-2013/), jehož vytvoření

navrhla Komise v dubnu 2005 (KOM(2005) 121). Cílem programu vypracovaného pro období 2007-2013 je zahájit a ulehčit činnost v odvětvích týkajících se podnikatelského smýšlení a inovace, využití informačních a komunikačních technologií (ICT) a technologií spjatých s obnovitelnou energií a životním prostředím.

Hlavní směry společné zemědělské politiky

V květnu 2006 byla dosazena interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí týkající se zavedení **nového finančního rámce, který podporuje činnost Evropské unie v období 2007-2013** (*Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení, (2006/C 139/01), Úř. Věst. C 139 ze dne 14. 6. 2006*). Cílem této dohody je zavedení rozpočtové kázně a zdokonalit fungování ročního rozpočtového procesu a spolupráci mezi orgány v rozpočtových záležitostech, jakož i zajistit řádné finanční řízení. Tento konsensus umožnil znovu obnovit řadu souvisejících iniciativ na úrovni prováděcích nástrojů (fondy a programy Společenství) v mnoha oblastech.

V souvislosti s výše uvedeným konsensem, Rada, na návrh Komise, přijala v průběhu roku 2006 radu nařízení¹⁾, týkajících se **pravidel pro dobrovolné odlišení přímých plateb**, a kterými mění nařízení (ES) č. 1782/2003, a nove stanovuje **společná pravidla pro režimy přímých podpor** v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce (Nařízení Rady (ES) č. 319/2006 ze dne 20. února 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce; Nařízení Rady (ES) č. 2012/2006, ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění a opravuje nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV); Nařízení Rady (ES) č. 953/2006 ze dne 19. června 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1673/2000, pokud jde o podporu pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno, a nařízení (ES) č. 1782/2003, pokud jde o konopí, které může využívat režim jednotné platby). Tyto změny přinesly zároveň nove podmínky pro pravidla pro využití peněžních prostředků ve prospěch **rozvoje venkova** - Nařízení Rady (ES) č. 1184/2006 ze dne 24. července 2006 o použití určitých pravidel hospodářské soutěže na produkci zemědělských produktů a obchod s nimi (kodifikované znění), (viz také dále).

Komise **aktualizovala přehled státních podpor** dne 27. března 2006 (KOM(2006) 130), přičemž se zejména zaměřila na země, jichž se dotkne budoucí rozšiřování Evropské unie, a dne 11. prosince (KOM(2006) 761), kdy věnovala zvláštní kapitulu podporám na záchranu a restrukturalizaci. Kromě toho, že Komise na začátku dubna zveřejnila závěry studie o uplatňování pravidel pro státní podporu na vnitrostátní úrovni, vypracovala hodnocení úlohy národních soudů při ochraně podniků proti poskytování nezákonných podpor jejich konkurentům a při provádění rozhodnutí o jejich vracení zpět.

Společné organizace trhů, potravin, ochrana spotřebitele

Komise dne 18. prosince 2006 navrhla přezkoumat **21 odvětvových nařízení o společné organizaci trhů** a sloučit je do jediného nařízení za účelem racionalizace a zjednodušení právního rámce, aniž by nedošlo ke zpochybnění základních politických orientací (KOM(2006) 822). Odpovídající návrh nařízení je předmětem jednání příslušné Pracovní skupiny Rady (Návrh nařízení Rady, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty, 16715/06).

Dne 20. února 2006 byla schválena rozsáhlá **reforma společné organizace trhu v odvětví cukru** (Nařízení Rady (ES) č. 318/2006 ze dne 20. února 2006 o společné organizaci trhů v odvětví cukru; Nařízení Rady (ES) č. 319/2006 ze dne 20. února 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí ně-

1) Nařízení, která byla v této souvislosti přijata, a týkají se odvětví cukru a banánů a vína, jsou uvedena v příslušné pasáži.

kteřé režimy podpor pro zemědělce a Nařízení Rady (ES) č. 320/2006 ze dne 20. února 2006, kterým se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu ve Společenství a kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky). Reforma předpokládá snížení ceny cukru celkově o 36 % v období od 2006/2007 do 2009/2010 a přímou podporu ve prospěch producentů, která umožní kompenzovat toto snížení cen až do výše 60 % od 2006/2007. S cílem usnadnit restrukturalizaci odvětví bude poskytnuta podpora závodům, jež se rozhodnou ukončit produkci v průběhu čtyř hospodářských roků. Bude uplatněna ochranná doložka (pozastavení nebo dočasné odebrání obchodních koncesí), pokud se od hospodářského roku 2008/2009 dovozy cukru z třetích zemí využívajících výhod iniciativy „Vše kromě zbraní“ (Nařízení (ES) č. 416/2001) zvýší o více než 25 % oproti předchozímu roku. Kromě toho se v roce 2006 rozhodlo o poskytnutí podpory ve výši 40 milionů EUR jako finanční náhrady osmnácti zemím AKT (Afriky, Karibské oblasti a Tichomoří), které vyvážejí cukr do Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 266/2006 ze dne 15. února 2006, kterým se stanoví doprovodná opatření pro signatářské země protokolu o cukru, jež jsou dotčeny reformou režimu cukru v EU). Rada dne 13. listopadu uzavřela protokol k dohodě o stabilizaci a přidružení s Chorvatskem za účelem změny preferenčního režimu týkajícího se cukru (Rozhodnutí 2006/882/ES, Úř. věst. L 341, 7.12.2006). Nařízení Komise (ES) č. 1156/2006 ze dne 28. července 2006, kterým se na rok 2006 stanoví rozpočtové stropy pro částečné nebo nepovinné provádění režimu jednotné platby, roční finanční rámec režimu jednotné platby na plochu a maximální částky na poskytování oddělených plateb za cukr podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a kterým se mění uvedené nařízení v této souvislosti upřesňuje postupy pro rok 2006.

V rámci **společné organizace trhu s vínem**, resp. pro zahájení diskuse k reformě této společné organizace, je výchozím dokumentem sdělení Komise ze dne 22. června 2006 (KOM(2006) 319) s cílem zahájit formálně diskusi se všemi dotčenými stranami a evropskými orgány a navrhnout právní předpisy vedoucí zejména k:

- posílení konkurenceschopnosti producentů Unie, upevnění dobrého jména, kterému se těší jakostní vína z Unie jakožto jedna z nejlepších světových vín, znovuzískání starých trhů a proniknutí na nové trhy v Unii a ve světě;
- vytvoření režimu v oblasti vína, který funguje na základě jasných, jednoduchých a účinných pravidel, jež udržují rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou;
- vytvoření režimu v oblasti vína, který zachová nejlepší tradice výroby vín v Evropě, posílí sociální strukturu četných venkovských oblastí a zajistí, aby veškerá výroba byla šetrná k životnímu prostředí.

V rámci organizace společného trhu byla přijata rada nařízení (Nařízení Komise (ES) č. 1221/2006 ze dne 11. srpna 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1623/2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1493/1999 o společné organizaci trhu s vínem, jež se týkají mechanismů trhu; Nařízení Komise (ES) č. 1713/2006 ze dne 20. listopadu 2006, kterým se ruší předběžné financování vývozních náhrad, pokud jde o zemědělské produkty;

Vzhledem k situaci na evropském a mezinárodním trhu byla v roce 2006 přijata některá opatření (i přechodného typu) - Nařízení Komise (ES) č. 1460/2006 ze dne 2. října 2006, kterým se stanoví odchylka od nařízení (ES) č. 1227/2000, pokud jde o přechodné opatření týkající se konečných přidělených částek pro restrukturalizaci a přeměnu vinic, Nařízení Komise (ES) č. 1507/2006 ze dne 11. října 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1622/2000, nařízení (ES) č. 884/2001 a nařízení (ES) č. 753/2002, kterými se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1493/1999 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o pravidla pro používání kousků dubového dřeva při výrobě vín a označování a obchodní úpravu takto ošetřených vín; 2006/701/ES - Rozhodnutí Komise ze dne 19. října 2006, kterým se stanoví na hospodářský rok 2006/2007 orientační finanční přiděl členským státům na restrukturalizaci a přeměnu vinic podle nařízení Rady (ES) č. 1493/1999 na určitý počet hektarů (oznámeno pod číslem K(2006) 4884) (Text s významem pro EHP), nebo zpracování vína v některých členských zemích, nebo přistoupení Rumunska a Bulharska k EU.

Produkce **ovoce a zeleniny** v EU-27 představuje 3,1 % rozpočtu Společenství a 17 % celkové zemědělské produkce EU. Současná společná organizace trhů (SOT) je zakotvena v nařízeních Rady (ES)

č. 2200/96 ze dne 28. října 1996 o společné organizaci trhu s ovocem a zeleninou, (ES) č. 2201/96 ze dne 28. října 1996 o společné organizaci trhů s produkty zpracovanými z ovoce a zeleniny a (ES) č. 2202/96 ze dne 28. října 1996, kterým se stanoví režim podpor Společenství pro producenty některých citrusových plodů. V rámci reformy v odvětví ovoce a zeleniny Komise dne 2. února 2006 předložila návrhy (KOM(2007) 17), které jsou zaměřeny na zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientaci v odvětví ovoce a zeleniny, snížení kolísání příjmů v důsledku krizí, zvýšení spotřeby, zlepšení ochrany životního prostředí a případné zjednodušení pravidel a snížení administrativní zátěže. Reforma by měla podnítit další přístupe ke vstupu do organizací producentů (OP); poskytnout OP větší škálu nástrojů krizového řízení; umožnit začlenění odvětví ovoce a zeleniny do režimu jednotné platby; požadovat minimální úroveň výdajů vyčleněných na environmentální opatření; vyžádat si vyšší finanční podporu EU pro ekologickou výrobu a propagační opatření a zrušit vývozní subvence na ovoce a zeleninu. Rada a Parlament by měla návrh schválit do poloviny roku 2007, aby mohla vstoupit v platnost v roce 2008 (Návrh Nařízení Rady, kterým se stanoví zvláštní pravidla, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny, a kterým se mění některá nařízení (předložená Komisí, {SEK(2007) 74},{SEK(2007) 75})

Komise dne 20. září (KOM(2006) 489) navrhla přijetí nařízení v **odvětví banánů**, které zásadně mění tuto společnou organizaci trhu v závislosti na třech cílech:

- zajistit životní úroveň zemědělského obyvatelstva a zároveň stabilizovat veřejné výdaje;
- uvést v soulad režim se zásadami SZP a pravidly Světové obchodní organizace;
- brát v úvahu zvláštnosti produkčních oblastí.

Rada přijala nařízení dne 19. prosince 2006 (Nařízení Rady (ES) č. 2013/2006 ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění nařízení (EHS) č. 404/93, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 247/2006, pokud jde o odvětví banánů).

Výskyt případu influenzy ptáků v Evropské unii významným způsobem ovlivnil spotřebu drůbežího masa v Evropě. Proto byla dne 25. dubna 2006 přijata změna právních předpisů upravujících **společnou organizaci trhu v odvětví vajec a drůbežího masa**, která umožní přijmout výjimečná opatření na podporu trhu na žádost členských států (Nařízení Rady (ES) č. 679/2006 ze dne 25. dubna 2006, kterým se mění nařízení (EHS) č. 2771/75 a (EHS) č. 2777/75, pokud jde o použití výjimečných opatření na podporu trhu). Cílem této odchylky je zohlednit závažná narušení trhu přímo vyplývající ze ztráty důvěry spotřebitelů kvůli existenci rizik pro zdraví lidí a zvířat. Rada přijala dne 19. června 2006 nařízení zjednodušující obchodní normy pro vejce (Nařízení Rady (ES) č. 1028/2006 ze dne 19. června 2006 o obchodních normách pro vejce). Ty jsou rozděleny do dvou kategorií: třída A pro čerstvá vejce určená k přímé lidské spotřebě a třída B pro vejce používaná v potravinářských výrobcích nebo v nepotravinářském průmyslu.

Dne 20. března 2006 bylo pozměněno **nařízení o jakostních zemědělských produktech**, aby se zlepšilo zapisování do rejstříku, zjednodušily postupy a upřesnila úloha členských států (Nařízení Rady (ES) č. 509/2006 ze dne 20. března 2006 o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality; Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin).

Dne 21. prosince 2006 Rada přijala **nařízení o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o dovozní režim** (Nařízení Rady (ES) č. 1991/2006 ze dne 21. prosince 2006, kterým se mění nařízení (EHS) č. 2092/91 o ekologickém zemědělství a k němu se vztahujícím označování zemědělských produktů a potravin). Pozměňuje článek 11 nařízení (EHS) č. 2092/91 a umožňuje buď dovážet do Evropské unie ekologické produkty pocházející ze třetích zemí, jejichž pravidla byla uznána jako rovnocenná (zachování stávajícího ustanovení), nebo dovážet produkty pocházející od provozovatelů ve třetích zemích, jež jsou kontrolovány kontrolními subjekty uznanými k tomuto účelu (nové ustanovení). Kromě zásady rovnocennosti nové nařízení stanoví právo na přímý přístup na evropský trh pro producenty a zpracovatele ekologických produktů, kteří přesně dodržují pravidla definovaná v nařízení (EHS) č. 2092/91.

Dne 28. července 2006 přijala Komise soubor legislativních návrhů (*KOM(2006) 423²⁾, KOM(2006) 425³⁾, KOM(2006) 427⁴⁾ a KOM(2006) 428⁵⁾*), které poprvé zavádějí harmonizované právní předpisy Společenství o potravinářských enzymech a zlepšují platná pravidla týkající se látek určených k aromatizaci a přídatných látek. Cílem těchto znění je ujasnit a aktualizovat právní předpisy v uvedené oblasti a zavést zjednodušené společné povolovací řízení pro potravinářské přídatné látky, látky určené k aromatizaci potravin a potravinářské enzymy na základě vědeckých stanovisek Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA).

Dne 20. září 2006 přijala Komise sdělení nazvané „**Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin**“ (*KOM(2006) 519, Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu - Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin {SEK(2006) 1163} {SEK(2006) 1164}*). Týká se otázky školení příslušných orgánů členských států a třetích zemí, které jsou pověřeny prováděním kontrol nezbytných pro zajištění bezpečnosti potravin a ochrany spotřebitelů v Evropské unii. Předvídá mimo jiné možnost svěřit správu programu školení výkonné agentuře.

Dne 25. října 2006 přijala Komise zprávu o provádění nařízení (ES) č. 1829/2003 o potravinách a krmivech v případě **geneticky modifikovaných produktů** (*KOM(2006) 626; Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech*). Zpráva se dotýká velkého počtu otázek, jako je postup povolování, pravidla pro označování a přítomnost nepovolených produktů na trhu Evropské unie. Zdůrazňují se dvě témata: zkušenost ohledně postupu povolování a zkušenost týkající se zpracování nepovolených produktů.

Rozvoj venkova

V souladu s finančním výhledem na období 2007-2013 a s interinstitucionální dohodou o rozpočtové kázi a řádném finančním řízení (viz výše) přijala Rada zásadní právní akt - *2006/144/ES - Rozhodnutí Rady ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007-2013)*. Dne 19. června 2006 Rada **stanovila částku podpory Společenství na rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova pro období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 ve výši 69,75 miliard EUR a doplnila ji ročním rozpisem**. Prvním rozhodnutím Rada stanovila minimální částku ve výši 27,699 miliard EUR, která má být přidělena regionům využívajícím výhod cíle „Konvergence“ (2006/493/ES - Rozhodnutí Rady ze dne 19. června 2006, kterým se stanoví částka podpory Společenství pro rozvoj venkova na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013, její roční rozdělení a minimální částka, která má být soustředěna v regionech způsobilých v rámci konvergenčního cíle; 2006/636/ES - Rozhodnutí Komise ze dne 12. září 2006, kterým se stanoví roční rozdělení částky podpory Společenství pro rozvoj venkova na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 podle jednotlivých členských států). Tato podpora byla doplněna dvěma novými nařízeními, které Rada přijala dne 19. prosince 2006 (Nařízení Rady (ES) č. 1944/2006 ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV); Nařízení Rady (ES) č. 2012/2006, ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění a opravuje nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Kromě toho byly dne 20. února 2006 stanoveny strategické směry Společenství pro rozvoj venkova (2007-2013) (2006/144/ES - Rozhodnutí

2) Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se stanoví jednotné povolovací řízení pro potravinářské přídatné látky, potravinářské enzymy a látky určené k aromatizaci potravin

3) Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o potravinářských enzymech a o změně směrnice Rady 83/417/EHS, nařízení Rady (ES) č. 1493/1999, směrnice 2000/13/ES a směrnice Rady 2001/112/ES {SEK(2006) 1044} {SEK(2006) 1045}

4) Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o látkách určených k aromatizaci a některých složkách potravin vyznačujících se aromatem pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 1576/89, nařízení Rady (EHS) č. 1601/91, nařízení (ES) č. 2232/96 a směrnice 2000/13/ES {SEK(2006) 1042} {SEK(2006) 1043}

5) Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o potravinářských přídatných látkách {SEK(2006) 1040} {SEK(2006) 1041}

Rady ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007-2013/), jež se zaměřují na tři základní oblasti: zemědělsko-potravinářské hospodářství, životní prostředí a hospodářství a obyvatelstvo venkova v širším smyslu. Nová generace strategií a programů rozvoje venkova se bude soustředit na tyto čtyři osy:

- osa „konkurenceschopnost zemědělství, potravinových výrobků a lesnictví“;
- osa „řízení životního prostředí a krajiny“;
- osa „kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova“;
- osa opírající se o program Leader.

Dne 19. června 2006 Rada jménem Evropského společenství uzavřela **protokol o zemědělství v horských oblastech k Alpské úmluvě**. Alpská úmluva (Alpská úmluva byla ratifikována Společenstvím dne 26. února 1996) a její protokol představují nástroj, který Společenství umožní, aby v jednotném rámci pro formulování přeshraniční strategie udrželo v horských oblastech zemědělství, které je šetrné k životnímu prostředí a přizpůsobené alpskému regionu.

Oblast veterinární

V roce 2006 byla **influenza ptáků asijského typu H5N1** zjištěna mezi volně žijícími ptáky ve 14 členských státech a v chovech domácí drůbeže v 5 členských státech. Šíření viru mohlo být v Unii zastaveno díky okamžité kontrole všech ohnisek influenzy a žádná lidská bytost nebyla nakažena. Opatření pro tlumení viru H5N1 přijatá v roce 2005 byla upravena s cílem vzít v úvahu vývoj epizootologické situace a doplněna o opatření týkající se posíleného dohledu a biologické bezpečnosti v členských státech. Rovněž byly přezkoumány metody používané k diagnóze choroby (2006/437/ES - Rozhodnutí Komise ze dne 4. srpna 2006, kterým se schvaluje Diagnostická příručka pro influenzu ptáků podle směrnice Rady 2005/94/ES (oznámeno pod číslem K(2006) 3477) /Text s významem pro EHP/). Byla přijata doplňující ustanovení ke směrnici, pokud jde o kontrolu influenzy ptáků, aby se zabránilo šíření H5N1 u volně žijících ptáků (2006/115/ES - Rozhodnutí Komise ze dne 17. února 2006 o některých ochranných opatřeních souvisejících s případy vysoce patogenní influenzy ptáků u volně žijících ptáků ve Společenství a o zrušení rozhodnutí 2006/86/ES, 2006/90/ES, 2006/91/ES, 2006/94/ES, 2006/104/ES a 2006/105/ES (oznámeno pod číslem K(2006) 554) /Text s významem pro EHP/ a v drůbežářském odvětví (2006/135/ES - Rozhodnutí Komise ze dne 22. února 2006, o některých ochranných opatřeních týkajících se vysoce patogenní influenzy ptáků u drůbeže ve Společenství (oznámeno pod číslem K(2006) 597) /Text s významem pro EHP/). Byly rovněž schváleny plány očkování drůbeže, která představuje riziko zvýšené kontaminace, předložené Nizozemskem, Francií a Německem. Schváleny byly i plány očkování předložené 17 členskými státy s cílem chránit ptáky žijící v zoologických zahradách.

Za účelem pokrytí výdajů, souvisejících s tlumením influenzy bylo Rozhodnutí Rady ze dne 26. června 1990 o některých výdajích ve veterinární oblasti (90/424/EHS) v roce 2006 odpovídajícím způsobem změněno⁶⁾.

Dne 23. ledna 2006 přijala Komise akční plán Společenství v oblasti **dobrých životních podmínek a ochrany zvířat**, který uvádí hlavní směry pro budoucí iniciativy v období 2006-2010 (KOM(2006) 13, Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě o akčním plánu Společenství v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat 2006-2010 {SEK(2006) 65}). Předložila také strategický základ navrhovaných kroků (KOM(2006) 14, Pracovní dokument Komise o akčním plánu Společenství pro ochranu a dobré životní podmínky zvířat 2006-2010 - Strategický základ navrhovaných kroků {SEC(2006) 65}) na podporu koordinovaného přístupu na úrovni Unie. Jako reakci na obavy evropských občanů ohledně ochrany zvířat přijala Komise dne 20. listopadu 2006 návrh nařízení zakazující dovoz, vývoz a prodej kočíčích a psích kůží v Evropské unii (KOM(2006) 684, Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady kterým se zakazuje

6) Rozhodnutí Rady ze dne 23. ledna 2006, kterým se mění rozhodnutí 90/424/EHS o některých výdajích ve veterinární oblasti (2006/53/ES); Rozhodnutí Rady ze dne 24. října 2006, kterým se mění rozhodnutí 90/424/EHS o některých výdajích ve veterinární oblasti (2006/782/ES); Rozhodnutí Rady ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění rozhodnutí 90/424/EHS o některých výdajích ve veterinární oblasti (2006/965/ES)

uvádět na trh, dovážet do Společenství a vyvážet z něj kočky a psí kůže a výrobky obsahující tyto kůže {SEC(2006) 1448} {SEC(2006) 1449}. Návrh kromě jiného stanoví systém výměny informací o detekčních metodách vztahujících se na dotyčné kůže.

Dne 4. dubna 2006 přijala Komise návrh nařízení o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v **akvakultuře** (KOM(2006) 154, *Návrh nařízení Rady o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře* {SEK(2006) 421}), aby se zajistila lepší rovnováha mezi hospodářským rozvojem tohoto druhu akvakultury a ochranou ekosystémů. V této souvislosti byla přijata také Směrnice Rady 2006/88/ES ze dne 24. října 2006 o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a produkty akvakultury a o prevenci a tlumení některých nákaz vodních živočichů.

Dne 23. května 2006 přijala Komise nařízení, kterým se mění příloha VII nařízení (ES) č. 882/2004, pokud jde o určení nových **referenčních laboratoří Společenství** (RLS) (Nařízení Komise (ES) č. 776/2006 ze dne 23. května 2006, kterým se mění příloha VII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o referenční laboratoře Společenství /Text s významem pro EHP/). RLS provádějí různé vědecko-analytické práce podle právních předpisů Společenství týkajících se bezpečnosti potravin a zdraví zvířat s cílem diagnostikovat například některé choroby zvířat, jako je brucelóza nebo slintavka a kulhavka.

S ohledem na plán ze dne 15. července 2005 (KOM(2005) 322), který předložil změny, které by mohly být z krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého hlediska provedeny v opatřeních Evropské unie proti **přenosné spongiformní encefalopatii** (TSE), Komise dne 21. listopadu 2006 přijala pracovní program (2006-2007) pro provádění tohoto plánu (SEK(2006) 1527). Následně Evropský parlament a Rada stanovily nová pravidla prevence, tlumení a eradikace určitých forem TSE (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1923/2006 ze dne 18. prosince 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií /Text s významem pro EHP/).

V návaznosti na zamezení přítomnosti **nežádoucích látek v krmivech** byla Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/32/ES ze dne 7. května 2002 o nežádoucích látkách v krmivech v roce 2006 několikrát prostřednictvím několika nařízení a směrnic změněna - celexová čísla směrnic: 32006L0013 a 32006L0077. Byly přijaty i další právní akty - Nařízení Komise (ES) č. 249/2006 ze dne 13. února 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 2430/1999, (ES) č. 937/2001, (ES) č. 1852/2003 a (ES) č. 1463/2004, pokud jde o podmínky pro povolení některých doplňkových látek v krmivech náležejících do skupiny antikocidů a chemoterapeutik (Text s významem pro EHP) a za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat bylo příslušné Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 změněno - Nařízení Komise (ES) č. 776/2006 ze dne 23. května 2006, kterým se mění příloha VII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o referenční laboratoře Společenství (Text s významem pro EHP), Nařízení Rady (ES) č. 1791/2006 ze dne 20. listopadu 2006, kterým se z důvodu přistoupení Bulharska a Rumunska upravují některá nařízení a rozhodnutí v oblasti volného pohybu zboží, volného pohybu osob, práva obchodních společností, politiky hospodářské soutěže, zemědělství (včetně veterinárních a rostlinolékařských předpisů), dopravní politiky, daní, statistiky, energetiky, životního prostředí, spolupráce v oblastech spravedlnosti a vnitřních věcí, celní unie, vnějších vztahů, společné zahraniční a bezpečnostní politiky a orgánů.

Změny byly učiněny také v souvislosti s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o **hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu**, a to prostřednictvím Nařízení Komise (ES) č. 208/2006 ze dne 7. února 2006, kterým se mění přílohy VI a VIII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, pokud jde o normy zpracování pro zařízení na výrobu bioplynu a kompostování a požadavky na hnůj (Text s významem pro EHP) a Nařízení Komise (ES) č. 2007/2006 ze dne 22. prosince 2006 o provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, pokud jde o dovoz a tranzit některých meziproduktů z materiálů kategorie 3 určených k technickému použití ve zdravotnických prostředcích, in vitro diagnostikách a laboratorních činidlech, a o změně uvedeného nařízení (Text s významem pro EHP).

Postup Společenství pro stanovení **maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu** byl v roce 2006 změněn prostřednictvím řady nařízení - celexová čísla: 32006R0006, 32006R0205, 32006R1055, 32006R1231, 32006R1451, 32006R1729, 32006R1805 a 32006R1831.

V rámci podmínek pro **obchod** uvnitř Společenství a **dovozu ze třetích zemí** do Společenství byly přijaty odpovídající právní akty, tykající se podmínek pro dovoz spermatu chovného skotu, embryí skotu ve Společenství a dovozu těchto embryí ze třetích zemí, seznamu třetích zemí, z nichž členské státy povolují dovoz skotu, prasat a čerstvého masa, veterinárních předpisů pro přesun koňovitých a jejich dovoz ze třetích zemí, veterinárních podmínkách pro obchod s drůbeží a násadovými vejci uvnitř Společenství a jejich dovoz ze třetích zemí, o veterinárních podmínkách obchodu s ovci a kozami uvnitř Společenství, atd.

Rostlinolékařská oblast, osiva a sadba

Dne 12. července 2006 přijala Komise sdělení „**Tematická strategie udržitelného používání pesticidů**“ (KOM(2006) 372) a **návrh směrnice**, kterou se stanoví rámce pro akce Společenství za tímto účelem (KOM(2006) 373). Členské státy si přejí snížit vliv pesticidů na lidské zdraví a životní prostředí a dosáhnout udržitelnějšího používání pesticidů, jakož i významného snížení rizik a využívání pesticidů v souladu s nezbytnou úrovní ochrany proti škůdcům. Evropský parlament a Rada podepsaly dne 18. ledna 2006 *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (Text s významem pro EHP)*, jehož cílem je usnadnit veřejnosti přístup k informacím o životním prostředí. Evropský parlament a Rada pozměnily *Nařízením Rady (ES) č. 1195/2006 ze dne 18. července 2006, kterým se mění příloha IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách (Text s významem pro EHP)* ustanovení upravující perzistentní organické znečišťující látky v rámci provádění Stockholmské úmluvy a protokolu k Úmluvě z roku 1979 o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států.

Dne 12. července 2006 Komise navrhla nová harmonizovaná pravidla na úrovni Společenství pro **přípravky na ochranu rostlin** (KOM(2006) 388, *Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh* {SEK(2006) 930} {SEK(2006) 931}). Opatření uvedená v návrhu nařízení obsahují jasnější kritéria pro povolování a zjednodušené postupy, zjednodušená pravidla v oblasti ochrany údajů, ustanovení týkající se nahrazení některých aktivních látek bezpečnějšími přípravky a omezení zkoušek na obratlovcích. Dále Komise v této souvislosti předložila Pracovní dokument útvarů Komise - Souhrnná zpráva o posouzení dopadů *Nařízení, kterým se nahrazuje Směrnice 91/414/EHS o přípravcích na ochranu rostlin* {KOM(2006) 388 v konečném znění} SEK(2006) 931}. V souvislosti s přípravky na ochranu rostlin byly přijaty nové směrnice, které mění **Směrnici Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinných látek** metrafenon, *Bacillus subtilis*, spinosad a thiamethoxam (Text s významem pro EHP) - celexová čísla: 32006L0005, 32006L0006, 32006L0010, 32006L0016, 32006L0019, 32006L0039, 32006L0041, 32006L0045, 32006L0064, 32006L0074, 32006L0075, 32006L0085, 32006L0104, 32006L0131, 32006L0132, 32006L0133, 32006L0134, 32006L0135, 32006L0136.

V oblasti **osiv a sadby** byla v roce 2006, návaznosti na Směrnici Rady ze dne 14. června 1966 o uvádění osiva obilovin na trh, přijata Směrnice Komise 2006/55/ES ze dne 12. června 2006, kterou se mění příloha III směrnice Rady 66/402/EHS, pokud jde o maximální hmotnost partií osiva (Text s významem pro EHP) a v návaznosti na Směrnici Rady 92/33/ES ze dne 28. dubna 1992 o uvádění sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny mimo osivo na trh a Směrnice Rady 2002/55/ES ze dne 13. června 2002 o uvádění osiva zeleniny na trh Směrnice Komise 2006/124/ES ze dne 5. prosince 2006, kterou se mění směrnice Rady 92/33/EHS o uvádění sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny mimo osivo na trh a směrnice Rady 2002/55/ES o uvádění osiva zeleniny na trh (Text s významem pro EHP). Nove byla přijata Směrnice Komise 2006/47/ES ze dne 23. května 2006, kterou se stanoví zvláštní požadavky pro výskyt *Avena fatua* v osivu obilovin (Kodifikované znění) (Text s významem pro EHP).

Obnovitelná energie, biologická rozmanitost a příroda

Dne 8. února 2006 navrhla Komise Radě rozšířit režim podpory pro **energetické plodiny** na všechny členské státy (KOM(2006) 34; *Sdělení Komise - Strategie Evropské unie pro biopaliva* {SEK(2006) 142}), který byl zaveden v rámci reformy společné zemědělské politiky v roce 2003, na osm členských států, které ji prozatím nemohly využívat. To by vedlo ke zvětšení maximální plochy, na níž lze podporu poskytovat, a to ze stávajících 1,5 milionu hektarů na 2 miliony hektarů. V rámci další snahy podporovat produkci surovin určených pro **produkci obnovitelné energie** Komise rovněž navrhla povolit členským státům, aby poskytovaly vnitrostátní podporu až do výše 50 % nákladů na zavedení víceletých plodin na plochy, pro které byla podána žádost o podporu pro energetické plodiny. Ve snaze zjednodušit řízení společné zemědělské politiky Komise také navrhla povolit osmi členským státům, které přistoupily k EU v roce 2004, nadále uplatňovat režim jednotné platby na plochu další dva roky až do roku 2010. Týká se to České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Polska a Slovenska.

Komise přijala dne 22. května 2006 sdělení „**Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 a v dalších letech - Zachování ekosystémových služeb v zájmu dobrých životních podmínek pro lidstvo**“ (KOM(2006) 216). Definuje politickou strategii směřující k zastavení snižování biologické rozmanitosti do roku 2010. Určuje čtyři klíčové oblasti činnosti: biologická rozmanitost v Evropské unii; Evropská unie a celosvětová biologická rozmanitost; biologická rozmanitost a změna klimatu; rozvoj znalostí. Prioritní cíle jsou navrženy v souvislosti s těmito oblastmi, zejména ochrana nejvýznamnějších stanovišť a druhů a přijetí opatření týkajících se širšího území venkovských oblastí a mořského prostředí. Komise přijala dne 22. září 2006 sdělení „**Tematická strategie pro ochranu půdy**“ (KOM(2006) 231) spolu s návrhem směrnice (KOM(2006) 232; *Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o zřízení rámce pro ochranu půdy a o změně směrnice 2004/35/ES*). Návrh směrnice obsahuje konkrétní akce a iniciativy, jež jsou potřebné pro ochranu půdy. Komise přijala dne 9. března 2006 **zprávu o provádění vnitrostátních opatření týkajících se koexistence geneticky modifikovaných plodin s konvenčním a ekologickým zemědělstvím** (KOM(2006) 104). Jedná se o analýzu faktů, která hodnotí vnitrostátní opatření týkající se koexistence vzhledem k zásadám uvedeným v doporučení Komise 2003/556/ES, jež stanoví pokyny pro tuto oblast. Komise přijala dne 14. června 2006 **návrh směrnice o uzavřeném nakládání s geneticky modifikovanými mikroorganismy** (KOM(2006) 286), která kodifikuje směrnici Rady 90/219/EHS. Komise předložila Radě **návrhy rozhodnutí týkajících se uvádění některých geneticky modifikovaných produktů na trh (kukuřice, řepka, karafiáty), nebo naopak dočasný zákaz používání a prodeje těchto produktů (kukuřice)** - *Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o provádění nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech ze dne 25. října 2006.*

Ochrana vod, lesní hospodářství

Evropských parlament a Rada podepsaly dne 15. února 2006 v oblasti ochrany vod:

- směrnici o jakosti vod ke koupání (*Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS*). Modernizuje předcházející právní předpisy a má za cíl snížit zdravotní rizika pro koupající se tím, že se zaměřuje na nejdůležitější ukazatele rozborů, zejména střevní enterokoky a *Escherichia coli*;
- směrnice o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství (*Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/11/ES ze dne 15. února 2006 o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství /kodifikované znění/* /Text s významem pro EHP/; *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/113/ES ze dne 12. prosince 2006 o požadované jakosti vod pro měkkýše (kodifikované znění)*).

Dne 17. července 2006 Komise přijala:

- návrh směrnice o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky (*Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky a změně směrnice*

2000/60/ES {KOM(2006) 398 v konečném znění} (SEK(2006) 947}), která má za cíl zlepšit prevenci a snížit až odstranit zdroje chemického znečištění daného lidskou činností (zemědělství, průmysl, spalování a/ nebo zaplavení odpadních látek);

- sdělení „Integrovaná prevence a omezování chemického znečištění povrchových vod v Evropské unii“ (KOM(2006) 398). Komise chce stanovit normy environmentální kvality v oblasti vodní politiky a za tímto účelem definuje jasné, ambiciózní a trvalé cíle pro prioritní látky v povrchových vodách.

Komisi a Radou byla přijata směrnice o ochraně podzemních vod před znečištěním (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12. prosince 2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu).

Komise dne 15. června 2006 předložila **akční plán Evropské unie pro lesnictví (2007-2011)** (KOM(2006) 302), který zahrnuje soubor osmnácti klíčových akcí, jež Komise spolu s členskými státy zamýšlí provést, a který se zaměřuje na čtyři cíle:

- zlepšit dlouhodobou konkurenceschopnost;
- zlepšovat a chránit životní prostředí;
- přispět ke kvalitě života;
- podporovat koordinaci a komunikaci.

Během zasedání Rady dne 19. června 2006 se většina delegací členských států vyslovila, že může tyto cíle a navržené akce podporovat. Agroenvironmentální ukazatele Komise ve svém sdělení ze dne 15. září 2006 „**Vytvoření agroenvironmentálních ukazatelů pro sledování stupně začlenění environmentálních hledisek do společné zemědělské politiky**“ (KOM(2006) 508) uvedla pokroky dosažené v oblasti rozvoje těchto ukazatelů a určila výzvy a prioritní akce do budoucnosti. Navrhuje:

- konsolidovat základní soubor ukazatelů aktualizací odpovídajících databází a jejich rozšířením na nové členské státy;
- překonat omezení, která v současné době snižují vypovídací potenciál některých ukazatelů;
- dlouhodobě zavést stálý a stabilní systém správy ukazatelů pod záštitou Eurostatu a v úzké spolupráci s příslušnými orgány členských států.

Dne 20. září 2006 navrhla Komise **zrušení směrnice 68/89/EHS o třídění surového dřeva** (KOM(2006) 557; *Návrh Rozhodnutí Evropského Parlamentu a Rady, kterým se zrušuje směrnice Rady 68/89/EHS o sbližování právních předpisů členských států týkajících se třídění surového dříví*). V říjnu a listopadu 2006 provedla Komise veřejnou konzultaci o „**inovačním a udržitelném lesním průmyslu v Evropské unii**“.

Protipovodňová opatření

Dne 18. ledna 2006 přijala Komise návrh směrnice o vyhodnocování povodní a protipovodňových opatření (KOM(2006) 15), jehož cílem je stanovit rámec pro protipovodňová opatření na úrovni Evropské unie. Návrh stanoví tři povinnosti pro členské státy: předběžné vyhodnocení povodňových rizik v jejich oblastech povodí a pobřežních zónách, jež k nim přísluší; vytvoření map uvádějících zóny povodňových rizik; vypracování plánů řízení rizik pro uvedené zóny (Návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady o vyhodnocování povodní a protipovodňových opatřeních [SEC(2006) 66]).

Rybolov a námořní strategie

Směry rybářské politiky

Komise přijala dne 9. března sdělení „**Zlepšování hospodářské situace v odvětví rybolovu**“ (KOM(2006) 103). Analyzuje příčiny hospodářských obtíží, se kterými se střetává řada evropských

rybářských loďstev, a uvádí soubor opatření mající za cíl čelit této situaci. Určuje druh podpory na záchranu a restrukturalizaci, kterou mohou členské státy poskytnout, aby pomohly společností v obtížné situaci přizpůsobit se a začít znovu na zdravějším ekonomickém základě. Jinak se zajímá o dlouhodobá opatření potřebná pro podporu trvalého návratu k výnosnosti celého evropského odvětví rybolovu. Rada přijala dne 22. května 2006 nařízení, kterým se stanoví rámec pro finanční opatření Společenství pro provádění společné rybářské politiky a pro oblast mořského práva (*Nařízení Rady (ES) č. 861/2006 ze dne 22. května 2006, kterým se stanoví finanční opatření Společenství pro provádění společné rybářské politiky a pro oblast mořského práva*). Zásahy stanovené v tomto ohledu se týkají zejména těchto oblastí: kontrola a prosazování, opatření pro zachování zdrojů, shromažďování údajů a zlepšení vědeckého poradenství, řízení, mezinárodní vztahy a mořské právo. Komise přijala dne 24. května 2006 sdělení „**Zlepšení konzultace v oblasti řízení rybolovu**“ (KOM(2006) 246). Uvažuje tak o změně pracovní metody pro vypracování a přijetí ročních rybolovných práv v Evropském společenství. Tato metoda má za cíl posílit konzultace s dotčenými stranami: tak by mohla Komise předložit návrh pro některé populace dříve během roku, zatímco by diskuse o ostatních populacích mohla být rovněž zahájena k dřívějšímu datu. Komise přijala dne 22. června 2006 předlohu nařízení (Úř. věst. C 276, 14.11.2006) o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v odvětví rybolovu a o změně nařízení (ES) č. 1860/2004. Ze zkušenosti vyplývá, že současný strop de minimis je pro odvětví rybolovu příliš nízký, zejména protože průměrný obrat podniků působících v odvětví rybolovu Unie je vyšší než obrat zemědělských podniků; k tomu lze připočíst i to, že na rozdíl od některých odvětví patřících do rámce společné zemědělské politiky odvětví rybolovu nečerpá výhod přímých podpor příjmu.

Komise předložila dne 4. července 2006 sdělení „**Provádění udržitelnosti v rybolovu Evropské unie pomocí maximálně udržitelného výnosu**“ (KOM(2006) 360). Toto sdělení navrhuje nový směr řízení rybolovu ve Společenství tím, že nové dlouhodobé řízení zaměří na získávání co nejlepších výsledků z produktivního potenciálu živých mořských zdrojů v Evropě, aniž by bylo ohroženo jeho využití budoucími generacemi. Podle Komise je tento přístup naprosto v souladu se širším cílem společné rybářské politiky, která usiluje o zajištění využívání živých vodních zdrojů v udržitelných hospodářských, environmentálních a sociálních podmínkách. Komise přijala dne 14. července 2006 sdělení (KOM(2006) 387) „**Zprávy členských států o chování, která vážně porušila pravidla společné rybářské politiky v roce 2004**“, jež poprvé zahrnuje nové členské státy. Z těchto zpráv vyplývá, že členské státy oznámily Komisi 9 660 případů zjištěných závažných porušení předpisů v roce 2004. Lze tak pozorovat mírný nárůst oproti zprávě z předchozího roku (9 502). Nejčastějšími porušeními předpisů jsou jednak nepovolený rybolov, jednak skladování, zpracování, uvádění na trh a přeprava produktů rybolovu, které nesplňují platné obchodní normy. Komise dne 27. listopadu 2006 přijala návrh rozhodnutí Rady (KOM(2006) 732), kterým se mění rozhodnutí 2004/585/ES, kterým se zřizují regionální poradní sbory v rámci společné rybářské politiky. Doporučuje zvýšit částku finanční podpory Společenství, jež je jim v současné době poskytována. K tomuto účelu Komise navrhuje, aby byly regionální poradní sbory definovány jako subjekty, které sledují cíl obecného evropského zájmu. Tato navržená změna posiluje postavení těchto poradních sborů a zajišťuje jim pravidelný roční příspěvek z rozpočtu Společenství.

Evropský rybářský fond

Rada dne 27. července 2006 přijala nařízení, kterým se zřizuje **Evropský rybářský fond (ERF) na období 2007-2013** (*Nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 ze dne 27. července 2006 o Evropském rybářském fondu*). Cílem tohoto nástroje, který má nahradit stávající finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FNOR) (*Council Regulation (EEC) No 2080/93 of 20 July 1993 laying down provisions for implementing Regulation (EEC) No 2052/88 as regards the financial instrument of fisheries guidance*), je usnadnit provádění opatření vedoucích k zajištění udržitelného rybolovu a diverzifikaci hospodářských činností v rybolovných oblastech. Smyslem je snížit lovné zatížení tak, aby se populace mohly obnovovat, a podporovat používání vybavení a metod šetrných k životnímu prostředí jak v oblasti rybolovu a akvakultury, tak v oblasti zpracování a uvádění produktů rybolovu na trh. Rovněž jsou stanoveny opatření na

pomoc regionům nejvíce zasaženým ztrátou pracovních míst v odvětví rybolovu. Pro uvedené období byla pro ERF vyčleněna rozpočtová částka ve výši 3,85 miliard EUR (v cenách roku 2004).

Organizace trhů

Rada dne 28. listopadu 2006 pozměnila nařízení (ES) č. 104/2000 o **společné organizaci trhu s produkty rybolovu a akvakultury**. Nové nařízení (*Nařízení Rady (ES) č. 1759/2006 ze dne 28. listopadu 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 104/2000 o společné organizaci trhu s produkty rybolovu a akvakultury*) umožňuje opět používat Evropský zemědělský záruční fond (EZZF), pokud jde o financování výdajů na trhy s produkty rybolovu. Rada dne 19. prosince 2006 stanovila pro rybářský hospodářský rok 2007 orientační a produkční ceny Společenství některých produktů rybolovu.

Zachování a řízení zdrojů

Komise v roce 2006 předložila řadu návrhů v této oblasti s cílem chránit přírodní zdroje prostřednictvím víceletých programů. Komise například přijala: dne 8. března 2006 návrh nařízení, kterým se stanoví určitá technická opatření pro zachování některých populace vysoce stěhovavých druhů (*KOM(2006) 100*); dne 24. července 2006 návrh nařízení, kterým se zavádí víceletý plán pro populace tresky obecné v Baltském moři a jejich využívání rybolovem (*KOM(2006) 411*); dne 24. srpna 2006 návrh nařízení o rybolovných právech a souvisejících podmínkách pro určité populace ryb (*KOM(2006) 461*). Posledně jmenované nařízení Rada přijala dne 20. listopadu 2006 (*Nařízení Rady (ES) č. 1782/2006 ze dne 20. listopadu 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 511/2006 a (ES) č. 2270/2004, pokud jde o rybolovná práva a související podmínky pro určité populace ryb*). Mimo to Rada přijala dne 23. února 2006 nařízení, kterým se zavádí víceletý plán udržitelného využívání populace jazyka obecného v Biskajském zálivu (*Nařízení Rady (ES) č. 388/2006 ze dne 23. února 2006, kterým se zavádí víceletý plán udržitelného využívání populace jazyka obecného v Biskajském zálivu*) a dne 1. června 2006 nařízení o tresce modravé a sledi obecném. Rada přijala dne 19. prosince 2006 nařízení, kterým se pro roky 2007 a 2008 stanoví rybolovná práva na některé populace hlubinných ryb pro rybářská plavidla Společenství. Dne 21. prosince 2006 přijala nařízení o používání elektronického lodního deníku a dálkovém zjišťování plavidel.

Dohody o rybolovu se třetími zeměmi

V roce 2006 Komise začala znovu projednávat dohody o rybolovu a protokoly s různými třetími zeměmi. Tyto nové dohody o partnerství v odvětví rybolovu nejlépe zajistí udržitelné využívání zdrojů v zájmu všech stran. Jejich cílem je rovněž zajistit větší koherenci mezi různými politikami Společenství. Tyto dohody byly uzavřeny zejména se Seychelami, Svatým Tomášem a Princovým ostrovem, Mauritánií, Peru, Šalomounovými ostrovy a Guineou-Bissau. Dohoda projednávaná s Mauritánií a parafovaná dne 22. července je nejdůležitější dohodou o rybolovu uzavřenou Evropskou unií se třetí zemí, a to jak z finančního hlediska (516 milionů EUR na podporu z Evropské unie během šesti let, na něž se dohoda vztahuje), tak pokud jde o rybolovná práva pro rybářská plavidla Společenství.

Námořní politika

Komise přijala dne 7. června 2006 zelenou knihu „**Směrem k budoucí námořní politice Unie: Evropská vize pro oceány a moře**“ (*KOM(2006) 275*) a zahájila tak rozsáhlý proces konzultací. Žádá občany, aby se vyslovili ke způsobu správy moří a oceánů. Výsledky této diskuse napomohou Komisi, aby definovala novou vizi integrované námořní politiky. Zásadní otázka položená v této zelené knize je: Může si Evropa dovolit spravovat svá moře a oceány dílčím a nekoordinovaným způsobem, nebo je čas zavést opravdu integrovanou námořní politiku, která při posílení ochrany mořského prostředí otevře dosud neprozkoumané možnosti růstu a pracovních příležitostí? Je-li tomu tak, jak postupovat? Zelená kniha se snaží zdůraznit vzájemné vztahy a závislosti, které existují mezi těmito oblastmi, spojitosti, jež jsou často ve stávajících postupech zanedbávány.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory RV

Počasí

Rok 2006 byl z hlediska vývoje povětrnostních podmínek dalším rokem v řadě, který se výrazně odlišoval od průměrných ročníků a dlouhodobých normálů. Z hlediska vlivu na množství a kvalitu rostlinné produkce ze sklizně 2006 tak byl rokem nepříznivým.

V prvních třech měsících roku 2006 pokračovalo nebývale dlouhé a chladné zimní období s bohatou sněhovou pokrývkou na většině území ČR, které započalo v závěru listopadu 2005. Rychlé tání sněhu neumožnilo postupné vsakování vody do půdy a povrchový odtok do vodotečí způsobil odplavování povrchových vrstev zeminy a lokální záplavy a v mnoha povodích České republiky v první dekádě dubna.

Sněhová pokrývka, následné povodně a chladnější počasí v průběhu dubna způsobily velké zpoždění jarních prací u polních plodin. Přihnojování a ošetření ozimých porostů, hnojení, příprava půdy a setí jařin bylo v důsledku uvedených nepříznivých podmínek zpožděno v jednotlivých oblastech ČR o 2-3 týdny ve srovnání s běžnými ročníky. Chladnější a vlhčí průběh povětrnostních podmínek pokračoval i v květnu. Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu převýšily průměrné měsíční úhrny srážek za měsíce březen, duben, květen dlouhodobé průměry o 75, 60 a 25 procent. V první polovině měsíce června doprovázely teplé slunečné počasí v několikadenních intervalech lokální přívalové deště či bouřky. V druhé polovině června srážek v teplém počasí ubývalo a téměř celý červenec byl obdobím slunečných dní, extrémně vysokých teplot a nedostatku srážek.

Tyto nepříznivé podmínky nepřály postupnému vývoji polních plodin a zejména fáze tvorby zrna či semene a jejich dozrávání byly nepřirozeně zkráceny a docházelo k zasychání porostů zejména hlavních obilovin, máku, hořčice a lokálně i dalších plodin. Mimořádně teplý a suchý červenec následoval chladnější a velmi deštivý srpen, kdy průměrný souhrn srážek byl téměř dvojnásobný (zhruba o 80 procent vyšší) ve srovnání s dlouhodobým průměrem. Dlouhodobě deštivé počasí neustále zastavovalo a oddalovalo sklizeň již dříve zaschlých či aktuálně dozrávajících porostů, zvyšovalo sklizňové ztráty a znehodnocovalo produkci. Docházelo k rozvoji houbových chorob a porůstání zrna v nesklizených porostech.

Náklady na ztíženou a přerušovanou sklizeň zemědělcům ještě zvyšovaly náklady na nezbytnou posklizňovou úpravu a dosoušení. Uvedené nepříznivé podmínky způsobily významný pokles dosažených výnosů i kvality produkce zejména u obilovin, luskovin, u většiny olejnin, u konzumních brambor, chmele, píce na orné půdě a u některých druhů zeleniny. Za posledních čtyřicet pět let nejteplejší měsíc září s třetinou srážek oproti dlouhodobému normálu předznamenal dlouhodobě stabilní teplejší počasí, které bez výrazných výkyvů pokračovalo až do konce roku 2006. To umožnilo dokončit letní sklizňové práce, urychlit přípravu půdy a setí ozimů a v příznivých podmínkách zvládnout podzimní sklizňové a další polní práce. Celkově lze shrnout rok 2006 jako rok extrémních a dlouhodobých výkyvů povětrnostních podmínek s negativním dopadem na množství, kvalitu a realizační ceny rostlinné produkce.

Výživa rostlin

Ve srovnání s rokem 2005 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, k celkovému zvýšení spotřeby živin v minerálních hnojivech o 6,0 %. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivy činila 98,5 kg na 1 ha zemědělské půdy.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy - minerální hnojiva

Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2001	72,6	12,3	7,3	92,2	394,716
2002	72,3	12,2	7,7	92,2	368,850
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318,604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956

Pramen: MZe

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2001	212
2002	201
2003	171
2004	141
2005	93,1
2006	102,5

Pramen: MZe

Hnojení statkovými hnojivy

V roce 2006 bylo statkovými hnojivy dodáno 20,0 kg N, 12,9 P₂O₅ a 20,6 K₂O na hektar zemědělské půdy. Celkový vnos čistých živin ze statkových hnojiv byl 53,5 kg/ha (Pramen: VÚRV).

Velikost kapacity a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu.

Ochrana rostlin

Výskyt poruch a škodlivých organismů v různých plodinách v roce 2006 byl do značné míry ovlivněn neobvyklým průběhem počasí. V obilninách byly v roce 2006 laboratorně potvrzeny výskyty virových zakrslostí, převážně se jednalo o infekci virové zakrslosti pšenice (WDV). Nejvíce výskytů bylo zjištěno na území Moravy, Slezska a středních Čech. Silné výskyty plísňové sněžné byly zaznamenány na severní Moravě a ve Slezsku. Lokálně byl zaznamenán střední až silný výskyt chorob pat stébel. Střední až silné výskyty braničnatky, helmintosporiové skvrnitosti a padlí travního byly pozorovány na celém území ČR. Výskyt hnědé skvrnitosti ječmene byl zaznamenán hlavně na Moravě a ve Slezsku s převážně střední intenzitou. V některých okresech se objevily lokálně rhynchosporiové skvrnitosti. Střední až silné výskyty fuzariózy v klasech byly zjištěny lokálně na celém území. Místy byly pozorovány až silné výskyty rzi. Rovněž byly téměř na celém území zaznamenány výskyty sněti mazlavé pšeničné a sněti zakrslé (snět zakrslá převažovala). Teplé počasí na podzim podpořilo dlouhodobou aktivitu a vysokou populační hustotu kříška polního, který je přenašečem WDV, na většině území ČR, což dává předpoklad k silnějším výskytům této virózy v porostech pšenic v roce 2007. V některých oblastech byl pozorován střední až silný výskyt kohoutků. V kukuřici byl zjištěn na většině území střední až silný výskyt sněti kukuřičné a zavíječe kukuřičného. Bázlivec kukuřičný byl pomocí feromonových lapáků zjištěn nejen na Moravě a ve Slezsku, ale i ve východních Čechách (v okresech Svitavy a Ústí nad Orlicí).

V porostech hrachu setého se lokálně silně vyskytla kořenová spála hrachu a fuzáriové vadnutí hrachu. V některých okresech, mimo severní a jižní Čechy, byl zjištěn střední až silný výskyt kyjatky hrachové.

Střední až silný výskyt mšice makové na bobu byl pozorován zejména v některých okresech jižní a severní Moravy.

V řepce ozimé byl zaznamenán na některých lokalitách po celé ČR střední až silný výskyt fomové suché hniloby. Ostatní choroby řepky nebyly plošně příliš rozšířeny. Střední až silné výskyty blýskáčka řepkového a bejdomorky kapustové byly zaznamenány prakticky na celém území. Na celém území se objevovali tzv. stonkoví krytonosci. Střední až lokálně silné výskyty krytonosce šešulového byly zaznamenány v některých okresech Moravy, Slezska a středních Čech. Střední až silný výskyt mšice zelné, pilatky řepkové, slimáčků a hraboše polního byl sledován v mnoha okresech ČR. V některých okresech středních a severních Čech byl zjištěn lokálně silný výskyt dřepčků. V máku se silněji vyskytly mšice makové zejména na Moravě.

U cukrovky byly laboratorně potvrzeny výskyty skvrnatičky řepné na Moravě a ve Slezsku. Střední až silné výskyty mšice makové byly lokálně zaznamenány převážně na severní Moravě a ve Slezsku.

V porostech brambor byl laboratorně potvrzen výskyt stolburu v okrese Břeclav. Až silný výskyt bakteriálního černání stonků byl zaznamenán především v některých okresech jižních Čech. Střední až silné výskyty strupovitosti obecné byly zjištěny v některých okresech středních, jižních a východních Čech a severní Moravy a Slezska. Plíseň bramboru napadla silněji pěstitelské plochy brambor prakticky v celé ČR, stejně tomu bylo i u mandelinky bramborové. Ačkoliv podmínky v průběhu vegetace nebyly obecně příznivé pro šíření mšic, došlo v porostech brambor k neobvyklému výskytu viróz, což vedlo k neuznání řady množitelských porostů.

U brukvovité zeleniny byl zaznamenán ohniskově silný výskyt nádorovitosti košťálovin v okresech Jičín a Znojmo. Střední až silný výskyt dřepčků byl zjištěn zejména v severních Čechách a na severní Moravě a ve Slezsku. Silné výskyty běláška zelného byly pozorovány na některých lokalitách v Čechách. Slimáci silně škodili v celém okrese Jindřichův Hradec. U malopěstitelů byl zaznamenán všeobecně nebo lokálně střední až silný výskyt plísně rajčete prakticky na celém území ČR. Laboratorně byl potvrzen výskyt virové žluté mozaiky cukety (ZYMV) v okurkách v okresech Břeclav a Znojmo. Na jižní Moravě se vyskytovala virová žlutá mozaika cukety (ZYMV) také na tykvi olejné. Střední až silný výskyt plísně okurky byl sledován v některých okresech středních, jižních a východních Čech a Moravy. Svluška chmelová škodila silně na okurkách v některých okresech severní a jižní Moravy, jižních a východních Čech. Střední až silný výskyt květilky cibulové byl pozorován na cibuli v okresech Hodonín, Opava, Semily a Znojmo.

Ovocné výsadby byly na většině území středně až silně napadeny strupovitostí jabloně a strupovitostí hrušně. Dále bylo značně rozšířeno padlí jabloně, moniliová hniloba plodů, rzivost hrušně, kadeřavost broskvoní, puchrovitost švestky a hnědé padlí angreštové. U révy vinné byly na jižní Moravě zjištěny střední a silné výskyty plísně révy, padlí révového a plísně šedé. Lokálně se na Moravě a v okrese Hradec Králové vyskytl virus šarky švestky. U meruněk a broskvoní byla zjištěna evropská žloutenka peckovin (ESFY) v okresech Kolín, Kroměříž, Litoměřice a Uherské Hradiště. Na hrušních byl potvrzen výskyt bakteriální spály jabloňovitých v okresech Brno-venkov, Hradec Králové, Louny a Vyškov. Na většině území byly zaznamenány střední až silné výskyty mšic. Dále byly pozorovány značné výskyty mery jabloňové, pilatky jablečné, obaleče jablečného a obaleče švestkového. Lokálně byly zaznamenány střední až silné výskyty pilatek na slivoních, puklice švestkové, vrtule třešňové, hálčivce révového a vlnovníka révového. Poprvé byl na území České republiky zjištěn výskyt fytoplasmy stolburu bramboru na révě vinné a výskyt *Monilinia fructicola* na ovocných dřevinách, dosud z území ČR neznámého původce moniliové spály květů a letorostů a hniloby plodů.

Přípravky na ochranu rostlin

Podle údajů SRS, bylo v roce 2006 spotřebováno na 1 ha zemědělské půdy 1,17 kg (l) účinných látek přípravků na ochranu rostlin (dále přípravky na OR). Biologickými prostředky na ochranu rostlin (mikrobiálními a makrobiálními) bylo ošetřeno 19 490 ha kulturních plodin. Největší podíl biologické ochrany tvořila ochrana kukuřice proti zavíječi kukuřičnému, révy vinné a okrasných rostlin. Roční

spotřeba přípravků OR vzrostla na 9 924 tis. kg (l) přípravků (tab. 4.4/01) v celkové hodnotě 6 194 mil. Kč (4 405 tis. kg úč. látek). Náklady na ošetření 1 ha z. p. přípravky na OR v roce 2006 dosáhly částky 1 443,10 Kč. Největší podíl (42,4 %) z celkových nákladů na použití přípravků OR v zemědělství byl vynaložen na ochranu obilovin. V porovnání s rokem 2005 došlo v roce 2006 ke zvýšení celkové spotřeby přípravků na OR o 2,9 %. Podrobný přehled spotřeby přípravků na OR je uveden v následující tabulce. Z celkové spotřeby přípravků na OR v roce 2006 reprezentovaly herbicidy a desikanty 58,9 %, fungicidy 19,9 %, insekticidy a rodenticidy 7,2 %.

Spotřeba přípravků k ochraně rostlin a rostlinných produktů v ČR (kg,l)								
Kategorie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Index 2006/05
Aditiva a adheziva	27 757	15 730	20 819	54 072	97 303	74 177	89 439	120,6
Antitranspiranty	46 064	63 817	62 360	35 932	55 620	34 488	35 278	102,3
Fungicidy	1 767 102	2 088 367	2 446 464	2 000 038	2 133 576	2 101 078	1 975 108	94,0
Herbicidy a desikanty	5 932 305	5 976 099	5 973 371	5 837 902	5 025 215	5 368 803	5 848 823	108,9
Mořidla fungicidní	425 621	457 933	476 334	493 500	419 322	342 598	364 864	106,5
Mořidla insekticidní	10 421	2 499	1 462	588	6 948	13 702	53 971	393,9
Mykrobiologické přípravky	19 743	15 908	12 288	8 028	9 053	5 519	6 646	120,4
Oleje	112	3	4 472	190	114	1 050	297	28,3
Regulátory růstu aktivní	734 798	794 210	942 537	752 193	806 195	763 007	883 616	115,8
Repelenty	28 135	1 812	797	2 557	2 569	581	4 662	802,4
Rodenticidy	210 868	256 840	146 746	5 408	68 930	509 274	198 311	38,9
Insekticidy	470 084	523 229	596 529	444 526	437 354	431 167	463 116	107,4
Celkem	9 673 009	10 196 446	10 684 180	9 634 934	9 062 200	9 645 444	9 924 131	102,9

Pramen: Státní rostlinolékařská správa

Osivo a sadba

Nabídka sortimentu odrůd se v období po přistoupení České republiky do Evropského společenství výrazně rozšířila. Přispěla k tomu možnost obchodních firem nabízet na našem trhu nejen odrůdy v ČR registrované, ale i odrůdy ze Společného katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin. Rozšíření nabídky s sebou přináší i nebezpečí nabídky odrůd nevhodných pro zdejší klimatické podmínky, které nepřinesou pěstitelům očekávanou produkci.

Podmínky pro produkci osiva v roce 2006 nebyly příznivé a to zejména v období sklizně, kdy po velmi teplém počasí nastalo krátké období intenzivních dešťů. V těchto podmínkách ztratily obiloviny a další druhy v té době již zralé dormanci a došlo k porůstání zrn a znehodnocení budoucího osiva. Tento stav postihl z obilovin nejvíce ječmen jarní, ale k porůstání došlo i u ostatních obilovin, dále u řepky a máku. Došlo tak k velmi nepříznivé situaci v nabídce osiva ječmene jarního a některých ozimých plodin a bylo nutno požádat Evropskou komisi o povolení umožnit uvádět na trh osivo s nižší kvalitou než stanovuje vyhláška č. 384/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin. O výjimku bylo žádáno i u osiva pšenice jarní, jetele lučního a máku. Stejný nedostatek osiva, jehož kvalitativní parametry by odpovídaly evropským právním předpisům postihl i většinu ostatních středoevropských států, proto nebylo možno do České republiky dovézt dostatek kvalitního osiva.

Vývoj rozsahu množitelských ploch a objemu výroby uznaného osiva

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)				Uznané osivo - sadba (t)			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Obiloviny	78 726	81 188	81 456	70 210	196 510	164 599	199 527	183 155
Kukuřice	1 210	1 159	1 508	1 628	1 612	1 304	2 229	1 452
Luskoviny	7 549	6 530	6 877	5 304	7 142	7 019	9 259	7 208
Olejníky	14 526	18 224	16 822	11 323	5 300	10 598	13 758	7 518
Jeteloviny a trávy	16 156	14 327	20 187	24 641	4 669	5 958	11 117	9 046
Brambory	5 161	4 207	4 521	4 043	69 874	67 538	72 048	69 689

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity**Obiloviny**

Klimatické podmínky v období od srpna do října (místy i v listopadu), které byly rozhodující pro předsetovou přípravu a následné setí ozimých plodin v roce 2005 byly velmi problematické na většině území ČR a to z různých důvodů. Srpen byl převážně srážkově bohatý až nadprůměrný, což velmi zpozdilo žně a zhoršilo možnost kvalitní a zejména včasné přípravy půdy. V druhé polovině září a v říjnu bylo naopak sucho, což znemožnilo dobře připravit půdu pro ozimé obiloviny. Přesto byly ozimý ječmen, žito a triticales zasety většinou v optimálních agrotechnických lhůtách, avšak ozimá pšenice se místy sela ještě v polovině listopadu.

Říjen a první polovina listopadu byly ještě suché s oblastními výkyvy počasí. Ve druhé polovině listopadu se ochladilo a přišel sníh, který vydržel na většině území ČR až do jara. Na většině území sněhová pokrývka dosahovala výše metru i více a setrvala na velké části ploch republiky téměř do konce března. Vysoké teploty, které následovaly, velmi rychle „zvodnily“ vrstvu sněhu a půdu, takže nebyla schopna vodu z tání pojmout. To bylo příčinou postupného rozvodnění potoků a řek a následných povodní. Rychlé tání a vysoké teploty měly rovněž za následek částečnou likvidaci hrabošů a krtků, rozvoj chorob, zvláště pak plísní, především plísně sněžné a velké zpoždění všech prací od přihnojování ozimů přes setí jařin. Zpoždění polních prací v jarním období činilo 2-3 týdny.

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2005/2006 s podstatně vyšším množstvím počátečních zásob (1775,1 tis. tun) než tomu bylo ve dvou předchozích marketingových ročnících. Po velmi dobré sklizni v roce 2005 nenastala žádná podstatná změna v charakteru trhu s obilovinami. Pokračovalo období, kdy i nadále převažovala nabídka nad poptávkou a znovu tak byl ovlivněn cenový vývoj, který měl u všech obilovin výrazně stagující trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2005 v množství 7 659,9 tis. t je v ČR svoji úrovní řazena mezi velmi vysoké sklizně (třetí nejvyšší od roku 1990). Produkce obilovin znovu velmi výrazně překrývala domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu vznikl (po kritickém roce 2004) další výrazný přebytek obilovin téměř ve výši 1 400 tis. tun. V bilančním předpokladu se předpokládalo, že tento přebytek bude plně odčerpán prostřednictvím intervenčního nákupu jako základního prostředku používaného v rámci Evropské unie při řešení nadbytku obilovin a dále pak zvýšenou úrovní vývozu jak z volného trhu, tak i v rámci vyhlášených vývozních tendrů do třetích zemí.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2005/2006

Ukazatel	MJ.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	820,4	46,9	521,5	51,7	64,8	98,0	8,2	1 611,5
Výnos	t/ha	5,05	4,19	4,21	2,92	3,94	7,17	1,66	4,75
Výroba	tis. t	4 145,0	196,8	2 195,4	151,1	255,2	702,9	13,5	7 659,9
Počáteční zásoby	tis. t	981,6	95,4	493,0	37,0	42,8	115,7	9,5	1 775,1
Dovoz	tis. t	23,9	11,8	4,6	0,5	0,0	19,2	1,1	61,1
Celková nabídka	tis. t	5 150,5	304,0	2 693,0	188,6	298,0	837,8	24,1	9 496,1
Domácí spotř. celkem	tis. t	3 104,4	204,0	1 907,4	123,0	248,5	478,0	12,0	6 077,3
z toho - potraviny	tis. t	1 200,0	163,0	600,0	27,0	0,0	14,0	5,5	2 009,5
- osiva	tis. t	190,0	15,0	105,0	14,0	12,5	13,0	1,5	351,0
- krmiva	tis. t	1 700,0	20,0	1 200,0	80,0	230,0	450,0	5,0	3 685,0
- tech. užití	tis. t	14,4	6,0	2,4	2,0	6,0	1,0	0,0	31,8
Vývoz	tis. t	1 277,6	86,1	363,3	31,7	24,9	173,0	5,3	1 961,9
Intervenční nákup	tis. t	244,2	0,0	176,0	0,0	0,0	123,6	0,0	543,8
Prodej intervenčních zásob	tis. t	189,0	0,0	20,0	0,0	0,0	27,5	0,0	236,5
Zůstatek interv. zásob	tis. t	55,2	0,0	156,0	0,0	0,0	96,1	0,0	307,3
Celkové užití	tis. t	4 437,2	290,1	2 426,7	154,7	273,4	747,1	17,3	8 346,5
Konečné zásoby	tis. t	713,3	13,9	266,3	33,9	24,6	90,7	6,8	1 149,6

Pramen : ČSÚ, Celní statistika, MZe

Poznámky: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Marketingový rok u obilovin začíná 1.7. běžného roku a končí 30.6. následujícího roku

Celková osevní plocha obilnin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2006 mírně poklesla proti předchozímu roku o 66,4 tis. ha na 1 527,1 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o pokles o 4,2 %.

Průměrný výnos všech obilovin v roce 2006 je 4,17 t/ha a ve srovnání s předchozím rokem jde o snížení o 0,58 t/ha (12,2 %). Nevýznamný pokles výměr pěstovaných obilovin spolu s mírným snížením průměrného hektarového výnosu vedlo k celkovému snížení produkce o 1 273,8 tis. tun obilovin (16,6%) na celkových 6 386,1 tis. tun.

Sklizeň obilovin v roce 2006

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Tritic.	Kuk.	Ostatní obilov.	Obiloviny celkem
	ozim.	jar.	celk.		ozim.	jar.	celk.					
P	719,5	62,0	781,5	22,5	102,5	425,6	528,1	57,7	41,0	89,8	11,3	1 532,0
V	4,58	3,36	4,49	3,33	3,75	3,55	3,59	2,68	3,20	6,75	1,30	4,17
S	3 297,7	208,6	3 506,3	74,8	384,9	1 512,9	1 897,7	154,9	131,4	606,4	14,7	6 386,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis. ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis. t)

V marketingovém roce 2006/2007 bylo v České republice sklizeno celkem 6 386,1 tis. tun obilovin. Celková produkce obilovin v roce 2006 se tak řadí ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let mezi průměrné sklizně, které byly zaznamenány v letech 1992 - 1996. Takováto velmi průměrná úroveň sklizně obilovin s nízkými jakostními parametry znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se změní na trh s vyrovnanou nabídkou se zvýšenou poptávkou po jakostní produkci (především sladovnického ječmene a žita).

V marketingovém roce 2005/2006 byl opět zahájen intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty bylo od 1. 11. 2005 do 31. 5. 2006 nabídnuto do intervenčního nákupu celkem 741 459 tun obilovin. Celkové převzaté množství do intervenčního nákupu činilo 543 821 tun obilovin. Smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 30. 9. 2006 činila 652 659 tun obilovin, z toho Loco 457 669 tun a destinace 194 990 tun.

Ze sklizní ročníků 2004 a 2005 bylo v rámci vyhlášených nabídkových řízení pro vývoz intervenčních zásob obilovin (pšenice, ječmen) do určitých třetích zemí a (kukuřice) na trh ES z celkového převzatého množství 1 451 739 tun obilovin prodáno 1 451 053 tun obilovin. Na intervenčních skladech ČR zbývá 1 000 tun pšenice.

Přes průměrnou sklizeň obilovin v letošním roce zůstává i nadále zachován dominantní vliv **pšenice** na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. Na poklesu výroby pšenice v roce 2006 se podílí snížení osevních ploch ozimých pšenic, dále meziroční pokles průměrného hektarového výnosu obou druhů pšenic a velmi komplikovaný průběh žňových prací. Velmi průměrná úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu po loňském roce, ve kterém vlivem velmi dobré sklizně obilovin převažovala nabídka nad poptávkou bude pozvolna měnit na trh s převažujícími rysy vyrovnané nabídky a poptávky. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vyvážet do zahraničí celkem 775,0 tis. tun této komodity (především v rámci již vyhlášených tendrů EK na vývoz pšenice do určitých třetích zemí) a prakticky nulový intervenční nákup.

Z hlediska kvality lze sklizňový ročník 2006 hodnotit jako podprůměrný. Podle výsledků monitoringu hodnocení kvality bylo celkem analyzováno 1 004 sklizňových vzorků a tento soubor byl rozdělen do tří skupin podle data sklizně:

1./ vzorky sklizené před deštěm - 383 vzorků

2./ vzorky sklizené po dešti - 409 vzorků

3./ vzorky bez udání data sklizně - 212 vzorků)

Z celého souboru analyzovaných vzorků pšenice potravinářská vyplývá, že ze sklizně 2006 vyhovuje ve všech hodnocených parametrech pouze 27 % vzorků. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). V jednotlivých skupinách v hodnocených parametrech vyhovělo 46,0 % vzorků sklizených před deštěm, ale pouze 7,0 % vzorků sklizených po deštích. Nejvýraznější snížení průměrné hodnoty všech vzorků je letos vykazováno především v parametrech čísla poklesu (219s) a u obsahu nečistot a příměsí (8,5 % a 0,7 %). Naproti tomu výrazné zlepšení v tomto sklizňovém ročníku je patrné především v obsahu bílkovin; kdy průměrná hodnota všech odebraných vzorků v tomto parametru dosahuje hodnoty 13,5 % a je nejvyšší za celé sledované období.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu a jak je vidět z tabulky, tak každým rokem stále stoupá. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Ukazatel		2001	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)	12,0	13,5	17,9	18,6	20,9	21,9
2.	Spotřeba pšenice (ř. I x 2,7) (tis. tun)	32,4	36,5	48,3	50,4	56,4	59,1

Pramen: Český škrobářský svaz

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha **ječmene** pro rok 2006 výměry 528,1 tis. ha. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene se znovu meziročně navýšilo a dosáhlo 80,6 % z celkových ploch ječmene. Tento nárůst znamená navýšení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve

strukturu obilovin na 27,9 %. Atraktivnost této komodity pro pěstitele je dána nejen rozvinutým trhem, ale též dlouhodobě velmi vysokou ziskovou marží v poměru k ostatním obilovinám. U ječmene ozimého zastoupení celkových osevních ploch ječmene výrazně pokleslo a dosáhlo úrovně 18,0 %. Přes meziroční pokles produkce si ječmen opět obhájil svou pozici druhé nejvýznamnější obiloviny. Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů ČSN současně vyhovuje pouze 14 % vzorků. Po úpravě třídění, při kombinaci (snižování) jednotlivých parametrů vyhovuje od 32,0 % do 36,0 % vzorků. Ve sklizňovém roce 2006 byla nejvíce snížena kvalita sladovnického ječmene hodnotou parametru obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných příměsí, zejména pak díky fyziologickému poškození zrna.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí. V marketingovém roce 2006/2007 bude bilance potřeby ječmene pro potravinářské užití velmi napjatá a bude se pohybovat kolem 40,0 %.

V roce 2006 došlo u osevních ploch **žita** k výraznému snížení o 24,4 tis. ha (tj. o 52,1 %) ve srovnání s předchozím rokem. Toto velmi velké snížení tak znovu obnovilo problém poklesu pěstební plochy žita, který byl zaznamenán ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisel se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současné prudké snížení osevních ploch žita však souvisí s výrazným cenovým poklesem této tradiční plodiny a neochotou zemědělců pěstovat žito neustále pod výrobními náklady. Přesto se vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd se v hlavních pěstebních oblastech žita otevírají nové možnosti jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale i pro krmné účely a popřípadě pro produkci na výrobu bioetanolu. Ve sklizňovém roce 2006 bylo u žita dosaženo velmi podprůměrných kvalitativních parametrů, což se odrazí ve zvýšeném množství dováženého žita ze zahraničí.

Po poklesu pěstební plochy **ovsa** v roce 2005 došlo v roce 2006 k velmi nevýznamnému navýšení o 6,0 tis. ha na úroveň 57,7 tis. ha. Pěstování ova jako naší tradiční relativně nenáročné obiloviny se navrácí do výměř, které jsou srovnatelné s rokem 1998.

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2006 dosáhla výměra pěstování **triticales** pro sklizeň roku 2006 výše 41,0 tis. ha. To představuje poměrně velký meziroční pokles o 23,8 tis. ha (tj. o 36,7 %). Jedná se o největší pokles osevní plochy triticales v historii jeho pěstování. Příčiny poklesu jsou stejné jako osevních ploch žita - špatné přezimování a nízká cena pro zemědělce, která je pod výrobními náklady. Triticale se tak v České republice navrátilo k osevním plochám úrovně roku 2000. Přesto i nadále si triticales zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu.

Pro sklizeň roku 2006 bylo **kukuřicí** na zrno oseto 89,8 tis. ha. Po rekordní osevní ploše roku 2005 (98,0 tis. ha) je to druhý největší osev kukuřice za posledních pět let. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o mírný pokles o 8,2 tis. ha (tj. 8,4 %). Přes tento mírný pokles se znovu potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Pokles osevních ploch spolu se snížením hektarového výnosu způsobilo mírné snížení objemu produkce do výše 606,4 tis. tun. Kukuřice se tak stále řadí mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Od 1. 1. 2006 bylo znovu možno kukuřici uplatnit na trhu prostřednictvím intervenčního nákupu dle základních nařízení platných pro intervenční nákup obilovin a novelizovaného Nařízení komise (ES) č. 824/2000 Nařízením komise (ES) č. 1572/2006, kterým se zpříšňují podmínky jakosti přejímky především u kukuřice.

Cukrovka, cukr

Trh s cukrem v ČR se řídí od roku 2004/05 pravidly společné organizace trhů s cukrem v EU (SOT), což umožnilo ČR především volný bezcelní obchod s cukrem v rámci celé EU. Této možnosti české cukrovary v následujícím období také plně využily v podobě několikanásobně zvýšeného vývozu. Dovozy i vývozy cukru i některých substituentů do a z třetích zemí podléhají v EU s výjimkou menších

množství licenčnímu řízení. Vývozci cukru do třetích zemí s výjimkou bývalého cukru C (od roku 2006/07 se jedná o tzv. přebytkový cukr) mohou uplatnit nárok na vývozní náhradu. Od 1. června roku 2006 byla aplikována v EU zásadní reforma trhu s cukrem, která nově upravuje řadu systémových opatření ve SOT s cukrem. Reforma vychází ze třech základních nařízení Rady a na ně navazujících prováděcích předpisů (nařízení EK).

Podle nařízení Rady č. **318/2006** se v roce 2006/07 snižuje minimální cena cukrové řepy v EU z původních 46,72 EUR/t na **32,9 EUR/t** (meziroční snížení o 29,6 %). Cena se v dalších letech postupně snížila až k úrovni 26,3 EUR/t v roce 2009/10. U referenční ceny cukru dojde během čtyř let postupně ke snížení o 36 %. Počátek snižování je na rozdíl od ceny řepy odložen až na začátek roku 2008/09. Každý podnik, který chce vyrábět cukr na základě přidělené kvóty pro rok 2006/07, si musel v roce 2006 zažádat o schválení u intervenční agentury (v ČR u SZIF). V roce 2006/07 byla podnikům přidělena kvóta cukru, rovnající se součtu jejich původních kvót A + B (byla zrušena kvóta B). ČR tak součtem získala kvótu 454 862 t cukru (v roce 2006/07 došlo ještě k částečnému stažení cukru z trhu EU) a dále možnost nabytí dodatečné kvóty 20 070 t. Na základě žádostí podniků bylo v ČR prozatím přiděleno 14,4 tisíc t dodatečné kvóty. Výroba cukru mimo rámec stanovených kvót nebo jinak určených pravidel bude podléhat poplatku z přebytku. Toto opatření by mělo zabránit hromadění přebytkového cukru a ostatních cukerních produktů v EU. Výrobní podniky si dále mohly zažádat o přidělení dodatečné kvóty.

Pěstitelé cukrové řepy v EU jsou v rámci reformy finančně kompenzováni tzv. oddělenou platbou za cukr. Pěstitelům řepy v ČR byla v roce 2006 přiznána oddělená platba za cukr v celkové částce 19,13 mil. EUR. Oddělená platba za cukr byla stanovena v rámci nařízení Rady ES č. 319/2006.

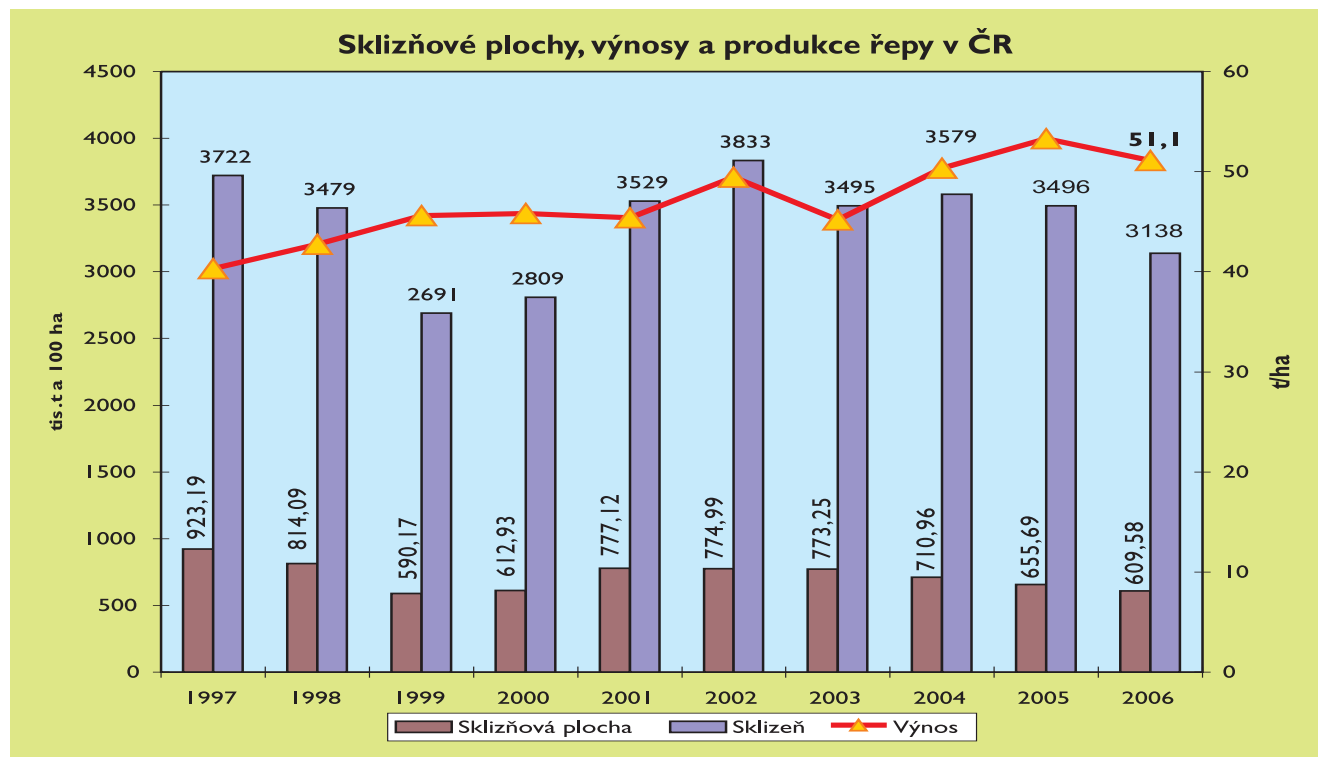
Třetím základním pilířem reformy je nařízení Rady č. 320/2006, kterým se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu v rámci EU. Nejdůležitějším ustanovením v rámci tohoto nařízení je skutečnost, že každý podnik vyrábějící cukr, jemuž byla přidělena kvóta k 1.7.2006, má nárok na restrukturalizační podporu ve výši 730 EUR/t kvóty pro hospodářské roky 2006/07 a 2007/08, které se natrvalo vzdá. Výše kvóty, které se podnik vzdává podle tohoto nařízení trvale snižuje celkovou kvótu cukru členské země, kde se výrobní podnik nachází. V průběhu podzimu roku 2006 vstoupila společnost EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a.s. do procesu dobrovolného odevzdání své cukerní kvóty, které jí umožnilo požádat o restrukturalizační podporu na základě Nařízení Rady ES č. 320/2006. V důsledku tohoto rozhodnutí by se měla snížit v ČR od roku 2007/08 celková kvóta cukru o 102 472,8 t. V roce 2007/08 by tedy neměla být zahájena výroba cukru v cukrovaroch Hrochův Týnec, Němčice a Kojetín. V roce 2006/07 proběhla ještě v této společnosti řepná kampaň v plném rozsahu. SZIF, jako pověřený orgán státu rozhodl, že z celkové výše restrukturalizační podpory pro výše jmenovanou společnost obdrží dotčení pěstitelé 27,5 % podíl a smluvní poskytovatelé strojů 1,8 % podíl.

V období před setím cukrové řepy bylo v ČR studené počasí, v Čechách byla v březnu průměrná teplota 2,6 °C, na Moravě jen 0,4 °C, což je více než o 2 °C pod normálem. Srážkově byl březen nadnormální, v Čechách spadlo 159 % normálu, na Moravě 186 %. V první dekádě dubna denní teploty dosahovaly nejvýše 18 °C, noční teploty se však pohybovaly v rozmezí 7 až -3 °C. Pozdní tání sněhu, přehánky a studená půda v první dekádě dubna oddálily termín setí na mnohých místech až do druhé poloviny měsíce. V polovině dubna se oteplilo a ve většině regionů bylo proto zahájeno setí cukrové řepy. Koncem měsíce se však výrazně ochladilo a v některých oblastech Čech i Moravy vydatně přšelo. Setí bylo v dubnu ukončeno na 70 % ploch. Dostatek vody v půdě měl kladný vliv na rovnoměrné vzejití prvně zaseté cukrové řepy. Na počátku května bylo chladno a deštivo. Později se oteplilo a srážky byly jen ojedinělé. Setí bylo ukončeno až v prvním týdnu května. Ve druhém květnovém týdnu bylo převážně slunečné a teplé počasí. Polní vzcházivost byla velmi vysoká, především na Moravě. Převažovaly porosty s optimálním počtem jedinců (80 až 100 tisíc jedinců/ha).

Od roku 2004 se postupně snižují sklizňové plochy cukrové řepy z 68 970 ha v roce 2004 až na 59 960 ha v roce 2006 (pokles o 13 %). V tomto roce však nebyla celková plocha využita pouze k výrobě cukru. V roce 2006 byla poprvé v historii českého cukrovarnictví řepa částečně zpracována

i za účelem výroby agroetanolu (součást pohonných hmot). Ve společnosti TTD Dobrovice bylo na výrobu agroetanolu zpracováno téměř 180 tisíc t řepy z celkové plochy více než 3 600 ha. K významnějšímu poklesu sklizňových ploch cukrové řepy k produkci cukru v ČR dochází především v důsledku přijetí cukerní reformy EU, jejímž cílem je m.j. i omezení výroby cukru v EU.

V roce 2006/07 zahájilo kampaň v ČR celkem 10 cukrovarů. Oproti roku 2005/06 neproběhla kampaň v cukrovaru Vrdu společnosti Manolis, kterou odkoupila společnost TTD Dobrovice a převzala i její závazky včetně smluv s pěstiteli o dodávkách cukrové řepy. V důsledku snížení celkové sklizňové plochy cukrové řepy určené pro výrobu cukru, pokleslo v roce 2006 celkové množství takto zpracované řepy na 2 812 tis. t (meziroční pokles o 18 %). V roce 2006 dosáhla cukernatost řepy průměru 18,48 % při výnosu bulev 50,39 t/ha.

Pramen: MZe - Situační a výhledová zpráva Cukr, cukrová řepa

Výnos polarizačního cukru dosáhl hodnoty 9,31 t/ha, tedy o něco nižší než v minulém roce. Z řepy bylo v roce 2006/07 vyrobeno celkem **467 427 t** (při výnosu bílého cukru 8,4 t/ha), což představuje meziroční pokles produkce o 16,3 %. V tomto roce bylo vyrobeno pouze 92 900 t melasy 50 P, což je nejnižší produkce v historii novodobého cukrovarnictví (meziroční pokles o 29 %). České lihovary budou muset řešit nedostatek této suroviny zvýšeným dovozem. Průměrná délka řepné kampaně, která byla zahájena o cca týden později až 23.9.2006, byla velmi krátká (pouze 72,3 dne).

Sledováním pohybu a zásob cukru u držitelů kvót a výkonnou organizací trhu s cukrem v ČR je pověřen SZIF. Na rozdíl od období před vstupem do EU je však sledován prodej cukru z cukrovarů do zemí EU a vývoz do třetích zemí, který je dále rozdělen na vývoz s možností subvence a na vývoz bývalého cukru C (od roku 2006/07 přebytkový cukr). V roce 2005/06 bylo z českých cukrovarů prodáno celkem **718 688 t** (meziroční významný nárůst o 262 091 t). Z tohoto množství bylo prodáno 382 922 t na tuzemském trhu, 163 137 t do ostatních zemí EU a 172 629 t do třetích zemí (převážně bez subvencí). Zvýšení prodeje cukru je m.j. důkazem vysoké konkurenceschopnosti českého cukrovarnického průmyslu v rámci EU. Markantní zvýšení celkového prodeje cukru mělo za následek potřebné významné snížení zásob cukru, které k 30.6.2006 činilo 105 029 t, což představuje meziroční snížení o 127,13 tis. t.

Snížení minimální ceny cukrové řepy v EU na 32,9 EUR/t se promítlo do nižších nákupních cen řepy v ČR, které poklesly v roce 2006 v průměru na úroveň **1 060 Kč/t** (meziroční pokles v průměru

o 287 Kč/t). Vzhledem k pozdějšímu zahájení sklizně až ve třetí dekádě září jsou k dispozici první údaje o nákupních cenách řepy až v říjnu. Cena průmyslových výrobců (CPV) krystalového cukru dosáhla v roce 2006 průměrné hodnoty **19,24 Kč/kg** což je pouze mírné zvýšení oproti roku 2005. Nejvyšší finanční hodnoty dosahoval prodej cukru v posledních měsících roku. Spotřebitelské ceny cukru v roce 2006 zaznamenaly naopak pokles na průměrnou hodnotu **21,71 Kč/kg**, meziročně se snížily v průměru o 1,68 Kč/kg. Nicméně v druhé polovině roku došlo ke zvýšení cen oproti prvnímu pololetí. Rozdíl mezi CPV a spotřebitelskou cenou cukru se v roce 2006 poměrně významně snížil.

Zahraniční obchod vychází z údajů celní statistiky ČSÚ, která se liší od údajů v bilanční tabulce, kde jsou data o vývozu cukru od roku 2003/04 zpracována podle statistiky SZIF.

Zahraniční obchod s cukrem dosáhl v marketingovém roce 2005/06 vysoce aktivního salda **314 228 t** a ve finančním vyjádření **4 186,1 mil. Kč**. Celkové saldo je o 50 % vyšší než ve velmi úspěšném minulém hospodářském roce. Tím bylo dosaženo historicky jednoznačně nejlepšího výsledku. Zahraniční obchod s výrobky s obsahem cukru dosáhl v roce 2006/07, tak jako každým rokem, pasivní saldo v celkové hodnotě 76 693 t. Zejména substituenty cukru a ostatní přírodní cukry vykázaly vysoké pasivní hodnoty salda 42 853 t.

V marketingovém roce 2005/06 bylo do ČR **dovezeno** celkem **45 461 t** cukru v celkové hodnotě **802,4 mil. Kč**, což představuje meziročně snížení o 6,3 %. Průměrná dovozní cena cukru v roce 2005/06 se snížila na průměr **17,65 Kč/kg**. Cukr se do ČR dovážel především ze zemí EU, největší množství (24 918 t) pocházelo ze Slovenska. Ze třetích zemí bylo dovezeno vzhledem k vysoké celní ochraně pouze 3 526 t (7,8 % z celkového dovozu).

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů cukru ¹⁾						(tis. t)
Ukazatel	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05 ²⁾	2005/06 ²⁾
Počáteční zásoba	164,7	110,7	96,6	12,8	103,1 ³⁾	232,2
Výroba cukru z řepy	434,2	491,2	557,6	515,4	558,4	558,9
Dovoz celkem	159,9	152,8	130,7	160,7	239,8	256,5
z toho - dovoz cukru	55,8	45,9	24,0	32,9	47,8	44,9
- dovoz cukru ve výrobcích a substituentech cukru	104,1	106,9	106,7	127,8	192,0	211,6
Celková nabídka	758,8	754,7	784,9	688,9	901,3	1 047,6
Domácí spotřeba	451,0	436,2	642,7	401,5	397,1	476,7
Vývoz celkem	197,1	221,9	129,4	244,9	272,0	465,9
z toho - vývoz cukru	110,9	112,3	57,5	154,1	164,0 ⁴⁾	335,8
- vývoz cukru ve výrobcích a substituentech cukru	86,2	109,6	71,9	90,8	108,0	130,1
Celková poptávka	648,1	658,1	772,1	646,4	669,1	942,6
Konečná zásoba	110,7	96,6	12,8	42,5	232,2	105,0

Pramen: MZe, ČSÚ, Celní statistika a SZIF

Poznámky: 1) Všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období kvótového roku, tj. od 1.9. běžného roku do 31.8. následujícího roku

2) Údaje za roky 2004/05 a 2005/06 jsou uvedeny od 1.7.2004 do 30.6.2005 následujícího roku

3) Údaj je uveden k 30.6.2004

4) Údaje o vývozu cukru od roku 2003/04 jsou převzaty ze statistiky SZIF

V marketingovém roce 2005/06 bylo z ČR **vyvezeno** rekordní množství cukru **359 689 t** v celkové finanční hodnotě **4 988,9 mil. Kč**. Vývoz zaznamenal meziroční nárůst 65 % (141 353 t). Zvýšený vývoz cukru je také hlavní příčinou vysokého aktivního salda zahraničního obchodu. Vývozní cena cukru se meziročně významně snížila, a to na průměrnou úroveň **13,87 Kč/kg**. Snížení vývozní ceny cukru způsobilo především markantní zvýšení prodeje C cukru do třetích zemí. Vývoz cukru směřoval opět převážně do zemí EU (celkem 207 502 t), ale oproti předešlému období se významně zvýšil podíl

vývozu do třetích zemí, který činil 42,3 % z celkového vývozu ČR v roce 2005/06. Nejvíce cukru bylo v roce 2005/06 vyvezeno do Německa, v celkovém množství 72 668 t. Z třetích zemí vývoz směřuje nejvíce do Chorvatska.

Brambory

Extrémních výkyvy počasí v roce 2006 negativně velmi významně ovlivnily výsledky pěstování brambor.

Dlouhá zima se souvislou sněhovou pokrývkou a průběh počasí v jarních měsících opoždily výsadbu brambor ve srovnání s předcházejícími lety, o 2 až 3 týdny. Brambory byly v typicky bramborářských oblastech většinou sázeny až kolem poloviny května. Výjimkou nebyla ani výsadba koncem první dekády a začátkem druhé dekády června.

Opožděna byla i výsadba v ranobramborářské oblasti, což oddálilo zahájení sklizně raných brambor o 10 až 14 dnů. Ta naplno začala prakticky až začátkem druhé dekády června. První sklizně ve srovnání s předcházejícími lety dosahovaly nižších výnosů, a to i proto, že v některých případech se vyskytly problémy u porostů, u kterých byla netkaná textilie odstraněna pozdě. V dalším období se situace v důsledku příznivého průběhu počasí zlepšila a většinou byly dosahovány velmi dobré výnosy zvláště tam, kde bylo možno uplatnit závlahy.

V typické bramborářské oblasti porosty, které byly včas vysázené, poměrně rychle vzcházely a vykazovaly dobrý stav. Plochy později sázené byly často nevyrovnané, vývojově opožděné, což bylo způsobováno olámaním klíčků při přípravě sadby a její výsadbě. Velké problémy nastaly v červenci, kdy byly zaznamenány extrémně vysoké teploty doprovázené nedostatkem dešťových srážek. Průměrná teplota v tomto měsíci byla vyšší na celém území České republiky o více než 4 °C oproti dlouhodobému normálu. Tato situace byla ještě komplikována teplými jižními a jihovýchodními větry a tím, že dešťové srážky byly místně často příválové. Trsy brambor za těchto podmínek vadly, zasychaly, byl omezen jejich růst a výnosové přírůstky byly velmi nízké. Negativně bylo ovlivněno i nasazování hlíz. Tyto nepříznivé podmínky lépe zvládaly porosty, kde výsadba proběhla do odkameněných půd.

V srpnu došlo ke změně počasí. Výrazné ochlazení bylo doprovázeno častými a vydatnými dešťovými srážkami. Porosty začaly opětovně růst, někdy zmlazovaly a začaly se ve větším rozsahu vyskytovat fyziologické poruchy a vady (abionózy). Ty do značné míry negativně ovlivnily kvalitu hlíz. Září bylo mimořádně teplé, s výrazným nedostatkem dešťových srážek, celkově sice vhodné pro sklizeň, ale s nebezpečím mechanického poškození hlíz při sklizni. Podobně tomu bylo i v říjnu.

I přes zlepšení výnosů, ke kterému přispěly srpnové srážky, bylo prakticky u všech skupin odrůd ve srovnání s rokem 2005 dosaženo nižších výnosů. Průměrné nasazení hlíz pod jedním trsem bylo v roce 2006 u všech skupin odrůd nižší.

Je však nutné vzít v úvahu, že byly velmi výrazné rozdíly mezi jednotlivými lokalitami. V některých oblastech se i v červenci dostavily bouřkové přeháňky, které působily pozitivně, v jiných se nedostatek vláhy ještě zvýraznil.

Ochrana proti plevelům byla uskutečněna v příznivých vlhkostních podmínkách, počasí ji většinou dovolilo provést včas a účinnost byla zpravidla na odpovídající úrovni. Ze škůdců byly lokální problémy s výskytem mandelinky bramborové, která dobře přezimovala. Vysoké teploty v červenci podpořily výskyt mandelinky, který byl po ochlazení na začátku srpna dosti zredukován.

Výskyt mšic, jako jeden z nejdůležitějších vektorů virových chorob brambor, byl opožděnější a v květnu a v prvních dvou dekádách června slabý. Ke zlomu došlo ve třetí dekádě června, kdy se výrazně zvýšil celkový nálet mšic včetně nejvýznamnějších přenašečů viróz brambor. U chorob je tradičním hlavním problémem plíseň bramboru. Její první ojedinělé výskyty byly zjištěny v ranobramborářské oblasti v závěru června a začátkem července, a to pouze na lokalitách s dlouhodobějším ovlhčením listů. Klimatické podmínky v červenci, spojené s dobrou ochranou, zabránily epidemii této choroby. Ke změně podmínek ve prospěch šíření plísně došlo začátkem srpna, kdy se dostavily vydatné deště. Výskyt

plísňě bramboru v porostech byl odvislý od úspěšnosti realizované ochrany fungicidy, zvolení postřikových sledů, případně časného odstranění natě.

Situace ve výnosech brambor, která byla v červenci kritická, se zlepšila po výrazných dešťových srážkách v první dekádě srpna. Vysoké červencové teploty a následné dešťové srážky však zhoršily kvalitu hlíz brambor.

Průměrné měsíční teploty a úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov

Měsíc	Průměrná teplota °C				Srážky v mm			
	normál	2006	2005	odchylka roku 2006 od normálu	normál	2006	2005	odchylka roku 2006 od normálu
I.	- 3,4	- 5,8	- 1,3	- 2,4	33,7	25,6	82,5	- 8,1
II.	- 2,1	- 3,0	- 4,2	- 0,9	31,7	46,9	44,6	+ 15,2
III.	1,3	0,0	0,8	- 1,3	39,0	84,6	13,3	+ 45,6
IV.	7,3	8,3	8,0	+ 1,0	42,5	77,7	26,8	+ 35,2
V.	11,6	13,0	12,0	+ 1,4	76,3	104,6	86,3	+ 28,3
VI.	15,2	16,3	13,6	+ 1,1	91,4	99,4	34,9	+ 8,0
VII.	16,5	20,6	16,4	+ 4,1	80,9	44,7	215,2	- 36,2
VIII.	16,3	15,1	14,5	- 1,2	86,6	183,8	86,3	+ 97,2
IX.	12,3	16,9	12,1	+ 4,6	48,2	7,0	36,9	- 41,2

Pramen: VÚB Havlíčkův Brod

V roce 2006 poklesly osázené plochy brambor v zemědělském sektoru podle ČSÚ v ČR na 30 026 ha oproti 36 071 ha ploch v roce 2005. Pokles pěstebních ploch bývá většinou nahrazován vyšším výnosem, ale v roce 2006 se díky nepříznivému průběhu počasí propad ploch nepodařilo kompenzovat. Pokles ploch byl v zemědělském sektoru zjištěn u všech skupin brambor - sadbových, raných i konzumních ostatních a také brambor určených k výrobě bramborového škrobu.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR¹⁾

Rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2004	42 141	23,57	993 203
2005	41 207	28,05	1 155 996
2006	38 549	21,70	836 614

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 1) Sklizně se zápočtem produkce domácností

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2006

	Sklizňová plocha ¹⁾ (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Produkce celkem (t)
Brambory rané	3 311	17,68	58 540
Brambory ostatní	31 194	22,41	699 071
Brambory sadbové	4 044	19,54	79 003
Brambory celkem	38 549	21,70	836 614

Pramen : ČSÚ, * Brambory sklizené do 30.6.

Poznámka: 1) Sklizně se zápočtem produkce domácností

Vlivem nepříznivého průběhu počasí a nižších osázených ploch bylo v roce 2006 sklizeno v ČR 836 614 tun brambor.

Dovoz a vývoz brambor do a z ČR v roce 2006

Ukazatel	Položka celního sazebníku	Množství v kg	Deklarovaná dovozní nebo vývozní hodnota za kg v Kč
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	100 170 905	6,06
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	77 327 841	3,50

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Bramborový a pšeničný škrob**Bramborový škrob**

V roce 2006 byly brambory určené k výrobě bramborového škrobu pěstovány na 4 857 ha s průměrným výnosem 23,0 t/ha. Průměrná škrobnatost brambor činila 19,81 %.

Plochy, hektarové výnosy a produkce brambor určených k výrobě bramborového škrobu

Rok	Plocha brambor (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Průměrná škrobnatost (%)	Množství nakontrahovaných brambor(t)	Množství zpracovaných brambor (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)
2005	5 257	31,70	18,80	152 301	166 353	36 281 ¹⁾
2006	4 857	23,00	19,81	146 670	110 576	25 016

Pramen: Český škrobářský svaz

Poznámka: 1) Škrob vyrobený nad národní kvótu (33 660 tun) musí být bez dotací vyvezen mimo EU před 1. lednem následujícím po konci příslušného marketingového roku. Marketingový rok u bramborového škrobu začíná 1.7. daného roku a končí 30.6. následujícího roku.

Vzhledem k nedostatku brambor bylo zpracováno méně brambor než bylo nakontrahováno. Vyrobeno bylo pouze 25 016 tun bramborového škrobu, což znamená, že nebyla naplněna přidělená národní výrobní kvóta pro výrobu bramborového škrobu.

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2003	2004	2005	2006
1. Výroba pšeničných škrobů v ČR v tis. tunách	17,9	18,6	20,9	21,9
2. Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) v tis. tunách	48,3	50,4	56,4	59,1

Pramen: Český škrobářský svaz

Olejniny

V České republice v roce 2006/07 dosáhla pěstitelská plocha olejnin celkem 437,9 tis. ha, to představuje nárůst proti roku 2005/06 o 38,4 tis. ha. Hlavními pěstovanými druhy olejnin v České republice byly řepka olejka, mák, slunečnice roční a hořčice. Téměř stálou plochu zaujímá sója a len olejný. Další olejniny se pěstují na nevýznamných plochách. K nejvyššímu nárůstu pěstování došlo u řepky, o 25,1 tis. ha na celkovou plochu 292,2 tis. ha a dále u máku setého máku setého o 15,2 tis. ha na 57,8 tis. ha. Naopak největší pokles byl zaznamenán u hořčice na semeno 5,9 tis. ha na 21,2 tis. ha.

Sklizeň olejnin vzrostla ve sklizňovém roce na 1 056,1 tis. t, to znamená o 97,4 tis. t (11%). Nejrozšířenější olejnina, řepka olejná byla v roce 2006/07 sklizena z 292,2 tis. ha a při průměrném

hektarovém výnosu 3,01 t dosáhla celková produkce 880,2 tis. t. Druhá nejrozšířenější olejina mák dosáhla celkové produkce 31,6 tis. t při průměrném hektarovém výnosu 0,55 t/ha. Česká republika si tak dále upevňuje své postavení jako jeden z největších světových producentů makového semene. Na třetím místě co do rozsahu pěstování se udržuje slunečnice, která byla sklízena z celkové plochy 47,0 tis. ha a při průměrném hektarovém výnosu 2,15 t/ha dosáhla produkce 100,9 tis. t. Produkce hořčice, která dosáhla 16,0 tis. t se snížila nejen proto, že poklesla sklizňová plocha, ale nepříznivě se projevil i nižší výnos na hektar. Dalšími olejninami, které se v České republice ještě pěstovaly na větších plochách byly sója a len olejný.

U řepky olejné dosáhne v hospodářském roce celková nabídka cca 1 014,9 tis. t při uplatnění zásob z minulého roku ve výši přibližně 49,7 tis. t a dovozu přibližně 85 tis. t. Semeno řepky olejné je z ekonomického hlediska dlouhodobě velmi úspěšnou komoditou. Přibližně 95 % domácí produkce je obchodováno specializovanými organizacemi. Smlouvy mezi pěstiteli a odběrateli jsou v mnoha případech uzavřeny na několik let dopředu. Průměrná CZV semene řepky olejné dosáhla podle údajů ČSÚ za kalendářní rok 2006 v průměru 6 329 Kč/t. Určitým problémem pro obchod s řepkovým semenem a vývoj jeho ceny se může v nastávajícím období stát oddalování programu výroby biopaliv.

Luskoviny

Nízké odbytové ceny, nedostatečná úroveň dosahovaných výnosů a nezáměr krmivářského průmyslu jsou hlavními faktory, od kterých se odvíjí nízké zastoupení luskovin v osevních postupech na orné půdách. V posledních dvou letech stagnovala výměra pěstování luskovin na zrno mírně nad úroveň 39 tis. ha, výměra pěstování sóji zhruba na 9,5 tis. ha a výměra pěstování dřeňového hrachu kolem 1 tis. ha. Celkem tak zaujímaly luskoviny přibližně 1,6 % z 3,05 mil. ha orné půdy v České republice.

V roce 2006 činil hrách s celkem 27 148 ha převážnou část výměry luskovin pěstovaných na zrno (70 %). Osevní plocha bobu byla 2382 ha (6 %) a plocha ostatních luskovin na zrno (mimo sóji) byla 9493 ha (24 %). Z výměry ostatních luskovin činila odhadem 7500 ha lupina.

Vývoj sklizňových ploch, výnosů a produkce luskovin na zrno celkem a hrachu

Rok	Luskoviny celkem			Hrách setý		
	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)	Plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
1993	93 557	2,43	227 497	82 464	2,45	201 724
1994	70 798	2,31	163 230	61 668	2,42	149 351
2002	34 173	1,91	65 124	27 971	2,01	56 145
2003	31 363	1,98	62 131	24 086	2,23	53 736
2004	28 406	3,11	88 261	21 486	3,35	71 962
2005	39 259	2,44	95 969	29 121	2,70	78 756
2006	39 023	2,24	87 510	27 148	2,64	71 540

Pramen: ČSÚ

Nebývale dlouhé zimní období následované deštivým a chladným počasím v průběhu dubna opozdilo výsev luskovin podle oblastí o 2-4 týdny. V průběhu chladnějšího května a slunečné a teplé první poloviny června se porosty luskovin dostaly do nadějněho stavu s velmi dobrým nasazením lusků. Mimořádně teplé a suché počasí v druhé polovině června a v červenci spolu s velmi deštivým a chladnějším průběhem srpna neumožnilo v řadě pěstitelských oblastí realizaci výnosového potenciálu pěstovaných luskovin a dosažení dobré kvality zrna. Za uvedených podmínek docházelo na lehčích půdách k poškození porostů suchem, na těžších půdách komplexem kořenových chorob. U hrachu byl celkově vyšší výskyt virových chorob, které způsobují morfologické změny a oslabení rostlin, jejich náchylnost vůči kořenovým a krčkovým hnilobám a nevyvinutá, deformovaná semena.

Celková produkce luskovin na zrno z výměry 39 023 ha dosáhla 87 510 t při průměrném výnosu 2,24 t/ha. Meziročně tak poklesla celková produkce semene luskovin o 8459 t (o 9 %). Produkce

hrachu ve výši 71 540 t znamenala průměrný výnos 2,64 t/ha. U porostů hrachu sklizených do počátku srpna v teplejších oblastech ČR dosahovaly průměrné výnosy 3,0-4,5 t/ha. Ostatní porosty, jejichž zrání a sklizeň oddalovalo období téměř každodenních dešťů během srpna byly většinou polehlé, napadené houbovými chorobami a znehodnocované porůstáním zrna. Jejich sklizeň znamenala vyšší ztráty, vyšší nároky na mechanizaci i posklizňové ošetření. Průměrné výnosy bobu a ostatních luskovin na zrno sklizených v slunečných podmínkách září činily pouze 1,34 t/ha.

Důsledkem snížené kvality produkce byly odbytové problémy a stagnace cen zemědělských výrobců hrachu a bobu v rozmezí 2800 - 3600 Kč/t. Zejména vlivem extrémních výkyvů povětrnostních podmínek byl pěstitelský ročník 2006 pro luskoviny na zrno nepříznivý z hlediska dosažených výnosů, kvality a realizace produkce.

Len přadný a konopí seté

Len přadný

Rosený stonek přadného lnu je nepotravinářská zemědělská komodita, která se v současné době potýká s nemalými problémy, způsobenými:

- výrazně nižší podporou pěstitelům v ČR oproti pěstitelům ve starých členských zemích,
- nízkou úrovní cen dlouhých vláken vlivem dovozů levného textilního zboží,
- chybějícím provozním kapitálem u pěstitelů i zpracovatelů lnu.

Z bilance výroby a potřeby třeného vlákna vyplývá, že cca polovina potřebného množství vlákna se k nám musí dovážet a to i v té kvalitě, kterou můžeme získat ze stonků, vypěstovaných v ČR. Rozšíření ploch přadného lnu na potřebnou rozlohu brání, vedle rizikovosti a nízké rentability pěstování této plodiny, také snižující se dotace a nedostatek finančně dostupné speciální sklizňové techniky.

V roce 2006 bylo přadným lnem oseto 2 752 ha. K setí bylo použito 10 odrůd. Největší osevní plochy zaznamenaly odrůdy Agatha (28 %), Jordán (18,5 %), Tábor (13 %), Bonet a Venica (11 %).

Setí přadného lnu bylo zahájeno v polovině dubna, v některých oblastech se v důsledku nepříznivého počasí protáhlo až do první dekády května. Pro vzcházení byly dobré půdní i povětrnostní podmínky, porosty v průběhu vegetace byly hodnoceny jako dobré.

Celkově bylo možno hodnotit porosty přadného lnu před trháním jako průměrné.

Trhání bylo zahájeno 18. července, do konce srpna byly všechny plochy oseté přadným lnem vytrhány.

Len vytrhaný v červenci se velmi rychle vyrosil a rosený stonek byl sklizen ve velmi dobré kvalitě v první dekádě srpna. Vzhledem k suchému počasí, které nastalo ve druhé části srpna a v září se později trhaný len rosil velmi pomalu. Ranní rosy nebyly pro rosení dostačující, takže do konce srpna bylo sklizeno pouze 341 ha, tj. 12,4 % celkové plochy. Předpoklad, že do konce září bude sklizeň roseného stonku ukončena, se nenaplnil. Na začátku října zbývalo ještě sklídit cca 20 % ploch. Sklizeň byla ukončena do 25. října.

Celkově lze sklizeň lněného stonku hodnotit jako průměrnou, s kolísavou jakostí vlákna podle povětrnostních podmínek v jednotlivých regionech. Potřebné sklizňové práce nebylo možné kvůli nepříznivému počasí provádět v optimální dobu, což se projeвило na kvalitě stonků.

Dle ČSÚ byla z 2 903 ha celková sklizeň rosených stonků 8 757 t, průměrný výnos roseného stonku 3,02 t/ha.

Lnářský svaz uvádí osevní i sklizňovou plochu přadného lnu 2 752 ha (podle SZIF 2757 ha), celkovou sklizeň rosených stonků 9 000 t, průměrný výnos roseného stonku 3,3 t / ha, průměrný obsah dlouhého vlákna 16,1 %, obsah krátkého vlákna 18,1 %, průměrnou jakost dlouhého vlákna 109 Tex (rozmezí Tex 125 - 92).

Bilance výroby a spotřeby rosených stonků lnu přádného¹⁾

Ukazatel	MJ	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Sklizňová plocha	ha	6 560	5 843	5 683	5 365	4 499	2 752
Výnos rosených stonků	t/ha	2,7	2,7	2,3	3,6	3,4	3,3
Počáteční zásoba	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Výroba	tis. t	17,7	15,3	13,9	19,3	14,7	9,0
Dovoz	tis. t	0,4	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
Celková nabídka	tis. t	18,1	15,8	14,0	19,4	14,7	9,1
Domácí průmyslové zpracování	tis. t	17,6	15,7	14,0	19,3	14,7	8,7
Vývoz	tis. t	0,5	0,1	0,0	0,1	0,1	0,4
Celková poptávka	tis. t	18,1	15,8	14,0	19,4	14,7	9,1
Konečná zásoba	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Pramen: Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - ČSÚ; Lnářský svaz ČR; GŘC; MZe

Poznámka: 1) Marketingový rok u lnu přádného začíná 1.7. běžného roku a končí 30.6. následujícího roku

Pěstování přádného lnu bylo v roce 2006 finančně podpořeno v rámci jednotné platby na plochu ve výši 2 517,8 Kč/ha a platby na pěstování lnu na vlákno (TOP-UP) ve výši 4 321,1 Kč/ha, tj. celkem 6 838,9 Kč/ha. Z programu TOP-UP bylo vyplaceno pěstitelům, kteří splnili podmínky pro poskytnutí platby 11 mil. 912 279 Kč na 2 757 ha přádného lnu.

Konopí seté

Pěstování konopí v ČR a jeho uplatnění pro textilní využití i jako energetického zdroje se začalo ověřovat v roce 1998. Plochy této plodiny postupně narůstají, v roce 2006 bylo oseto 1 161 ha. Pro pěstování v ČR byla odzkoušena odrůda Beniko, která je zapsána ve Státní odrůdové knize a je vedena i ve Společném katalogu EU, který obsahuje dalších cca 30 zahraničních odrůd, na které se vztahuje podpora v rámci přímých plateb.

Pěstování konopí na vlákno bylo v roce 2006 finančně podpořeno v rámci jednotné platby na plochu ve výši 2 517,8 Kč/ha a v rámci platby na ornou půdu (TOP-UP) ve výši 2 240,4 Kč/ha, tj. celkem 4 758,2 Kč/ha. Z programu TOP-UP bylo vyplaceno pěstitelům, kteří měli smlouvy se zpracovateli a splnili podmínky pro poskytnutí dotace 2 mil. 590 tis. Kč na 1 156 ha technického konopí.

Celková sklizeň konopného stonku byla dle údajů Lnářského svazu 10 000 t, průměrný výnos stonku 9 t/ha. Obsah vlákna se předpokládá ve výši 20 %.

Zelenina

Klimatické podmínky v Evropě v roce 2006 velmi negativně ovlivnily produkci zeleniny nejen pro čerstvou spotřebu, ale i pro zpracovatelský průmysl. Surovin ke zpracování byl ve většině evropských států nedostatek, v důsledku čehož utrpěli zpracovatelé dosti značné finanční ztráty.

V České republice došlo ve druhé polovině března po dlouhé, nebývale tuhé zimě s vydatnou sněhovou pokrývkou k náhlému oteplení a tání sněhu, což spolu s vydatnými dešti způsobilo lokální záplavy. Tyto skutečnosti se promítly do zpoždění termínů prvních výsevů a výsadby zeleniny. Další průběh počasí (letní tropické počasí následované obdobím s nízkými teplotami a srážkově bohaté) negativně ovlivnil jak výnosy, tak i kvalitu sklizené zeleniny.

Po výrazném poklesu v roce 2005 se pěstební plochy zeleniny v roce 2006 zvýšily o 29 % na 16 406 ha, ze kterých bylo sklizeno 291,5 tis. t zeleniny. K výraznému nárůstu ploch došlo zejména u mrkve, okurek, rajčat, cibule, hrachu dřeňového a hlávkového zelí.

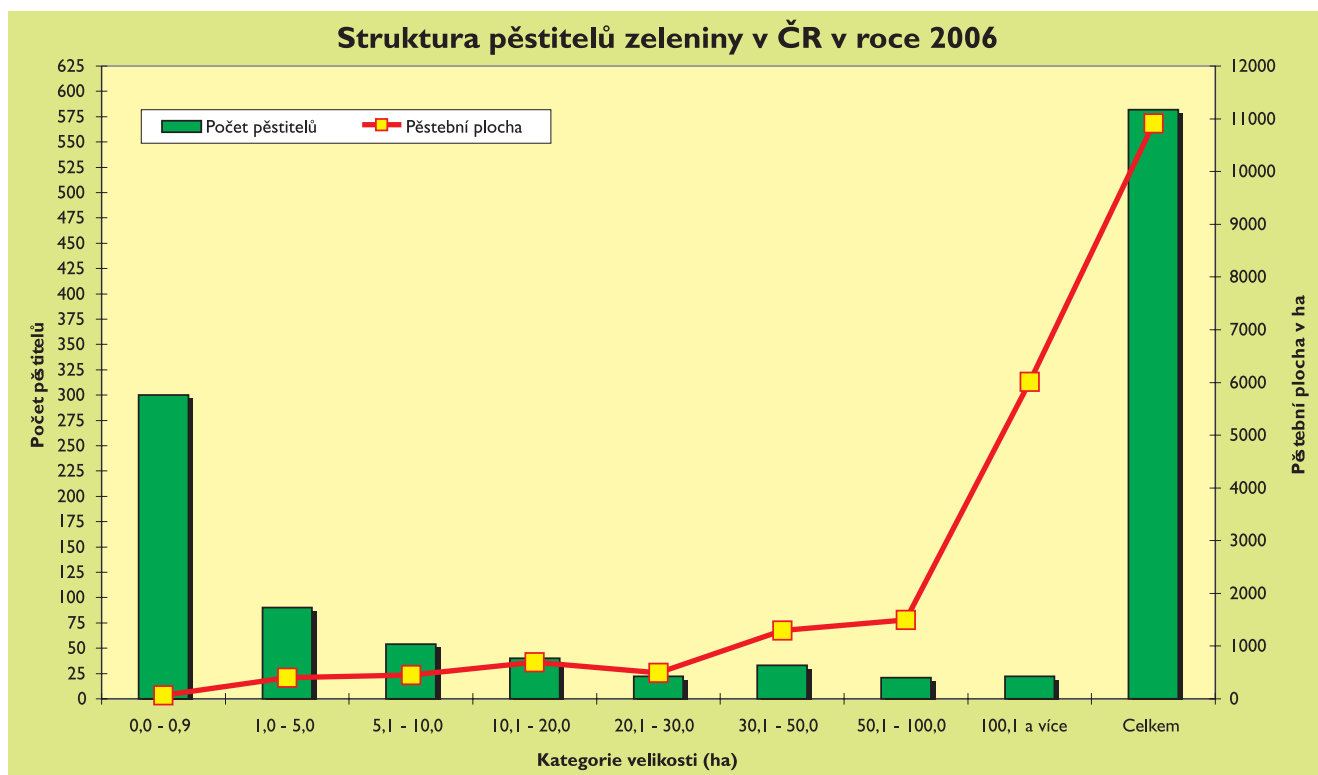
Ceny zemědělských výrobců se v roce 2006 v porovnání s předchozím rokem u většiny druhů zeleniny zvýšily. Z hlavních plodin se nejvíce zvýšila cena cibule, celeru, kapusty hlávkové, papriky a petržele.

Naproti tomu nastal pokles cen u kedluben, ředkviček, rajčat a salátových okurek. Průměrné spotřebitelské ceny sledovaných druhů zeleniny zaznamenaly za rok 2006 mírný nárůst, výjimku představovaly pouze ceny melounů, paprik a rajčat, které se v porovnání s rokem 2005 mírně snížily. Nejvýraznější nárůst spotřebitelských cen nastal u cibule, celeru a česneku.

Trend ve stálém nárůstu objemu dovozu zeleniny pokračoval i v roce 2006, kdy se dovezlo 512,0 tis. t čerstvé zeleniny, tj. 9,5% meziroční nárůst. Dovoz ze zemí EU představoval 92% podíl. Nejvíce se dovezlo rajčat a melounů, následovaly okurky, cibule, papriky a mrkev. Hlavními dodavateli zeleniny bylo Španělsko (101,6 tis. t), Nizozemsko (79,1 tis. t) a Polsko (76,3 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu z ČR dosáhl v roce 2006 objemu 65,3 tis. t, tj. meziroční zvýšení o 18 %, přičemž 93 % zeleniny směřovalo do zemí EU. Největšími odběrateli byli: Slovensko (37,5 tis. t), Německo (10,4 tis. t), Maďarsko (5,9 tis. t) a Polsko (3,3 tis. t).

V posledních letech se stále více zemí přiklání k pěstování plodin způsobem šetrnými k životnímu prostředí. Jedním z nich je integrovaný systém pěstování zeleniny, ke kterému se v ČR do konce roku 2006 přihlásilo 54 pěstitelů s celkovou výměrou 4 838 ha. Tento způsob pěstování plodin je podporován i v ostatních zemích EU, a tak na základě splnění podmínek mohou čeští zelináři od roku 2007 požádat o podporu z evropských zdrojů v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

Pramen: Zelinářská unie Čech a Moravy

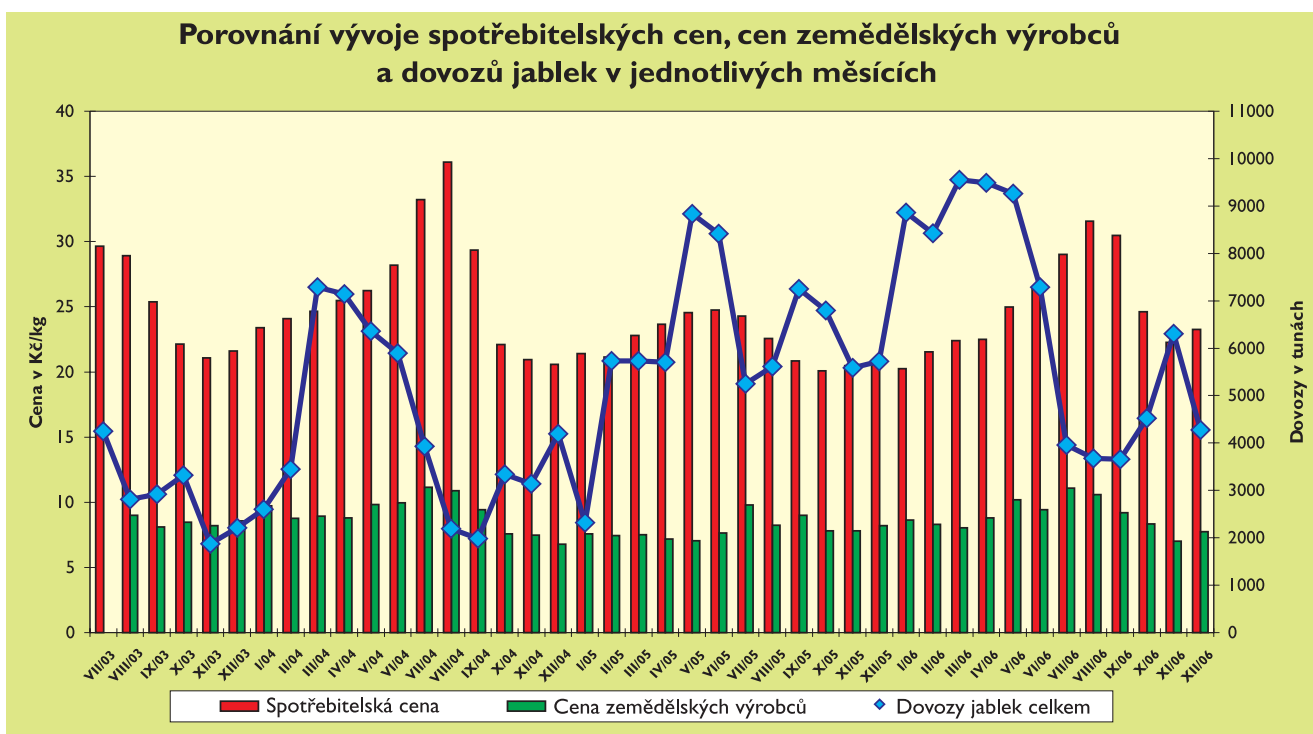
Ovoce

V období po vstupu do EU došlo v ČR k mírnému poklesu ploch extenzivních ovocných sadů z 24 984 ha v roce 2004 na 20 678 ha v roce 2006. Naproti tomu výměra plodných intenzivních sadů je stabilní a činí 17 130 ha.

Celková sklizeň ovoce se sice v roce 2006 zvýšila o 41 % na 432,4 tis. t, avšak úroda ovoce v roce 2005 byla vlivem poškození jarními mrazy mimořádně nízká. Produkce ovoce v intenzivních sadech vzrostla meziročně o 16 % na celkových 191,0 tis. t. Výrazný nárůst sklizně nastal kromě jablek také u višní, třešní a švestek.

Rozhodující podíl (61%) na celkové produkci ovoce v roce 2006 měla jablka, jichž se sklídilo 263,6 tis. t. Kvalita plodů však byla vlivem extrémně nevyrovnaného počasí výrazně horší, a tak v některých oblastech bylo až 60 % jablek zpracováno. Vysoké červencové teploty způsobily u některých odrůd zvýšený výskyt poškození slupky plodů, vlivem sucha část produkce jablek nedorostla do požadované velikosti. Vlhké a chladné počasí v srpnu pak napomohlo k velkému rozšíření houbových chorob (zejména strupovitosti) a v některých oblastech byly významné plochy sadů poškozeny krupobitím.

Ke zvýšení konkurenceschopnosti českých ovocnářů je zapotřebí restrukturalizovat sady, tzn. přestárle stromy s nízkými výnosy nahradit novou výsadbou výnosnějších odrůd, které žádá trh. Podíl sadů v poklesu plodnosti v intenzivních výsadbách dosahuje v současné době téměř 50 %. Nevyhovující věkovou strukturu má stále drobné ovoce stejně jako broskvoně, jabloně a višně. Naopak nejpříznivější je u výsadeb švestek a slivoní a rovněž u hrušní a třešní. Od roku 1994 do května 2006 bylo v ČR vysázeno 7 355 ha nových ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 6 345 ha. Největší podíl na nových výsadbách mají jabloně, slivoně, višně, dále též bílý a červený rybíz a meruňky.

Pramen: ČSÚ

Stejně jako v zelinářském sektoru je i v ovocnářství kladen důraz na pěstební způsoby šetrné k životnímu prostředí. V posledním období se do popředí zájmu dostává problematika integrovaného systému pěstování ovoce. Tento způsob pěstování je podporován i v ostatních zemích EU, v ČR jsou poskytovány podpory v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova a nařízení vlády č. 242/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Na období 2007 - 2013 na tento fond navazuje fond nový, tzv. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD).

V současné době je v ČR registrováno 216 pěstitelů ovoce s 10 237 ha sadů, kteří jsou zapojení do integrovaného systému pěstování ovoce.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2006 téměř 13 % pokles v porovnání s předchozím rokem a dosáhl celkového objemu 529,9 tis. t v hodnotě 9,6 mld. Kč. Ze zemí EU pocházelo 67 % dovezeného ovoce, a to především ze Španělska (105,1 tis. t), Itálie (73,5 tis. t), Řecka (38,8 tis. t), Německa (35,1 tis. t), Polska (33,8 tis. t) a Francie (28,1 tis. t).

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce v uvedeném roce meziročně poklesl na 170 tis. t (tj. -2,6 %), přičemž do zemí EU směřovalo 93 % z celkového objemu vývozu ovoce. Nejvíce ovoce bylo dodáno na Slovensko (59,0 tis. t), do Německa (5,5 tis. t), Rakouska (18,5 tis. t) a Polska (8,9 tis. t).

Průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce se v roce 2006 podle údajů ČSÚ zvýšily oproti předchozímu roku u většiny sledovaných ovocných druhů, a to především u třešní, vlašských ořechů, jahod, broskví a konzumních jablek. Naopak k poklesu cen došlo u meruněk a švestek.

Chmel

Česká republika má v pěstování chmele nejdelší tradici na světě, na našem území se chmel pěstuje více než 1.000 let. V první polovině 20. stol. jsme byli největším pěstitelem chmele. Český chmel je ve světovém pivovarnictví jednoznačným pojmem. Všeobecně je považován za surovinu nutnou pro výrobu špičkového piva a čeští zemědělci mají potřebné know-how i dobré technické vybavení pro pěstování. To vše dává předpoklady nejenom pro udržení pozice českého chmelařství ve světě.

Česká republika je největším producentem jemného aromatického chmele a zemí s největší plochou jedné odrůdy na světě. V rámci EU je ČR druhým největším producentem chmele za Německem.

V roce 2006 pokračovala reforma společné zemědělské politiky z důvodu zjednodušování evropské legislativy. V rámci komodity chmel byla přijata dvě nová nařízení. Nařízení Komise č. 1557/2006 ze dne 18. října 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady č. 1952/2005, pokud jde o evidenci smluv a sdělování údajů v odvětví chmele a nařízení Komise č. 1850/2006 ze dne 14. prosince 2006, kterým se stanoví pravidla pro vydávání ověřovacích listin původu pro chmel a chmelové výrobky.

V roce 2006 Česká republika v rámci SOT s chmelem využila jednotné platby na plochu a doplňkovou přímou platbu. V rámci plateb SAPS bylo vyplaceno v roce 2006 oprávněným žadatelům 2 517,80 Kč/ha, v rámci doplňkových plateb TOP UP pro komoditu chmel 6 302,80 Kč/ha. V rámci dotačního programu I.I. bylo vybudováno 67 ha kapkové závlahy na chmelnicích s příspěvkem MZe ČR 4,05 mil Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha). Pro rok 2006 byl notifikován a vyhlášen nový dotační titul 3.h) podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele. V rámci tohoto nového dotačního programu bylo vysázeno 198,8 ha o celkové finanční podpoře 9,2 mil Kč, tj. 15 Kč/ks uznané certifikované sadby ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“.

Nepříznivý vývoj počasí v roce 2006 způsobil nižší sklizeň oproti roku 2005 až o 30 % a rovněž nižší obsah alfa hořkých kyselin ve chmelových hlávkách o cca 30 i více %.

Nepříznivé klimatické podmínky roku 2006, zahrnující jarní záplavy, krupobití v květnu a červnu, a tropický průběh července, přinesly podprůměrnou sklizeň chmele. Průběh počasí v roce 2006 ve vegetaci nebyl pro růst a vývoj chmele zcela příznivý a to především z hlediska průběhu vysokých teplot a nerovnoměrného rozložení srážek. Hodnotíme-li průběh teplot v roce 2006, můžeme konstatovat, že první čtvrtletí bylo oproti dlouhodobému průměru chladnější. Jarní práce na chmelnicích bylo možné začít provádět až na sklonku měsíce března. V třetí dekádě května byla na Rakovnicku poškozena značná část chmelnic krupobitím ze 60 až 100 %, což se nepříznivě projevilo na dalším růstu chmelových porostů a následně na velmi nízké sklizni (v poškozených oblastech cca 0,2 - 0,4 t/ha). Vysoké teploty, především v třetí dekádě července, negativně ovlivnily celkovou tvorbu habitu chmelových keřů. Habitus keřů byl špičatého až kuželovitého tvaru s krátkými postranními odnožemi. Vysoké teploty měly rovněž nepříznivý vliv na tvorbu lupulinových žlázek a základů pro tvorbu alfa hořké kyseliny u tvořících se chmelových hlávek, což se pak negativně projevilo na jejím celkovém obsahu při sklizni. Vzhledem k nerovnoměrnému rozložení srážek v měsíci červnu a srpnu bylo nutné uplatňovat doplňkovou závlahu o velikosti 25 mm až 35 mm. Toto období s vysokými denními teplotami a nedostatkem srážek se negativním způsobem odrazilo především na fázi tvorby květu, následně tvorby chmelových hlávek i na jejich hmotnosti při sklizni.

V roce 2006 činila pěstitelská plocha podle údajů ÚKZÚZ 5 414 ha. Stále nejvíce zastoupenou odrůdou je Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2006 jím bylo osázeno 91,0 % (tj. 4 926 ha) celkové pěstitelské plochy. Hybridní odrůdy zaujímají relativně malý podíl v odrůdové skladbě českých chmelů, který činí celkem 9,0 % z celkové plochy (tj. 488 ha). Odrůdou Agnus bylo osázeno 51 ha, Bor 17 ha, Premiant 181 ha, Sládek 222 ha a odrůdou Magnum 7 ha. Z celkové pěstitelské plochy 5 414 ha činil

výsaz pouhých 109 ha, tj. o 65 ha více než v roce 2005. Ve srovnání s rokem 2005 klesla celková pěstitelská plocha o 4,5 % (tj. o 258 ha). Chmel podle ÚKZÚZ pěstuje v ČR 145 subjektů.

Stáří chmelových porostů dle údajů ÚKZÚZ se nachází v katastrofálním stavu. Celkově je již 45,2 % chmelnic starších 15ti let a z toho 35,2 % starších 20ti let. Chmelnice ve stáří do 5ti let jsou zastoupeny pouze 10,8 %, největší podíl těchto chmelnic je v Žatecké chmelařské oblasti. Oproti tomu nejstarší chmelnice jsou v Ústěcké (46,4 % z celkové plochy). K 30.4.2004 byl ukončen dotační titul na obnovu chmelnic. Tato skutečnost se projevila dramaticky v roce 2005 a 2006, kdy nové výsazy v roce 2005 představovaly méně než 1 % plochy a roce 2006 cca 2 % plochy. V roce 2006 byl zahájen nový národní dotační titul na nákup viruprosté certifikované sadby chmele, který by mohl zvýšit podíl výsazů v roce 2007 na cca 3 - 4 %.

V ČR se v roce 2006 podle ÚKZÚZ vyrobilo celkem 5 453,4 t chmele což odpovídá výnosu 1,01 t/ha. V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 3 645,5 t, tj. výnos 0,9 t/ha, v Ústěcké oblasti celkem 725,6 t, tj. 1,09 t/ha a v Tršické chmelařské oblasti celkem 1 082,3 t, tj. 1,54 t/ha. Oproti roku 2005 se jedná o celkový propad v produkci o 30,4 %, v porovnání s rokem 2004 jde o propad o 13,6 %. Vývoj klimatických podmínek roku 2006 negativně ovlivnil množství a kvalitu sklizně.

Velmi podprůměrný byl v roce 2006 obsah hořkých látek. Průměrný obsah alfa hořkých látek u odrůdy Žatecký poloraný červeňák dosáhl pouze hranice 2 %, když dlouhodobý průměr je cca. 3,4 %. Výrazně nižší obsah byl i u další ranné odrůdy Premiant, kde se obsah hořkých látek pohyboval okolo 6,5 % oproti průměrným 8 %. U pozdních odrůd, které zastupuje zejména odrůda Sládek se již obsah hořkých látek pohyboval okolo dlouhodobého průměru (odrůda Sládek - 6 %).

V roce 2006 došlo oproti předcházejícímu roku k snížení dovozu chmele ve všech kategoriích chmele a chmelových produktů. Dovoz surového lisovaného chmele v roce 2006 byl podle předběžných údajů realizován ve výši 519 t, tj. 57 % skutečnosti roku 2005. Surový chmel je do ČR dodáván převážně za účelem zpracování, zejména z Polska. Dovozy granulovaného chmele se v posledních letech snížily na minimum vlivem vyššího využití nových českých odrůd v tuzemských pivovarech. Dovoz granulovaného chmele v roce 2005 činil 221,6 t. V roce 2006 se objem dovozu chmelového extraktu snížil na 69,7 t.

Více než 80 % produkce sklizně 2006 bylo exportováno, a z tohoto důvodu byl vliv silného kurzu české koruny vůči EUR i USD velmi výrazný a značně snížil hodnotu vyvezeného chmele. Vývoz chmele v roce 2006 činil 4 442,1 t. V roce 2006 vzrostl vývoz granulovaného chmele z ČR o 10 % oproti roku 2005, výrazně se na druhé straně snížil vývoz hlávkového chmele. Nižší sklizeň roku 2006 se částečně odrazila na snížení celkového vývozu chmele v roce 2006. Za zvýšení vývozu granulovaného chmele je nutné zohlednit rekordní sklizeň roku 2005. Pokles vývozu hlávkového chmele ovlivnily především výsledky sklizně roku 2006, ale také skutečnost, že část chmelů, které se v minulých letech zpracovávala v zahraničí by zpracována v ČR. Téměř 2000 t chmelových výrobků odebraly v roce 2006 japonské pivovary. Největší výrobce piva na světě - Čína - odebral historicky největší objem českého chmele (237 t). V celní statistice se v roce 2006 objevily 4 nové země, které rozšířily celkový počet zemí, kam se český chmel vyváží na 67.

Podle předběžných výsledků dosáhlo v roce 2006 saldo zahraničního obchodu s chmelem a chmelovými produkty v hodnotovém vyjádření 697 mil. Kč tj. ve srovnání s rokem 2005 zvýšení kladného salda o 10,4 mil. Kč vlivem vyššího výnosu v roce 2005.

Dle údajů ČSÚ pro rok 2006 je průměrná roční cena zemědělských výrobců sušeného chmele 129 337 Kč/t. Meziroční index 06/05 tak činí 1,07. V rámci systému povinné registrace smluv bylo pro rok 2007 zaregistrováno 4 640,1 t chmele (bez rozlišení odrůd a oblastí). Průměrná cena dle registrace pro rok 2007 je 133 579,7 Kč/ t suchého chmele. Pro sklizeň 2008 je smluvně zajištěno dle registrace 3 287,4 t chmele.

Základními faktory vývoje ekonomiky jsou náklady na pěstování chmele a cena chmele. Oba tyto faktory se od poloviny devadesátých let vyvíjejí pro české pěstitelé negativně. Rozhodující vstupy do pěstování chmele (nafta, LTO, mzdy, hnojiva, drátek, ochrana atd.) stále rostou zatímco cena chmele po

jejím dramatickém poklesu v polovině devadesátých let již 10 let více méně stagnuje. Nejvýznamnějším faktorem u ceny je dlouhodobé posilování české měny vůči euru i dolaru.

Chmelařství má v českých zemích tisíciletou tradici. ČR má potřebné zázemí ve formě chmelařského výzkumu, moderního zpracování chmele, skladovacích kapacit i výrobě zařízení pro pěstování chmele. Pěstitelé chmele mají dlouholeté zkušenosti a know-how. Pěstování chmele v několika posledních letech ale postihuje nepříznivý vývoj na devizovém trhu, který negativně ovlivňuje rentabilitu pěstování a stále vzrůstající trend materiálových a mzdových nákladů ovlivňuje rozhodování chmelařů, kteří se musejí ubírat směrem úspor a zvyšováním produkce na jednotku plochy. I přes to, se České republiky jako prvnímu státu povedlo zaregistrovat zeměpisnou ochrannou známku Evropské unie - chráněné označení původu „ŽATECKÝ CHMEL“. Chráněné označení nemá žádný vliv na průběh certifikace chmele a označování chmele, ale mělo by však být další podporou propagace chmele a i jednou z dalších cest v ochraně proti zneužívání jména Žatecký chmel.

Réva vinná, víno

Produkce révy vinné a vína

Z hlediska přezimování révy vinné se jednalo o nejkritičtější zimu během posledních let. Zimní mrazy způsobily v průměru 30 % vymrznutí oček révy vinné. Dlouhá zima končí až v polovině dubna zpozdi-la rašení révy vinné až na konec dubna. Kvetení révy proběhlo v optimálním termínu, srpen pak přinesl poměrně chladné a mírně deštivé počasí, které zajistilo normální průběh sklizně od poloviny září. Teplý podzim způsobil dosažení nadprůměrných cukernatostí, ale podprůměrných výnosů. Suché počasí na konci vegetace napomohlo dozrávání hroznů a nebyl zaznamenán významný problém s plísní šedou.

Podle výsledků registrace ÚKZÚZ činí plocha vinic, představující **současný produkční potenciál ČR, 19 646,73 ha**, přičemž osázených ploch je celkem 18 395,27 ha. Ostatní plochy představují vykloučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu.

Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2006 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala tyto nejčastěji pěstované odrůdy: Müller Thurgau (2 001,18 ha), Veltlínské zelené (1 898,1 ha), Ryzlink vlašský (1 428 ha) a Ryzlink rýnský (1 374,8 ha) z bílých odrůd, Svatovavřínecké (1 596,6 ha), Frankovku (1 309,5 ha), Zweigeltrebe (878,1 ha) a Rulandské modré (721,3 ha) z modrých odrůd.

Vinohradnictví a vinařství je provozováno též v podmínkách regulovaného hospodaření: v systému ekologického hospodaření je zařazeno 20 ha vinic (4 podniky). V systému integrované produkce hroznů a vína se hospodaří na 6 000 ha (134 podniků). Od roku 2004 se výměra vinic zařazených do integrované produkce zvětšila o 162 ha.

Během sklizně ve vinařském roce 2005/2006 bylo sklizeno celkem 57 635 tun hroznů při výnose 3,71 t/ha. Co do objemu i výnosu byla sklizeň nižší než sklizeň v předchozím vinařském roce 2004/2005, kdy sklizeň činila 62 597 tun při výnose 4,39 t/ha. Průměrná cukernatost hroznů se pohybovala kolem 21,2°NM. V roce 2006 **bylo vyrobeno 438 tis. hl vína**, z toho 290 tis. hl bílého a 148 tis. hl červeného vína.

Vývoj ploch a sklizní vinných hroznů v letech 1995 - 2006 v ČR						
Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Plocha (ha)	11 317	10 794	11 825	12 967	14 247	15 519
Sklizeň (t)	68 346	56 682	67 412	69 733	62 597	57 635
Výnos (t/ha)	6,04	5,25	5,70	5,38	4,39	3,71

Pramen: ČSÚ

Vývoj produkce a užití vína uvádí následující tabulka.

Bilance vína ve vinařských letech (tis. hl)

Vinařský rok	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006*
Počáteční zásoba	495	566	441	380	502
Produkce	545	495	560	570	438
z toho: bílé víno	395	340	380	376	290
červené víno	150	155	185	194	148
Dovoz	1 045	995	1 006	1 278	1 356
Celková nabídka	2 090	2 056	1 907	2 234	2 296
Spotřeba vína	1 499	1 590	1 600	1 650	1 700
Vývoz suroviny	20	25	22	31	40
Konečná zásoba	566	441	386	553	556

Pramen: SV ČR,

* odhad MZe

Spotřeba hroznů i vína má od počátků sledování trvale vzrůstající trend; v roce 2003 dosáhla spotřeba stolních hroznů 3,3 kg na osobu a u vína na 16,3 l na osobu za rok, v roce 2005 byla spotřeba stolních hroznů už 4,1 kg na osobu a u vína to bylo 16,8 l na osobu za rok. Kvalifikovaný odhad na rok 2006 předpokládá spotřebu 17 l vína na obyvatele, spotřeba stolních hroznů nebyla zveřejněna.

Vývoj roční spotřeby stolních hroznů a vína

Produkt/Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Stolní hrozny (kg/obyv.)	2,9	3,1	3,3	3,5	4,1
Vína celkem (l/obyv.)	16,2	16,2	16,3	16,5	16,8

Pramen: ČSÚ

Dle zjišťování Svazu vinařů ČR se průměrná cena placená zemědělským výrobcům pohybovala ve výši 12,10 Kč/kg hroznů. Dle SZIF byla v roce 2006 průměrná jednotková cena vyplacená za dovezené víno 19,70 Kč/l (celkový objem dovezeného vína tvořil 43 % bílých, 54 % červených vín). Vývoz vína se uskutečnil za průměrnou jednotkovou cenu 42,20 Kč/l (z celkového objemu 45 930 hl vyvezeného vína bylo 42 % bílých, 46 % červených a 10,6 % šumivých).

O vinařském roce 2005/2006 lze konstatovat, že v něm došlo k dalšímu zvýšení dovozu produktů vinařství. Celkový dovoz vín se **zvýšil oproti vinařskému roku 2004/2005 o 2,7 % na celkových cca 1 320 tis. hl, což činilo cca 2 380 mil. Kč.** Zvýšil se dovoz jak vín v obalech do 2 l, tak vína v obalech nad 2 l. Snížil se dovoz šumivých vín, ale vzrostl objem dovozu perlivých vín. Vzrostl též dovoz vermutů o 46,2 % na 65,1 tis. hl v porovnání k předchozímu období.

Šumivá vína se nejvíce dovážela z Francie (**4 839 hl**), Německa a Itálie, vína v obalech do 2 l ze Španělska (150 113 hl), Itálie a Maďarska, vína v obalech nad 2 l z Itálie (417 603 hl), Maďarska a Slovenska, vermuty z Německa (**39 425 hl**), Itálie a Španělska.

Ve sledovaném vinařském roce 2005/2006 se snížil objem **vývozu vín** o cca 27,3 % a také **vývoz vermutů** poklesl o cca 53,9 %.

Dovoz moštových hroznů klesl oproti vinařskému roku 2005/2006 o více jak 50 %, moštové hrozny se dovážely především z Maďarska (2 705 tun), Slovenska (1 042 tun) a Itálie (618 tun).

Podpory do vinohradnictví a vinařství

Na základě splnění podmínek nařízení vlády č. 245/2004 Sb. a č. 119/2005 Sb. je možné požádat o podporu z evropských zdrojů. V roce 2006 bylo v rámci podpůrných programů (zavlažování vinic, ozdravování polních a speciálních plodin, pořádání odborných seminářů, podpora působení Svazu vinařů ČR v AREV) vyplaceno téměř 25 mil. Kč. V sektoru integrované produkce je předpokládána výše

dotace pro rok 2006 79,4 mil. Kč a v sektoru ekologického zemědělství je výše předpokládaných dotací 288,7 tis. Kč.

Situace v EU a světě

Roční produkce vína ve světě činí přibližně 260 mil hl. Tradičně největší podíl na tom má Evropa, i když každým desetiletím ztrácí pozici. V současnosti produkuje přibližně 70 % vína světa. Na druhém místě se stoupajícím podílem jsou oba americké kontinenty.

Výrazný nárůst zažívá i třetí v pořadí - Asie, zvláště díky expandující Číně. Od roku 2001 je členem WTO a má ambice stát se vedoucím státem ve světě vína. Čína je spotřebou a produkcí vína stejně jako plochou vinic, 6. největší zemí světa. Čína je zajímavým objektem EU pro budoucí export vína. Na dovozu vína se z 90 % podílí víno sudové, zatímco lahvové jen 10 %.

Významným světovým producentem vína se stává i Austrálie. Meziročně se zvýšila plocha vinic o 18 % na 130 tis ha.

K velmi dynamickým trhům s vínem patří také Indie, kde se celkový objem roční spotřeby vína za poslední 10 let zvýšil 2,6x a meziročně o 22 %.

Evropské víno je produkováno za přísnějších enologických pravidel než jsou pravidla obecně platná ve světě. Přibližně 92 % vína EU produkuje 5 států EU a to: Francie, Itálie, Španělsko, Německo a Portugalsko. Nové členské státy: Česko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko a Kypr produkují necelé 4 % vína EU.

Největší problémy na trhu způsobuje stolní víno, konkrétně stolní víno bez zeměpisného označení. To znamená, že se produkuje víno jakostní, případně víno ještě vyšší kategorie a pak víno stolní. U stolního vína vznikají problémy právě s tou částí, která nemůže být z různých důvodů označena jako víno stolní se zeměpisným označením (v ČR zemské víno).

Ve spotřebě vína v EU obecně platí, že v tradičních vinařských zemích s vysokou spotřebou vína se tato snižuje a naopak spotřeba narůstá v méně známých vinařských zemích, za posledních 25 let se 4x zvýšila v Irsku, 3x v Norsku, 2x v Dánsku, Finsku, Holandsku a Anglii.

Postavení ČR v EU z hlediska vína:			
Ukazatel	EU	ČR	% (ČR/EU)
Obyvatelstvo (mil.)	450	10,3	2,3
Plocha vinic (tis. ha)	3 650	19	0,5
Produkce vína (mil. hl)	180	0,6	0,3
Spotřeba vína (mil. hl)	140	1,7	1,2
Spotřeba vína na osobu (l)	34	16,5	50

Pramen: MZe

21.6.2006 byl oficiálně představen návrh reformy Společné organizace trhu s vínem. Současný společný trh s vínem se potýká s nadprodukcí, která se odhaduje na cca 15 %. Současná SOT se to snaží řešit tzv. tržními opatřeními - výrobce stolního vína může nechat až 25 % své produkce zdestilovat a získat na podporu. Výjimečně může být nad tento rámec schválena tzv. nouzová destilace. V posledních letech se ale z výjimek stalo pravidlo a destilovaná jsou často i jakostní vína. Tím nejsou výrobci motivováni zvyšovat kvalitu svých výrobků, hledat pro ně odbyt nebo výrobu omezovat. Tato dosavadní opatření se ukázala být neúčinná, proto je Komise navrhuje zrušit. Z ušetřených prostředků Komise navrhuje vynaložit 2,4 mil. EUR na vykloučení 400 tis. ha vinic. Návrh dále předpokládá přesun části rozpočtu do tzv. národních obálků, členské státy budou tedy moci upřednostnit ta opatření, která jim přinesou největší užitek. Také by mělo být možno uvádět název odrůdy i ročník i na etiketách obyčejných stolních vín. Tyto uvedené návrhy však zcela jistě projdou výraznými změnami, ale je z nich patrné, že zmiňovaná reforma je nutná.

Důležitá rozhodnutí ŘV pro víno / změny SOT s vínem:

V návaznosti na novelu NR 1493/1999, kterou bylo na seznam povolených enologických postupů zaneseno užití kousků dubového dřeva při výrobě vína, byly v říjnu 2006 novelizovány prováděcí předpisy a tento enologický postup je tak možno od vinařského roku 2006/2007 používat. Zároveň došlo k ustavení pravidel pro označování vín, která byla vyrobena v nádobách ze dřeva.

Byla schválena nouzová destilace celkem 4,57 mil. hl stolního a 2,215 mil. hl jakostního vína ve Francii, Itálii, Řecku, Španělsku a Portugalsku.

Vzhledem k převisu poptávky nad skutečnými možnostmi byla o 10 % snížena výše vývozních náhrad pro víno.

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

Pěstování léčivých, aromatických a kořeninových rostlin (LAKR) zaznamenalo dle údajů ČSÚ v roce 2006 pokračující trend útlumu. Sklizňové plochy léčivých rostlin klesly o 24,4 % na 2 429 ha, aromatických a kořeninových rostlin o 33,3 % na plochu 3 429 ha. Celkem byly tedy LAKR v roce 2006 pěstovány na 5 858 ha s produkcí 4 727 t. Oproti předcházejícímu roku bylo ve stejném období dosaženo vyššího průměrného hektarového výnosu - 0,81 t/ha.

Dle sdružení PELERO však mohou být údaje ČSÚ o pěstebních plochách poznamenány nepřesným výkladem a následnou možnou duplicitou některých údajů uvedených respondenty šetření ČSÚ. Nevystihují tak skutečný rozsah pěstování LAKR v ČR. Vlastní šetření sdružení PELERO dokazuje, že skutečný rozsah pěstování LAKR dosahuje pouze částečně úroveň hodnot ČSÚ.

Vývoj ploch produkce léčivých, aromatických a kořeninových rostlin v ČR

Rok	Léčivé rostliny			Kořeninové a aromatické rostliny		
	Sklizňová plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)	Sklizňová plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)
1996	5 306	3 636	0,69	10 483	7 314	0,70
1997	6 127	3 570	0,58	7 018	5 663	0,81
1998	6 362	5 282	0,83	3 315	2 039	0,62
1999	950	578	0,61	2 557	1 565	0,61
2000	2 201	2 118	0,96	4 818	2 440	0,51
2001	1 500	974	0,65	4 871	3 292	0,68
2002	2 841	2 086	0,73	5 118	3 709	0,72
2003	5 162	3 003	0,58	6 259	4 286	0,68
2004	5 595	5 257	0,94	6 153	2 546	0,40
2005	3 211	2 596	0,84	5 144	3 245	0,63
2006	2 429	1 963	0,81	3 429	2 764	0,81

Pramen: ČSÚ

Významné postavení v ČR zauímají stále velkoplošně pěstované léčivé a kořeninové rostliny, mezi něž patří především kmín a ostropestřec. Kmín v posledních letech pěstován na rozloze mezi 2 100-2 500 ha s průměrným výnosem okolo 0,9 t/ha, v důsledku změny odbytových možností souvisejících především se vstupem ČR do EU je zaznamenán pokles pěstebních ploch. Ostropestřec se v posledních letech pěstoval na přibližně 2 500 ha s výnosem 0,68 t/ha, vzhledem ke změnám u zpracovatele ostropestřece lze pro rok 2006 předpokládat mírné omezení jeho pěstování. V širším pojetí LAKR patří mezi velkoplošně pěstované také makovina, která je pro farmaceutické účely v ČR produkována zhruba ze 14 000 ha s výnosem okolo 0,35 t/ha. Námel je v posledních letech očkovan na žito na výměře cca 1 500 ha s výnosem 0,9 t/ha. Z maloplošně pěstovaných LAKR patří mezi nejvýznamnější tradičně heřmánek, máta, meduňka a jitrocel.

Pouze menší část LAKR je zpracována jako čajovina, větší podíl je pak určen na trh či především pro průmyslové zpracování. V posledních letech je každoročně průmyslově zpracováno průměrně 2 750 t LAKR, z toho průměrně 930 t ve farmaceutickém a 630 t v potravinářském průmyslu. Stále významnější je také výroba extraktů z LAKR. Výkupní ceny (ceny zemědělských výrobců) jednotlivých druhů LAKR jsou stále určovány v závislosti na poptávce na trhu, kvalitou i množstvím domácí produkce, objemy dovozů apod., a v posledních letech stagnují.

Bilance zahraničního obchodu rostlinami skupiny LAKR dosahuje v dlouhodobém horizontu stále negativních hodnot, v roce 2006 došlo k prohloubení schodku zahraničního včetně vnitrounijního obchodu LAKR dle předběžných údajů celní statistiky o dalších téměř 19 % na hodnotu 238 mil. Kč.

Tradiční dovozové komodity - koření bylo v roce 2006 dovezeno celkem 5 634 t v hodnotě 373 mil. Kč, a to především ze Španělska (27 %), Vietnamu a Německa. Z ČR bylo za stejné období vyvezeno 1 633 t koření v hodnotě 83 mil. Kč. Vývoz nejvýznamnějšího českého koření - kmínu v roce 2005 na rozdíl od předcházejícího roku mírně vzrostl - z ČR bylo vyvezeno 910 t, tradičními odběrateli českého kmínu jsou Slovensko a Německo.

V roce 2006 poklesl dovoz komodity léčivé rostliny a části rostlin na 2 336 t, stejný trend vykázal i vývoz této komodity - v roce 2006 bylo vyvezeno 2 666 t. Nejvýznamnější komoditou je stále makovina, která v roce 2006 představovala 82,9 % celkového vývozu léčivých rostlin z ČR.

Skupina rostlinné šťávy a výtažky i v roce 2006 dosáhla kladné bilance zahraničního obchodu, v tomto období bylo do ČR dovezeno 2 502 t rostlinných šťáv a výtažků v hodnotě 420 mil. Kč a vyvezeno 2 837 t v hodnotě 582 mil. Kč. Hlavními dodavateli do ČR byly ve stejném období Německo a Mexiko, produkty z ČR pak směřovaly především na Ukrajinu a do Německa.

Odborné svazy sektoru jsou reprezentovány sdružením pěstitelů a zpracovatelů LAKR *PELERO CZ* o.s.

Květiny a okrasné rostliny

Podíl českého květinářství a školkařství (ovocného i okrasného) na české zemědělské produkci v období posledních let vzrůstá, v roce 2006 dle předběžných dat ČSÚ vzrostla souhrnná produkce těchto tří zahradnických odvětví v ČR téměř oproti roku 2005 o 11 % a zvýšil se i její podíl na celkové tuzemské zemědělské produkci z 2,3 % v roce 2005 na 2,9 % v roce 2006.

Od dubna 2004 podléhaly živé rostliny základní sazbě (19 %) daně z přidané hodnoty (mimo výjimky pro zboží s kódem KN 0602 2090 od data 10. 11. 2005). Tato skutečnost se promítla v letech 2004 i 2005 na růstu cen především živých rostlin a ovlivnila možnosti jejich prodeje. 15.7.2006 však vstoupila v platnost změna zákona o dani z přidané hodnoty, kterou byla celá kapitola 06 KN převedena zpět do skupiny zboží podléhající snížené sazbě DPH.

Bilance zahraničního obchodu produkty květinářství a školkařství, včetně vnitrounijního obchodu, byla stejně jako v předcházejících letech i v roce 2006 výrazně pasivní s trendem nedostatečné tuzemské produkce na pokrytí spotřeby květin a živých rostlin v ČR. Pozitivní skutečností je stálý meziroční růst vývozu tuzemských produktů.

Tuzemská květinářská produkce vykazuje v posledních letech rostoucí trend především v pěstování hrnkových a záhonových rostlin, odklon je patrný v pěstování čerstvých řezaných květin a zeleně. V roce 2005 dosáhla produkce květinářství hodnoty 1,58 mld. Kč, což znamená nárůst o 5,4 % oproti předcházejícímu roku. Na rozdíl od většiny zemí EU vykazuje v ČR růst také spotřeba květin, která byla kryta českými produkty z 49 %. V roce 2005 spotřeba květin narostla o 6 % oproti předcházejícímu roku na hodnotu 8,1 mld. Kč ve spotřebitelských cenách. Největší podíl na tuzemské květinářské produkci zaujímal v roce 2005 již tradičně pěstování květin záhonových (43,5 %) a hrnkových (42,8 %), jejichž produkce se v posledních letech v souladu s trendem zvyšuje. V roce 2005 pokračoval odklon od produkce čerstvých řezaných květin (pokles z 8,0 % na 7,3 %) a čerstvé řezané zeleně (pokles z 3,1 % na 2,7 %). V roce 2005 poklesla produkce sušených květin (1,4 % podíl na pro-

dukci) a cibulovin (0,35 % podíl) a naopak vyrostla produkce osiv květin (1,9 % podíl). Výměry pěstebních ploch květinářství v posledních letech stagnují, dle odhadu Svazu květinářů a floristů ČR se květiny stále pěstují na 126 ha krytých ploch a 89 ha volné půdy.

Bilance zahraničního obchodu ČR květinářskými produkty je výrazně pasivní s prohlubujícím se schodkem. V roce 2006 Česká republika dovezla květinářské produkty v hodnotě téměř 1,9 mld. Kč, největší podíl představovaly čerstvé řezané květiny ostatní, čerstvé řezané růže a pokojové rostliny okrasné květem a okrasné listem. Hlavní dodavatelskou zemí květinářských produktů bylo v roce 2006 Nizozemsko, dále pak Německo a Kolumbie. Za stejné období byly z ČR vyvezeny květinářské produkty v hodnotě 219,4 mil. Kč. Nejsilnějšími vývozními artikly byla v roce 2005 sušená a upravovaná zeleň, venkovní jednoleté rostliny a ostatní řezané květiny, které směřovaly především do Německa (37,8 %), Ruska (32,9 %) a na Slovensko (21,7 %).

Tuzemská produkce okrasných rostlin a dřevin dosahuje v posledních letech dle šetření Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví celkové hodnoty přibližně 0,7 mld. Kč. Charakteristický je pro okrasné školkařství mírný meziroční růst produkce, shodný trend má také spotřeba živých okrasných rostlin v ČR. Česká produkce pokrývá spotřebu živých okrasných rostlin více než ze 65 %. Okrasné rostliny a dřeviny byly v roce v ČR v poslední době pěstovány celkem na přibližně 925 ha, z toho na cca 200 ha kontejneroven (ploch pro pěstování v kontejnerech). Největší podíl ve skupině školkařských produktů mají výpěstky v kontejnerech, roste podíl produkovaných výpěstků domácích druhů určených pro programy obnovy a údržby krajiny.

Dovoz školkařský výpěstků okrasných rostlin nezaznamenal v roce 2006 obdobný nárůst jako v předcházejících letech, do ČR byly dovezeny výpěstky v obdobné hodnotě jako v roce 2005, tj. 464,1 mil. Kč. Na rozdíl od předcházejících let bylo hlavním dodavatelem Nizozemsko (s 49% podílem na objemu dovezených okrasných rostlin), dále pak Německo (24% podíl) a Itálie (9% podíl). Vývoz z ČR si i v roce 2006 udržel stoupající trend a vzrostl 9,7 % a dosáhl objemu 102,6 mil. Kč. Výpěstky z ČR směřovaly především na Slovensko (53 % z celkového objemu vyvezených okrasných rostlin), do Ruska (16 %) a Rakouska (11 %). Vyváženy byly tradičně nejvíce stromy, keře a víceleté rostliny.

Bilance květinářství a okrasného školkařství v ČR (mil. Kč)

Ukazatel (mil. Kč)	Květinářství				Okrasné školkařství			
	2004	2005	2006	Index 2005/2006	2004	2005	2006	Index 2005/2006
Výroba	1 495	1 576	1 647	104,50	780 ^{1) 2)}	780 ^{1) 2)}	- 2)	- 2)
Dovoz	1 707	1 859	1 883	101,29	463	464	464	100,00
Vývoz	190	244	219	89,75	65	93	102	109,68

Pramen: Celní statistika, odhad Svazu květinářů a floristů ČR., šetření VÚKOZ

Poznámky: 1) Jedná se o kvalifikované odhady

2) Výroba okrasného školkařství = včetně kvalifikovaného dopočtu; Údaje 2006 nejsou k dispozici

Produkce českého ovocného školkařství je Školkařským svazem odhadována pro rok 2005 na celkem 176 mil Kč a v roce 2006 na 169 mil Kč v cenách zemědělských výrobců (bez DPH). Ovocné školkařské výpěstky se v současné době v ČR pěstují na ploše přibližně 452 ha. V roce 2005 bylo dle statistiky ÚKZÚZ uznáno k expedici celkem 2,06 mil kusů výpěstků tzv. velkého ovoce a dalších cca 12,42 mil kusů výpěstků drobného ovoce, v roce 2006 dle předběžného odhadu přibližně 2 mil kusů výpěstků tzv. velkého ovoce a dalších cca 10,09 mil kusů výpěstků drobného ovoce. V posledních letech se zvyšuje produkce stromků hrušní (v roce 2006 až 90 % nárůst), třešní, slivoní, meruněk a broskvoní a sazenic maliníku a jahodníku, naopak klesající tendenci má produkce stromků višní, angreštu a sazenic rybízu. Zima 2005/2006 byla charakteristická vysokým výskytem hrabošů, vlivem vysoké sněhové pokrývky, který dle statistického zjišťování Školkařského svazu OU ČR způsobil u členů svazu škody na přibližně 400 tis. výpěstcích v hodnotě bezmála 12 mil Kč.

V roce 2006 dosahovala bilance zahraničního, včetně vnitrounitního, obchodu ovocnými školkařskými výpěstky dle předběžných výsledků celní stále výrazně záporných hodnot. V tomto období byly do ČR dovezeny školkařské výpěstky ovocných druhů v hodnotě 34 mil. Kč především ze Slovenska (20 %), Nizozemska (18 %), Polska a Německa. Z ČR bylo v roce 2006 vyvezeno o téměř 25 % více ovocných výpěstků oproti roku 2005, a to celkem v hodnotě 12,5 mil. Kč. Tuzemské produkty pak ve stejném období směřovaly především do Rakouska (26 %), na Slovensko (25 %), do Francie a Nizozemska.

Odbyt produktů okrasného zahradnictví zabezpečují odbytové organizace CZ-FLORA, *odbytové družstvo a CZ VITA PLANT, odbytové družstvo*. Odborné svazy sektoru reprezentují *Svaz květinářů a floristů ČR a Svaz školkařů ČR*.

Odbyt školkařských produktů ovocných druhů oblasti zabezpečuje odbytová organizace CZ VITA PLANT, *odbytové družstvo*. Odborné svazy sektoru jsou reprezentovány *Školkařským svazem při Ovocnářské Unii ČR*.

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Výrobní faktory ŽV

Plemenářská práce a evidence zvířat

Pravidla pro plemenářskou práci a evidenci hospodářských zvířat jsou stanovena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Jak je naznačeno v názvu zákona, jedná se především o oblast šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, o stanovení způsobu uznávání chovatelských sdružení, chovatelských podniků, způsobu udělování souhlasu k výkonu některých činností (např. kontrola užitkovosti, provádění inseminace). Vedle způsobu provádění šlechtitelských opatření zákon vymezuje i pravidla pro označování a evidenci hospodářských zvířat.

Koncem roku 2004 a v průběhu roku 2005 byla připravována novela tohoto zákona tak, aby odpovídala právním předpisům Evropského Společenství. Novela nabyla účinnosti 14. dubna 2006.

S novelizací plemenářského zákona byla nahrazena i příslušná prováděcí vyhláška č. 471/2000 Sb, která nabyla účinnosti 1. října 2006, pod číslem 448/2006 Sb. Tato vyhláška upravuje náležitosti žádosti o udělení souhlasu k výkonu některých odborných činností, o uznání chovatelského sdružení a chovatelského podniku prasat. Dále stanovuje požadavky na obsah řádu plemenné knihy, plemenářské evidence drůbeže, plemenných ryb a včel, požadavky na obsah potvrzení o původu a obsah osvědčení o ověření původu nebo stanovení genetického typu. Vyhláška také uvádí podrobnosti vedení ústředního registru plemeníků, rozvádí způsob vedení evidence inseminačními techniky, inseminačními stanicemi a středisky pro přenos embryí.

Dne 1. října 2006 také nabyla účinnosti nová vyhláška č. 447/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství,

Další prováděcí vyhláškou plemenářského zákona je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, která nabyla platnosti a účinnosti dnem 1. dubna 2004. V roce 2006 začala práce na novele této vyhlášky. Cílem navrhované vyhlášky je transponovat do českého právního řádu předpisy ES, které nabývaly platnosti od doby účinnosti vyhlášky, a zajistit tak plnou slučitelnost českých právních předpisů s právem ES.

Vedením ústřední evidence hospodářských zvířat na období roku 2006 byla pověřena na základě veřejné zakázky podle plemenářského zákona Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Tato pověřená osoba, shromažďuje a zpracovává údaje v informačním systému ústřední evidence, vede průkaznou evidenci o pohybech zvířat, o přidělování identifikačních čísel a identifikačních prostředků a jejich duplikátů.

Správná funkčnost systému označování a evidence hospodářských zvířat je stále důsledněji sledována Evropskou Komisí. Důvodem jejího zavádění je nutnost vysledování původu a přemísťování zvířat vzhledem k nákazové situaci.

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí byla zjištěna v roce 2005 na úrovni 3 152 190 tun, což značí navýšení oproti roku 2004 o 8 445 t (o 0,3 %). Nejvíce krmných směsí se vyrábí pro prasata, dále pak pro drůbež, skot, domácí zvířata a nejméně pro ostatní „nedomácí zvířata“. U krmných směsí pro prasata byl vzhledem k roku 2004 v roce 2005 zaznamenán pokles o 102 540 t (7,6 %). Snížení výroby oproti roku 2004 bylo také u drůbeže a to o 101 377 t (9,4 %). U krmných směsí pro skot bylo zaregistrováno zvýšení oproti roku 2004 o 37 647 t (7,2 %). Pokles výroby vzhledem k roku 2004 byl u ostatních „nedomácích“ zvířat, v absolutním vyčíslení o 5 202 t, což je relativní snížení o 5,4 %. Krmných směsí pro domácí zvířata, které vykazují prudké navýšení výroby, se vyrobilo o 179 917 t (174,2 %) více než v roce 2004.

Produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele pak výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu u všech druhů zvířat. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci je u krmných směsí pro prasata 18,9 %, u drůbeže 12,9 %, u skotu 15,8 %, u ostatních zvířat pak 0,7 %.

Výroba krmných směsí v ČR dle jednotlivých druhů zvířat						(tun)
Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Prasata celkem	1 423 397	1 507 683	1 416 712	1 474 804	1 344 610	1 242 070
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 192 592	1 265 195	1 211 060	1 265 392	1 139 937	1 006 920
Určené pro vlastní spotřebu	230 805	242 488	205 652	209 412	204 673	235 150
Drůbež celkem	1 013 784	1 095 888	1 084 979	1 038 127	1 078 007	976 630
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	930 508	1 005 388	980 637	941 859	945 988	850 320
Určeno pro vlastní spotřebu	83 276	90 500	104 342	96 268	132 019	126 320
Skot celkem	568 573	611 808	498 524	498 142	521 643	559 290
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	486 900	519 957	428 401	420 620	442 105	471 130
Určeno pro vlastní spotřebu	81 673	91 851	70 123	77 522	79 538	88 160
Ostatní zvířata celkem	126 442	132 097	103 045	126 877	96 232	91 030
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	125 626	131 098	102 545	106 171	95 100	90 390
Určené pro vlastní spotřebu	0,816	0,999	0,500	20,706	1,132	0,630
Celkem krmné směsi	3 132,196	3 347,476	3 103,260	3 137,950	3 040,492	2 869,020

Pramen: MZe ČR - kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Poznámka: Položka "ostatní zvířata celkem" obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata

Druh krmné směsi	Skutečná výroba krmných směsí v tunách					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Psi a kočky	64 097	89 545	93 161	115 670	98 347	271 980
Ptactvo	1 391	1 434	2 036	3 353	1 799	1 450
Ostatní	3 824	4 830	12 351	1 752	3 107	9 750
Celkem	69 312	95 810	107 548	120 775	103 253	283 170

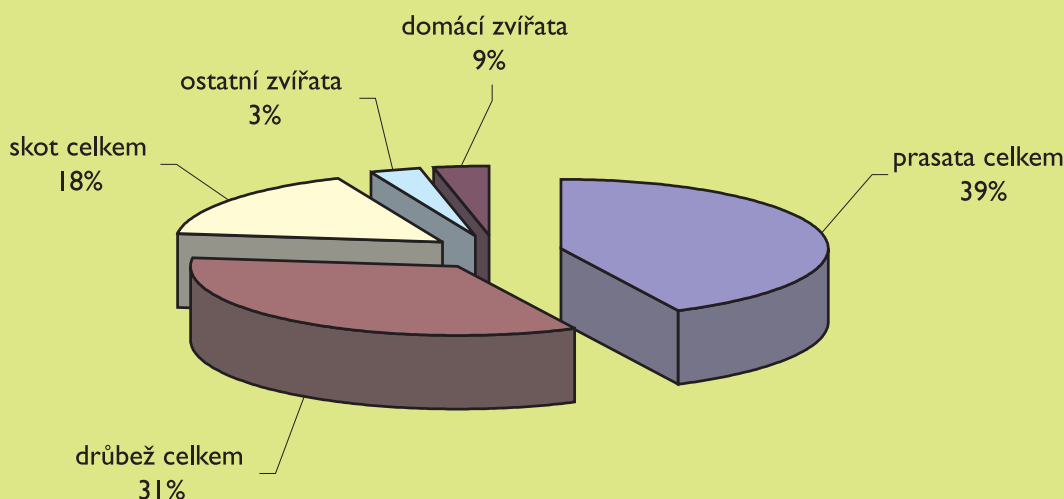
Pramen: MZe ČR - kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR

Druh krmné směsi	Výroba krmných směsí v tunách					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	3 132 196	3 347 476	3 103 260	3 137 950	3 040 492	2 869 020
Krmné směsi pro domácí zvířata	69 312	95 810	107 548	120 775	103 253	283 170
Celkem	3 201 508	3 443 286	3 210 808	3 258 725	3 143 745	3 152 190

Pramen: MZe ČR - kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Struktura výroby krmných směsí v roce 2005

Pramen: MZe ČR - odbor financování SZP, veřejné podpory a statistiky

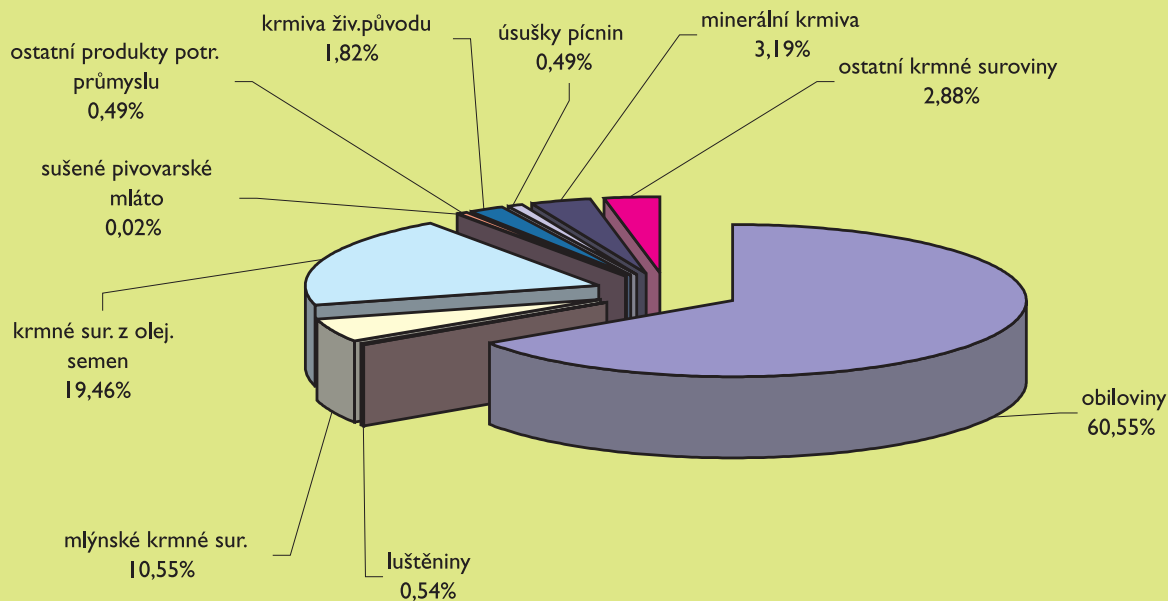
Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

Kvalifikovaný odhad spotřeby krmných surovin byl zjištěn v roce 2005 na úrovni 3 063 060 t, v roce 2004 to bylo 3 136 253 t, tedy meziroční pokles o 2,3 %. Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly obiloviny, zhruba 60,55 % z krmných surovin. Obiloviny byly v roce 2005 tvořeny z 53,62 % pšenicí, 24,74 % ječmenem, 2,46 % ovsem, 4,83 % žitem a tritikale, 14,01 % kukuřicí a 0,34 % ostatními obilovinami. U obilovin byl oproti roku 2004 zaznamenán pokles o 198 410 t (9,7 %), z toho například u pšenice bylo ale navýšení o 14 241 t (1,5 %) a u kukuřice pokles činil 48 857 t (15,8 %). Velký pokles oproti roku 2004 byl pak sledován také u ječmene a to o 180 363 t (28,2 %). U mlýnských krmných surovin bylo zjištěno navýšení o 166 126 t (105,8 %). U krmných surovin z olejnatých semen bylo zjištěno snížení o 8 605 t (1,4 %). Krmných surovin živočišného původu se spotřebovalo v roce 2005 o 8 547 t (13,3 %) méně než v roce 2004. U minerálních krmiv bylo snížení o 13 284 t (12,0 %). U ostatních krmných surovin bylo zaznamenáno také snížení o 5 104 t (5,5 %).

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí						
Druhy krmné suroviny	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Obiloviny	2 095 156	2 218 679	2 141 432	2 137 305	2 053 213	1 854 785
pšenice	1 217 187	1 377 516	1 328 528	1 118 116	980 329	994 566
ječmen	559 960	507 716	470 011	545 924	639 273	458 905
oves	48 982	37 863	27 449	41 632	57 954	45 702
žito a tritikale	48 008	49 371	60 012	83 937	60 930	89 608
kukuřice	214 121	238 578	243 559	335 210	308 637	259 781
ostatní	6 898	7 635	11 873	12 486	6 090	6 233
Luštěniny	19 044	17 630	19 141	21 243	14 553	16 457
Mlýnské krmné suroviny	192 877	231 203	178 258	173 445	157 074	323 201
krmná mouka	32 252	41 145	31 066	42 627	44 034	204 939
otruby	157 135	185 433	138 171	124 188	109 535	97 219
ostatní	3 489	4 625	9 021	6 630	3 505	21 043
Krmné suroviny z olej. semen	509 300	577 817	561 910	572 876	604 585	595 984
sojový extrahovaný šrot	360 440	414 673	420 765	426 303	460 643	458 240
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	117 120	129 941	110 446	110 725	99 847	99 442
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	18 708	19 001	9 968	13 104	19 332	13 833
ostatní	13 032	14 201	20 731	22 744	24 763	24 469
Sušené pivovarské mláto	1 295	3 274	1 192	1 240	1 766	666
Ostatní produkty potr. průmyslu	6 484	9 573	17 035	14 627	15 948	19 961
Krmiva živočišného původu	143 388	136 083	140 071	109 889	64 307	55 764
živočišné moučky	103 539	88 738	92 061	72 241	16 649	19 685
rybí moučka	12 670	18 732	19 839	16 732	10 628	10 463
sušené mléko	3 505	4 128	4 307	1 882	3 072	2 420
ostatní	23 674	24 484	23 864	19 034	33 958	23 196
Úsušky pícnin	31 335	35 223	21 397	20 336	20 319	15 149
Minerální krmiva	127 092	140 353	105 550	86 613	111 084	97 795
Ostatní krmné suroviny	52 102	56 574	77 923	82 505	93 404	88 298
Celkem krmné směsi	3 178 073	3 426 409	3 263 909	3 220 079	3 136 253	3 068 049

Pramen: MZe ČR - kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Struktura krmných surovin v roce 2005

Pramen: MZe ČR - kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Ochrana zvířat

Ochrana zvířat proti týrání je oblastí, která je realizována na základě zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon OZT), kterým jsou stanoveny tyto hlavní orgány ochrany zvířat: MZe, ÚKOZ a SVS ČR. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které organizačně zabezpečuje činnost ÚKOZ. Dozor nad touto oblastí provádějí svými inspektory KVS.

Situace v ochraně zvířat v ČR v roce 2006 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS ČR č. 4/2007 „Program ochrany zvířat - situace v roce 2006“, který vydalo MZe v březnu tohoto roku.

V souladu s právními předpisy bylo za rok 2006 v rámci dozoru nad ochranou zvířat a péčí o jejich pohodu provedeno celkem 15 584 kontrol. Z toho celkem v 777 případech byla uložena nápravná opatření podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona OZT, která se týkala 349 557 zvířat. Počet podaných podnětů podle zákona OZT k zahájení správního řízení obecními úřady obcí s rozšířenou působností byl 258, ale vlastní správní řízení bylo orgány veterinární správy zahájeno 52x a mimo správní řízení bylo uděleno 83 pokut. Podle údajů MSp bylo v roce 2006 pro týrání zvířat podle § 203 trestního zákona stíháno 16, obžalováno 11, ve zkráceném přípravném řízení 3, navrženo k potrestání 3 a odsouzeny 4 osoby.

Zejména ve vztahu k nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činnostech, byla v roce 2006 připravena další novela zákona OZT, kterou se nepodařilo v uvedeném roce realizovat; dokončení legislativního procesu se předpokládá v roce 2007. V červenci nabyla účinnosti vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat. V prosinci se stal součástí českého právního řádu Protokol o změně Evropské dohody o ochraně obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely, jako sdělení MZV č. 118/2006 Sb.m.s.

S řadou chovatelů a jejich sdružení ÚKOZ projednala a ve 104 případech schválila řady ochrany zvířat při chovu, veřejném vystoupení nebo svodu.

Na již tradiční 13. konferenci s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare“ a na 21. vědecké konferenci „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat“ byly prezentovány nové poznatky ve vztahu k pohodě zvířat. Na VFU proběhly další kurzy k získání kvalifikace pro inspektory ochrany zvířat (podle § 26

zákona OZT). Na 6 školících pracovištích proběhly kurzy pro dopravce zvířat, které již měly aktualizovanou náplň podle nového nařízení Rady (ES) č. 1/2005. Na VFU a na ČZU v Praze proběhly kurzy k získání kvalifikace ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech (podle § 17 odst. 1 zákona OZT). Dále probíhala odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací k získání kvalifikace pro zabezpečení odchyty toulavých zvířat a péče o ně. Ve spolupráci s MŽP byl připraven seminář k problematice CITES „Nelegální nakládání s chráněnými živočichy a rostlinami - kontrola a sankce“. Pro podmínky organického zemědělství byly vydány 2 publikace zdůrazňující podmínky welfare v těchto chovech. Nevládní nezisková organizace Nadace na ochranu zvířat předložila výsledky mimořádně podnětného projektu „Průzkum legálního trhu s volně žijícími zvířaty chovanými v zajetí v ČR“. Společnost pro zvířata ČSOP se soustředila na iniciativy ke zlepšení podmínek welfare zvířat, zejména kuřat chovaných pro produkci masa. Agentura SVOPAP pořádala několik rekvalifikačních kursů týkajících se především zájmových a hospodářských zvířat, se zvláštním zřetelem k jejich pohodě.

MZe podle projektů spolupráce s ES uspořádalo pro chovatele, zemědělské poradce a pracovníky SZIF regionální školení k problematice welfare zvířat. Tato problematika byla také součástí obsahu různých odborných setkání chovatelů. Poměrně rozsáhle a složitě diskutovaným problémem s producenty drůbeže byla otázka stanovení podmínek pohody kuřat v chovech pro produkci masa. Vzhledem k nevyjasněným technickým podmínkám přinesla řadu problémů příprava na realizaci a následná realizace nařízení Rady (ES) č. 1/2005.

Zástupci ÚKOZ se zúčastnili 48. zasedání Stálého výboru Rady Evropy pro ochranu hospodářských zvířat (T-AP) a jednání pracovní skupiny mnohostranných konzultací Dohody pro ochranu obratlovců používaných pro vědecké a jiné pokusné účely (GT 123).

Předseda ÚKOZ se jako delegát zastupující evropské země zúčastnil v New Yorku zasedání přípravného výboru k přijetí Všeobecné deklarace o pohodě zvířat pod patronací OSN.

Kontrolní mise Evropské komise - DG SANCO/8040/2006, která proběhla v ČR ve dnech 20.- 24.3.2006, byla zaměřena na kontrolu existence a dodržování předpisů spojených s problematikou pohody zvířat a dozorovou funkci státních orgánů v oblasti porážení a utrácení zvířat. Komisaři DG SANCO se zaměřili zejména na porážení králíků, vodní drůbeže, krůt a ryb. Při kontrole vyhověly i způsoby usmrcování kožešinových zvířat.

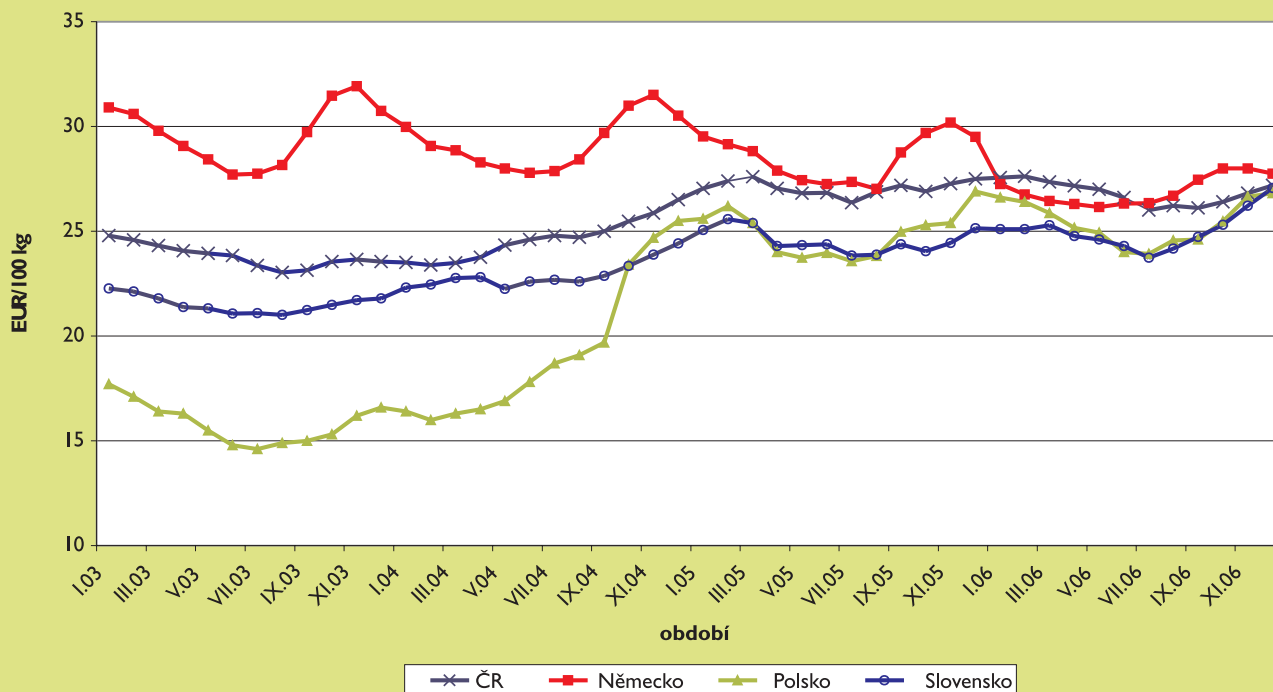
Živočišné komodity

Mléko, mléčné výrobky

V roce 2006 pokles cen zemědělských výrobců za syrové mléko a překročení přiděleného referenčního množství mléka pro dodávky v kvótovém roce 2005/2006, za které cca 50 % producentů mléka muselo platit dávku ve výši 146,730 mil. Kč, zhoršilo ekonomickou situaci sektoru.

Vývoj úrovně cen zemědělských výrobců je pod vlivem nastavených podmínek reformy společné zemědělské politiky a pod tlakem hlubokého propadu realizačních obchodních cen finálních výrobků. Průměrná cena zemědělských výrobců kravského mléka I. třídy jakosti včetně Q třídy se v porovnání s rokem 2005 snížila z 8,31 Kč/l na 7,83 Kč/l, tj. snížení o 5,8 %. Ve stejném období se meziročně snížil objem nákupu mléka do mlékáren na území ČR o cca 5,9 %, a to i vlivem zvýšeného vývozu mléčné suroviny. Při porovnání úrovně farmářských cen o reálném obsahu tuku v České republice, Německu, Polsku a Slovensku, dochází k jejich sblížování. Zatímco se podle výsledků statistiky „Milk Management Committee Statistics“ průměrná farmářská cena mléka o reálném obsahu tuku snížila v České republice z 27,07 EUR/100 roku 2005 na 26,84 EUR/100 kg v roce 2006 a v Německu z 28,64 EUR/100 kg roku 2005 na 26,96 EUR/100 kg v roce 2006, v Polsku a na Slovensku se úroveň farmářských cen zvýšila na 25,42 EUR/100 kg (v Polsku) a na 25,03 EUR/100 kg (na Slovensku).

Cena syrového kravského mléka o reálném obsahu tuku v EUR/100 kg
(Pramen: Milk Management Committee Statistics)

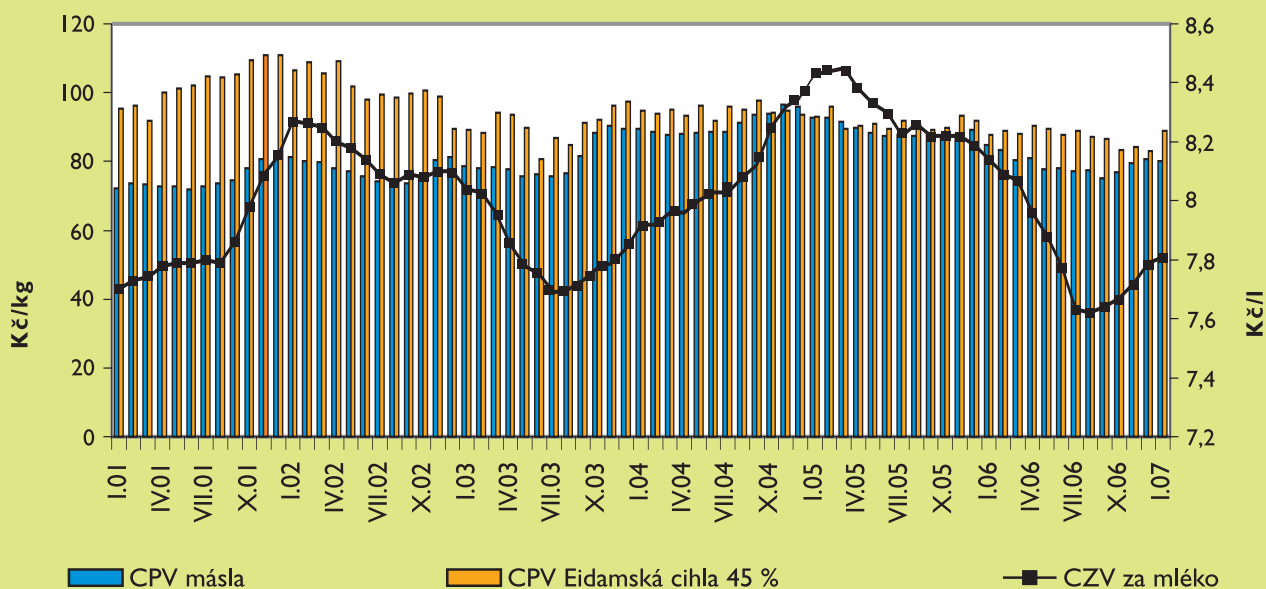

Při meziročním porovnání cen průmyslových výrobců prosinec 2006/2005 u nosných mlékárenských výrobků nadále dochází k jejich propadu. Cena průmyslových výrobců sýru Eidamská cihla 45 % se snížila o 9,6 %, sýru Eidamská cihla 30 % o 6,1 %, másla o 9,4 %. Ceny konzumních mlék poklesly od 1,3 % do 6,1 %, u mléka polotučného čerstvého v kartonu ceny v hodnoceném období stagnovaly. Jedním z faktorů, které ovlivnily nízkou cenovou hladinu obchodních cen, jsou trvale vysoké dovozy konkurenčních zahraničních výrobků zejména z Německa, Polska a Slovenska.

Nepříznivé klimatické podmínky v roce 2006, důsledky snížení cen zemědělských výrobků za syrové mléko a zaplacení dávky za překročení přiděleného množství mléka pro dodávky ovlivnily situaci sektoru. Nárazně

Cenový vývoj nákupu mléčné suroviny (CZV) a obchodních cen (CPV) másla a sýru Eidamská cihla 45 %

(Pramen: Rezortní statistika Mlék MZe 6-12)

na uvedené podmínky došlo v roce 2006 k vyššímu poklesu stavu dojených krav a tím i výroby mléka v zemědělství. Průměrné stavy dojnic v roce 2006 zaznamenaly meziroční pokles o 3,4 % (tj. o 15 tis. ks), výroba mléka se meziročně snížila o 1,6 % (tj. o 44,4 mil. litrů). Dlouhodobý růst užitkovosti dojených krav pokračoval v roce 2006 v návaznosti na specializaci stád, ale v omezenějším tempu než v předchozím roce.

Roční užitkovost dojených krav v roce 2006 se meziročně zvýšila o 1,9 % na 6 370,4 litrů. Celkový prodej mléka v kalendářním roce 2006 nebyl zásadně ovlivněn klesajícími stavy a klesající produkcí. Objem prodeje mléka v hodnoceném roce setrval na úrovni roku 2005 (pokles o 0,1 %). Vliv nepříznivého počasí a omezování produkce jako důsledek překročení přiděleného množství se projevil na dodávkách až ve druhém pololetí roku 2006. Při porovnání měsíčních dodávek v roce 2006 s dodávkami v roce 2005 došlo v 1. pololetí 2006 k meziměsíčním růstům, k postupným poklesům došlo až ve 2. pololetí. Rovněž v roce 2006 se zvýšila tržnost mléka na 97 %.

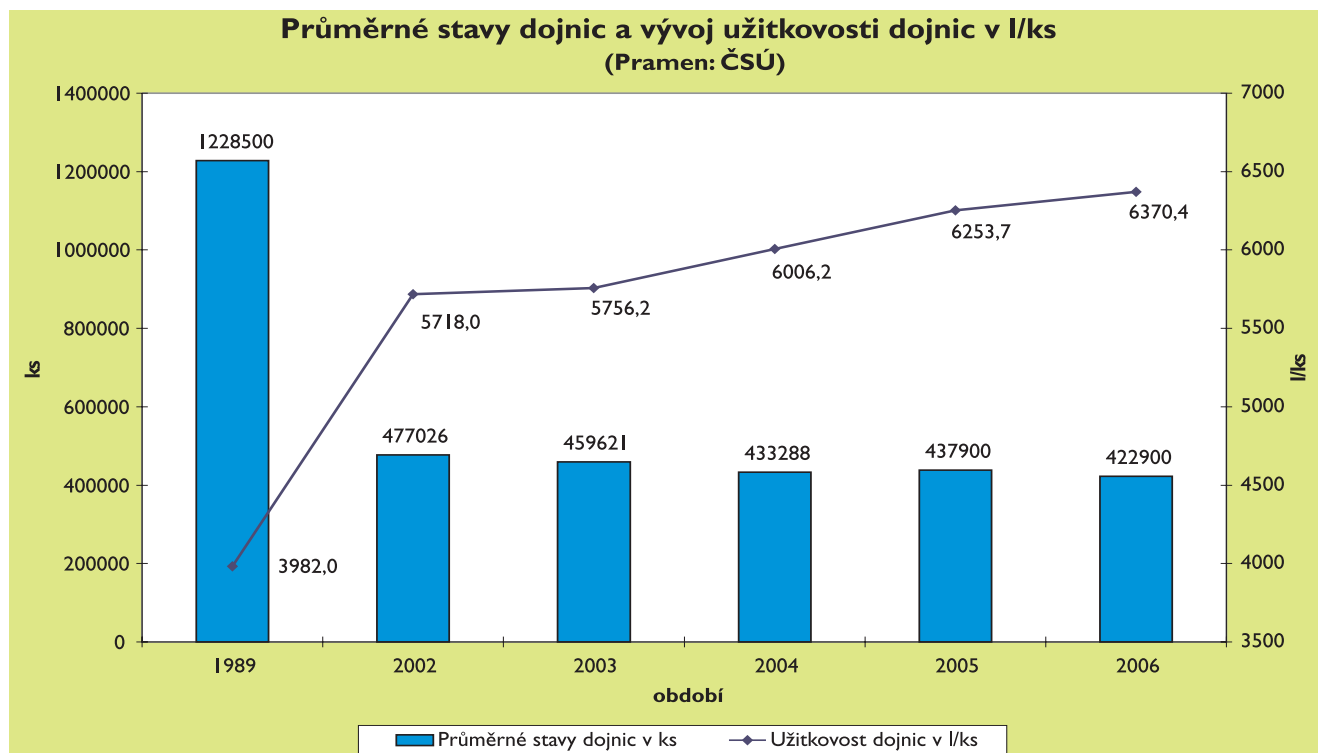
Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2003	2004	2005	2006 ¹⁾
Zemědělství						
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	459,6	433,3	437,9	422,9
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	5 756,2	6 006,2	6 253,7	6 370,4
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	15,77	16,41	17,13	17,45
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 645,7	2 602,4	2 738,8	2 694,4
Tržnost	%	91,4	95,7	97,4	95,4	97,0
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 530,9	2 534,1	2 613,1	2 612,1
CZV za mléko I. a vyšší třídy	Kč/1000 l	4 810,0	7 830,0	8 080,0	8 310,0	7 830,0
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků						
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 530,9	2 495,8	2 476,3	2 329,7
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,973	3,996	3,900	3,900
Průměrný obsah bílkovin	%	-	3,39	3,40	3,38	3,35
Produkce						
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	478 463,7	503 131,0	572 721,6	593 571,9
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	38 088,4	49 793,8	53 760,6	42 372,9
Jogurty	tis. l	40 982,0	86 671,6	91 870,5	100 996,5	123 991,3
Ostatní kysané mléčné výrobky	tis. l	36 872,0	42 157,7	44 647,6	49 366,8	56 578,0
Tvarohy	t	52 846,0	32 705,6	34 367,6	29 444,1	28 212,6
Sýry	t	104 440,0	114 310,3	114 280,0	111 710,1	106 964,0
Máslo	t	119 818,0	65 200,6	59 351,5	54 104,1	52 117,1
Sušená mléka celkem	t	139 829,0	63 548,1	53 160,4	51 028,2	36 132,0
z toho: SOM ²⁾	t	-	39 257,5	32 832,4	33 464,0	19 443,4
Celková domácí spotřeba						
Konzumní mléko, smetana	t	965 445,0	551 364,6	549 145,2	605 407,6	546 982,9
Mléčné konzervy	t	62 262,1	19 079,5	22 423,2	20 335,3	19 249,7
Kysané mléčné výrobky	t	77 854,0	151 191,7	151 588,5	157 669,0	162 752,3
Sýry, tvarohy	t	148 431,0	151 167,5	160 635,8	164 566,7	171 846,4
Máslo	t	94 161,0	47 127,0	46 953,8	48 640,0	47 034,9
Domácí spotřeba na obyvatele						
Mléko a mléčné výrobky	kg/obyt/rok	259,6	223,4	230,0	238,3	239,3
Máslo	kg/obyt/rok	9,4	4,5	4,6	4,6	4,6

Pramen: ČSÚ, rezortní statistika Mlék(MZe) 6-12, celní statistika únor 2007, administrace systému mléčných kvót, propočty MZe.

Poznámky: 1) Předběžný údaj

2) Sušené odstředěné mléko

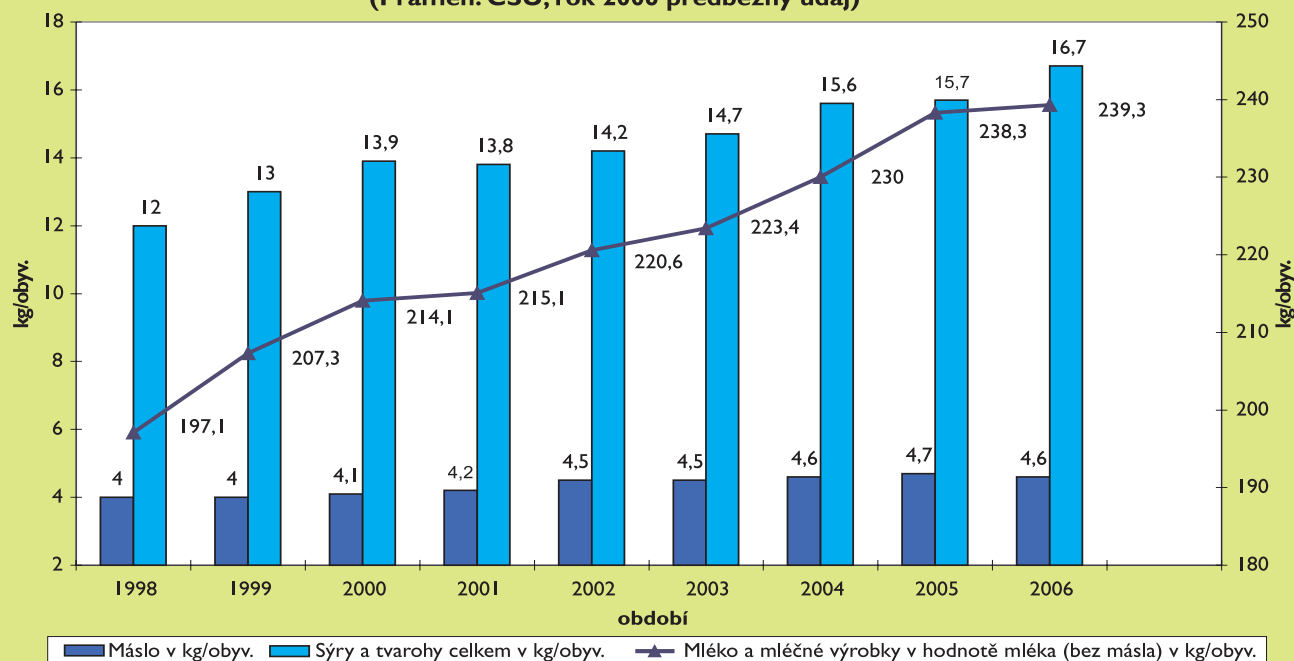
V roce 2006 ze 13 sledovaných spotřebitelských cen mléka a mléčných výrobků bylo pouze v jednom případě meziročního porovnání prosinec 2006/2005 zjištěno cenové navýšení spotřebitelských cen, a to u Žervé o 8,1 %. U ostatních 12 mléčných výrobků došlo ke snížení spotřebitelských cen (mléka polotučného trvanlivého o 1,1 %, mléka odstředěného trvanlivého o 2,8 %, mléka polotučného pasterovaného o 0,4 %, másla čerstvého o 4,8 %, másla pomazánkového o 0,3 %, sýru Eidamská cihla o 2,3 %, taveného sýru neochuceného o 3,1 %, Nivy o 2,1 %, tvarohu měkkého o 8,1 %, jogurtu bílého o 2,5 %, jogurtu smetanového o 5,5 %, zakysaných mléčných výrobků tekutých o 3,2 %).

Nákup mléka do mlékáren na území ČR se od roku 2004 každoročně snižuje v návaznosti na zvyšování vývozu mléčné suroviny. Snižující se objem zpracovaného mléka, růst dovozu sýrů a pokles obchodních cen mlékárenských výrobků na českém trhu ovlivnil vývoj v roce 2006 v mlékárenském průmyslu. Mlékárenský průmysl v roce 2006 nakoupil a zpracoval 2 329,7 mil. litrů mléka, tj. o 5,9 % méně než v roce 2005. V objemu to představuje meziroční pokles o 146,6 mil. litrů mléka. Při porovnání s rokem 2003 byl objem nákupu v roce 2006 nižší o více než 200 mil. litrů. Výrazný pokles v nákupu suroviny v hodnoceném roce se promítl především v hlubokém propadu výroby sušeného odstředěného mléka a návazně na tuto skutečnost se snížil výrazně i jeho export. Výroba sušeného odstředěného mléka se meziročně snížila o 14 tis. tun (tj. o 42 %). V důsledku snížení nabídky sušeného odstředěného mléka nebyly v roce 2006 uskutečněny intervenční nákupy této komodity. Meziroční pokles vykázala i výroba tvarohů a sýrů. Výroba tvarohů se meziročně snížila o 1,2 tis. tun, výroba sýrů o 4,7 tis. tun. Uvedený vývoj lze hodnotit jako nepříznivý vzhledem k tomu, že obecně roste poptávka jak v ČR, tak ve světě a v této návaznosti se zvyšuje výroba tohoto významného mlékárenského sortimentu ve většině zemí. Omezování výroby v ČR je ovlivněno zásadně trvalým růstem dovozu a jeho podíl na naší domácí spotřebě se v roce 2006 zvýšil téměř na 32 %. V důsledku této skutečnosti dochází k poklesu odbytu českých výrobků na tuzemském trhu, především u sýrů eidamského a ementálského typu i přesto, že naše spotřeba trvale roste. Kromě výše uvedených výrobků se v roce 2006 meziročně snížila výroba másla o cca 2 tis. tun a výroba konzumních smetan z důvodu poklesu jejího exportu.

Výroba v mlékárenském průmyslu se zvýšila u konzumních mlék meziročně o 3,6 % v důsledku růstu exportu, dále u kysaných mléčných výrobků vlivem růstu domácí i zahraniční poptávky. Výroba jogurtů v roce 2006 se meziročně zvýšila o 22,8 %, u ostatních mléčných výrobků o 14,6 %. Rovněž růst byl vykázan u tvarohových specialit, mléčných pudinků a kondenzovaného mléka především vlivem růstu domácí poptávky.

Spotřeba mléka a mléčných výrobků

(Pramen: ČSÚ, rok 2006 předběžný údaj)

Domácí spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2006 se dále mírně zvýšila o 0,4 % z 238,3 kg na 239,3 kg na obyvatele (předběžný údaj), spotřeba másla se mírně snížila na 4,6 kg. Růst spotřeby byl zaměřen tak jako v předchozích letech na přírodní sýry a na zakysané mléčné výrobky.

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	1989	2002	2003	2004	2005	2006 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	-	13 372,4	13 677,9	89 976,3 ²⁾	350 659,4 ²⁾	562 691,5 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	49 878,0	54 129,5	68 416,6	59 494,0	52 408,1	39 580,5
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	-	9 026,7	6 706,7	16 520,9	28 281,8	51 256,1
Syrovátka	-	28 581,8	26 520,3	41 240,0	29 097,1	40 420,1
Máslo a tuky z mléka	20 300,0	22 765,5	23 033,2	19 263,3	13 139,1	20 883,7
Sýry, tvarohy	8 855,0	17 637,9	18 451,2	20 388,6	20 201,5	23 588,3
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	-	43 491,8	51 330,6	73 813,4 ²⁾	123 973,2 ²⁾	105 505,1 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	-	2 485,8	2 217,5	4 009,7	7 056,8	6 449,6
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	-	30 748,6	29 208,7	29 651,7	35 609,0	33 439,1
Syrovátka	-	27 016,4	20 394,3	15 318,9	17 935,1	29 679,4
Máslo a tuky z mléka	-	4 713,8	5 008,3	4 519,5	7 493,6	11 455,3
Sýry, tvarohy	-	19 734,0	23 333,3	31 159,1	44 466,8	57 543,8
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné	-	- 30 119,4	- 37 652,7	+ 16 162,9 ²⁾	+ 226 686,2 ²⁾	+ 457 186,4 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	+49 878,0	+ 51 643,7	+ 66 199,1	+ 55 484,3	+ 45 351,3	+ 33 130,9
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	-	- 21 721,9	- 22 502,0	- 13 130,8	- 7 327,2	+ 17 817,0
Syrovátka	-	+ 1 565,1	+ 6 126,0	+ 25 921,1	+ 11 162,0	+ 10 740,7
Máslo a tuky z mléka	+20 300,0	+ 18 051,7	+ 18 024,9	+ 14 743,8	+ 5 645,5	+ 9 428,4
Sýry, tvarohy	+8 855,0	- 2 096,1	- 4 882,1	- 10 770,5	- 24 265,3	- 33 955,5

Pramen: Celní statistika, MZe

Poznámky: 1) Předběžný údaj - únor 2007

2) Včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování

Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo v oblasti zahraničního obchodu u komodity mléka a mléčných výrobků k výrazným změnám. Zvýšila se finanční hodnota zahraničního obchodu, a to jak na straně exportu tak i importu; změnilo se směřování obchodních transakcí z hlediska vývozních i dovozních zemí; změnil se sortiment obchodovaného zboží.

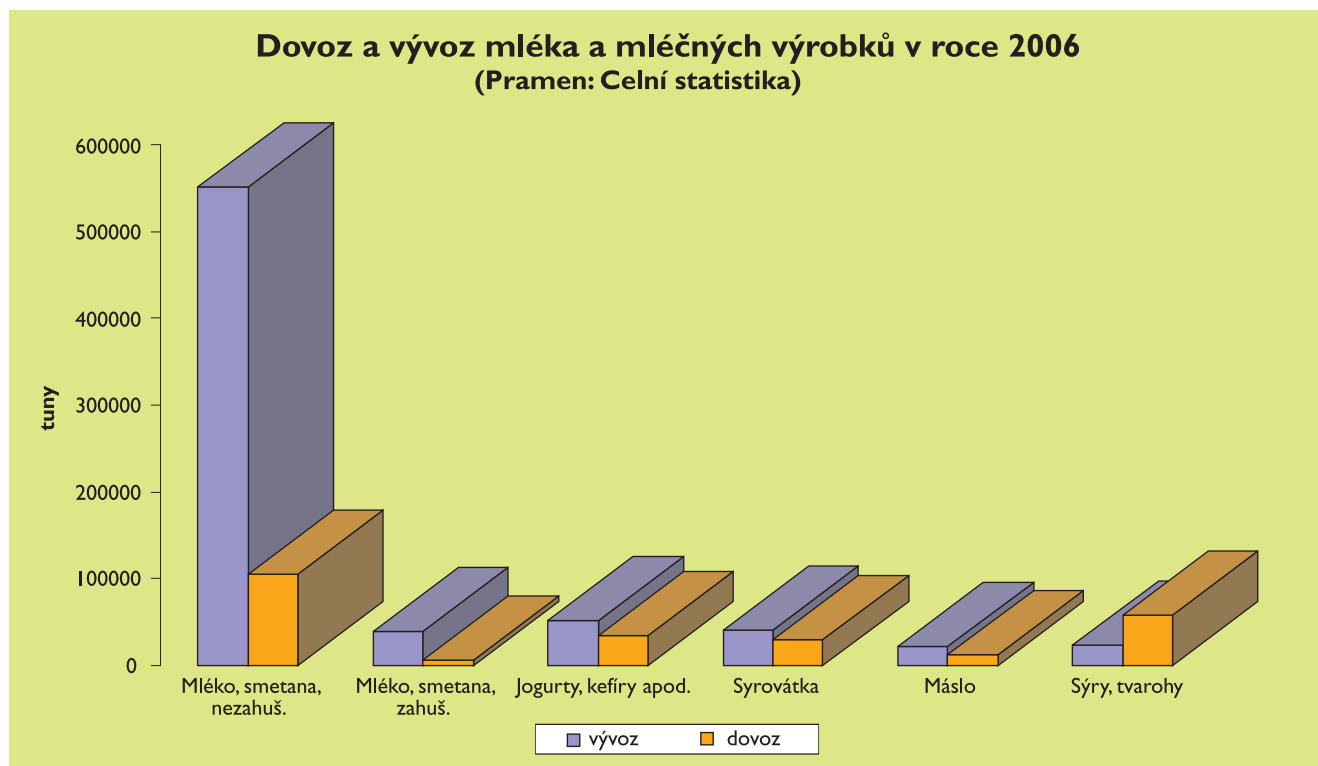
V roce 2006 charakterizuje vývoj v zahraničním obchodu s mlékem a mléčnými výrobky aktivní saldo, které se v meziročním porovnání zvýšilo o 31,2 %, z + 3 267,9 mil. Kč v roce 2005 na + 4 287,8 mil. Kč v roce 2006 (předběžný údaj).

Hodnota vývozu mléka mléčných výrobků se zvýšila cca o 20 %, z 9 970,5 mil. Kč v roce 2005 na 11 960,7 mil. Kč v roce 2006 (předběžný údaj), a to především v důsledku vyšších objemů vývozu mléčné suroviny (syrového kravského mléka) zejména do Německa, dále v důsledku vyšších objemů vývozu jogurtů, kefirů a ostatních zakysaných mléčných výrobků, másla a sýrů. Průměrná vývozní realizační cena u většiny uvedených komodit byla v roce 2006 nižší než v roce 2005.

V roce 2006 se mléko a mléčné výrobky vyvezly do 62 zemí světa, z celkové finanční hodnoty vývozu představoval vývoz do zemí EU-25 cca 82,5 %, do třetích zemí cca 17,5 %. V porovnání s celkovým vyjádřením finanční hodnoty vývozu v roce 2006 se do Německa vyvezlo 37,2 % této hodnoty, na Slovensko 18,5 %, do Itálie 7,9 %, Maďarska 3,6 %, Polska 3,4 %, Rakouska 2,8 %, Francie 2,6 % a Nizozemska 2,6 %.

Z hlediska vyhodnocení finanční hodnoty vývozu bylo v roce 2006 nejvýznamnější exportní položkou mléko a smetana nezahuštěná (CN 0401), které se do zahraničí vyvezlo za 5 007,2 mil. Kč. Podle údajů celní statistiky se v rámci této položky vyvezlo cca 314 220 tun syrového kravského mléka tj. téměř 12 % z celkových dodávek českých producentů.

Meziroční index 2006/2005 nárůstu vývozu nezahuštěného mléka a smetan dosáhl 136,7 bodu, ve srovnání s rokem 2004 pak 353,9 bodu.

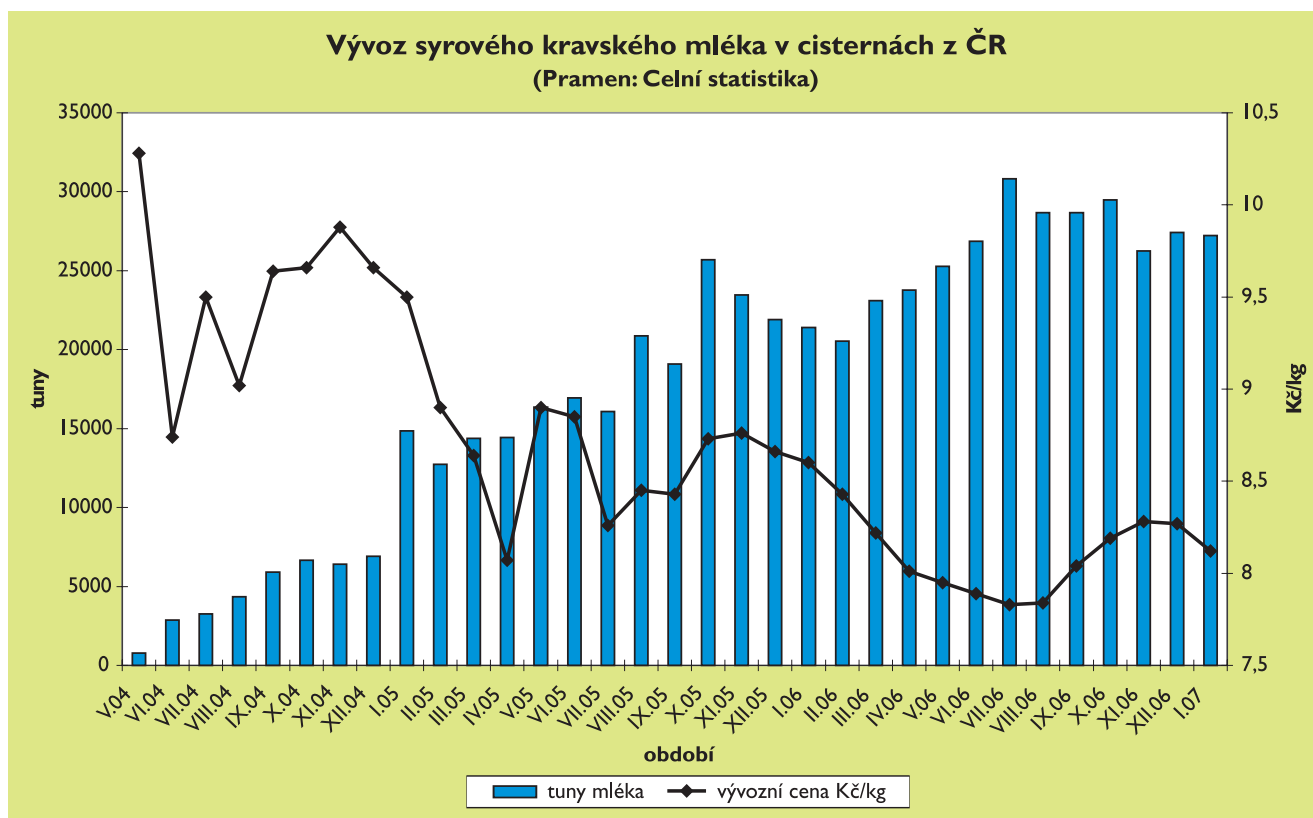
Další významnou položkou z pohledu hodnocení finanční hodnoty vývozu byla v roce 2006 položka zahuštěná mléka a smetany (CN 0402), a to i přesto, že se meziročně snižuje její objem vývozu (v porovnání roku 2006 a 2005 o 24,5 %, v porovnání roku 2006 a 2004 o 33,5 %). U této položky se změnil směr vývozu, zatímco v roce 2005 byly u této položky klasické destinace jako Thajsko, Libanon,

Saudská Arábie, Indonésie apod., v roce 2006 byl největší vývoz podle finančního vyjádření realizován na Slovensku (z 12,9 %), dále v Libanonu (9,7 %), Thajsku (9,5 %), Nizozemsku (7,8 %), Rakousku (7,2 %), Chorvatsku (7,1 %), Bulharsku (5,7 %), Německu (4,3 %), Maďarsku (4,1 %), Itálii (4,1 %).

V roce 2006 se vyvezlo celkem 39 580 tun zahuštěných mlék a smetan (CN 0402), z toho 42,8 % byly realizované vývozy sušeného odstředěného mléka, vývozy sušeného plnotučného mléka představovaly 41,8 % a vývozy kondenzovaných mlék 15,4 %. Sušeného odstředěného mléka se prodalo nejvíce na trzích Thajska, Slovenska, Nizozemska, Chorvatska, Itálie a Německa; sušeného plnotučného mléka pak na trzích v Libanonu, Rakousku, Kubě, Bulharsku a Chorvatsku. Největší objem kondenzovaných mlék byl prodán do Španělska, Slovenska a Chorvatska.

Objem vývozu sýrů a tvarohů (položka CN 0406) se meziročně zvýšil z 20 201,5 tun v roce 2005 na 23 588,3 tun v roce 2006, tj. meziroční nárůst vývozu o 16,8 %, z hlediska finančního vyjádření vývozu nebyl meziroční nárůst tak vysoký, neboť došlo ke snížení vývozní ceny u této položky z 82,25 Kč/kg v roce 2005 na 76,29 Kč/kg v roce 2006.

Největší zastoupení ve vývozu v roce 2006 měly čerstvé sýry - 3 581,2 tuny, Eidam - 2 741,6 tun, skupina sýrů ostatních s obsahem tuku do 40 % a vody přes 62 % - 5 099 tun, skupina sýrů ostatních s obsahem tuku přes 40 %, ne čerstvé - 4 104,5 tun. Vzhledem ke změně sortimentní skladby vývozu se změnil i směr vývozu. Z celkového finančního vyjádření vývozu se nejvíce sýrů prodalo do Itálie (29,1 %), na Slovensko (22,9 %), do Německa (12,2 %), Spojených arabských emirátů (7,0 %), Libanonu (6,7 %), Saudské Arábie (5,4 %), Maďarska (4,1 %), Francie (3,9 %).

Pozitivní růstový trend vývozu pokračoval v roce 2006 u položky (CN 0403) jogurty, kefíry a ostatní zakysané mléčné výrobky. Vývoz této položky zboží se rozšířil o další destinace, v roce 2006 se uskutečnil vývoz do 23 zemí (v roce 2005 do 14 zemí). Při meziročním porovnání roku 2006/2005 se objem vývozu zvýšil o 81,2 %, finanční hodnota tohoto vývozu se meziročně zvýšila o 83,5 %. Největší vývozy, podle finančního vyjádření, směřovaly v roce 2006 na Slovensko (34,2 % z celkové finanční hodnoty vývozu položky CN 0403), dále do Francie (12,7 %), Rakouska (12,1 %), Polska (10,6 %), Maďarska (8,2 %), Švédska (7,0 %), Německa (4,3 %), Finska (3,6 %).

Vývoz másla se oproti propadu vývozu v roce 2005 zotavil, v roce 2006 se na trzích uplatnilo 20 883,7 tun másla, tj. o 58,9 % více než v roce 2005 (ve finančním vyjádření o 44,4 % více - meziročně se snížila průměrná vývozní cena másla z 58,38 Kč/kg v roce 2005 na 53,04 Kč/kg v roce 2006).

Tempo růstu dovozu v roce 2006 u mléka a mléčných výrobků bylo ve srovnání s vývozem pomalejší. Hodnota mléka a mléčných výrobků se meziročně zvýšila o 14,5 %, z 6 702,6 mil. Kč v roce 2005 na 7 672,9 mil. Kč v roce 2006. Dovoz mléka a mléčných výrobků do České republiky v roce 2006 byl realizován ze 36 zemí světa, z celkové finanční hodnoty dovozu představovaly dovozy z Německa 31,7 %, Polska 29,3 %, Slovenska 22,4 %, Finska 3,3 %, Francie 2,6 %, Itálie 2,5 %. Dovozy ze zemí EU-25 představovaly 98,5 % z dovozu mléka a mléčných výrobků celkem.

Dovoz mléka a smetan nezahuštěných (CN 0401) se meziročně snížil, ve finančním vyjádření hodnoty dovozu 2006/2005 o 3,7 %, v objemovém vyjádření o 18 468 tun, tj. o 14,9 %, průměrná dovozní cena se zvýšila z 9,91 Kč/kg na 11,21 Kč/kg. V porovnání s rokem 2005 se v roce 2006 omezil dovoz syrového kravského mléka. Dovoz této položky (CN 0401 20 99) se snížil ze 75 878 tun v roce 2005 (při průměrné dovozní ceně 7,66 Kč/kg) na 60 995 tun v roce 2006 (při průměrné dovozní ceně 7,33 Kč/kg), přičemž 62,8 % představoval dovoz ze Slovenska (za 6,75 Kč/kg) a 37,1 % z Polska (8,32 Kč/kg).

Dovoz zahuštěného mléka a smetany (CN 0402) se v meziročním porovnání snížil z hlediska objemového vyjádření o 607 tun, avšak ve finančním vyjádření došlo k meziročnímu zvýšení hodnoty dovozu o 30,9 % v důsledku vyšší průměrné dovozní ceny, která se z 29,65 Kč/kg v roce 2005 zvýšila na 42,46 Kč/kg v roce 2006. V roce 2006 se z celkových dovozů položky CN 0402 do České republiky dovezlo 28,3 % sušeného odstředěného mléka převážně z Německa, Slovenska a Polska; dále 11,9 % sušeného plnotučného mléka dovezeného z Polska, Belgie, Slovenska a 59,8 % kondenzovaných mléka (z 58 % ze Slovenska, z 26,7 % z Německa, z 5,4 % z Litvy).

V roce 2006 došlo poprvé za sledované období u dovozu jogurtů, kefírů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (položka CN 0403) ke snížení objemu dovozu (z 35 609 tun v roce 2005 na 33 439,1 tun v roce 2006). Naopak se v uplynulých letech významně zvyšuje dovoz másla (položky 0405), při porovnání období 2006/2005 o 52,9 % na 11 455,3 tun v roce 2006. Z celkových dovozů položky CN 0405 představuje dovoz z Německa 34,5 %, Finska 29,4 %, Polska 9,2 %, Austrálie 8,0 %, Itálie 7,5 %.

Dovoz sýrů a tvarohů (položky CN 0406) se neustále zvyšuje, v roce 2006 bylo do České republiky dovezeno již 57 543,8 tun sýrů a tvarohů (tj. 42,6 % výroby v České republice), což je zvýšení objemu dovozu oproti roku 2005 o 29,4 %. V roce 2006 se největší objemy sýrů dovážely z Polska (21 116 tun - z toho 7 464 tun Eidamu za 74,18 Kč/kg; 3 284 tun tavených sýrů za 75,27 Kč/kg), z Německa (19 446 tun - z toho 7 626 tun tvarohu a čerstvých sýrů s obsahem tuku do 40 % za 32,04 Kč/kg, 2 962 tun tvarohu a čerstvých sýrů s obsahem tuku nad 40 % za 29,70 Kč/kg, 4 091 tun Eidamu za 77,01 Kč/kg), ze Slovenska (10 571 tun, kde převažoval dovoz Eidamu a dále tavených a čerstvých sýrů).

Oblast tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky upravují obecně závazné a přímo použitelné předpisy ES a tři národní předpisy. Základním právním předpisem ES pro organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky je nařízení Rady (ES) č. 1255/1999 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky, v platném znění. Národní předpisy jsou následující:

Nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, v platném znění. Ve školním roce 2005/2006 bylo do programu zapojeno 7 zpracovatelů, kteří dodali v uvedeném období celkem 14 969 812 ks podporovaných mléčných výrobků do cca 2 515 škol. Ve školním roce 2005/2006 bylo na „školní mléko“ vyčerpáno celkem 49 324 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 32 929 tis. Kč a z rozpočtu EU 16 395 tis. Kč.

Nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, v platném znění, umožňuje v ČR provádět

opatření, která jsou součástí společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a která jsou hrazena z finančních zdrojů ES. V rámci tohoto nařízení byla v roce 2006 v ČR provedena následující opatření. Na podporu výroby kaseinu a kaseinátů bylo v roce 2006 vyplaceno 2 135 tis. Kč. Podpora na 100 kg sušeného odstředěného mléka, které bylo zpracováno na kasein či kaseináty, byla stanovena v termínu 22. 6. 2005 - 9. 10. 2006 na 0,52 Euro a od 10. 10. 2006 byla snížena nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 na 0,00 Euro.

Na poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi bylo za rok 2006 z rozpočtu EU vyplaceno celkem 1 287 tis. Kč za dodaných 57,5 tun másla neziskovým institucím a organizacím.

V roce 2006 byly přijaty 4 žádosti o podporu prodeje intervenčního másla za snížené ceny a poskytování podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu, určených k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny aj. potravin. Z rozpočtu EU bylo v roce 2006 vyplaceno na tuto podporu celkem 1 215 tis. Kč. Podpora byla vyplacena na zpracování 80 tun másla bez značkovacích látek a na 70 tun smetany bez značkovacích látek do finálních výrobků specifikovaných dle nařízení Komise.

Na vývozní subvence pro mléko a mléčné výrobky bylo v roce 2006 vyplaceno 389 141 tis. Kč.

V rámci intervenčních nákupů másla za 90 % intervenční ceny bylo nabídnuto 1 164,20 tun másla. Celkem bylo v roce 2006 z nabídnutého množství másla nakoupeno a uskladněno 852,2 tun za 64 472 tis. Kč, včetně DPH. Celkový náklad na naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob másla činil v roce 2006 celkem 5 202 tis. Kč, včetně DPH.

Prodej másla prostřednictvím stálého nabídkového řízení byl pro ČR vyhlášen vydáním nařízení Komise (ES) č. 1474/2006, v platném znění, dne 5. 10. 2006, kdy bylo EK do prodeje uvolněno máslo nakoupené před 1. 1. 2006. Do prodeje bylo postupně uvolněno celé množství másla nakoupené v ČR v letech 2005 a 2006, tj. 1 647,3 tun. V roce 2006 bylo prodáno celkem 330 tun másla za 22 827 tis. Kč, včetně DPH.

Vzhledem k vývoji tržních cen sušeného odstředěného sušeného mléka v ČR nebylo v roce 2006 v rámci intervenčních nákupů nabídnuto žádné množství sušeného odstředěného mléka. V souvislosti s touto informací a vzhledem ke skutečnosti, že SZIF neskladoval žádné sušené odstředěné mléko nakoupené v předchozích letech, nebylo v roce 2006 v ČR prodáno žádné množství sušeného odstředěného mléka.

Nařízení vlády č. 244/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek pro uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, v platném znění. Toto nařízení zajišťuje implementaci hlavního nástroje regulace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, tj. zavedení a uplatňování dávky v odvětví mléka mléčných výrobků. V kvótovém roce 2005/2006 (v období od 1. 4. 2005 do 31. 3. 2006) překročila ČR své vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky celkem o 16 589 611 kg mléka, což představovalo úhradu dávky ve výši 146 733 215,45 Kč producenty, kteří se na překročení podíleli, tj. 1 465 producentů mléka. Dne 23. 6. 2006 bylo v Úředním věstníku EU (L 170) publikováno nařízení Komise (ES) č. 927/2006 o uvolnění zvláštní restrukturalizační rezervy podle čl. 1 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003. Pro ČR bylo stanoveno navýšení o 55 788 tun. Vnitrostátní referenční množství pro dodávky pro rok 2006/2007 po navýšení představuje 2 734 719,873 tun.

Pro přidělování individuálního referenčního množství mléka z národní rezervy ke dni 1. 3. 2007 byl stanoven koeficient 0,518285 pro výpočet výše přiděleného individuálního referenčního množství mléka pro dodávky, který byl vypočítán na základě podílu vyčleněné části rezervy, tj. 50 000 tis. kg mléka pro dodávky a oprávněných nároků žadatelů na zvýšení a přidělení nových individuálních referenčních množství mléka pro dodávky, tj. 96 471,993 tis. kg mléka pro dodávky.

Skot, hovězí maso

V posledních letech došlo k zásadní restrukturalizaci populace skotu a poklesu početních stavů skotu. Zlepšení nastalo až v roce 2006, kdy se stavy skotu meziročně zvýšily o 37 984 ks. V důsledku zvyšování užitkovosti dojných krav, která v kontrolním roce 2005/2006 dosáhla výše 7 155 l, se snížil počet dojných krav a naopak došlo za podpory státu k založení a vybudování chovů masných plemen skotu pro produkci kvalitního hovězího masa. Došlo také k částečnému přechodu od chovu kombinovaných plemen k širšímu zavádění specializovaných mléčných plemen skotu. K 31. 12. 2006 bylo v ČR 1 389 629 ks skotu a z toho 417 339 ks dojných krav a 150 515 ks krav bez tržní produkce mléka (KBTPM). U krav bez tržní produkce mléka došlo po dlouhodobém stálém vzestupu početních stavů také k mírnému poklesu o 1.440 zvířat na stav 139.706 kusů. Dle průběžného šetření ČSÚ se ale tyto počty opět zvedají, zejména ve znevýhodněných oblastech státu. Následný prodej zástavového skotu po ukončení pastevního období se významnou měrou podílí na výši našeho zahraničního obchodu se skotem.

Zahraniční obchod s živým skotem má stále stoupající tendenci - hlavně vývoz, čímž se výsledné obchodní saldo nachází stále v kladných hodnotách. Je to způsobeno především vyššími nákupními cenami zástavového skotu a některých kategorií jatečného skotu v některých jiných zemích než jsou u nás. U dovozů do České republiky se nejvíce projeví dovozy skotu ze Slovenska. Na dovozu se ale začínají projevovat opatření SVS spojená s onemocněním bluetongue, které se začalo objevovat v některých státech, včetně Německa. I přes snížení počtů zvířat kombinovaného plemene českého strakatého skotu se v žádném ohledu nesnížil význam jeho chovu, protože ten je nyní se svou užitkovostí a kvalitou produkce jak mléka, tak i masa srovnatelný se specializovanými plemeny. Domácí český strakatý skot je velmi dobře přizpůsoben zdejšímu klimatickým a půdním podmínkám a zdravotní stav a kondice jsou na velmi dobré úrovni. Pozitivně se projevuje vysoká odbornost a schopnosti našich chovatelů, chovatelských svazů a sdružení, spolupracujících plemenářských, šlechtitelských a výživářských organizací a firem, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť a ústavů včetně českého zemědělského školství.

Zdravotní stav skotu je na velmi dobré úrovni, není zaznamenáván výskyt chorob přenosných na člověka a stále menší počet pozitivních případů BSE je řešen dle směrnic SVS, které vycházejí z předpisů EU. V současné době je úspěšně realizován národní ozdravovací program od IBR;

ČR splňuje všechny náležitosti týkající se identifikace a registrace v chovu skotu v souladu s legislativou EU.

Problémem je nízká úroveň reprodukčních ukazatelů. Současná spotřeba hovězího masa je u nás na úrovni pouze 10 kg na obyvatele a rok. Produkce telat zejména z chovu KBTPM je přitom z velké části vyvážena jako zástavový skot mimo republiku.

Chov skotu se zásadním způsobem podílí na údržbě krajiny a to především v podhorských a horských oblastech státu, pozitivně lze hodnotit zavádění nových technologií do chovu skotu, které podstatnou měrou pozitivně ovlivňují nejen nákladovost chovu, ale i kvalitu a zdravotní nezávadnost výsledných produktů chovu skotu.

Bilance užití a nabídky hovězího masa

V roce 2007 jsou založeny v chovu skotu dobré předpoklady pro produkci kvalitního hovězího masa a nákup jatečných zvířat. Nákup by se měl pohybovat kolem 92 tis. tun jatečné hmotnosti. Kvalitu ovlivní také úroveň přírůstků, která se blíží v průměru k 0,9 kg/ks a den. Předpokládáme, že dojde k mírnému nárůstu domácí spotřeby hovězího masa.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa a jeho ekonomika

Ukazatel	MJ	2002	2003	2004	2005	2006	Index 2006/05
Stavy skotu celkem	tis. ks	1 520,1	1 473,8	1 428,3	1 397,3	1 373,6	98,3
Průměrný přírůstek býci výkrm	kg/ks/den	0,863	0,874	0,865	0,901	0,910	101,0
Počáteční zásoba	tis.t. j. hm.	4,9	4,8	4,9	4,2	6,4	152,4
Výroba	tis.t. j. hm.	108,9	106,8	95,6	90,1	92,1	102,2
Dovoz	tis.t. j. hm.	3,1	3,7	10,4	19,3	18,7	96,9
Celková nabídka	tis.t. j. hm.	116,9	115,3	110,9	113,6	117,2	103,2
Domácí spotřeba	tis.t. j. hm.	99,6	101,0	81,5	85,3	87,3	102,3
Vývoz	tis.t. j. hm.	12,5	9,4	25,2	21,9	23,4	106,8
Celková poptávka	tis.t. j. hm.	112,1	110,4	106,7	107,2	110,7	103,3
Konečná zásoba	tis.t. j. hm.	4,8	4,9	4,2	6,4	6,5	101,6
Ekonomika:							
Náklady na produkci ¹⁾	Kč/kg j. hm.	44,78	44,17	47,62	48,42	.	0,00
CZV jateční býci celkem	Kč/kg j. hm.	37,34	36,99	38,02	40,62	41,95	103,27
Přímé platby a dotace vstupů ²⁾	Kč/VDJ	.	.	.	2 006,60	2 581,70	128,66
CZV EU jatečný skot ³⁾	EUR/100 kg j. hm.	239,4	241,1	246,4	268,0	285,20	115,74
CZV ČR jatečný skot ³⁾	EUR/100 kg j. hm.	194,9	183,7	190,7	217,4	239,4	110,11

Pramen: ČSÚ - Výsledky chovu skotu, TIS^{cs}SZIF, OFIVAL, CAP Monitor, EC - DG for Agriculture, Soupis hospodářských zvířat k 1. 4.; GŘC; výpočty VÚZE a MZe

Poznámky: 1) Náklady respondentů s podvojným účetnictvím podle výběrového šetření FADN; Rok 2006 odhad

2) Národní doplňkové platby

3) CZV na reprezentativních trzích

Ceny zemědělských výrobců (CZV)

Ceny zemědělských výrobců jatečných býků jakostní třídy A													(Kč/kg ž. hm.)
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	34,63	34,37	34,10	33,53	33,42	33,54	34,22	35,57	37,81	38,74	38,57	37,89	35,48
1998	36,71	37,03	37,71	38,67	39,79	40,40	40,87	41,38	41,43	41,22	39,91	39,11	39,56
1999	38,84	38,39	37,85	37,69	37,48	37,32	37,21	37,59	37,73	38,09	38,25	38,26	37,87
2000	38,26	38,32	38,69	38,93	39,20	39,55	40,03	41,38	42,72	43,04	43,05	40,63	40,31
2001	37,93	35,50	33,53	33,37	33,69	33,97	33,25	32,24	32,37	32,86	34,08	35,41	33,81
2002	36,64	39,05	40,45	40,21	39,81	39,07	37,75	36,89	36,44	36,11	35,37	34,80	37,29
2003	35,42	36,69	37,39	37,60	37,45	37,26	37,13	37,14	37,04	36,48	35,66	35,89	36,68
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

Ceny průmyslových výrobců hovězího masa byly v průběhu v roku 2006 kolísavé.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)													
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	110,07	97,99	96,99	97,45	95,56	95,20	95,36	98,22	102,73	104,85	105,65	104,23	100,36
1998	104,65	104,30	105,76	106,03	108,36	108,95	109,32	110,51	111,97	112,17	115,54	111,96	109,13
1999	110,92	109,08	108,82	108,06	107,37	107,29	107,93	107,83	108,38	109,48	109,38	110,27	108,73
2000	108,63	109,21	109,70	110,00	110,37	112,42	115,35	120,37	122,80	123,84	124,48	121,67	115,74
2001	117,14	108,51	107,55	106,59	106,92	107,57	104,75	103,14	102,96	105,59	104,78	105,39	106,74
2002	106,89	108,88	109,79	111,46	110,42	108,72	108,85	106,87	109,70	107,45	107,24	106,33	108,55
2003	105,09	105,63	103,25	105,21	106,19	107,51	105,04	105,75	106,41	105,81	106,95	106,26	105,74
2004	107,14	104,72	107,51	108,66	107,95	109,68	114,25	116,67	116,87	117,06	117,54	117,62	112,01
2005	119,46	118,41	121,52	123,15	122,37	124,75	125,91	123,64	123,41	126,12	125,92	125,32	123,23
2006	125,47	126,81	126,70	127,99	126,63	128,54	129,17	127,48	128,39	128,27	127,82	125,79	127,36

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TISČR SZIF

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr

Spotřebitelské ceny (SC)

Sledované spotřebitelské ceny hovězího masa se meziročně v roce 2006 zvýšily oproti roku 2005.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso přední s kostí (Kč/kg)													
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	62,42	61,37	60,80	60,44	59,76	59,15	58,59	60,44	65,22	66,88	67,91	67,75	62,55
1998	67,53	66,95	66,90	67,91	68,70	69,93	70,51	70,96	71,32	71,46	70,64	70,03	69,40
1999	70,18	69,07	68,23	67,20	66,04	64,89	65,55	66,51	66,61	66,83	67,25	68,06	67,20
2000	67,75	67,43	67,42	67,10	67,45	67,87	67,94	72,97	74,03	74,73	75,47	74,75	70,41
2001	74,44	71,90	69,54	68,61	69,32	69,51	69,66	68,59	69,36	69,64	69,37	70,49	70,04
2002	70,96	71,33	71,10	71,12	70,41	69,56	69,32	69,40	69,30	69,60	69,71	70,01	70,15
2003	68,87	69,64	68,25	68,41	68,51	68,31	68,77	68,57	69,59	69,40	69,36	69,34	68,92
2004	69,95	70,02	70,31	70,07	69,57	69,67	71,96	72,58	73,09	73,90	74,23	74,43	71,65
2005	74,60	74,71	74,97	75,70	75,38	75,67	76,66	77,20	77,10	77,11	77,46	77,71	76,19
2006	77,54	77,08	77,01	76,49	76,41	76,20	76,88	77,47	77,83	77,88	78,23	78,16	77,27

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny za hovězí maso přední bez kosti (Kč/kg)													
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	111,12	109,99	109,78	109,30	107,99	106,82	106,93	108,68	115,07	117,20	117,87	117,82	111,55
1998	116,89	116,65	116,53	117,19	118,44	120,96	121,98	122,73	123,88	123,74	123,40	122,05	120,37
1999	121,70	121,25	119,31	118,67	116,54	115,56	116,64	117,27	118,20	118,37	118,37	118,71	118,40
2000	118,77	118,39	118,54	117,65	118,66	118,47	120,22	128,22	130,41	132,52	132,01	131,62	122,19
2001	130,65	126,43	122,42	120,79	121,96	122,47	122,05	122,09	122,59	122,19	122,39	122,64	123,22
2002	122,72	124,29	125,29	125,10	124,67	124,06	122,24	122,32	121,85	123,40	122,15	121,59	123,31
2003	121,43	120,90	119,31	119,12	119,49	119,40	119,81	119,53	119,59	120,74	120,64	120,91	120,07
2004	121,67	121,06	121,22	120,47	120,44	120,33	123,92	125,38	125,62	126,00	126,15	126,54	123,23
2005	125,97	126,86	127,34	126,72	126,85	128,19	128,95	129,54	129,48	130,14	129,88	129,90	128,32
2006	130,19	131,28	131,40	131,13	131,23	131,15	131,52	133,06	134,86	133,92	134,51	133,88	132,34

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Výroba masa a masných výrobků

Změna skladby suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR (v tunách bil. hm.)

Období	Skladba v tunách			Skladba v %		Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg)	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg)
	Spotřeba suroviny celkem	z toho: surovina hovězí	surovina vepřová	z toho: surovina hovězí	surovina vepřová		
1998	354 892	90 399	248 820	25,47	70,11	95,10	53,02
1999	350 283	83 561	246 882	23,86	70,48	95,63	46,61
2000	311 108	69 491	216 533	22,34	69,60	102,17	72,71
2001	291 353	56 358	207 380	19,34	71,18	92,83	63,08
2002	323 133	61 608	229 594	19,06	71,05	94,69	60,05
2003	335 647	65 448	243 193	19,50	72,45	93,01	55,18
2004	337 682	62 706	244 523	18,57	72,41	98,63	59,14
2005	318 296	50 503	241 001	15,87	75,72	106,04	58,73
2006	322 547	48 956	247 180	15,18	76,63	108,36	57,46

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TISČR SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: TISČR SZIF - sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv	z toho: výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv
1998	356 183	151 091	187 826	17 266	42,42	52,73	4,85
1999	358 560	153 103	190 547	14 910	42,70	53,14	4,16
2000	321 513	129 704	180 192	11 617	40,34	56,05	3,61
2001	308 090	125 925	172 835	9 330	40,87	56,10	3,03
2002	341 552	149 737	182 241	9 574	43,84	53,36	2,80
2003	353 774	159 581	185 284	8 909	45,11	52,37	2,52
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	45,26	52,53	2,21
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	46,57	51,72	1,71
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	48,30	50,32	1,38

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TISČR SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: SZIF BIC - sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa a výrobků a zásob v roce 2004 ve srovnání s rokem 2005

Měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)			Odbyt na vnitřní trh (tis. t)			Vývoj provozních zásob masa celkem (tis. t)			Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)		
	2005	2006	Index 06/05 v %	2005	2006	Index 06/05 v %	2005	2006	Index 06/05 v %	2005	2006	Index 06/05 v %
Leden	15,7	15,0	95,6	24,7	25,1	101,6	5,9	6,5	111,2	3,9	4,2	108,4
Únor	15,3	14,7	96,4	25,1	25,3	100,8	6,2	7,0	114,0	4,1	4,3	104,9
Březen	17,1	17,9	104,9	28,9	29,9	103,8	6,0	7,6	127,2	4,5	4,2	93,2
Duben	15,8	15,5	98,1	26,7	28,0	104,7	6,3	7,4	117,4	3,9	3,8	96,1
Květen	16,7	16,9	101,1	29,0	30,1	103,9	6,4	7,5	117,2	4,2	4,1	97,3

pokračování tabulky

Měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)			Odbyt na vnitřní trh (tis. t)			Vývoj provozních zásob masa celkem (tis. t)			Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)		
	2005	2006	Index 06/05 v %	2005	2006	Index 06/05 v %	2005	2006	Index 06/05 v %	2005	2006	Index 06/05 v %
Červen	14,8	15,6	105,7	28,5	29,7	104,1	6,8	7,0	102,3	4,3	3,8	89,7
Červenec	14,1	14,2	100,9	26,8	27,6	103,0	6,6	6,4	96,3	3,9	3,8	98,1
Srpen	17,1	16,7	97,6	29,8	31,0	104,0	7,2	5,6	76,8	3,9	3,9	99,7
Září	16,2	15,3	94,4	28,0	28,2	100,5	7,0	5,2	74,9	3,8	4,0	104,5
Říjen	16,7	17,1	102,5	27,2	29,7	109,0	7,2	5,4	75,2	4,1	4,8	115,6
Listopad	18,1	17,0	94,0	29,5	29,6	100,4	7,2	5,7	78,4	5,0	5,6	112,2
Prosinec	17,2	16,8	98,0	31,7	32,0	101,2	6,5	5,4	82,3	3,7	4,1	108,6

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TIS^{ČR} SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámky: Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %

TIS^{ČR} SZIF - sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Prasata, vepřové maso

V roce 2006 přes mírné zvýšení spotřeby vepřového masa na 1 obyvatele a rok a zvýšení počtu odchovaných selat na jednu prasnici na 19,5 odchovaného selete, došlo ke snížení soběstačnosti v produkci vepřového masa. Příčinou tohoto stavu je především zvýšení objemu dovozů vepřového a současné zvýšení záporného salda zahraničního obchodu s vepřovým masem. Vzhledem k nepříznivé situaci v roce 2006 v cenách za jatečná prasata došlo ke snižování celkových stavů prasat. Toto snížení je zvláště patrné u stavů prasníc. Snižování celkových stavů mělo a nadále bude mít vliv na produkci průmyslově vyráběných krmných směsí, kterých prasata spotřebovávají více než 40 % z celkové výroby krmných směsí v České republice.

Vývoj v chovu prasat a produkci vepřového masa v ČR					
Ukazatel	Jednotka	2003	2004	2005	2006
Stavy prasat k 1. 4.	tis. kusů	3 362	3 126	2 876	2 840
Stavy prasat celkem k 1. 12.	tis. kusů	3 308	2 914	2 719	2 741
z toho stav prasníc k 1. 12.	tis. kusů	265	237	244	221
Produkce jatečných prasat*)	tis. tun ž.hm.	579,9	547,0	472,0	449,3
Spotřeba vepřového masa*)	tis. tun ž.hm.	602,5	564,6	579,7	572,5
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,5	41,1	41,5	-
Dovoz prasat a vepř. masa*)	tis. tun ž.hm.	40,2	89,3	159,5	165,7
Vývoz prasat a vepř. masa*)	tis. tun ž.hm.	17,3	75,6	47,4	44,9
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	96,2	96,9	81,4	78,5

Pramen: Celní statistika, ČSÚ, MZe

Poznámka: *) po přepočtu na živou hmotnost

Celkový stav prasat k 1. 12. 2006 činil 2 741 255 kusů. U celkových stavů zatím nelze hovořit o meziročním poklesu. Významný pokles sledujeme u prasníc, jejichž stavy se snížily o meziročních 9,5 % na 221 291 kusů. Výrazněji poklesly stavy zapuštěných prasníc na 160 tisíc kusů k 1. 12. 2006, což představuje pokles o 11,4 % oproti stejnému datu roku 2005 a 12,8 % proti závěru roku 2004. Snížil se i počet poprvé zapuštěných prasniček.

V počtu průměrných stavů prasnic podle počtu krmných dnů nedošlo v roce 2006 k poklesu u všech krajů rovnoměrně. V krajích Plzeňském, Jihomoravském a Zlínském došlo dokonce ke zvýšení stavů. V souvislosti s tím se v těchto krajích zvýšený počet prasnic projevil i ve zvýšeném počtu narozených selat v porovnání s rokem 2005, i když celkově bylo v České republice narozeno o 358 tisíc kusů selat méně a to celkových 5,27 miliónů kusů.

Vývoj stavů prasat v ČR - stav ke konci období v tis. kusech

Stav k datu	Prasata celkem				z toho prasnice			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
1. 4.	3 362	3 126	2 876	2 840	282	250	232	229
1. 8.	3 440	3 053	2 890	2 826	279	246	254	224
1. 12.	3 308	2 914	2 719	2 741	265	237	244	221

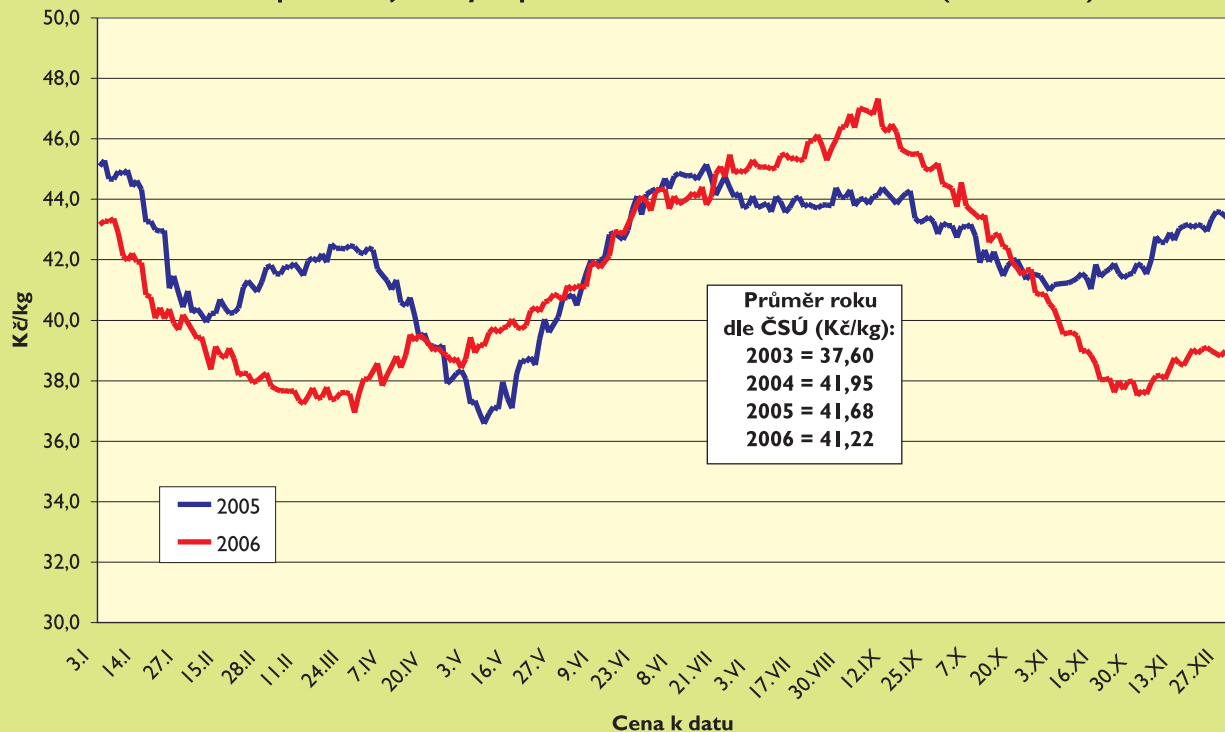
Pramen: ČSÚ - výsledky živočišné výroby, Soupis hospodářských zvířat k 1. 4.

Výsledky chovu prasat k 1.-8.2006 a k 31.12.

Poznámka: Stav k 1.4., k 1.8. a k 1.12.

Snížení stavů zvířat bylo v minulosti vždy reakcí na snížení ceny zemědělských výrobců, která činila v závěru roku 2006 29,68 Kč/kg ž.hm. Vzhledem k tomu, že tento trend panoval v celé EU v důsledku převahy nabídky nad poptávkou, bylo zřejmé, že i v České republice snížení cen zemědělských výrobců bude ještě přetrvávat i v první polovině roku 2007. Níže uvedený graf srovnává roky 2005 a 2006. V roce 2006 byla nákupní cena jatečných prasat vyjádřená za studena v mase o 1,1 % nižší, nepříznivý stav spočívá v trendu stoupající celkové nabídky vepřového masa v okolních zemích. Značně depresivně působí na výrobce to, že je cena jatečných prasat tradičně rozkolísaná. Odchylka od průměru v roce 2006 do obou krajních poloh je téměř 9 %. Z toho důvodu se ukazatel průměrné ceny stává pro stav této komodity z pohledu efektivity hospodaření jednotlivých subjektů ukazatelem hrubě orientačním. Spotřebitelské ceny vepřového masa v roce 2006 kopírovaly cenu zemědělských výrobců.

Nákupní cena jatečných prasat v ČR v letech 2005 a 2006 (za studena)

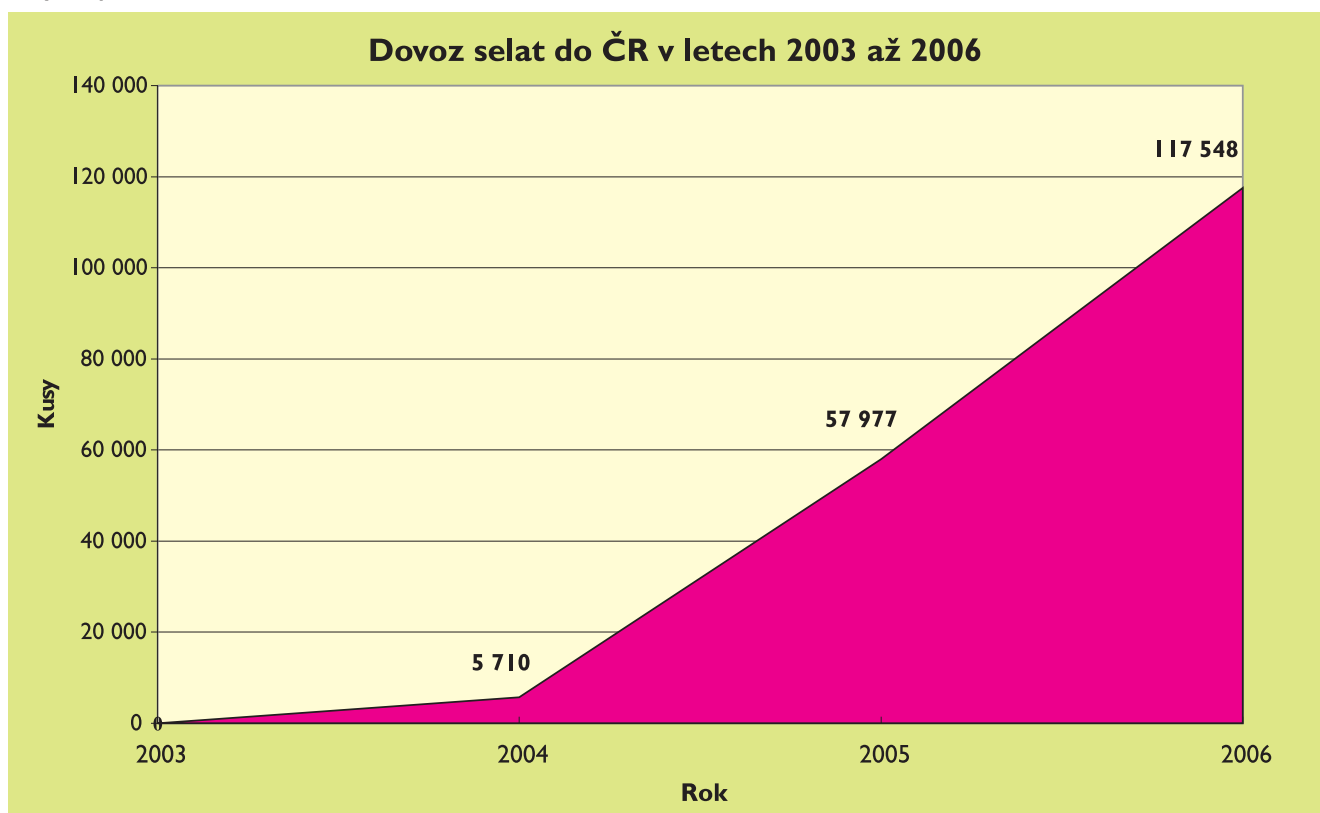
Pramen: Výkaz Maso (SZIF) 7-365

Snížení celkového počtu narozených selat bylo kompenzováno dovozem selat, kterých bylo dovezeno v roce 2006 z Dánska, Nizozemska a Německa celkových 138 tis. kusů, což představovalo 85% z celkového množství dovezených živých prasat.

Vývozy i dovozy na rozdíl od doby před vstupem České republiky do EU probíhají bez celních bariér. Od 1.5.2004 došlo k uvolnění zahraničního obchodu, tj. i obchodu s živými prasaty a vepřovým masem, bez cel, bez netarifních překážek ve formě licencí a množstevních omezení v rámci jednotného trhu EU. Výrobci v České republice nedostatečně využívají subvencí, které jsou poskytovány ze strany EU na vývoz vybraných položek s vyšší přidanou hodnotou, především uzeného vepřového masa a masných výrobků do třetích zemí.

Objem zahraničního obchodu se živými prasaty a vepřovým masem byl vždy v minulosti charakterizován záporným saldem. K výraznému zvětšování záporného salda zahraničního obchodu došlo po vstupu do EU, tedy po odbourání dovozních cel a po zrušení možnosti používání dodatečných cel, které Česká republika podle pravidel WTO využívala. V roce 2006 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem 4,4 mld.Kč (v roce 2005 to bylo téměř 4 mld. Kč, tj. meziroční zvýšení záporného salda zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem o 11,6 %).

Vývoz z České republiky se zvyšuje pouze u položek s nižší přidanou hodnotou, především se to týká živých prasat.

Pramen: Celní statistika

Českým výrobcům se sice daří lépe vyvážet než před vstupem České republiky do EU, ale nedaří se jim umístit své zboží s vyšší přidanou hodnotou. Česká republika se stává v této komoditě do značné míry pro ostatní země dodavatelem suroviny (zejména jatečných prasat) a odběratelem zpracovaného zboží (vepřového masa a výrobků z něj).

Na záporném saldu se podílí dovoz ze zemí, které nabízejí své zboží v nižší cenové hladině než je obvyklá v České republice. V roce 2006 činil dovoz vepřového masa do České republiky 114 tisíc tun vepřového masa (v roce 2005 to bylo 110 tisíc tun, v roce 2004 dovoz do České republiky činil 63 tisíc tun).

Porovnáme-li strukturu dováženého vepřového masa, pak největší objem z jednotlivých druhů tvořilo v roce 2006 tzv. maso ostatní určené ke zpracování do masných výrobků, které tvoří 63 % (z toho více než polovina byla dovezena v jednotkové ceně 57,05 Kč/kg z Německa). Další nejčastější položkou byly vepřové půlky, které tvořily 22 % dováženého vepřového masa. Většina vepřových půlek byla dovezena z Polska (82 %) za cenu 38,60 Kč/kg. Dovoz vepřového masa a selat do České republiky byl v roce 2006 realizován výhradně ze zemí EU 25. Naproti tomu u vývozu této komodity z České republiky zboží směřuje tradičně především na Slovensko.

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty (0203 a 0103) v mil. Kč

Ukazatel	2004	2005	2006
Dovoz	3 378	5 710	6 217
Vývoz	1 426	1 729	1 774
Saldo	- 1 942	- 3 981	- 4 443

Pramen: Celní statistika

Dotační politika v chovu prasat zajišťuje poskytování podpor na udržování a zlepšování genetického potenciálu prasat, ve výši řádově několika milionů Kč ročně, částečné úhrady na odvozu a likvidaci kadáverů (ve výši cca 108 milionů Kč ročně) a na pojištění zvířat a chovatelských zařízení ze strany PGRLF a.s. ve výši cca 45 milionů Kč ročně.

Podnikání v oblasti chovu prasat v České republice z hlediska výrobců-chovatelů jatečných prasat je ve značné míře ovlivňováno nevyrovnaností cen jatečných prasat. Náprava tohoto stavu vyžaduje strukturální změny, především snížení počtu dodavatelských subjektů a sdružení nabídky, nejen na zahraniční, ale i regionální trh. Bez obchodního článku se prvovýrobci v budoucnu neobejdou. Vývojové trendy nabídky a poptávky na celoevropském trhu jsou schopni posoudit lépe sdružení výrobců. Jednotlivci nemohou efektivně sladit možnosti realizace na trhu s jatečnými prasaty a vepřovým masem s produkčními schopnostmi vlastních hospodářství. Řešení je přímo v rukou prvovýrobců, neboť ti jediní se mohou svobodně rozhodnout, kým bude jejich vyjednávací pozice na trhu zastoupena. Roztříštěnost dodavatelů je přímo úměrná nepříznivé vyjednávací pozici.

Další problémy pro příští období může signalizovat poměrně nízký počet žádostí o pasportizaci IPPC - tzv. integrované povolení (podle zákona č.76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečištění), bez něhož nebudou moci chovatelé po 30. říjnu 2007 pokračovat ve své činnosti.

Drůbež, drůbeží maso a vejce

Drůbež, drůbeží maso

Situace na trhu drůbežího masa v České republice v roce 2006 byla, zejména v prvním pololetí, ovlivněna výskytem ptačí chřipky. Obavy spotřebitelů v některých zemích EU způsobily drastický pokles cen a růst dovozů z těchto zemí do ČR.

Produkce drůbežího masa v roce 2006 proti roku 2005 se snížila o 5,1 %. Naopak spotřeba tohoto druhu masa se vlivem vysoce příznivých cenových relací pro spotřebitele zvýšila na 26,2 kg/obyv./rok. Tato spotřeba drůbežího masa v ČR je nad hranicí průměrné spotřeby v EU (cca 23 kg/obyv./rok) a neočekává se její výrazná změna. Změna spotřeby závisí na cenových hladinách především ve vztahu k cenám vepřového masa na tuzemském trhu. Schodek produkce byl v roce 2006 doplněn zvýšeným dovozem a snížením vývozu.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t ž. hm. a Kč/kg)

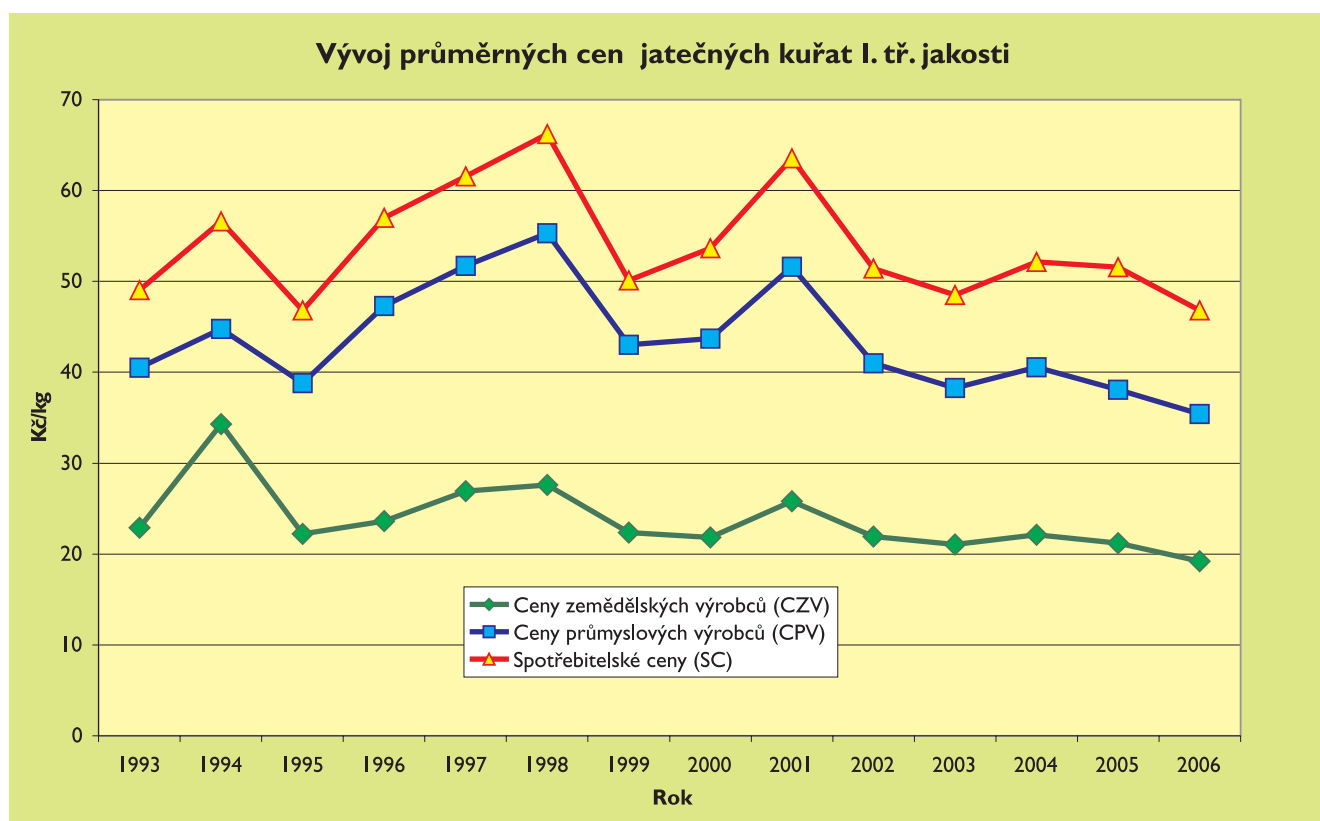
Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba obyv./rok	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1989	199,0	-	13,2	180,0	13,0	18,50	-	-
1999	273,0	18,8	6,3	278,5	20,1	22,34	43,03	50,09
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	23,1	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	24,2	21,95	40,98	51,42
2003	304,0	43,5	17,2	329,0	23,8	21,03	38,27	48,50
2004	310,0	72,4	32,9	349,5	25,3	22,11	40,55	52,15
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2006	305,5	80,1	27,9	359,5	26,2	19,22	35,40	46,80

Pramen: ČSÚ, SDP, Celní statistika, Situační a výhledové zprávy

Poznámky: CZV - ceny zemědělských výrobců, CPV - ceny průmyslových výrobců, SC - spotřebitelské ceny

Průměrná cena zemědělských výrobců kuřat v roce 2006 se vlivem přechodného snížení spotřeby v prvním pololetí a vysokých úrovní dovozů snížila proti roku 2005 o 9,3 % a byla nejnižší za posledních 13 let.

V závislosti na poklesu cen zemědělských výrobců kuřat klesla i cena průmyslových výrobců ve stejném období o 7 %. Spotřebitelská cena kuřat poklesla shodně jako cena zemědělských výrobců o 9,3 %. Nízká spotřebitelská cena napomáhá zvyšování odbytu kuřecího masa, které je v současné době nejlevnějším druhem masa na tuzemském trhu.

Pramen: ČSÚ

Objem dovozu drůbežího masa se v roce 2006 dostal na nejvyšší úroveň za posledních 6 let. Proti roku 2005 se dovozy zvýšily o 5,9 %. Země s největším podílem na dovozu drůbežího masa byly - Polsko, Brazílie, Německo, Nizozemsko a Slovensko.

Naopak i přes velmi nízkou tuzemskou cenu se v roce 2006 proti roku 2005 snížil vývoz o 23,5 %. Vlivem nákazové situace v minulém roce byly také ceny drůbeže na nízké úrovni i v okolních zemích. Poprvé od roku 2000 dovozní cena drůbežního masa převýšila cenu vývozní. Výše dovozních a vývozních cen závisí především na druzích obchodovaného masa (drůbež dělená, porcovaná a vykostěné maso).

Vejce

V roce 2006 nastal zlom ve výrobě vajec a výroba proti roku 2005 vzrostla o 2 % vlivem zvýšeného stavu slepic. Spotřeba vajec na obyvatele a rok se v roce 2006 zvýšila vlivem nárůstu produkce, extrémně vysokého dovozu proti minulým letům a sníženého vývozu. Spotřeba vajec se pohybovala na úrovni 250 kusů na obyvatele a rok.

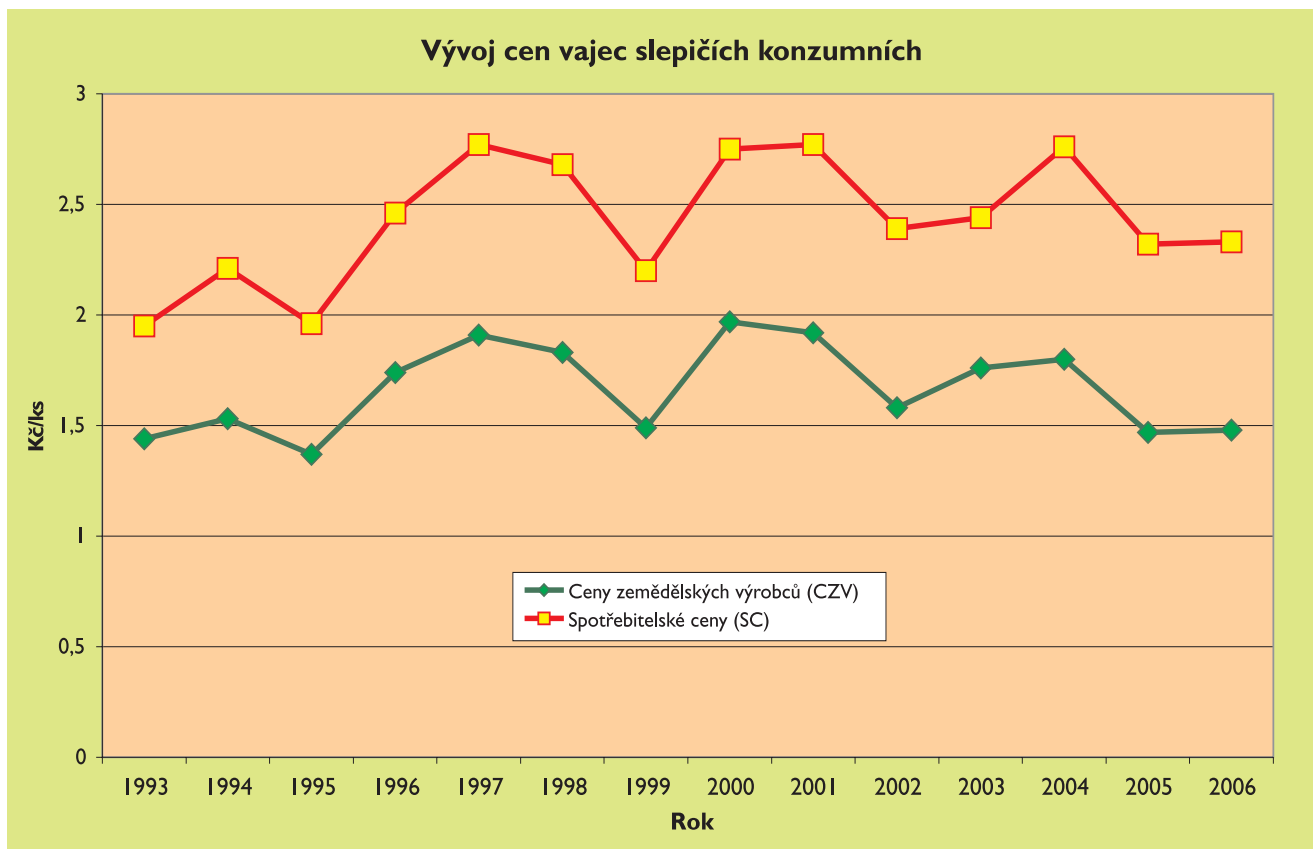
Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks)

Rok	Výroba	z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba
2001	3 190	1 658	45,8	60,6	3 174,2
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8
2006	2 191	968	596,7	159,9	2 627,8

Pramen: ČSÚ, Celní statistika, MZe

Poznámka: Koefficient pro přepočet kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks, tekuté vaječné produkty 20 ks, sušené vaječné produkty 72 ks

Průměrná cena zemědělských výrobců vajec v roce 2005 byla o 18,4 % nižší než cena roku 2004. Nižší cena byla pouze v roce 1993 a 1995. V roce 2006 i přes zvýšenou výrobu vajec a vysoké dovozy se cena zemědělských výrobců zvýšila o 0,7 % proti roku 2005. Spotřebitelská cena vajec v roce 2005 i v roce 2006 kopírovala cenu zemědělských výrobců.

Pramen: ČSÚ

Ostatní živočišné komodity

Ovce a kozy

Stavy ovcí se od roku 2005 do roku 2006 zvýšily ze 140 197 kusů na 148 412 kusů, tj. o 5,9 %. Stavy koz se za stejné období zvýšily z 12 623 kusů na 14 402 kusů, tj. o 14,1 %. Tento příznivý vývoj je výsledkem podpůrných a dotačních programů, souvisejících s chovem těchto druhů zvířat zejména v méně příznivých oblastech, i zvyšující se poptávky po skopovém masu a dalších produktech z chovu ovcí a koz.

Populace ovcí je po dokončené restrukturalizaci chovu zastoupena masnými, plodnými a kombinovanými plemeny se zaměřením chovu na produkci masa. V roce 2006 činil počet ovcí na 100 ha zemědělské půdy 3,5 ks, zatímco průměr EU představuje kolem 72 kusů. Vzhledem k příznivým půdně - klimatickým podmínkám v ČR i značné výměře dosud málo využívaných horských a podhorských oblastí lze předpokládat nárůst početních stavů ovcí a koz i do budoucna.

Porážky ovcí a koz jsou dosud z cca 80 % prováděny pro účel samozásobení, kolem 20 % zvířat je poráženo na jatkách. Spotřeba skopového a jehněčího masa se v současnosti pohybuje pouze kolem 0,20 kg na obyvatele za rok a je jedna z nejnižších na světě.

Podle celní statistiky bylo v roce 2006 vyvezeno celkem 35,8 tuny skopového a jehněčího masa, zatímco dovoz činil 459,8 tuny. Vyvezeno bylo rovněž 7 299 ks, převážně jehňat. Chov ovcí má mimořádný význam zejména v méně úrodných a svažitých oblastech pro permanentní spásání trvalých travních porostů, které nelze efektivně využít pro produkci jiných komodit zemědělské výroby a pro udržování krajiny v kulturním stavu.

Králici

Produkce králíčího masa v roce 2006 klesla proti roku 2005 o cca 6 %. Hlavním důvodem byl pokles stavů králíků celkem, počet králíků ve faremních chovech klesl o 6,1 % a v malochovech o 3,5 %. Saldo zahraničního obchodu v roce 2006 bylo po několika letech vysoce kladné. Po vstupu ČR do EU v roce 2004 se dovozy králíčího masa výrazně omezily.

Ceny zemědělských výrobců v porovnání s rokem 2005 se snížily o 4,2 %. Ceny zemědělských výrobců za jatečné králíky jsou do značné míry ovlivněny poptávkou na vnitřním trhu a cenami na zahraničních trzích, kam směřuje podstatná část produkce, která je zpracovávána na porážkách v ČR.

Spotřeba králíčího masa v ČR v posledních letech nezaznamenala mimořádné výkyvy. Pohybuje se od 3,6 kg/obyv./rok do 2,4 kg/obyv./rok. I když je spotřeba tohoto druhu masa zdánlivě na nízké úrovni, tak se ČR řadí na přední místo v Evropě.

Králíčí maso je přes své významné nutriční vlastnosti stále pouze doplňkovým druhem masa nejenom na tuzemském trhu, ale i v zahraničí.

Ryby

Rybářství je svým charakterem nedílnou součástí zemědělství. Z hlediska produkce rybího masa stále patří mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby. Rybářství v ČR produkuje v současnosti ročně 20 tis. tun tržních sladkovodních ryb na 24 tis. rybnících o celkové ploše 52 tis. ha. Nejčastěji chovanou rybou je kapr (asi 87,1 %) v několika uznaných formách, býložravé ryby, tolstolobici a amur bílý (5 %) a dále jsou chovány ryby lososovité, zvláště pstruh duhový a siven americký (3,5 %), lín obecný (1,2 %) candát obecný, štika obecná, sumec velký a další rybí druhy (3,2 %).

Rybářství je soustředěno především na území Jihočeského a Jihomoravského kraje, kde jsou zastoupeni největší producenti ryb. Rybníkářství přináší přímé zaměstnání pro 1700 pracovníků. V návaznosti na tuto hospodářskou činnost vznikají další pracovní příležitosti.

Nedílnou součástí odvětví je rekreační a sportovní rybářství uskutečňované na vodních plochách státem vyhlášených jako rybářské revíry. Počet rybářských revírů na území České republiky přesahuje

2 000 revírů o výměře přibližně 42 000 ha. Rekreačním rybářstvím se zabývá 350 tis. registrovaných členů všech rybářských svazů, kteří vyloví cca 4,5 tis. tun ryb ročně.

Obě tyto složky rybářství, tedy produkční i sportovní jsou řízeny třístupňovou státní správou (obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajské úřady, ministerstva) v rámci zákonných požadavků zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství a jeho vyhlášky č. 197/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zpracování ryb navazuje na vlastní rybářskou produkci. Pro zásobování trhu jsou rovněž zpracovávány dovezené mořské ryby. Ročně se zpracuje 9 až 11 % tržní produkce sladkovodních ryb.

Odvětví rybářství se v ČR podílí na tvorbě HDP ve výši cca 1,1 mld. Kč v běžných cenách, což představuje 0,04 % HDP. I přes toto nízké procento tvoří regionálně velmi významný hospodářský prvek, který pomáhá udržet zaměstnanost na venkově. V posledním období je kladen stále vyšší důraz na mimoprodukční funkce rybníků v krajině jako jsou environmentální, vodohospodářské, rekreační a krajinnotvorné funkce. Kvalitní rybniční soustava významně omezuje povodňové škody. Prokazatelně se tak stalo v letech 2002 a 2006.

Přehled o produkci ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení, určené k přímé spotřebě

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Produkce v 1000 t	20,1	19,2	19,7	19,4	20,5	20,4
z toho: export v 1000 t	9,9	9,2	9,6	9,9	9,3	10,0
Úlovky na revírech v 1000 t	4,8	5,0	5,1	4,5	4,2*	3,9 *)
Spotřeba na osobu v kg ročně	1,47	1,43	1,49	1,46	1,48 *)	1,35 *)

Pramen: Rybářské sdružení České republiky

Poznámka: *) Kvalifikovaný odhad

Se vstupem České republiky do Evropské unie došlo k rozšíření možností podpor do rybářského sektoru. V současné době jsou především využívány následující podpůrné prostředky:

- 1) Národní resortní podpory týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků a Genetické zdroje.
- 2) Operační program „Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství“ (OP Zemědělství) je programový dokument zpracovaný na období 2004 - 2006 a vycházející z nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, o obecných ustanoveních o Strukturálních fondech, a nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, o podpoře rozvoje venkova prostřednictvím Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF). Části OP Zemědělství zabývající se rybářstvím jsou založeny na nařízení Rady (ES) č. 1263/1999, o finančním nástroji pro usměrňování rybolovu (FIFG). Z OP Zemědělství mohou rybáři čerpat finanční prostředky na:

Opatření 2.3 - Rybářství.

Podopatření 2.3.1. Zpracování ryb a marketing výrobků z ryb.

Podopatření 2.3.2. Chov vodních živočichů - akvakultura.

Podopatření 2.3.3. Činnosti prováděné odborníky v rybářství a propagační opatření.

Pro příští programovací období 2007 - 2013 se připravuje samostatný OP Rybářství, který rozšiřuje současné možnosti dotací.

Včely

Česká republika je rozložením včelstev celoplošně relativně dobře pokryta. Problémem je struktura z hlediska počtu včelstev na jednoho včelaře (tab. 1). V českém včelařství výrazně převažují zájmoví chovatelé a malovčelaři. K 31. 12. 2006 bylo na území České republiky evidováno 48 678 chovatelů

s 525 560 včelstvy. Český svaz včelařů (dále jen ČSV), který je v České republice nejvýznamnější organizací zastupující včelaře a hájící jejich zájmy, sdružuje 47 468 chovatelů včel (97,51 %) s 516 478 včelstvy (98,27 %). Trh s medem je tuzemskou surovinou dostatečně zásoben, v roce 2006 bylo vyprodukováno 9 081 t medu. Export je výrazně vyšší než import, největším odběratelem českého medu je trvale Spolková republika Německo (1 657,9 tun).

V českých zemích produkovaný med dosahuje v souladu se základními pravidly ošetřování včelstev a zpracování medu významně lepší kvality než udává vyhláška č. 76/2003 Sb., oddíl 2 Med, popřípadě Nařízení Rady (ES) 2001/110.

Za prací včelařů je nutné vidět nejen získávání medu a ostatních včelařských produktů, ale hlavně zajištění opylování entomofilních rostlin a to nejen kulturních, ale i planě rostoucích. Na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, je poskytována dotace I.D. Podpora včelařství ve výši do 180 Kč na jedno včelstvo.

V roce 2006 bylo možno čerpat dotace z „Českého programu pro zlepšení produkce medu a jeho uvádění na trh“, který zajišťuje motivační tok finančních prostředků k jednotlivým včelařům. Uvedený program je spolufinancován na základě nařízení Rady (ES) č. 797/2004 (pro rok 2006- 585 379 EUR, pro rok 2007- 702 455 EUR) a v současné době se připravuje nový včelařský program na období 2008 - 2010.

Stavy včelstev a počty včelařů v České republice od roku 1992											
Ukazatel	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet včelstev celkem	729 758	630 026	537 136	542 161	534 814	537 226	517 743	477 743	556 853	551 681	525 560
Včelařů s 1 - 15 včelstvy	61 236	57 577	50 232	46 251	45 419	43 852	42 384	41 257	39 578	39 315	38 802
Včelařů s 16 - 30 včelstvy	9 142	7 258	6 468	6 047	5 854	5 924	5 699	5 075	6 437	6 442	6 087
Včelařů nad 31 včelstev	2 384	2 074	1 856	2 301	*)	*)	*)	*)	*)	*)	*)
Včelařů s 31 - 150 včelstvy	*)	*)	*)	*)	2 163	2 210	2 185	2 043	2601	2661	2496
Včelařů nad 150 včelstev	*)	*)	*)	*)	48	57	61	60	80	81	83
Včelařů mimo ČSV	3 552	3 625	2 872	2 681	2 457	1 582	1 411	1 299	1413	1325	1210
Včelařů celkem	76 314	70 534	61 428	57 280	55 941	53 625	51 740	49 734	50 109	49 824	48 678
Průměrný počet včelstev na včelaře	9,56	8,93	8,74	9,47	9,56	10,02	10,01	9,61	11,11	11,07	10,80

Pramen: ČSV

Poznámka: *) V tomto roce kategorie statisticky nesledována

Koně

Chov koní, ačkoliv plní i jiné funkce než ostatní hospodářská zvířata, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je kůň nadále hospodářským zvířetem.

Na přelomu let 2006 a 2007 bylo v ústřední evidenci koní evidováno 59 165 ks koní. Jejich počet se od roku 1996 v naší republice stále zvyšuje. Nejrozšířenějším plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, chladnokrevná plemena - česko-moravský belgický kůň, norik, slezský norik, dále starokladrubský kůň, huculský kůň, plemena náležející ke skupině koní pony a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní podniky a to Národní hřebčín Kladruby n.L., Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

V ČR se v současné době vede plemenná kniha pro 19 plemen koní. Organizací, které vedou plemenné knihy a které se označují jako uznaná chovatelská sdružení, je celkem 12. Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do tzv. **genetických zdrojů**. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Při každém přemístění musí být každý kůň doprovázen identifikačním dokumentem - průkazem koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence.

Ekologické zemědělství

Rok 2006 byl pro ekologické zemědělství (EZ) významný. Po stagnaci ploch v letech 2003-2005 došlo k výraznému nárůstu počtu ekologických farmářů, zvýšil se také počet výrobců biopotravin. Řada českých výrobců biopotravin rozšiřuje svou nabídku o nové komodity. Významné změny byly také v oblasti kontrolního systému EZ. V roce 2006 došlo k vytvoření konkurenčního prostředí v oblasti kontroly, vedle stávající kontrolní organizace KEZ o.p.s. pověřilo MZe výkonem kontroly další dvě kontrolní organizace (ABCERT GmbH a Biokont CZ, s r.o.). Pro ekologické zemědělce to znamená možnost volby, která organizace u nich bude kontrolovat dodržování pravidel EZ.

Rok 2006 byl významný také z hlediska státní podpory ekologickým zemědělcům. Byl finalizován Program rozvoje venkova 2007-2013, který nahradí mimo jiné stávající programový dokument Horizontální plán rozvoje venkova. V rámci nového Programu dochází od roku 2007 k navýšení plateb pro ekologické zemědělce.

Základní statistické údaje o ekologickém zemědělství (EZ)

Po mírném snížení počtu ekozemědělců v roce 2005 došlo během roku 2006 k nárůstu počtu ekofare. Ke dni 31.12.2006 hospodařilo ekologicky již 963 ekofare, jejich počet se tak během roku 2006 zvýšil o 134 farem. V průběhu ledna 2007 se do ekologického zemědělství přihlásilo dalších téměř 10 ekofare. Předpokládáme, že v průběhu dubna 2007 přesáhne celkový počet ekofare v ČR číslo 1000.

Celková výměra půdy zařazené v ekologickém zemědělství je 281 535 ha, oproti roku 2005 se výměra půdy v EZ zvýšila o 26 553 ha. Stejně tak se zvýšil podíl zemědělské půdy obhospodařované v EZ, který nyní dosahuje 6,61 %.

Zajímavý trend je, že se nezvyšuje výměra TTP v EZ, která je na úrovni roku 2003. Naopak se zvyšuje výměra orně půdy (za rok 2006 o 2 713 ha na celkových 23 479 ha), zvyšuje se také výměra trvalých kultur i ostatních ploch (meze, remízky atd.).

Vývoj výměry zemědělské půdy v ekologickém zemědělství ČR v letech 1998 - 2006

Rok	Počet podniků celkem	Výměra zemědělské půdy v EZ v ha	Procentický podíl ze zem. půdního fondu
1998	348	71 621	1,67
1999	473	110 756	2,58
2000	563	165 699	3,86
2001	654	217 869	5,09
2002	721	235 136	5,50
2003	810	254 995	5,97
2004	836	263 299	6,16
2005	829	254 982	5,98
2006	963	281 535	6,61

Pramen: MZe

Vývoj struktury půdního fondu v ekologickém zemědělství ČR

Plochy	Výměra v ha					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Orná půda	19 164	19 536	19 637	19 694	20 766	23 479
TTP	195 633	211 924	231 683	235 379	209 956	232 189
Trvalé kultury	963	898	928	1 170	820	1 196
Ostatní plochy	2 354	2 778	2 747	7 056	23 440	24 671
Celkem	218 114	235 136	254 995	263 299	254 982	281 535

Pramen: MZe

Počet podniků zařazených v ekologickém zemědělství k 31. 12. 2006

Podnikatelské subjekty podle předmětu činnosti	Počet k 31.12.2006
Ekologičtí podnikatelé, žadatelé o registraci	963
Výrobci biopotravin (včetně vlastní distribuční činnosti)	152
Osoby uvádějící bioprodukty a biopotraviny do oběhu	57 *)
Dovozci biopotravin ze třetích zemí	13
Výrobci krmiv a osiv	10
Smluvní zpracovatelé (samostatně registrovaní)	4
Ekologický včelař	1
Celkem podniků	1 200

Pramen: MZe

*) V souladu se zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, nepodléhají od roku 2006 registraci maloobchodní prodejny, které pouze prodávají biopotraviny konečnému spotřebiteli ve spotřebitelském balení. Z tohoto důvodu se tyto subjekty ve statistických přehledech již nevyskytují

Produkce biopotravin

Se zvyšujícím se počtem ekologických zemědělců roste počet výrobců biopotravin. Oproti loňskému roku se jejich počet navýšil ze 125 na současných 152 podniků. V roce 2006 dosáhl maloobchodní obrát s biopotravinami 520 milionů korun a oproti roku 2005 vzrostl o 48,5 procent. Český trh tak vloni rostl nejrychleji v Evropě. Řada českých výrobců biopotravin rozšiřuje svou nabídku o nové komodity.

Ačkoliv se klasické zemědělství potýká s nadprodukcí a problémy s odbytem produkce, poptávka po biosurovinách se ze strany výrobců biopotravin stále zvyšuje, zlepšují se také možnosti odbytu biopotravin v důsledku zvýšeného zájmu spotřebitelů. Konkrétním příkladem mohou být výrobky, které byly letos oceněny v soutěži „Česká biopotravina 2006“, kterou každoročně vyhlašuje Nadace Partnerství ve spolupráci se svazem ekologických zemědělců PRO-BIO. Ceny vítězům předala při slavnostním vyhlášení výsledků bývalá ministryně zemědělství Milena Vicenová, ministerstvo také finančně přispělo na konání soutěže.

Biopotravinou roku 2006 se stal BIO kysaný nápoj z mlékárny Valašské Meziříčí, který mlékárna vyrábí od června tohoto roku. Na základě pozitivních ohlasů zákazníků rozšířila mlékárna biosortiment také o BIO kysaný nápoj s jahodovou příchutí. Čestné uznání v soutěži „Biopotravina roku 2006“ získali dva producenti biovejce, společnost Abatis a.s. a Ing. Pavel Kýr. Společnost Abatis a.s. dnes již nestačí pokrývat poptávku po biovejcích a svou farmu plánuje rozšířit na cca 3000 nosnic během 1-2 let. Sortiment produktů letos rozšířila i společnost PRO-BIO s r.o. Staré Město pod Sněžníkem. Nová řada polotovarů - Biolinie Jahelník, Pohankový dezert a Bulgur s červenou čočkou získala v soutěži Biopotravina roku čestné uznání. Na základě spotřebitelské poptávky plánuje společnost výrobu dalších bioproduktů.

Realizace Akčního plánu ČR pro rozvoj ekologického zemědělství do roku 2010

Akční plán přijala dne 17.3.2004 na svém zasedání vláda a ve svém usnesení uložila MZe vytvořit meziresortní pracovní skupinu pro realizaci cílů Akčního plánu. Tato pracovní skupina již zahájila svoji činnost prostřednictvím zástupců ministerstev životního prostředí, průmyslu a obchodu, zdravotnictví a školství a také prostřednictvím zástupců všech krajů, protože je velmi důležité realizovat Akční plán také na regionální úrovni. Na realizaci se podílí také expertní tým, který zpracoval pracovní verzi tohoto dokumentu. Pro tento účel byly v průběhu roku 2004 vytvořeny pracovní skupiny, které již zahájily svou činnost a které jsou tématicky zaměřené na řešení problematiky welfare, propagace, marketingu, výzkumu, vzdělávání a poradenství, nebo vztahu ekologického zemědělství a životního prostředí.

Rok 2006 byl rokem realizace Akčního plánu. Ze strany MZe byly realizovány především následující aktivity:

- ve spolupráci svazu PRO-BIO a marketingového odboru SZIF byl připraven komunikační projekt na informování spotřebitelů o ekologickém zemědělství a biopotravinách. Projekt byl prostřednictvím marketingového odboru SZIF podán v únoru 2007 do Bruselu. V případě schválení projektu se bude EU podílet na financování z 50 % (celkový rozpočet projektu je cca 30. mil. Kč) na roky 2008-2010.
- září 2006 bylo vyhlášeno MZe a MŽP jako Měsíc biopotravin. V rámci Měsíce biopotravin proběhlo téměř 100 různých akcí na podporu propagace ekologického zemědělství v regionech celé České republiky, kterých se zúčastnily tisíce osob - biodožínky, biojarmarky, dny otevřených dveří, semináře, exkurze, ochutnávky apod. Dne 1. září se konala k příležitosti vyhlášení Měsíce biopotravin tisková konference za účasti ministra zemědělství. Dále proběhly celostátní biodožínky v Ležnicích u Horního Slavkova. Byla vyhlášena nejlepší Biopotravina roku 2006. V Praze 10 na Toulcově dvoře byl uspořádán biojarmark, kde se představili se svými bioprodukty ekozemědělci z celé České republiky.
- pokračování dotačního titulu pro podporu poradenství v ekologickém zemědělství v rámci „Zásad“ MZe. Pro rok 2006 se jednalo o dotační titul 9.F „Podpora poradenství v zemědělství“, kdy má ekologický zemědělec nárok na uhrazení max. 80% nákladů na poradenství, maximálně však do výše 15 000 Kč při výměře ekofarmy do 300 ha a maximálně do výše 20 000 při výměře ekofarmy nad 300 ha. Od roku 2007 je tato podpora poskytována v rámci Programu rozvoje venkova 2007-2013.

Podpora vzdělávání v rámci realizace Akčního plánu

V rámci Ročního vzdělávacího plánu MZe byly v roce 2006 finančně i organizačně podpořeny následující vzdělávací akce:

- realizace cyklu 10-ti celodenních vzdělávacích seminářů pro odbornou veřejnost ve všech regionech ČR na téma „Ekologické zemědělství - legislativa, dotace, zpracování, odbyt a marketing bioproduktů“.
- na přelomu června a července 2006 se uskutečnil za finanční a organizační podpory MZe již šestý ročník mezinárodní konference „Letní evropská akademie ekologického zemědělství“. Jednalo se o třídní konferenci, které se účastnilo cca 250 účastníků z řady evropských zemí. Hlavními tématy konference bylo hospodaření na travních porostech a kvalita biopotravin. Třetí den konference proběhly exkurze na ekologické farmy v ČR, na Slovensku a v Rakousku.

Legislativa ekologického zemědělství, kontrolní a certifikační systém

S účinností od 30.12.2005 začal platit zákon č. 553/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Smyslem novely bylo vypustit ze zákona č. 242/2000 Sb. všechna ustanovení, která jsou duplicitní s evropskou legislativou EZ (nařízení Rady (EHS) 2092/91 o ekologickém zemědělství). Došlo tak ke zjednodušení legislativy ekologického zemědělství. Úplné znění

zákona č. 242/2000 Sb. vyšlo ve Sbírce zákonů jako zákon č. 30/2006 Sb., dne 2.2.2006. S účinností od 1.2.2006 začala také platit nová prováděcí vyhláška MZe č. 16/2006 Sb., která nahradila všechny dosud platné prováděcí vyhlášky k zákonu č. 242/2000 Sb. Od 1.2.2006 jsou tak zrušeny prováděcí vyhlášky č. 53/2001 Sb., 263/2003 Sb. a 174/2004 Sb. V rámci legislativních změn došlo k výraznému zjednodušení právních předpisů pro EZ, zákon o ekologickém hospodaření byl zredukován o polovinu, současná prováděcí vyhláška má oproti původním 15 stranám a 17 přílohám pouze dvě strany textu a dvě přílohy.

Od roku 2006 se také mění postup při registraci v ekologickém zemědělství. V praxi je nezbytné postupovat tak, že žadatel nejdříve zkontaktuje kontrolní organizaci, kterou si vybere, přihlásí se u ní ke kontrole a certifikaci a uzavře s ní smlouvu o kontrole. Kontrolní organizace poté provede vstupní kontrolu podniku a vystaví příslušné potvrzení, které tvoří přílohu žádosti o registraci, která se podává na MZe. Žádost o registraci má rozsah 1 strany A 4. Jak již bylo uvedeno, v současné době si ekologičtí podnikatelé mohou vybrat, která ze tří kontrolních organizací (KEZ o.p.s., ABCERT GmbH a Biokont CZ, s r.o.) je bude kontrolovat. Všechny organizace jsou pro svou činnost pověřeny MZe a jsou akreditovány podle norem ČSN EN 45 011 a ČSN EN ISO/IEC 17020 (dříve ČSN EN 45 004).

Od ledna 2006 se také připravuje nové nařízení EU o ekologickém zemědělství, které nahradí od 1.1.2009 současná nařízení Rady (EHS) č. 2092/91. Základní rysy návrhu nařízení byly odsouhlaseny ministry zemědělství EU na prosincovém jednání v Bruselu. Návrh musí schválit ještě Evropský parlament a Evropská komise musí připravit prováděcí právní předpisy, které stanoví podrobná pravidla pro hospodaření ekologických zemědělců a pro výrobu biopotravin.

Zcela nová pravidla budou podle návrhu platit v oblasti označování biopotravin. Biopotraviny budou muset být povinně označeny logem EU včetně informace o původu surovin, zda pochází pouze z jednoho státu, zda byly suroviny vyprodukované v rámci států EU, nebo zda suroviny pochází ze třetích zemí. Pro biopotraviny pocházející ze třetích zemí bude používání EU loga a informace o původu dobrovolné. Každá biopotravina bude muset být povinně označena kódem kontrolní organizace ekologického zemědělství, která ji certifikovala. I nadále budou používána národní nebo soukromá loga pro označování biopotravin. Slovní označení „ekologický“ a „biologický“, včetně jejich odvozenin jako „bio“ a „eko“ bude možné používat pouze na obalech biopotravin. To platí již podle současného nařízení (EHS) 2092/91 a označování klasických potravin těmito výrazy je ze strany MZe přísně postihováno. Hlavním cílem pravidel v oblasti označování biopotravin je zlepšit informovanost spotřebitelů a ulehčit spotřebitelům identifikaci biopotravin na trhu.

Návrh nařízení stanovil také nová pravidla pro chov vodních živočichů v ekologickém zemědělství. V podmínkách ČR přichází v úvahu především chov ryb, nařízení stanoví pravidla také např. pro chov korýšů nebo mlžů. Nové nařízení přispěje ke zpřehlednění právní úpravy ekologického zemědělství. Současná nařízení o ekologickém zemědělství platí již od roku 1991, od té doby bylo více než padesátkrát novelizováno.

Státní podpora ekologického zemědělství v roce 2006

Také v roce 2006 pokračovala dotační podpora EZ jako agroenvi opatření v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova. Předpokládaná celková suma vyplacených dotací pro EZ v roce 2006 je cca 300 mil. Kč.

Výše dotace na ekologické zemědělství je rozdílná v závislosti na pěstované kultuře a pro rok 2006 byla stejná jako v roce 2005 v následující výši:

- a) 3 520 Kč/ha, při hospodaření na orné půdě, s výjimkou pěstování zeleniny nebo speciálních bylin,
- b) 1 100 Kč/ha, při hospodaření na travních porostech,
- c) 12 235 Kč/ha, při pěstování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic
- d) 11 050 Kč/ha, při pěstování zeleniny nebo speciálních bylin na orné půdě

Jak již bylo uvedeno, od roku 2007 bude podpora ekologickým zemědělcům vyplácena v rámci Programu rozvoje venkova 2007 - 2013. Podle tohoto Programu dojde k navýšení plateb pro ekologické zemědělce od roku 2007. Evropská komise se bude podílet na financování plateb z 80 %, zbývajících 20 % bude hrazeno ze státního rozpočtu ČR.

Biopaliva

Státní energetická koncepce ČR počítá s pěti základními primárními zdroji obnovitelné energie: energie sluneční, vodní, větrná, geotermální a energie biomasy. Každý z těchto zdrojů obnovitelné energie představuje specifické možnosti využití jejich potenciálu. V souladu se zmiňovanou koncepcí jsou u nás preferovány všechny typy energií z obnovitelných zdrojů, tj. využití elektrické energie, tepelné energie a biopaliv.

Využívání biopaliv vede nejen ke snižování ekologické zátěže vlivem spalování fosilních paliv, ale též ke zvyšování soběstačnosti ČR v zásobování pohonnými hmotami a podpoře domácí zemědělské produkce.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/30/ES, o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě, stanovuje indikativní cíle, podle kterých by měli členské státy zajistit do konce roku 2010 uvedení minimálního množství biopaliv na trh s pohonnými hmotami ve výši 5,75 % energetického obsahu z celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely prodávaného na jejich trzích.

Na počátku roku 2006 se ministři zemědělství EU vyslovili pro podporu Akčního plánu pro biomasu, jenž je souhrnem celé řady opatření pro využití biomasy ve výrobě tepla, výrobě elektřiny, biopaliv v dopravě a dále zahrnuje mezioborové otázky a výzkum. Zároveň ministři podpořili Strategii EU pro biopaliva.

MEŘO

Bionafta, která je tvořena metylesterem řepkového oleje (MEŘO), je v EU nejrozšířenějším alternativním motorovým palivem založeným na obnovitelných zdrojích energie. Jejím největším producentem je Německo. V ČR má výroba bionafty rovněž poměrně dlouhou tradici, avšak díky nutným změnám dotační politiky v souvislosti se vstupem do EU je během posledních let převážný objem produkce exportován.

Jak vyplývá z následující tabulky, v ČR bylo v roce 2006 vyrobeno 110 574 tun MEŘO za účelem náhrady motorové nafty (v roce 2005 čítalo toto množství 126 890 tun). Většina produkce v roce 2006 byla exportována do jiných zemí EU. Směsná motorová nafta s příměsí MEŘO nad 30 obj.% (ČSN 65 6508) byla vyrobena v množství 32 829 tun. Motorová nafta s přídavkem MEŘO nižším než 30 obj.% byla vyrobena pouze v minimálním množství.

Bilance MEŘO a směsné motorové nafty pro rok 2006

Ukazatel	MEŘO (tun)	SMN (nad 30%) (tun)	SMN (5 až 30%) (tun)	MN + MEŘO (do 5%) (tun)
Počáteční zásoby	1 316,4	146,2	0,0	0,0
Výroba	110 574,1	32 829,1	546,4	486,0
Dovoz	22 531,8	0,0	0,0	75,2
Vývoz	110 515,3	8 321,9	546,4	0,0
Hrubá spotřeba	20 551,7	24 130,3	0,0	561,2
Konečné zásoby	3 355,3	523,1	0,0	0,0

Pramen: VÚZT Praha

Poznámka: MN = motorová nafta, SMN = směsná motorová nafta

V následujících dvou tabulkách je uvedena sklizňová plocha, výnos a produkce řepky olejné v roce 2006 a přehled výrobců MEŘO včetně jejich výrobních kapacit a roku, ve kterém došlo k zahájení provozu, či rekonstrukci výrobního zařízení.

Celková sklizňová plocha řepky olejné v roce 2006 byla tvořena 292 247 ha, v roce 2005 pak 267 160 ha. Množství řepky zpracované na MEŘO v roce 2006 bylo 298 500 tun, naopak v roce 2005 čítalo toto množství 342 600 tun.

Výrobní kapacity MEŘO v ČR ke dni 31.12.2006 činily 199 060 t/rok. Plánovaná kapacita ke dni 31.12.2007 je pak 369 060 t/rok, přičemž toto množství bude schopné nahradit cca 8 % z předpokládaného prodeje motorové nafty v roce 2010 v ČR.

Bilance řepky olejné pro rok 2006

Ukazatel	MJ	Množství
Sklizňová plocha	ha	292 247
Výnos	tun/ha	3,01
Produkce	tun	880 172
Množství řepky zpracované na MEŘO	tun	298 500
Podíl řepky zpracované na MEŘO z celkové produkce	%	40

Pramen: ČSÚ, VÚZT Praha

Současné výrobní kapacity MEŘO v České republice

Firma	Kapacita	Zahájení
A.B.C., s.r.o. Bransouze	2 900 t	1995
AGRICOS, s.r.o. Stod u Plzně	660 t	1996
Agrochem, a.s. Lanškroun	2 550 t	1995 rekonstrukce 2001
AGROPODNIK, a.s. Jihlava	70 000 t	1995 rekonstrukce 2001 a 2004
Primagra, a.s.:		
- Milín	70 000 t	2007
- Žatec	4 800 t	1995
BIO Petrol, a.s. Praha, Nová Ves/P	3 750 t	1995
FABIO produkt, s.r.o. Holín	6 200 t	1994
ZS Kratonohy, a.s.	1 000 t	1994
Setuza, a.s.:		
- závod Olomouc	39 000 t	1994
- závod Mydlovary	13 000 t	1995
- závod Ústí/L.	100 000 t	2007
Jarimex Hradec Králové, Hněvčeves	7 050 t	1997
RPN, s.r.o. Chrudim	2 050 t	1991
KL-OIL Lužany	2 000 t	1994
HH Corporation - Jan Horák, Česká Třebová	17 450 t	2003
PAVEX, s.r.o. Pardubice	15 000 t	2004
ZD Dolany	1 500 t	1993
Václav Kavan, Bílý Kostel	1 150 t	1995
S.O.C. Nový Přerov	9 000 t	1995 rekonstrukce 2001
CELKEM	369 060 t	

Pramen: VÚZT Praha

V roce 2005 a 2006 se výrobou směsné motorové nafty s příměsí 30% MEŘO (SMN 30) zabývaly tyto firmy: ADW Bio, a.s. Krahulov, EKORONA, s.r.o. Chrudim, Ferroslužby, s.r.o. Šenov, Agrochem, a.s. Lanškroun, SETADIESEL, a.s. Litvínov, AGRICOS, s.r.o. Stod, PAVEX, s.r.o. Pardubice a OB Product, a.s. Neubuz.

Množství MEŘO, na něž byly vyplaceny dotace za zpracovatelské období 2006 podle nařízení vlády ČR č. 148/2005 Sb., je popsáno dle měsíců uvedení směsného paliva do volného daňového oběhu v následující tabulce. V roce 2006 činila výše dotace 6570,- Kč/tunu MEŘO, bylo vyrobeno 9367 tun dotovaného MEŘO a celková vyplacená částka činila přibližně 61,5 mil. Kč.

Usnesením vlády č. 1080 ze dne 20. září 2006 bylo rozhodnuto o uplatňování biopaliv v dopravě ČR bez dotací a podpor. Z tohoto důvodu bude výroba MEŘO (a dalších biopaliv) od roku 2007 probíhat bez dotací ze strany státu.

Množství MEŘO, na něž byly vyplaceny dotace za zpracovatelské období 2006	
Měsíc	Množství MEŘO (tun)
Leden	245,399
Únor	384,96
Březen	515,16
Duben	645,861
Květen	759,048
Červen	852,038
Červenec	753,779
Srpen	1 162,329
Září	1 023,602
Říjen	898,346
Listopad	1 153,551
Prosinec	973,386
Celkem (zaokrouhleno)	9367

Zdroj: SZIF

BIOETANOL

Bioetanol je nejrozšířenějším biopalivem mimo území EU a to především díky největším producentům - Brazílii a USA. V ČR byla výroba bioetanolu za účelem přimíchávání do pohonných hmot zahájena v průběhu roku 2006. V provozu jsou lihovary v Dobručicích a lihovar ve Vrdech (viz tabulka), dalších několik výrobních zařízení je v současnosti připravováno. I když může být výchozí výrobní surovinou pro výrobu bioetanolu téměř libovolná plodina bohatá na cukry a škroby, je využíváno především obilí (zejména pšenice) a cukrovka.

Dalším perspektivním typem biopaliva je etyl-terc-butyléter (ETBE). Jednou z jeho výrobních komponent je právě bioetanol. Výrobou ETBE v rámci zkušebního provozu se v ČR zabývá společnost Česká rafinérská, a.s.

Výrobní kapacity bioetanolu v ČR v roce 2006		
Podnik	Kapacita	Surovina
Lihovar Dobručice, Cukrovary TTD, a.s.	1 000 000 hl/rok	cukrová řepa
Lihovar Vrde, Ethanol Energy, a.s.	600 000 hl/rok	obilí

Zdroj: MZe

Výrobní kapacita bioetanolu je v současné době 1,6 mil. hl/rok a ve výstavbě či přípravě výstavby jsou další přibližně 4 mil. hl. Budoucí výrobní kapacita 5,6 mil hl/rok je dostačující pro nahrazení cca 15 % předpokládaného prodeje motorových benzínů v roce 2010.

Následující tabulka uvádí množství vyrobeného a spotřebovaného bioetanolu použitého ve směsném palivu s benzínem a bioetanolu užitého k výrobě ETBE, který byl rovněž využit ve směsi s benzínem. V roce 2006 se jednalo především o pilotní projekty a ověřování provozu při přimíchávání bioetanolu nebo ETBE do benzínu. Množství vyrobeného ETBE činilo 2 968,2 tun.

Bilance bioetanolu použitého ve směsném palivu a bioetanolu pro výrobu ETBE v roce 2006

Ukazatel	BioEtOH (tun)	BioEtOH pro výrobu ETBE (tun)
Počáteční zásoby	18,4	0,0
Výroba	258,1	1 531,6
Dovoz	0,0	0,0
Vývoz	0,0	0,0
Hrubá spotřeba	249,0	1 531,6
Konečné zásoby	27,5	0,0

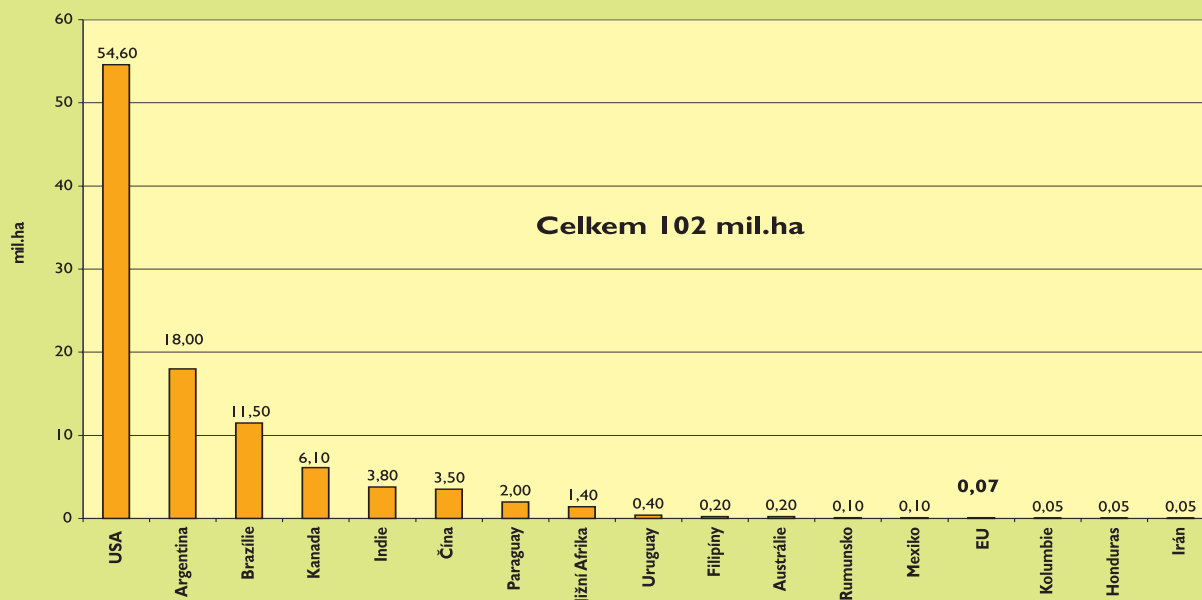
Pramen: VÚZT Praha

Geneticky modifikované organismy

V roce 2006 se opět rozšířila plocha s geneticky modifikovanými (dále GM) plodinami ve světě, kdy byla překročena hranice 100 mil. ha. Od počátku pěstování v roce 1996 se tak plocha s GM plodinami 60x zvětšila, a to na základě pozitivních zkušeností pěstitelů s touto technologií, díky které lze uspořít náklady, zvýšit výnosy, zkvalitnit produkci a chovat se šetrněji k životnímu prostředí.

Dominantními GM plodinami, které se v roce 2006 pěstovaly, byly i nadále sója (58,6 mil. ha), kukuřice (25,2 mil. ha), bavlník (13,4 mil. ha) a řepka (4,8 mil. ha). V menší míře se na produkčních plochách také pěstovaly GM rýže, papája, tykev a nově vojtěška. Největším pěstitelem GM plodin i nadále zůstávají Spojené státy americké (54,6 mil. ha), následované Argentinou (18 mil. ha), Brazílií (11,5 mil. ha), Kanadou, Indií, Čínou a dalšími. Celkově 10,3 mil. farmářů využilo pěstitelskou technologii založenou na GM plodinách, z čehož drtivá většina (9,3 mil.) pěstitelů pocházela z rozvojových zemí.

Pěstování GM plodin dle jednotlivých zemí v roce 2006

Pramen: ISAAA (International Service for the Acquisition of Agri - Biotech Application)

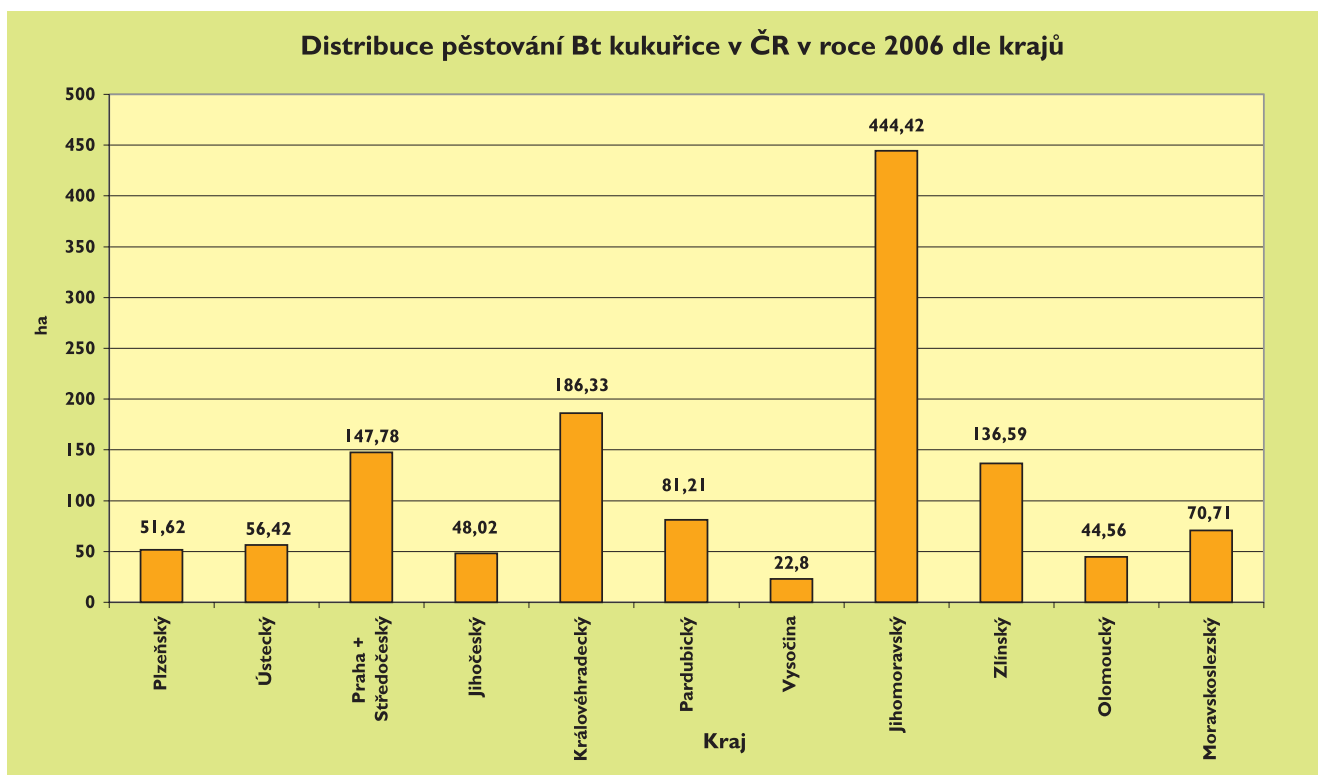
Nejčastěji se pěstují GM plodiny tolerantní k účinné látce neselektivního herbicidu (69,9 mil. ha, tzv. HT plodiny), následované GM plodinami odolnými vůči specifickému škůdci (tzv. Bt plodiny) a s kombinací obou znaků. Celkově bylo ve světě od roku 1996 vydáno 539 povolení pro 107 modifikací provedených ve 21 plodinách - v kukuřici se jednalo o 35 modifikací, u bavlníku 19, řepky 14 a sóji 7.

EU prozatím zaujímá vůči GM plodinám obezřetný postoj, který je založený na principu předběžné opatrnosti, a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako jiné státy, kde technologie nachází stále větší uplatnění. V EU se v roce 2006 pěstovalo cca 62.200 ha GM kukuřice odolné vůči škůdci zavíječi kukuřičnému (tzv. Bt kukuřice), což je jediná plodina povolená pro pěstování v EU. Většina ploch s Bt kukuřicí se nacházela ve Španělsku - 53.700 ha. Zbývající plocha s Bt kukuřicí byla zaregistrována ve Francii - 5.000 ha, **ČR - 1.290 ha**, Portugalsku - 1.250 ha, Německu - 950 ha a na Slovensku - 30 ha.

Nepatrná produkce GM plodin v EU, ve srovnání s ostatními světovými producenty, odráží víceméně negativní postoj evropských spotřebitelů, kteří vyžadují striktní označování produktů vyrobených z GM organismů (GMO), případně pouze tzv. „GMO-free“ produkty. Výsledkem je mj. rozsáhlá evropská legislativa včetně navazujících kontrol.

ČR má již dvouleté praktické zkušenosti s pěstováním Bt kukuřice, která je pěstována jako alternativa k chemickému, případně biologickému ošetření porostů proti zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*). Bt kukuřice byla poprvé zaseta na produkčních plochách v roce 2005. V prvním roce pěstování Státní zemědělský intervenční fond zaevidoval 270 ha s Bt kukuřicí.

V roce 2006 zaujímala Bt kukuřice 1.290 ha, z čehož, dle evidence zemědělských agentur, připadlo 696 ha na moravský region a 594 ha se pěstovalo v Čechách. Mezi kraji dominovala Jižní Morava, kde byla zaevidována třetina celkové výměry Bt kukuřice v ČR. Následovaly dva české kraje - Středočeský včetně Prahy a Královéhradecký - a jeden moravský kraj - Zlínský; v každém z nich bylo zaevidováno více jak 100 ha Bt kukuřice.

Pramen: MZe

Z pohledu velikosti osetých ploch došlo v roce 2006 k posunu, kdy pouze 1/3 všech porostů s Bt kukuřicí byla o velikosti do 1 ha (oproti 60 % v roce 2005). 40 % porostů s Bt kukuřicí překročilo výměru 10 ha. V roce 2006 zaselo Bt kukuřicí 85 zemědělských subjektů; pro srovnání v roce 2005

se jednalo o 52 subjektů. Pěstitelé, kteří se rozhodli pro opětovné zasetí Bt kukuřice v roce 2006, většinou přešli od pokusných výměr k velkoplošnému pěstování.

V roce 2007 očekáváme další výrazný nárůst pěstitelských ploch. Důvodem narůstajícího zájmu o Bt kukuřici u našich zemědělců je především rostoucí tlak škůdce zavíječe kukuřičného na produkčních plochách v ČR a převažující pozitivní zkušenosti s odrůdami Bt kukuřice získané během prvních dvou let pěstování.

Čeští pěstitelé při využití Bt odrůd kukuřice zaznamenávají zejména spolehlivou ochranu porostu proti zavíječi kukuřičnému. V mnoha případech také deklarují vyšší výnos - v průměru o cca 10 %. Zároveň dochází také ke snížení vstupů při produkci kukuřice, neboť mnozí nahrazují insekticidní postřik právě pěstováním Bt kukuřice. Jako nevýhody pěstitelé uvádějí především vyšší cenu osiva a zvýšenou administrativu, dále pak složitější odbyt produktu, nutnost oddělené manipulace a zvýšenou pracnost při použití strojů (nutnost čištění).

Při pěstování GM plodin je třeba dodržovat tzv. pravidla koexistence, která vycházejí zejména z Doporučení Evropské Komise 2003/556, o metodických pokynech pro vytváření národních strategií a správných postupů k zajištění koexistence GM zemědělských plodin s konvenčním a ekologickým zemědělstvím, a která dále vycházejí z níže uvedených nařízení a směrnic EU.

Z českých předpisů jsou z pohledu povinných opatření při pěstování GM plodin důležité zejména následující dokumenty:

- Zákon č. 252/97, o zemědělství, ve znění zákona č. 441/2005 Sb. (§ 2i);
- prováděcí Vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy;
- Zákon č. 346/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty.

Problematika pěstování a dalšího využití GM plodin je řešena také předpisy EU, a to zejména následujícími dokumenty:

- Nařízení EP a R č. 1829/2003, o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech;
- Nařízení EP a R č. 1830/2003, o zpětné dohledatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a zpětné dohledatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES;
- Nařízení EP a R č. 1946/2003, o přeshraničních pohybech geneticky modifikovaných organismů;
- Směrnice EP a R č. 2001/18/ES, o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/20/EHS.

Vzhledem k značné komplikovanosti charakteristické pro oblast týkající se GM organismů, byla tato tematika zařazena v roce 2006 do Komunikační strategie Ministerstva zemědělství. Kromě jiných typů osvětové činnosti (semináře, publikace, odborné a informativní články apod.) lze další informace o GM organismech dohledat na internetových stránkách MZe - www.mze.cz:

- z pohledu zemědělství v sekci „Zemědělská výroba“, položka „GMO-Geneticky modifikované organismy v zemědělství“;
- z pohledu potravinářství - bezpečnosti potravin v sekci „Potravinářská výroba“, položka „Bezpečnost potravin“, položka „Geneticky modifikované potraviny a krmiva“.

Rozvoj venkova

Zájmem Ministerstva zemědělství je připravit venkov na příjem podpor z Evropské unie v novém programovém období 2007-2013 v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698 ze dne 20. září 2005, tj. především s její osou 3 - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Jde zejména o posilování rozmanitosti hospodářských činností na venkově v rámci procesu diverzifikace a restrukturalizace zemědělství, zlepšení občanského vybavení a služeb, včetně nezbytné infrastruktury a ochrany životního prostředí s důrazem na zhodnocení potenciálu venkovské krajiny a kulturního dědictví.

Zvýšení důrazu na rozvoj venkova znamenala především reforma společné zemědělské politiky Evropské unie. Tento trend se pozitivně projevil i při realizaci státního investičního Programu LEADER ČR, který vychází z principů evropské iniciativy Leader na podporu založení místních akčních skupin (tzv. MAS) ve venkovských mikroregionech na základě principu místního partnerství a spolupráce místní samosprávy s podnikatelským sektorem a neziskovými organizacemi.

Metoda Leader slouží k financování projektů obcí a místních neziskových i komerčních subjektů ve venkovských oblastech. Účelem je společným postupem oživit aktivity v regionu, podpořit místní ekonomiku, služby, kulturní a společenský život atd. Opírá se o přístup zdola-nahoru (bottom-up), který se snaží rozvinout vnitřní potenciál různých venkovských oblastí. Tato metoda prokázala, že venkovské oblasti mohou výrazně přispět ke svému vlastnímu rozvoji, pokud jsou k tomu zplnomocněny.

Program LEADER ČR klade důraz též na podporu rozvoje nových aktivit, tradičních řemesel, tvorbu systémů prospěšných životnímu prostředí a krajině, pracovní příležitosti a prorůstové podmínky pro život na venkově s cílem iniciovat místní partnerství pro využití potenciálu venkova. Je to nutné proto, aby venkovské oblasti představovaly životaschopné sociální a ekonomické prostředí.

V roce 2006 byl Program LEADER ČR vyhlášen již potřetí. Program byl určen venkovským mikroregionům s počtem obyvatel od 10 000 do 100 000 a s hustotou osídlení do 120 obyvatel/km². Zvýhodněny byly zejména mikroregiony s vyšší mírou dlouhodobého vylidňování a záměry projektů umístěné v obcích do 2 000 obyvatel.

Na podporu Programu LEADER ČR bylo v r. 2006 vyčleněno 70 mil. Kč ze státního rozpočtu České republiky, jako systémová investiční dotace v rámci širšího rozvoje venkova, jako program 229220 Podpora rozvoje venkovských mikroregionů - podprogram 229222 s názvem „Podpora rozvoje - LEADER“. Z této částky bylo uspokojeno 23 vybraných místních akčních skupin s dotací 3 mil. Kč pro každou z nich. Podáno bylo 143 investičních projektů, schváleno a realizováno 118 (54 podnikatelských subjektů, 52 měst, obcí a svazků obcí a 12 neziskových organizací).

Za období 2004 - 2006 bylo podpořeno celkem z obou programů typu Leader (LEADER ČR, LEADER+) 36 místních akčních skupin, 70 strategií, 283 projektů (LEADER ČR) a 249 projektů (LEADER+).

Pravidla Programu LEADER ČR stanoví, že max. 10% z celkové částky dotace může být použito jako neinvestiční prostředky na provozní činnost místních akčních skupin, spojenou s výběrem, administrací a monitorováním projektů.

Implementace Programu LEADER ČR probíhá každoročně prostřednictvím územně založených místních akčních skupin, které zpracovávají místní rozvojové strategie venkovských mikroregionů v souladu s možnostmi čerpání finančních prostředků na konkrétní projekty v rámci následujících dotačních titulů:

- Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
- Posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce
- Zhodnocení přírodních a kulturních zdrojů.

Zaměření investičních projektů bylo orientováno na aktuální řešení potřeb rozvoje venkova. Z jejich širokého spektra lze za všechny uvést například tyto realizované akce:

- Varovný a informační systém obyvatelstva (Obec Zlatá Koruna - MAS Blanský Les-Netolicko)
- Vybudování sběrného dvora (Mikroregion Buchlov - MAS Buchlov)
- Revitalizace vodních nádrží (Obec Kostelec - MAS Český západ)
- Zahradní restaurace s dětským koutkem (Pavel Šeliga - MAS Hornolidečska)
- Štěpkování biomasy na peletky (Ing. Josef Vendolský - MAS Rozvoj Krnovska o.p.s.)
- Obnova farního kostela v Žeravici (Farnost Žeravice - MAS Kyjovské Slovácko v pohybu)
- Strojové vybavení pro udržování komunikací, lesních a travnatých ploch (Město Dubá - MAS LAG Podralsko)
- Šumavská zvěřina-zlepšení konkurenceschopnosti výrobků (Ing. Josef Kopačka - MAS Pošumaví, z.s.p.o.)
- Modernizace sádek (Rybářství Třeboň, a.s. - MAS Třeboňsko o.p.s.)

Program LEADER ČR i v roce 2006 prokázal, že fungování místních akčních skupin má své plné opodstatnění při podněcování aktivit ve venkovském prostoru a napomáhá řešit problémy, které lidé ve venkovských mikroregionech cítí.

Potřeby obnovy venkova jsou stále obrovské, o čemž svědčila nejen realizace 118 projektů v roce 2006, ale i obrovský nárůst počtu místních akčních skupin - v současné době jich existuje v rámci celé ČR cca 150 a není to konečný počet.

Poznámky:

Poznámky:
